

AKADEMIA

ODPOWIEDZIALNEGO

ROZWOJU

Jak edukować młodzież w zakresie
zrównoważonego rozwoju?

Przewodnik do pracy z młodzieżą

ACADEMY OF
RESPONSIBLE
DEVELOPMENT

AKADEMIA ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU

Jak edukować młodzież w zakresie zrównoważonego rozwoju? – Podręcznik do pracy z młodzieżą

Magdalena Jelonek

Anna Mirzyńska

Monika Sibinowska

Valeria Carluccio

Mehmet Altunbas

Sefer Demirci

Ayşe Yağmur SÜZER

Serkut Kizanlikli

Wydawca: Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej

ul. ks. I. J. Skorupki 22 31-519 Kraków

tel.: 12 423 76 05

www.fundacjagap.pl

©Fundacja GAP, Kraków 2024

Korekta językowa i techniczna: David Scott

Skład: Katarzyna Krauze

Okładka: grupa Eskadra

Koordinacja wydania: Barbara Hajdukiewicz

Opracowanie odzwierciedla wyłącznie poglądy Autorów. Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania informacji zawartych w opracowaniu.

Co-funded by
the European Union

Niniejszy podręcznik dla osób pracujących z młodzieżą jest finalnym rezultatem projektu „Akademia Odpowiedzialnego Rozwoju – partnerstwo na rzecz edukacji młodzieży w kierunku odpowiedzialnego rozwoju społeczno-gospodarczego”, koordynowanego przez Fundację Gospodarki i Administracji Publicznej we współpracy z organizacjami:

Associazione Culturale JumpIn (Włochy)

Internationale Arbeidsvereniging (Holandia)

Konya Metropolitan Municipality (Turcja)

Projekt dofinansowano ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+ (projekt o numerze: 2022-1-PL01-KA220-YOU-000088811).

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Treść publikacji odzwierciedla stanowisko jej autorów i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za zawartość merytoryczną.

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

**Co-funded by
the European Union**

Spis treści

Wstęp 7

Część I. Edukacja w temacie zrównoważonego rozwoju w Akademii Odpowiedzialnego Rozwoju (ARD) 8

Co to jest zrównoważony rozwój? 9

Jak zdefiniować kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju? 14

Jakie są podstawowe zasady edukacji w zakresie zrównoważonego rozwoju? 18

Jak przyciągnąć zainteresowanie i aktywizować uczniów w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju? 21

Jak nauczać/uczyć się przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju? 28

Jak wdrożyć nauczanie oparte na miejscu i projektach w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju? 33

Jak wykorzystać nowe technologie w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju? 37

Część II – Organizacja edukacji w ramach ARD 42

Kto powinien wziąć udział w ARD? 43

Jakie kompetencje, kwalifikacje i doświadczenie powinien posiadać trener ARD? 48

Jak budować relacje pomiędzy ARD a otoczeniem społecznym? 51

Jak monitorować postępy uczestników ARD i jak weryfikować skuteczność działań? 55

Jak promować i upowszechniać rezultaty działań ARD? 59

Moduł 1 Kompetencje przyszłości 63

Moduł 2 Zero odpadów w praktyce 82

Moduł 3 Energia 107

Moduł 4 Zrównoważone życie: Program recyklingu żywności 128

Moduł 5 Zrównoważone finanse 172

**Załącznik 1. Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju – wprowadzenie
202**

Wstęp

W obliczu współczesnych wyzwań, takich jak kryzys klimatyczny oraz konieczność łączenia rozwoju gospodarczego z poszanowaniem granic środowiskowych i społecznych, kluczowe staje się kształcenie nowego pokolenia liderów. To oni będą odpowiedzialni za kierowanie zmianami na rzecz bardziej zrównoważonej i odpowiedzialnej przyszłości.

Niniejszy przewodnik powstał, aby wspierać edukatorów, nauczycieli i pracowników młodzieżowych w kształtowaniu u młodych ludzi wiedzy, umiejętności i postaw potrzebnych do świadomego działania. Ma na celu nie tylko zwiększenie ich świadomości na temat globalnych wyzwań, ale także rozwijanie poczucia sprawczości i odpowiedzialności za kształtowanie lepszego świata.

Publikacja zawiera kompleksowy przegląd metod i narzędzi dydaktycznych wspierających edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju. Opracowana przez międzynarodowy zespół ekspertów i praktyków, łączy różnorodne doświadczenia oraz prezentuje praktyczne podejścia do wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju w edukacji pozaformalnej.

Przewodnik zachęca edukatorów do rozwijania u młodych ludzi krytycznego myślenia, umiejętności współpracy i kreatywności. Dzięki metodom partycypacyjnym oraz podejściu opartemu uczeniu się poprzez doświadczenie, młodzież angażuje się w realne wyzwania, co wzmacnia jej poczucie sprawczości. Publikacja obejmuje takie zagadnienia jak kompetencje przyszłości, zero waste w praktyce, zarządzanie finansami osobistymi, program recyklingu żywności. Zawarte w niej narzędzia pomagają młodym ludziom łączyć teorię z praktyką i podejmować konkretne działania w swoich społecznościach.

Zachęcamy do korzystania z tego przewodnika zarówno w ramach formalnych programów edukacyjnych, jak i podczas nieformalnych warsztatów. Niech stanie się on wsparciem dla wszystkich edukatorów zaangażowanych w kształtowanie pokolenia, które będzie inicjatorem realnych zmian na rzecz zrównoważonej przyszłości.

**Część I. Edukacja w
temacie zrównoważonego
rozwoju w Akademii
Odpowiedzialnego Rozwoju
(ARD)**

Co to jest zrównoważony rozwój?

Istnieje wiele znaczeń i kontekstów użycia terminu “zrównoważony rozwój” w dyskursie naukowym i publicznym, jak również w potocznym rozumieniu, co prowadzi do zatarcia się znaczenia, nadmiernego uogólnienia pojęcia lub przypisania mu nieuzasadnionej liczby zjawisk (Roostaie i in., 2019; Takeuchi, 2018). Najczęściej używaną definicją, która również zostanie przyjęta w tym przewodniku edukacyjnym, jest definicja zaczerpnięta z prac Komisji Brundtland z 1987 r., napisana w duchu Deklaracji Sztokholmskiej: **Zrównoważony rozwój to rozwój, który zaspokaja terażniejsze potrzeby bez umniejszania możliwości przyszłych pokoleń do zaspokojenia ich własnych potrzeb.** Różne podejścia do rozumienia tego pojęcia i kontekstu, w jakim ono występuje, są zobrazowane na poniższym schemacie:

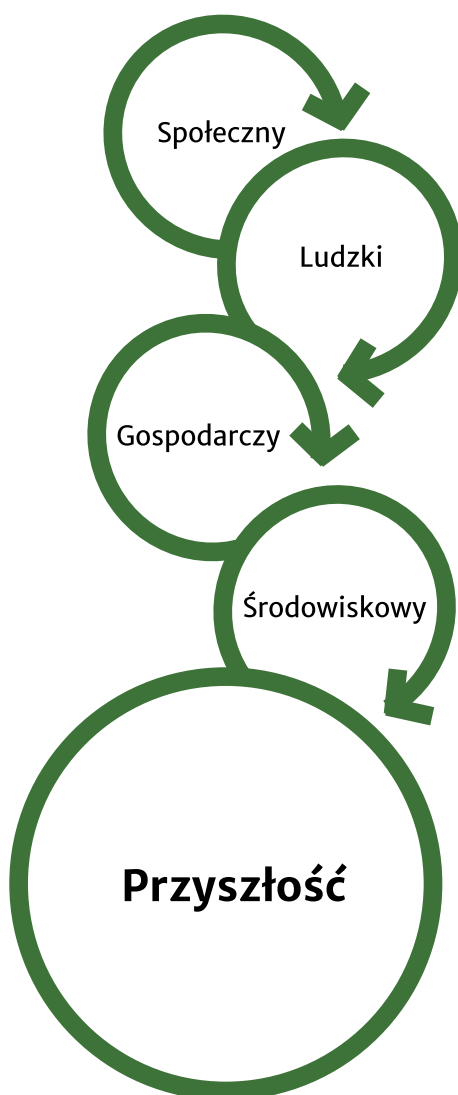
Rycina 1. Zastosowanie i znaczenia pojęcia „zrównoważony rozwój” wśród społeczności naukowej

Źródło: Salas-Zapata i Ortiz-Muñoz, 2019, s. 3.

Wielopłaszczyznowe rozumienie tej koncepcji przeważnie opiera się na wyróżnieniu czterech podstawowych wymiarów zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności za przyszłość. Wymaga to długoterminowego myślenia i planowania, które uwzględnia wzajemne powiązania systemów gospodarczych, społecznych i ekologicznych oraz dąży do równowagi pomiędzy nimi.

Rycina 2. Cztery podstawowe wymiary zrównoważonego rozwoju

Źródło: Opracowanie własne.

Terminu „zrównoważony rozwój” użyto raz pierwszy 14 czerwca 1972 roku na Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych na temat Naturalnego Środowiska Człowieka w Sztokholmie. Rezultatem tej konferencji, zorganizowanej pod hasłem „Mamy tylko jedną Ziemię”, było ustanowienie tzw. Deklaracji Sztokholmskiej, w której zawarto kluczowe dla utworzenia pojęcia zrównoważonego rozwoju postanowienie:

Człowiek ma fundamentalne prawo do wolności, równości i odpowiednich warunków życia w środowisku o jakości pozwalającej na godne i udane życie oraz ponosi znaczącą odpowiedzialność za ochronę i poprawę środowiska dla obecnych i przyszłych pokoleń . (...)

(ONZ, 1972, s. 4)

Wysoka jakość środowiska i ludzkiego życia została uznana za podstawowe prawo człowieka, a troska o taki stan rzeczy i zachowanie go na przyszłość za jego obowiązek i odpowiedzialność. Zrównoważony rozwój można zdefiniować jako prawo oraz zobowiązanie człowieka do odpowiedzialności za siebie i swoje środowisko.

Kluczowym momentem, kiedy to koncepcja zrównoważonego rozwoju doczekała się światowego uznania była konferencja w Rio de Janeiro w 1992 r., podczas której opracowano Plan Działania na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju: Agenda 21. Natomiast aktualna światowa strategia rozwoju do 2030 r. Agenda 2030 została przyjęta przez wszystkie 193 państwa członkowskie ONZ w 2015 r. Zawiera 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju. Pojęcie zrównoważonego rozwoju może być postrzegane przez pryzmat jego operacjonalizacji poprzez określenie tych celów (Rycina 3). Wpływają one na działalność człowieka w wymiarze społecznym, ekonomicznym i politycznym. Ich wszechstronność odzwierciedla ważną zasadę w prowadzeniu świata w kierunku zrównoważonego rozwoju: koncepcja zrównoważonego rozwoju musi mieć zastosowanie do wszystkich działań człowieka. W rezultacie nie wystarczy wprowadzać jej jedynie na poziomie strategii podmiotów publicznych (związków państw, pojedynczych państw, jednostek administracji państwowej). Musi dotyczyć także działalności gospodarczej, a więc wyrażać się.

Rycina 3. Cele Zrównoważonego Rozwoju zgodnie z Agendą 2030

Źródło: <https://unric.org/>.

Rycina 4. Priorytety Komisji Europejskiej w osiągnięciu Celów Zrównoważonego Rozwoju

Europejski Zielony Ład

Gospodarka, która służy ludziom

Europa na miarę ery cyfrowej

Promocja europejskiego stylu życia

Silna pozycja Europy w świecie

Nowy impuls dla demokracji europejskiej

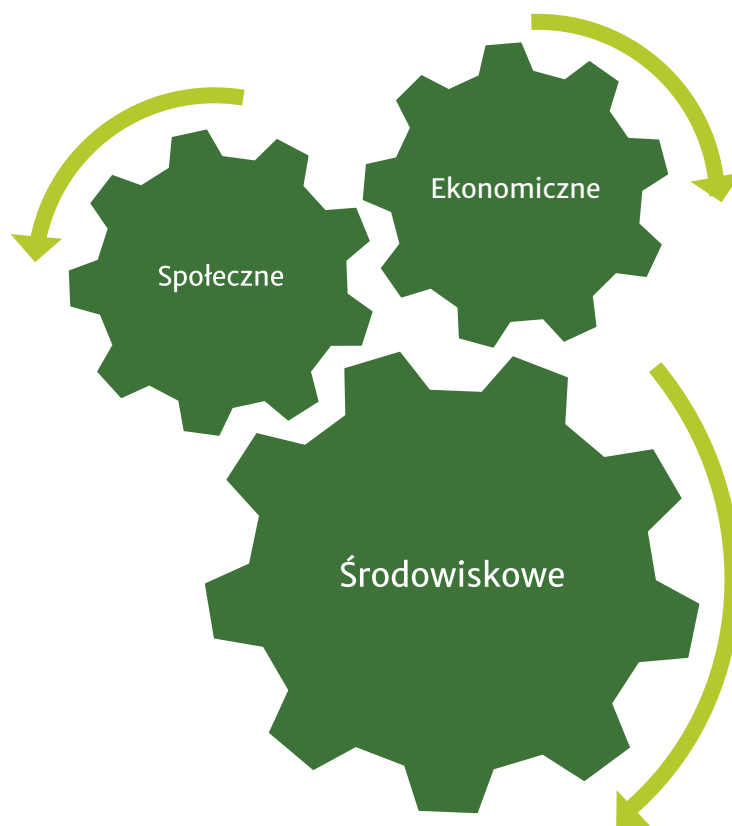
Źródło: Zaadaptowano na podstawie <https://commission.europa.eu/>.

Jak zdefiniować kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju?

Kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju to umiejętności, wiedza i postawy, które umożliwiają jednostkom przyczynianie się do zrównoważonego rozwoju. Są to zdolności i umiejętności potrzebne ludziom, aby pracować na rzecz bardziej zrównoważonej przyszłości.

Kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju można podzielić na trzy kategorie: kompetencje środowiskowe, społeczne i ekonomiczne.

Rycina 5. Trzy kategorie kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju

Źródło: Opracowanie własne.

Kompetencje środowiskowe to umiejętności i wiedza potrzebne do zrozumienia środowiska naturalnego i wpływu, jaki ma na nie działalność człowieka. Obejmuje to wiedzę o systemach naturalnych, ekosystemach i zależnościach pomiędzy działalnością człowieka a środowiskiem, a także umiejętności monitorowania i analizy środowiska, oceny zrównoważonego rozwoju i zarządzania środowiskiem.

Kompetencje społeczne to umiejętności potrzebne do zrozumienia społecznych aspektów zrównoważonego rozwoju i działania w tym zakresie. Pojęcie to obejmuje

wiedzę na temat systemów społecznych, nierówności społecznych, różnorodności kulturowej i sprawiedliwości społecznej. Obejmuje również umiejętności komunikacji, współpracy i rozwiązywania konfliktów.

Kompetencje ekonomiczne to umiejętności potrzebne do zrozumienia i promowania zrównoważonego rozwoju gospodarczego. To kompetencje takie jak znajomość systemów ekonomicznych, zrównoważonych praktyk biznesowych i zarządzania finansami, a także umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, innowacji i planowania strategicznego.

Niektóre przykłady konkretnych kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju obejmują znajomość zasad i praktyk zrównoważonego rozwoju, zrozumienie przepisów i strategii środowiskowych, analizę i interpretację danych, umiejętność oceny wpływu produktów i usług na środowisko, zrozumienie różnorodności społecznej i kulturowej, zaangażowanie społeczności i zarządzanie interesariuszami, rozumienie zrównoważonej polityki finansowej i inwestycji, umiejętność opracowywania zrównoważonych modeli i strategii biznesowych, przewidywanie, myślenie systemowe, praca interdyscyplinarna i partycypacja we wspólnych przedsięwzięciach.

Rozwijanie kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju jest ważne dla jednostek, organizacji i społeczności, aby przyczyniały się do zrównoważonego rozwoju i pracowały na rzecz bardziej zrównoważonej przyszłości.

Na potrzeby tego przewodnika przyjęto listę kluczowych kompetencji zrównoważonego rozwoju zaproponowaną przez Jelonek i Urbaniec (2019) (zob. Tabela 1).

Tabela 1. Typologia kompetencji zrównoważonego rozwoju

Kluczowe kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju	Konceptualizacja	Publikacje
1. Kompetencje myślenia systemowego	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza złożonych systemów w różnych skalach i domenach badawczych • Zrozumienie, empiryczna weryfikacja i określenie kluczowych elementów, struktury i dynamiki systemu • Zwrócenie uwagi na cechy systemowe, takie jak sprzężenie zwrotne, inercja, zapasy i przepływy oraz efekty kaskadowe • Zrozumienie złożonych zjawisk systemowych, w tym niezamierzonych konsekwencji, zależności od ścieżki, inercji systemowej i intencjonalności 	<p>Wiek i in. (2011) Hesselbarth i Schaltegger (2014) Lans i in. (2014) Wesselink i in. (2015) Osagie i in. (2016) Ploum i in. (2017) Lozano i in. (2017) Lambrechts i van Petegem (2019)</p>

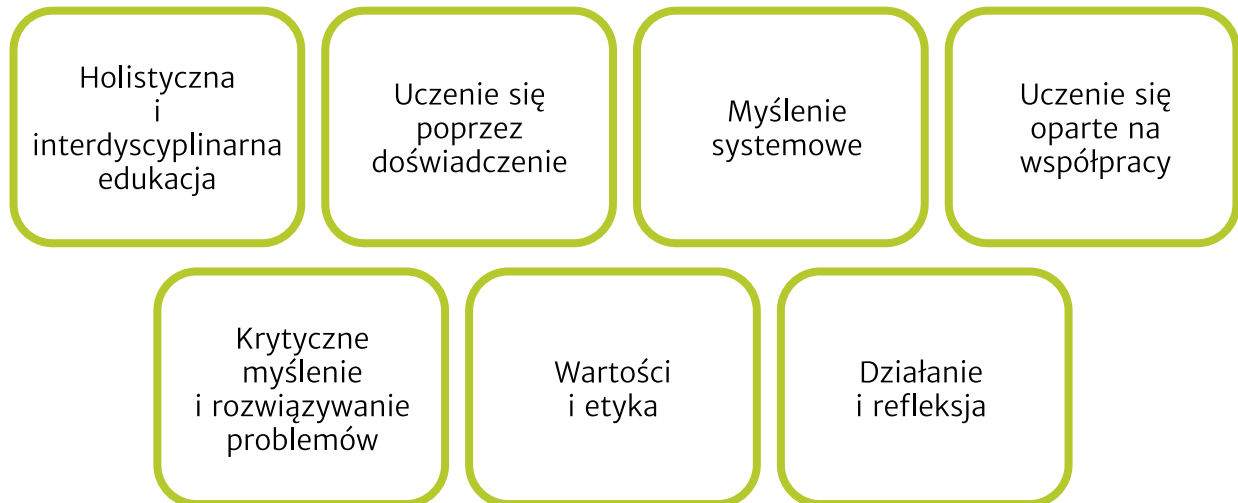
Kluczowe kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju	Konceptualizacja	Publikacje
	<ul style="list-style-type: none"> • Zrozumienie powiązań i związków przyczynowo-skutkowych • Zastosowanie modelowania (jakościowego lub ilościowego) • Kształtowanie krytycznego podejścia do informacji, wiedzy i konstruowania wiedzy (umiejętność kwestionowania norm, praktyk i opinii; refleksja nad własnymi wartościami, przekonaniami i działaniami; rozumienie perspektywy zewnętrznej) 	
2. Kompetencje normatywne	<ul style="list-style-type: none"> • Zastosowanie koncepcji etyki, sprawiedliwości, integralności społecznej i ekologicznej oraz słuszności • Umiejętność określenia, negocjowania i uzgadniania zasad, wartości oraz celów zrównoważonego rozwoju • Odpowiedzialność za swoje czyny • Etyka i stałość zachowań osobistych i zawodowych 	<p>Wiek i in. (2011) Hesselbarth i Schaltegger (2014) Lans i in. (2014) Ploum i in. (2017) Lozano i in. (2017) Lambrechts i van Petegem (2019)</p>
3. Kompetencje w działaniach strategicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Umiejętność projektowania i wdrażania interwencji, przejść i transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju • Aktywne i odpowiedzialne zaangażowanie w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju • Opracowywanie i wdrażanie pomysłów i strategii • Planowanie i realizacja projektów • Zdolność do refleksji i radzenia sobie z możliwym ryzykiem • Organizacja, prowadzenie i kontrolowanie procesów, projektów, interwencji i przejść • Identyfikacja zakresów twórczości i partycypacji • Branie odpowiedzialności za motywowanie innych 	<p>Wiek i in. (2011) Hesselbarth i Schaltegger (2014) Lans i in. (2014) Wesselink i in. (2015) Osagie i in. (2016) Ploum i in. (2017) Lozano i in. (2017) Lambrechts i van Petegem (2019)</p>

Kluczowe kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju	Konceptualizacja	Publikacje
4. Kompetencje interpersonalne	<ul style="list-style-type: none"> • Strategie rozwiązywania problemów lub prowadzenia badań oparte na partycypacji lub współpracy • Umiejętności i rozeznanie w zakresie komunikacji, konsultacji, negocjacji, empatii, przywództwa i współpracy • Umiejętność radzenia sobie z konfliktami • Umiejętność uczenia się z odmiennej perspektywy • Udział w procesach społecznych • Kompetencje w zakresie rozwiązywania problemów 	<p>Wiek i in. (2011) Hesselbarth i Schaltegger (2014) Lans i in. (2014) Wesselink i in. (2015) Osagie i in. (2016) Ploum i in. (2017) Lozano i in. (2017) Lambrechts i van Petegem (2019)</p>
5. Różnorodność i kompetencje interdyscyplinarne	<ul style="list-style-type: none"> • Docenianie, ewaluacja, kontekstualizacja i wykorzystanie wiedzy i metod z różnych dziedzin • Umiejętność pracy nad złożonymi problemami w interdyscyplinarnym kontekście • Umiejętność interpretowania osiągnięć własnej dyscypliny w ramach działań interdyscyplinarnych (współpraca między różnymi dyscyplinami akademickimi) i transdyscyplinarnych (współpraca między środowiskiem akademickim i partnerami nieakademickimi, np. biznesem, organizacjami pozarządowymi itp.) • Akceptowanie i przyjmowanie różnorodności opinii, doświadczeń lub perspektyw • Umiejętność skutecznego komunikowania się w kontekście międzykulturowym • Rozumienie zagadnień w kontekście transkulturowym • Współczucie, empatia i solidarność z innymi pomimo różnic 	<p>Lans i in. (2014) Wesselink i in. (2015) Ploum i in. (2017) Lozano i in. (2017) Lambrechts i van Petegem (2019)</p>
6. Kompetencje dalekosiężnego myślenia lub przewidywania	<ul style="list-style-type: none"> • Przewidywanie, analiza i ocena możliwych scenariuszy przyszłości, w tym scenariuszy w skali wielopokoleniowej • Zastosowanie zasady ostrożności • Przewidywanie reakcji • Radzenie sobie z ryzykiem i zmianami 	<p>Wiek i in. (2011) Hesselbarth i Schaltegger (2014) Lans i in. (2014) Osagie i in. (2016) Ploum i in. (2017) Lozano i in. (2017) Lambrechts i van Petegem (2019)</p>

Jakie są podstawowe zasady edukacji w zakresie zrównoważonego rozwoju?

Istnieje kilka fundamentalnych zasad uczenia się i nauczania tematyki zrównoważonego rozwoju, które są ważne dla promowania tej koncepcji. Niektóre z tych zasad przedstawiono na poniższym schemacie.

Rycina 6. Niektóre podstawowe zasady edukacji w zakresie zrównoważonego rozwoju

Źródło: Opracowanie własne.

Holistyczna i interdyscyplinarna edukacja

Zrównoważony rozwój to złożona koncepcja, która wymaga holistycznego i interdyscyplinarnego podejścia do uczenia się. Obejmuje to integrację wiedzy i umiejętności z wielu dyscyplin, takich jak nauki ścisłe, nauki społeczne, ekonomia i nauki humanistyczne.

Uczenie się poprzez doświadczenie

Edukacja w zakresie zrównoważonego rozwoju powinna opierać się na uczeniu się w sposób empiryczny polegający na bezpośrednim doświadczeniu, refleksji i działaniu. Polega to na angażowaniu uczących się w rzeczywiste wyzwania związane ze zrównoważonym rozwojem i zapewnieniu im możliwości zastosowania swojej wiedzy i umiejętności w celu sprostania tym wyzwaniom.

Myślenie systemowe

Edukacja w zakresie zrównoważonego rozwoju powinna kłaść nacisk na myślenie systemowe, które polega na zrozumieniu wzajemnych powiązań systemów

środowiskowych, społecznych i ekonomicznych. Wymaga to zrozumienia, w jaki sposób działania w jednym systemie mogą mieć wpływ na inne systemy.

Uczenie się oparte na współpracy

Edukacja w zakresie zrównoważonego rozwoju powinna kłaść nacisk na zespołowe uczenie się, w ramach którego uczący się współpracują ze sobą, aby sprostać wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem. Obejmuje to promowanie komunikacji, pracy zespołowej i wspólnego podejmowania decyzji.

Krytyczne myślenie i rozwiązywanie problemów

Edukacja w zakresie zrównoważonego rozwoju powinna promować umiejętności krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów, które obejmują analizowanie złożonych problemów i opracowywanie innowacyjnych rozwiązań w celu sprostania wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem.

Wartości i etyka

Edukacja w zakresie zrównoważonego rozwoju powinna promować takie wartości i etykę, które wspierają zrównoważony rozwój, takie jak sprawiedliwość społeczną, równość i szacunek dla środowiska.

Działanie i refleksja

Edukacja w zakresie zrównoważonego rozwoju powinna kłaść nacisk na działanie i refleksję, w ramach czego uczący się podejmują działania w celu sprostania wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem, a następnie dokonują refleksji nad swoimi doświadczeniami, aby zidentyfikować możliwości poprawy.

Wdrażając te podstawowe zasady do programów edukacyjnych i szkoleniowych, możemy przygotować osoby, które staną się agentami zmian w dziedzinie zrównoważonego rozwoju zarówno w swoim życiu prywatnym i zawodowym.

Ponadto, warto zwrócić uwagę na wskazówki dotyczące kształtowania kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju zaproponowane przez Beth Conklin, profesor antropologii Uniwersytetu Vanderbilta. Te wskazówki podsumowano na poniższym schemacie:

Rycina 7. Wskazówki Beth Conklin dotyczące uczenia się i nauczania tematyki zrównoważonego rozwoju

Zwróć uwagę na przeciążenie uczących się

Poczucie przeciążenia może powodować, że uczący się czują się wyłączeni, bezsilni, co może zakłócić proces przyswajania wiedzy.

Unikaj przedstawiania tematu w czarnych barwach

Nauczanie o wyzwaniach związanych z dążeniem do zrównoważonego środowiska naturalnego wprowadza pewne ryzyko przeciążenia. Żeby temu zapobiec należy omawiać przykłady sukcesów w dziedzinie ochrony środowiska.

Skoncentruj się na zagadnieniach związanych z jakością życia

Jeśli uczący się odwołują się do wcześniejszych wyników badań (np. *Consumerism and its Discontents* [Konsumpcjonizm i jego wady], *To Do or to Have? That Is the Question* [Doświadczyć czy mieć? Oto jest pytanie]), często będą twierdzić, że szczęście i jakość życia nie są silnie skorelowane z wysokim poziomem konsumpcji i zużycia zasobów, co stanowi podstawę do pozytywnej dyskusji na temat alternatywnych stylów życia i związanych z nimi zmian społecznych.

Zaangażowanie i wsparcie rówieśników

Angażuj uczniów w dyskusje grupowe i projekty, w których mają okazję do dialogu i wzajemnego wspierania się. Umiejętności rozwiązywania problemów, debaty, analizy, pracy zespołowej i refleksji są bardzo ważne dla rozwoju krytycznego myślenia i umiejętności przywódczych potrzebnych aby stawić czoła złożonym problemom.

Nauka poprzez samodzielną analizę danych

Uczący się lepiej zrozumieją dany problem środowiskowy poprzez samodzielną analizę danych niż poprzez studiowanie gotowych analiz z wykładów lub innych źródeł

Przeanalizuj eko-retorykę

Poświęć czas na zbadanie historycznego pochodzenia i często sprzecznych zastosowań terminów z dziedziny ochrony środowiska, takich jak „zrównoważony rozwój”, „ekologizm”, „zarządzanie środowiskowe”, „natura” i innych wyrażań.

Postaw na interdyscyplinarność

Krytyczne i dogłębne zrozumienie kwestii związanych ze zrównoważeniem środowiskowym z konieczności wymaga zastosowania wielu różnych dyscyplin należących do nauk przyrodniczych, społecznych i humanistycznych. Może to jednak być zniechęcające zarówno dla uczących się, jak i nauczycieli, ponieważ często wymaga od nas myślenia spoza zakresu naszej wiedzy i kompetencji.

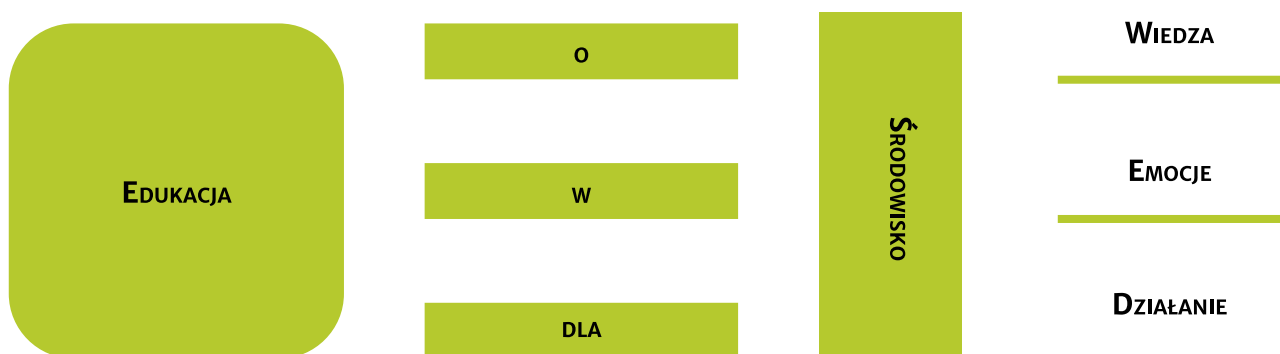
Źródło: <https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/teaching-sustainability/>
(20.02.2022).

Jak przyciągnąć zainteresowanie i aktywizować uczniów w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju?

Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju odgrywa kluczową rolę w przyjęciu tej idei opartej na budowaniu relacji społecznych, ekonomicznych i środowiskowych. Wśród Celów Zrównoważonego Rozwoju znajduje się bezpośredni zapis dotyczący edukacji: 13.3 *Podniesienie jakości edukacji, zwiększanie świadomości oraz możliwości ludzi i instytucji w zakresie łagodzenia zmian klimatu, adaptacji, ograniczania skutków i wczesnego ostrzegania*. Ten cel ma być realizowany w następujący sposób: (i) poprzez edukację na rzecz globalnego obywatelstwa oraz (ii) włączenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju do głównego nurtu (a) krajowych polityk edukacyjnych, (b) programów nauczania, (c) kształcenia nauczycieli oraz (d) oceny ucznia. Świadomość tego celu oraz przedstawionych w poprzednim rozdziale teoretycznych wskazówek dotyczących nauczania tematyki zrównoważonego rozwoju wymaga sformułowania praktycznych zaleceń dotyczących konkretnych zachowań i postaw, które mają nie tyle uczyć, co mobilizować do uczestnictwa w procesie uczenia się.

W publikacji *Education for Sustainability* [Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju] (Dunlop i Rushton, 2022) szczególny nacisk kładzie się na trzy wymiary nauczania zagadnień zrównoważonego rozwoju: „o środowisku”, „w środowisku” i „dla środowiska”. Każdy wymiar odpowiada za inny ważny element angażowania uczniów w proces uczenia się.

Rycina 8. Modele edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Dunlop i Rushton, 2022.

Uczący się zdobywają wiedzę, aby móc zrozumieć omawiane zjawisko. Brak zrozumienia przekłada się na szybki efekt zniechęcenia. Chęć zdobycia wiedzy jest wzbudzana poprzez odwoływanie się do i/lub wywoływanie określonych emocji.

Emocje, poczucie osobistego związku z tematem, identyfikacja z nim tworzą efekt ciekawości i pozwalają na zaangażowanie. Emocje są również siłą napędową do podejmowania działań: „Nie tylko wiem i rozumiem, czuję i chcę pogłębiać swoje rozumienie tematu, ale również potrafię zastosować zdobytą wiedzę i umiejętności w praktyce i w związku z tym podjąć działania”. Odwoływanie się do podmiotowości uczestników jest podstawową zasadą zrównoważonego nauczania. Bez tego aspektu zrównoważony rozwój pozostaje kolejną niezrozumiałą i pustą koncepcją.

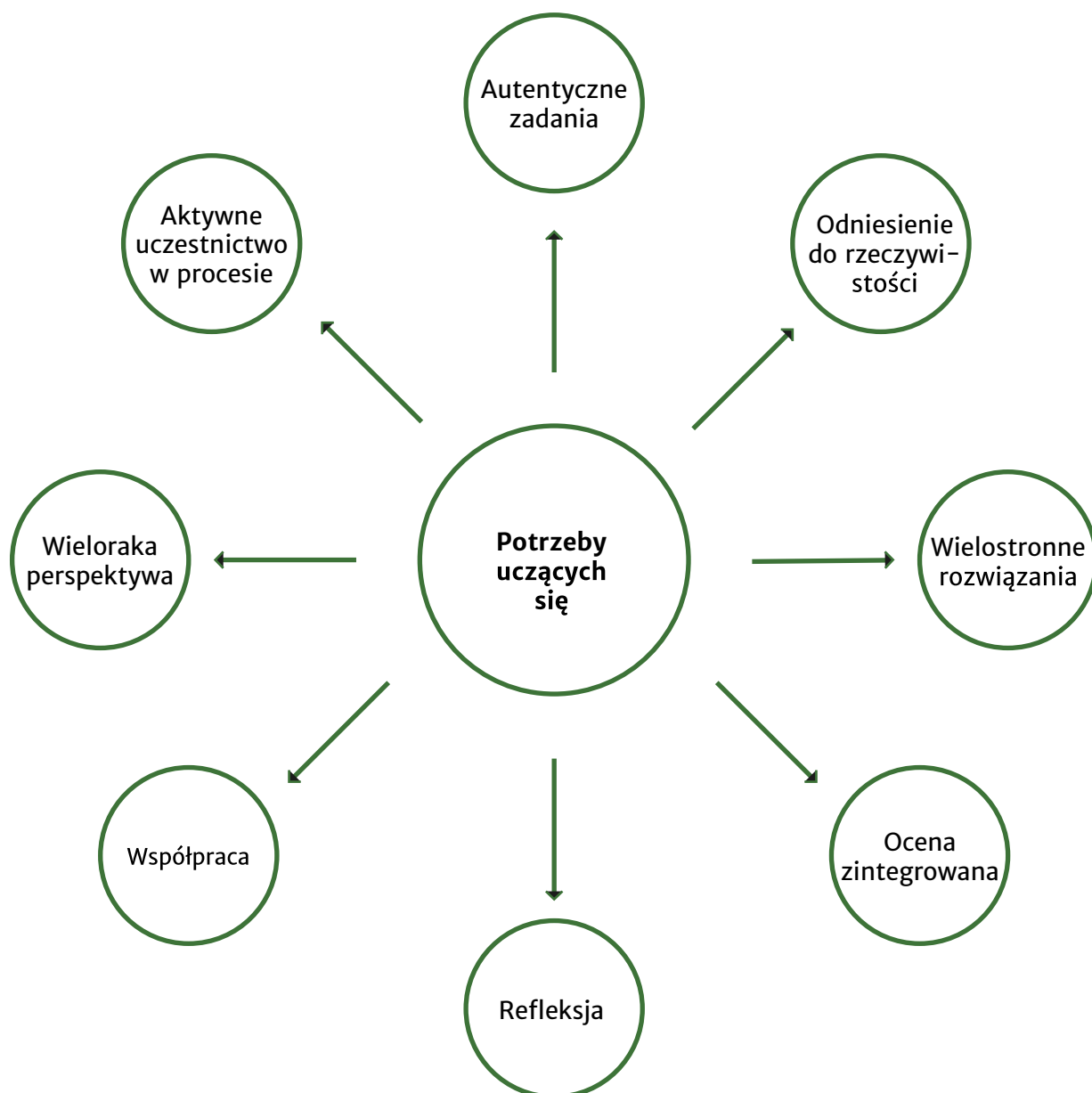
Podstawowe zasady zachęcania młodych ludzi do uczenia się o zrównoważonym rozwoju

Istnieje praktyka integrowania tematyki zrównoważonego rozwoju z programami nauczania w szkołach i na uniwersytetach, ale ten proces wiąże się raczej z dołączaniem tematu do istniejących programów nauczania, a nie z ich strategiczną zmianą w całości. W ten sposób znaczenie zrównoważonego rozwoju jest umniejszane. Ten rodzaj edukacji przestaje być wiarygodnym i autentycznym doświadczeniem dla młodych odbiorców. Kolejną barierą skutecznego nauczania o zrównoważonym rozwoju są narzędzia i istniejąca kultura edukacyjna. W edukacji tradycyjnej uczniowie zazwyczaj skupiają się na nauczycielu, słuchają go, naśladują wykonywane czynności i wypowiedziane słowa (Awacorach i in., 2021). Obecny trend w zakresie stosowanych narzędzi dydaktycznych zmierza w kierunku nauczania skoncentrowanego na uczącym się, często z wykorzystaniem metodyki konstruktywnego dopasowania. Skuteczna edukacja w zakresie zrównoważonego rozwoju wymaga silnego zaangażowania zarówno ze strony instruktorów, jak i uczniów (Leal Filho i in., 2018) i powinna być to relacja wzajemnego uczenia się. Istnieje kilka podstawowych zasad zachęcania młodych ludzi do uczenia się o zrównoważonym rozwoju, których zastosowanie zaspokoi potrzeby uczących się.

Bycie świadomym

Przede wszystkim, nauczyciel musi być świadomy tego, co robi w ramach nauczania. Uczący się łatwo się zniechęcają, kiedy nie mają postawionego celu edukacyjnego. Nie przekona ich nauczyciel, który nie jest szczerze zaangażowany i nie widzi potrzeby nauczania o danej idei. Badania wskazują, że osobiste wartości wyznawane przez nauczycieli akademickich przekładają się na stosowane przez nich podejście do nauczania, a zwłaszcza na nauczane treści i motywację do uczenia się w określonym obszarze, a tym samym na efektywność nauczania (Thomas, 2016). Nauczany temat powinien być dogłębnie przeanalizowany, włączając w to główny cel kursu, jak i konkretne cele realizowane w różnych jego modułach i ćwiczeniach. Realizacja każdego tematu powinna rozpoczynać się od nakreślenia jego celu.

Rycina 9. Potrzeby osób uczących się

Źródło: Opracowanie własne.

Partnerstwo w toku

Osiągnięcie celów poszczególnych modułów nie może się powieść bez aktywnego udziału zarówno uczniów, jak i nauczycieli w procesie uczenia się. Uczeń, który nie zostaje partnerem, nie jest w stanie w pełni wczuć się w tematykę, a tym samym zaangażować się w jej realizację. Dla osiągnięcia efektu partnerskiego proponuje się strategię współtworzenia. Współtworzenie to partycypacyjne podejście do procesu uczenia się. Uczący się traktowani są jak partnerzy, zaangażowani w decyzje dotyczące tematyki i dynamiki procesu uczenia się. Taka postawa pozwala uczniom wnieść swój wkład w proces edukacyjny, zintegrować się i

zaangażować emocjonalnie w realizowany temat (Bovill, 2020). Konieczne jest przesunięcie części procesu decyzyjnego na uczniów, np. poprzez umożliwienie im wyboru tematów do realizacji lub kolejności ich realizacji, stworzenie możliwości poszerzenia listy realizowanych tematów o te ważne dla nich, konsultowanie z nimi stosowanych narzędzi dydaktycznych i bycie otwartym na ich modyfikację w razie potrzeby.

Znaczenie tematu

Wprowadzanie kolejnych zagadnień powinno opierać się na doświadczeniach osób uczących się i odnosić do nich. Rozpoczynając następny moduł, zadaj pytania wprowadzające, które dotyczą tematu i odnoszą się do doświadczeń uczniów. To pozwoli im powiązać nowo zdobytą wiedzę z realiami świata, z którego pochodzą. Tego typu odniesienia są również okazją do pobudzenia refleksji na dany temat i uznania zasadności realizacji danego zagadnienia.

Krytyczne myślenie

Cały proces nauczania powinien koncentrować się na stymulowaniu zdolności uczniów do budowania krytycznej refleksji. Uczących się należy zachęcać do analizowania informacji i opisów (refleksja nad treścią), sprawdzania zastosowanych rozwiązań istniejących problemów (refleksja procesualna) oraz kwestionowania samego zjawiska (refleksja teoretyczna), tak aby byli w stanie zmienić swoje nawyki myślowe i wyrobić w sobie nawyk krytycznej autorefleksji wobec otaczających ich wartości (Mezirow, 2000). Należy budować atmosferę wolności słowa. Uczący się musi mieć świadomość, że jego opinia na dany temat zostanie wysłuchana z szacunkiem, a nauczyciel zaakceptuje ją i ustosunkuje się do niej w kontekście realizowanego tematu. Takie podejście powinno być zasadniczo akceptowane przez całą grupę uczniów poddawanych edukacji w zakresie zrównoważonego rozwoju. Wskazane jest przyjęcie wspólnych zasad na początku kursu, co można wykorzystać do budowania postawy współdecydowania i odpowiedzialności za proces uczenia się, na przykład poprzez sformułowanie tych zasad w formie „umowy” na piśmie. W takiej umowie uczący się spisują zasady współpracy regulujące ich wzajemny stosunek do siebie. Powinny się tam znaleźć zapisy dotyczące wzajemnego poszanowania wypowiedzi, wolności opinii i przedstawiania krytycznych opinii w oparciu o konkretne argumenty.

Interdyscyplinarność

Wartości przekazywane na kursie nie powinny być przedstawiane z pojedynczego punktu widzenia. Uczący się powinni dostrzegać ich interdyscyplinarny charakter. Prezentując temat, nauczyciel może odnieść się do specjalizacji swoich uczniów, pokazując, że zrównoważony rozwój nie jest tylko abstrakcyjnym tematem kursu, ale przenika wiele aspektów życia uczniów i przejawia się w ich codziennych

czynnościach, niezależnie od ich specjalizacji. Wiele postaw i dziedzin wiedzy jest skorelowanych z koncepcją zrównoważonego rozwoju. W literaturze wyróżnia się np. etykę, estetykę i kulturę oraz wartości niematerialne, takie jak solidarność, współczucie, wzajemna pomoc (Ramos i in., 2015). Poznając lepiej grupę słuchaczy, co może być wykonane w ramach wprowadzającego ćwiczenia integracyjnego, nauczyciel może później swobodnie odnosić się do wspomnianych przez słuchaczy dziedzin podczas omawiania zagadnień poruszanych na kursie. W ten sposób poczucie przydatności zdobytej wiedzy zostanie wtórnie wzmocnione poprzez odniesienie jej do czynności dobrze znanym uczniom, np. ich hobby, profilu klasy, aktywności społecznej i zawodowej.

Mieszane metody i narzędzia dydaktyczne

Cztery podstawowe obszary uczenia się, tj. wzrok, słuch, czytanie/pisanie i zmysł kinestetyczny, powinny być wykorzystane przez cały kurs. W ten sposób można zapewnić różnorodność przekazu, a tym samym lepszy odbiór przez uczestników. Mieszanie metod dydaktycznych umożliwia dostęp do każdego z ww. obszarów. Preferowaną metodą dydaktyczną zrównoważonego nauczania jest nauczanie aktywne, które koncentruje się na zaangażowaniu uczniów. Obejmuje takie narzędzia do pracy z uczniami, jak między innymi dyskusja, studium przypadku, działanie, rozwiązywanie problemów. Są one wskazane do stosowania w różnych obszarach, ale powinny być uzupełnione metodami skupionymi wokół nauczyciela. Nie należy rezygnować z klasycznego wykładu, ale należy go uatrakcyjnić słuchaczom. Przekazywanie wiedzy w sposób dający do myślenia ma tę zaletę, że umożliwia wprowadzenie dużej ilości wiedzy teoretycznej. Pomoce techniczne, chociażby audiowizualne, czy nawiązanie kontaktu z różnymi wykładowcami, np. zapraszanie praktyków, mogą urozmaicić proces nauczania.

Etyka na pierwszym miejscu

Niezwykle często, nauczanie zrównoważonego rozwoju jest skoncentrowane na prezentowaniu rozwiązań praktycznych (technologii realizującej tę ideę) lub na zmianie zachowań słuchaczy kursu, czyli, reasumując, na przedstawianiu zagadnień „technologii w służbie zrównoważonego rozwoju”. Rzadziej zgłębiane są przyczyny wprowadzania zmian zachowań i związanego z tym konstruowania świata wartości. Kształtowanie postaw poprzez etyczną świadomość znaczenia zrównoważonego rozwoju jest jednym z kluczowych elementów nauczania o tej idei (Biedenweg i in., 2013). Zachowanie spójności etycznej w trakcie całego kursu pomaga budować wiarygodność przekazu w oczach słuchaczy. Odwołaj się do sytuacji powszechnie znanych słuchaczom, które mogą wywoływać dyskusję na tle etycznym.

Bycie autentycznym

Z analizy procesu wprowadzania nauczania zrównoważonego rozwoju do programów uniwersyteckich wynika, że dla młodych ludzi ważne jest, aby nie było to tylko działanie w ramach programu, oderwane od otaczającej ich rzeczywistości, ale żeby przenikało wszystkie sfery funkcjonowania organizacji (Moore, 2005). Włączenie do kursu aspektu praktycznego zaangażowania studentów w zmianę otaczającej rzeczywistości daje poczucie sprawczości i zachęca do zaangażowania. Elementem kursu może być analiza zmian zachodzących w najbliższym otoczeniu pod kątem zdobytej wiedzy i zaproponowanie zmian, które uczynią je bardziej zrównoważonymi. Nauczyciel powinien również zachęcać do podejmowania samodzielnych działań w celu pogłębienia zdobytej wiedzy i zastosowania jej w praktyce. Warto wy badać istniejące programy działań i praktyczne działania o charakterze społecznym, środowiskowym czy biznesowym i przedstawić je słuchaczom jako dodatkowe elementy, które mogą samodzielnie realizować. Zachęcanie uczniów do angażowania się w inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju w ich społeczności może pomóc im odnieść wiedzę zdobytą w klasie do rzeczywistych problemów. Bycie autentycznym oznacza również podążanie drogą zrównoważonego rozwoju poprzez wdrożenie tej idei w działanie. Konieczne jest dobieranie narzędzi pracy w taki sposób, aby było to zgodne z przekazywanymi wartościami, zapewnienie niskiego zużycia materiałów, wprowadzenie zasady recyklingu i ponownego użycia.

Pokaż skuteczność

Omawianie praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy nie może być oderwane od faktycznej możliwości jej wdrożenia. Jeśli uczniowie są zachęceni do podjęcia działań w celu wprowadzenia zmian w swoim środowisku, musi istnieć gwarancja, że uczniowie zobaczą wyniki swoich działań. Przykładem jest realizacja projektów społecznych. Opracowane w klasie zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, muszą być możliwe do zrealizowania w praktyce. Chętnym inicjatorom projektów należy wskazać potencjalne źródła finansowania i wsparcia organizacyjnego, aby po zakończeniu kursu mogli je faktycznie zrealizować. Kursanci nie chcą angażować się w zadania, które nie mają zastosowania w praktyce, a które po odbyciu nauki pozostaną projektem spisany na kartce. Można również zachęcać uczniów do dzielenia się podczas kursu sukcesami, jakie odnieśli we wdrażaniu pomysłów. Jeśli w trakcie kursu nie ma na to miejsca, powinna istnieć platforma komunikacyjna, która to umożliwi, np. platforma internetowa, na której uczestnicy mogą przesyłać sobie nawzajem materiały prezentujące ich działania.

Pamiętaj o podsumowaniu

Każde zadanie realizowane w ramach kursu powinno być uwieńczone podsumowaniem zdobytej wiedzy oraz przypomnieniem, jaki był cel obrany na początku zajęć. Powinno to obejmować podsumowanie najważniejszych informacji, które zostały przedstawione słuchaczom, ze wskazaniem na to, jakie nowe umiejętności nabyli. Przy okazji zakończenia kursu można także zaprosić słuchaczy do udziału w kolejnym kursie i krótko omówić jego zawartość, aby słuchacze mieli poczucie ciągłości.

Przestrzeganie ww. zasad w nauczaniu zagadnień zrównoważonego rozwoju powinno przyczynić się do aktywnego zaangażowania uczących się w ten proces. Zrozumienie, odczuwanie i działanie pomaga zaspokoić potrzeby ucznia, które są uwzględnione w procesie edukacyjnym. Należy jednak pamiętać, że owe zasady mogą się nieco różnić w zależności od grupy uczniów. Przy każdym podejmowanym działaniu kluczowa będzie zatem elastyczność i otwartość na zmiany. Nie należy zapominać, że nauczyciel współtworzy proces uczenia się, dlatego musi znać i rozumieć specyfikę grupy słuchaczy.

Jak nauczać/uczyć się przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju?

Rola zrównoważonego rozwoju zyskuje na znaczeniu w dzisiejszym świecie, ponieważ ludzie i organizacje dostrzegają potrzebę ochrony planety i jej zasobów dla przyszłych pokoleń. Przywództwo jest kluczowym czynnikiem w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju, ponieważ wymaga od osób i organizacji długoterminowego planowania, podejmowania trudnych decyzji i inspirowania innych do działania.

Jedną z kluczowych ról, jakie liderzy odgrywają w zrównoważonym rozwoju, jest wyznaczanie celów i kierunków działania. Liderzy mogą wyznaczać ambitne cele dla swoich organizacji, ustalając jasno określoną strategię działań w kierunku bardziej zrównoważonej przyszłości. Określając solidną strategię, liderzy mogą mieć pewność, że zrównoważony rozwój jest zintegrowany z podstawowymi wartościami i działaniami ich organizacji.

Inną, bardzo ważną rolą liderów w zrównoważonym rozwoju jest inspirowanie do działania. Liderzy powinni potrafić motywować i angażować pracowników, interesariuszy i społeczności do podejmowania działań na rzecz zrównoważonego rozwoju. Dając przykład i ukazując korzyści płynące ze zrównoważonego rozwoju, liderzy mogą zachęcić innych do pójścia w ich ślady i wniesienia znaczącego wkładu w ten proces.

Podejmowanie trudnych decyzji jest również istotnym aspektem przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój często wymaga podejmowania trudnych decyzji, które pozwalają na skompensowanie krótkoterminowych kosztów długoterminowymi korzyściami. Liderzy muszą być gotowi do podejmowania tych trudnych decyzji i jasnego komunikowania ich uzasadnienia zainteresowanym stronom. Stawiając na pierwszym miejscu zrównoważony rozwój przy podejmowaniu decyzji, liderzy mogą zapewnić, że ich organizacja jest dobrze przygotowana do długoterminowego sukcesu.

Wspieranie innowacji to kolejna kluczowa rola przywódców w procesie zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój wymaga innowacyjnego myślenia i nowego spojrzenia na stare problemy. Liderzy mogą tworzyć kulturę innowacji, zachęcając do eksperymentowania, podejmowania ryzyka i współpracy między działami organizacji i dyscyplinami. Wspierając innowacje, liderzy mogą przyczynić się do postępu w kierunku zrównoważonych rozwiązań, które przynoszą korzyści zarówno ludziom, jak i planecie.

Wreszcie, do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju niezbędnym jest budowanie partnerstwa. Wyzwania związane ze zrównoważonym rozwojem są

często złożone i wymagają współpracy między sektorami i branżami. Liderzy mogą budować partnerstwo z innymi organizacjami, rządami i społecznościami, aby prowadzić do postępu w osiągnięciu wspólnych celów w zakresie zrównoważonego rozwoju. Pracując razem, liderzy mogą wywierać bardziej znaczący wpływ i wprowadzać trwałe zmiany.

Z tych względów, przywództwo ma kluczowe znaczenie dla wdrażania zrównoważonego rozwoju poprzez wyznaczanie celów, inspirowanie do działania, podejmowanie trudnych decyzji, wspieranie innowacji i budowanie partnerstwa. Liderzy muszą uznać znaczenie zrównoważonego rozwoju i podjąć proaktywne kroki w celu włączenia go do działań i etosu ich organizacji. W ten sposób mogą budować bardziej zrównoważoną przyszłość dla całej ludzkości.

Nauczanie przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju jest kluczową umiejętnością dla wszystkich zainteresowanych promowaniem zrównoważonego rozwoju i tworzeniem bardziej zrównoważonej przyszłości. Przywództwo w zakresie zrównoważonego rozwoju obejmuje kierowanie osobami, organizacjami i społecznościami w kierunku zrównoważonych metod postępowania i wynikających z nich korzyści. W niniejszej instrukcji zostaną omówione metody uczenia się i treści nauczania, które mogą pomóc poszczególnym osobom w rozwijaniu umiejętności przywódczych w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Program nauczania

- Podstawy zrównoważonego rozwoju: Zrozumienie zasad i koncepcji zrównoważonego rozwoju ma kluczowe znaczenie dla przywództwa w tym zakresie. Nauczane treści mogą obejmować naukę o zrównoważonym rozwoju, systemach ekologicznych, zmianach klimatycznych i etyce środowiskowej.
- Umiejętności przywódcze: W przypadku liderów w zakresie zrównoważonego rozwoju, ważną rolę odgrywa rozwijanie umiejętności przywódczych. Umiejętności przywódcze obejmują komunikację, współpracę, rozwiązywanie konfliktów i planowanie strategiczne. Umiejętności te umożliwią jednostkom skuteczne prowadzenie inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju.
- Myślenie systemowe: Jest to rodzaj spojrzenia na świat, który uwzględnia wzajemne powiązania między różnymi elementami. W przywództwie w zakresie zrównoważonego rozwoju myślenie systemowe ma kluczowe znaczenie, ponieważ pomaga jednostkom zidentyfikować podstawowe przyczyny wyzwań jakie niesie zrównoważony rozwój i opracować całościowe rozwiązania.
- Zrównoważone praktyki biznesowe: Przywództwo w zakresie zrównoważonego rozwoju w biznesie obejmuje wdrożenie zrównoważonych praktyk do

operacji biznesowych. Poznanie zrównoważonych praktyk biznesowych, takich jak reguły gospodarki o obiegu zamkniętym, zrównoważone zarządzanie łańcuchem dostaw i zielony marketing, jest niezbędne dla osób zainteresowanych przywództwem w zakresie zrównoważonego rozwoju w świecie biznesu.

- **Sprawiedliwość społeczna:** Sprawiedliwość społeczna jest istotnym elementem przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju. Poznanie kwestii sprawiedliwości społecznej, takich jak rasizm środowiskowy, nierówność płci i różnice ekonomiczne, może pomóc jednostkom w opracowaniu bardziej inkluzywnego i sprawiedliwego podejścia do przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- **Nauki o środowisku:** Zrozumienie naukowych podstaw zrównoważonego rozwoju jest ważne dla przywództwa w tym zakresie. Zapoznanie się z tematami takimi jak klimatologia, bioróżnorodność i toksykologia środowiskowa może pomóc jednostkom w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju.
- **Zrównoważone projektowanie:** Zrównoważone projektowanie jest ważnym aspektem przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju. Poznanie zasad zrównoważonego projektowania, takich jak projektowanie pasywnych konstrukcji solarnych lub standardy ekologicznego budownictwa, może pomóc jednostkom w opracowaniu rozwiązań, które minimalizują wpływ na środowisko i maksymalizują korzyści społeczne i ekonomiczne.
- **Zaangażowanie interesariuszy:** Zaangażowanie interesariuszy jest kluczowym elementem przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju. Poznanie strategii angażowania interesariuszy, takich jak partycypacyjne podejmowanie decyzji lub planowanie oparte na społeczności, może pomóc poszczególnym osobom w budowaniu relacji i wspieraniu współpracy z różnymi grupami interesariuszy.
- **Zrównoważona turystyka:** Zrównoważona turystyka to rozwijająca się branża, która wymaga przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju. Poznanie praktyk w zakresie zrównoważonej turystyki, takich jak ekoturystyka lub odpowiedzialna turystyka, może pomóc jednostkom w opracowaniu strategii promowania zrównoważonego rozwoju turystyki.
- **Globalne obywatelstwo:** Przywództwo w zakresie zrównoważonego rozwoju wymaga globalnej perspektywy. Poznanie koncepcji globalnego obywatelstwa, komunikacji międzykulturowej i rozwoju międzynarodowego może pomóc jednostkom zrozumieć złożone powiązania między problemami

zrównoważonego rozwoju i opracować strategie rozwiązywania globalnych wyzwań w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Metody uczenia się

- **Uczenie się poprzez doświadczenie:** Jest to praktyczne podejście, które polega na uczeniu się przez działanie. W przywództwie w zakresie zrównoważonego rozwoju uczenie się poprzez doświadczenie może obejmować przeprowadzanie audytów zrównoważonego rozwoju, wdrażanie praktyk zrównoważonego rozwoju w rzeczywistych warunkach lub udział w projektach zrównoważonego rozwoju. Uczenie się poprzez doświadczenie pozwala jednostkom uczyć się na własnych błędach i rozwijać umiejętności rozwiązywania problemów, które są niezbędne w przywództwie w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- **Studium przypadku:** Studium przypadku pozwala na praktyczne uczenie się przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju. Analizując autentyczne scenariusze, uczący się mogą rozwinąć umiejętności krytycznego myślenia i zgłębić złożone problemy przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju. Studia przypadków mogą również pomóc poszczególnym osobom wybrać najlepsze strategie postępowania i uniknąć typowych błędów.
- **Edukacja rówieśnicza:** Edukacja rówieśnicza polega na uczeniu się od innych. W przywództwie w zakresie zrównoważonego rozwoju edukacja rówieśnicza może przybrać formę dyskusji grupowych, coachingu rówieśniczego lub mentoringu. Wzajemne uczenie się pozwala na stworzenie wspierającego środowiska, w którym jednostki mogą uczyć się na podstawie doświadczeń i wiedzy innych osób.
- **Uczenie się usług:** Jest to forma uczenia się przez doświadczenie, które obejmuje angażowanie się w pracę społeczną, przy jednoczesnym uczeniu się o problemach i wyzwaniach stojących przed społecznością. W przywództwie w zakresie zrównoważonego rozwoju uczenie się usług może zapewnić jednostkom możliwość zastosowania zasad i praktyk zrównoważonego rozwoju w świecie rzeczywistym.
- **Wycieczki terenowe:** Wycieczki terenowe oferują możliwość poznania praktyk zrównoważonego rozwoju wdrożonych w rzeczywistym świecie. Odwiedzanie zrównoważonych gospodarstw rolnych, zielonych budynków lub instalacji energii odnawialnej może pomóc jednostkom przekonać się bezpośrednio, w jaki sposób zasady zrównoważonego rozwoju można zastosować w rzeczywistych warunkach.

Podsumowując, kształcenie liderów w zakresie zrównoważonego rozwoju wymaga odpowiedniego doboru zarówno metod uczenia się jak i treści nauczania. Uczenie

się poprzez doświadczenie, studium przypadku i edukacja rówieśnicza mogą pomóc poszczególnym osobom rozwinąć umiejętności przywódcze w zakresie zrównoważonego rozwoju. Podstawy zrównoważonego rozwoju, umiejętności przywódcze, myślenie systemowe, zrównoważone praktyki biznesowe i sprawiedliwość społeczną to podstawowe treści edukacyjne wymagane, aby rozwinąć umiejętności niezbędne dla przywództwa w zakresie zrównoważonego rozwoju. Łącząc powyższe metody edukacyjne i treści nauczania, poszczególne osoby mogą rozwijać umiejętności i wiedzę niezbędne do skutecznego prowadzenia inicjatyw zrównoważonego rozwoju.

Jak wdrożyć nauczanie oparte na miejscu i projektach w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju?

Edukacja oparta na miejscu i projektach to dwie potężne strategie, które można wdrożyć, aby przybliżyć tematykę zrównoważonego rozwoju. Te strategie pozwalają uczniom pozostawać w łączności z lokalnym środowiskiem i społecznością oraz angażować się w rzeczywiste projekty promujące zrównoważone praktyki. W poniższej części zostało przedstawione jak wdrożyć te strategie w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Edukacja oparta na miejscu

Po pierwsze, nauczanie zrównoważonego rozwoju oparte na miejscu obejmuje wykorzystanie naturalnych i kulturowych zasobów lokalnego środowiska. Pierwszym krokiem jest poznanie społeczności, w której żyją uczniowie, oraz dostępnych im zasobów naturalnych i kulturowych. Można to zrobić, zabierając uczniów na wycieczki terenowe w celu poznania społeczności i jej zasobów. Niezbędne jest zachęcanie uczniów do odgrywania aktywnej roli w tej eksploracji poprzez zadawanie pytań i zbieranie informacji o środowisku i ludziach, którzy tam mieszkają.

Po zidentyfikowaniu zasobów społeczności następnym krokiem jest opracowanie projektu zrównoważonego rozwoju, który dotyczy kwestii środowiskowej lub społecznej w danej społeczności. Projekt powinien mieć na celu zwiększenie odporności i trwałości tej wspólnoty. Uczniowie mogą pracować w grupach, aby zbadać problem i opracować plan jego rozwiązania. W ten sposób będą mogli zastosować zdobytą wiedzę w sposób przynoszący korzyści.

Przy wdrażaniu uczenia się opartego na miejscu ważne jest promowanie aktywnego i partycypacyjnego uczenia się. Można to osiągnąć, angażując uczniów w planowanie i wdrażanie projektów zrównoważonego rozwoju, umożliwiając im przejęcie odpowiedzialności za własny proces uczenia się. Istotne jest również zapewnienie uczniom ciągłego wsparcia i przekazywanie informacji zwrotnych, aby mogli stale doskonalić swoją wiedzę na temat koncepcji zrównoważonego rozwoju.

Innym ważnym aspektem zastosowania edukacji opartej na miejscu w zrównoważonym rozwoju jest rozwijanie poczucia wspólnoty wśród uczniów. Można to osiągnąć poprzez promowanie współpracy i pracy zespołowej, zachęcanie uczniów do dzielenia się pomysłami i doświadczeniami oraz celebrowanie ich

osiągnięć. Takie środowisko zachęca uczniów do podejmowania ryzyka, uczenia się na błędach i wytrwałości w realizacji wyzwań.

Ponadto, edukacja oparta na miejscu w zrównoważonym rozwoju powinna być zaplanowana tak, aby pomóc uczącym się w głębszym zrozumieniu koncepcji zrównoważonego rozwoju i znaczenia jakie pełni w ich życiu. Można to osiągnąć, korzystając z rzeczywistych przykładów i studiów przypadku, które ilustrują wpływ niezrównoważonych praktyk i potencjalne korzyści zrównoważonych rozwiązań. Uczących się należy również zachęcać do badania czynników społecznych, ekonomicznych i politycznych, które wpływają na osiągnięcia w zakresie zrównoważonego rozwoju, oraz do rozwijania krytycznego zrozumienia złożonych powiązań między różnymi aspektami zrównoważonego rozwoju.

Ogólnie rzecz biorąc, uczenie się oparte na miejscu to skuteczna strategia edukacji o zrównoważonym rozwoju. Wykorzystując lokalne środowisko i społeczność jako kontekst do nauki, uczniowie są w stanie powiązać dziedziny akademickie z rzeczywistymi problemami oraz rozwinąć umiejętności krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów i współpracy. Angażując się w rzeczywiste projekty na rzecz zrównoważonego rozwoju, uczniowie rozwijają również poczucie odpowiedzialności za lokalne środowisko i społeczność a także zarządzanie nimi, czym stają się aktywnymi uczestnikami działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Oto kilka przykładów uczenia się opartego na miejscu w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju:

- Ogród społecznościowy — uczniowie mogą współpracować z lokalnymi organizacjami, aby stworzyć ogród społecznościowy promujący zrównoważone praktyki, takie jak kompostowanie, ekologiczne ogrodnictwo i oszczędzanie wody.
- Lokalny system żywnościowy - uczniowie mogą poznać wpływ transportu żywności na środowisko i współpracować z lokalnymi rolnikami i dostawcami żywności, aby stworzyć zrównoważony system żywnościowy w swojej społeczności.
- Ocena oddziaływania na środowisko - uczniowie mogą dokonać oceny oddziaływania na środowisko dla pobliskiego obszaru naturalnego, aby zrozumieć wpływ działalności człowieka na ekosystem i opracować strategie łagodzenia negatywnych skutków.
- Badanie stanu wód — uczniowie mogą badać stan wód w lokalnym środowisku, aby zrozumieć, w jaki sposób działalność człowieka wpływa na jakość wody i opracować strategie ochrony i odnowy zasobów wodnych.

- Ocena wpływu zmian klimatu — uczniowie mogą badać lokalne skutki zmian klimatu, takie jak podnoszenie się poziomu mórz, ekstremalne zjawiska pogodowe i zmiany w bioróżnorodności, a także opracowywać strategie łagodzenia tych skutków i dostosowywania się do nich.
- Zrównoważony projekt budowlany — uczniowie mogą zaprojektować i zbudować zrównoważoną konstrukcję, taką jak zielony dach lub pasywny dom solarny, aby zrozumieć zasady zrównoważonej architektury i zademonstrować potencjał zrównoważonych praktyk budowlanych.

Uczenie się oparte na projektach

Uczenie się oparte na projektach to kolejne skuteczne podejście do edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju. Jest to sposób na zaangażowanie uczniów w rozwiązywanie rzeczywistych problemów i pozwala na głębsze zrozumienie aspektów zrównoważonego rozwoju. Aby skutecznie wdrożyć nauczanie oparte na projektach w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, zaleca się podjąć następujące kroki:

- Najpierw należy zidentyfikować wyzwanie lub problem związany ze zrównoważonym rozwojem w danej społeczności, nad którym uczniowie mogą pracować. Może to być przykładowo program redukcji odpadów, projekt ogrodu społecznego lub inicjatywa oszczędzania energii. Wyzwanie powinno nawiązywać do życia uczniów, ich zainteresowań i wyznawanych wartości.
- Następnie należy utworzyć grupy uczniów i przydzielić je do pracy nad konkretnymi aspektami projektu. Na przykład jedna grupa może skupić się na badaniach i gromadzeniu danych, podczas gdy inna grupa na projektowaniu i wdrażaniu. Pomoże to uczniom rozwinąć różne umiejętności i skutecznie współpracować.
- Należy zapewnić uczniom wsparcie i wskazówki przez cały czas trwania projektu. Może to być przykładowo zapewnienie dostępu do zasobów edukacyjnych, ułatwianie spotkań grupowych i udzielanie informacji zwrotnych na temat pracy uczniów. Ważne jest, aby zachęcić uczniów do przejęcia odpowiedzialności za projekt i wspólnego podejmowania decyzji.
- Podczas realizacji projektu ważne jest również włączenie koncepcji i zasad zrównoważonego rozwoju do procesu uczenia się. Może to obejmować nauczanie uczniów o zrównoważonym projektowaniu, energii odnawialnej, systemach ekologicznych i kwestiach sprawiedliwości społecznej związanych ze zrównoważonym rozwojem. Ważne jest, aby zapewnić uczniom możliwość zastanowienia się, w jaki sposób ich projekt promuje zrównoważony rozwój i przyczynia się do pozytywnych zmian w ich społeczności.

- Ponadto, należy zachęcić uczniów do podzielenia się swoją pracą z szerszą społecznością np. poprzez zorganizowanie wydarzenia społecznościowego lub utworzenie strony internetowej, aby zaprezentować swój projekt. Poprzez udostępnienie swojej pracy, uczniowie mogą podnosić świadomość na temat kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem i inspirować innych do podejmowania działań.

Oto kilka przykładów uczenia się opartego na projektach w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju:

- Projekt redukcji odpadów — uczniowie mogą zaplanować i wdrożyć program redukcji odpadów w swojej szkole lub społeczności, w tym recykling, kompostowanie i ograniczenie stosowania wyrobów z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku.
- Projekt dotyczący energii odnawialnej — uczniowie mogą napisać i wdrożyć projekt dotyczący energii odnawialnej, taki jak instalacja paneli słonecznych lub turbin wiatrowych, aby zmniejszyć zależność społeczności od nieodnawialnych źródeł energii.
- Projekt zrównoważonego transportu — uczniowie mogą zaplanować i wdrożyć projekt zrównoważonego transportu, taki jak program udostępniania rowerów lub kampania carpoolingu, aby zmniejszyć ślad węglowy transportu w ich społeczności.
- Projekt zrównoważonego rolnictwa — uczniowie mogą zaplanować i wdrożyć projekt zrównoważonego rolnictwa, taki jak ogród permakulturowy lub system hydroponiczny, w celu promowania lokalnej produkcji żywności i zmniejszenia wpływu rolnictwa przemysłowego na środowisko.
- Projekt „zero odpadów” — uczniowie mogą zaplanować i wdrożyć projekt „zero odpadów”, taki jak program kompostowania lub inicjatywa dotycząca opakowań wielokrotnego użytku, aby zmniejszyć ilość odpadów generowanych w ich społeczności.
- Projekt efektywności energetycznej — uczniowie mogą przeprowadzić audyt energetyczny swojej szkoły lub społeczności i opracować strategie poprawy efektywności energetycznej, takie jak instalacja energooszczędnego oświetlenia lub modernizacja izolacji.

Jak wykorzystać nowe technologie w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju?

Zrównoważony rozwój staje się obecnie coraz ważniejszą kwestią. Ponieważ działalność człowieka powoduje problemy środowiskowe na całym świecie, świadomość znaczenia zrównoważonego rozwoju wzrasta, a edukacja na ten temat zyskuje na ważności. Szybki rozwój technologii przyczynia się do zmiany narzędzi i metod stosowanych w edukacji i oferuje różne możliwości usprawnienia procesu uczenia się, zwłaszcza w zakresie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument zawiera sugestie, w jaki sposób można wykorzystać nowe technologie w procesie uczenia się na temat zrównoważonego rozwoju. Wykorzystanie narzędzi cyfrowych w klasach upowszechniło się w ciągu ostatnich dwudziestu lat, przy czym ich popularność wzrasta zarówno w gospodarkach rozwiniętych, jak i rozwijających się. Trend ten stał się jeszcze bardziej widoczny w trakcie i w następstwie pandemii COVID-19, która przyspieszyła już zachodzącą zmianę sposobu, w jaki nauczyciele i uczniowie korzystają z technologii na lekcjach i skłoniła większość instytucji do znacznych inwestycji w swoje systemy TIK. W nauczaniu jest obecnie wykorzystywanych wiele rodzajów technologii, takich jak platformy, inteligentne tablice, gry wideo, filmy, aplikacje itp. TIK w edukacji to z definicji wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) do celów edukacyjnych. Przykłady TIK w edukacji obejmują wykorzystanie kamer do wideokonferencji, aplikacji do wideokonferencji, platform do zarządzania uczeniem się, aplikacji do gier, tablic cyfrowych, tablic komunikacyjnych/narzędzi do dyskusji, laptopów, tabletów i projektorów, aplikacji komunikacyjnych, platform badawczych, oprogramowania do prezentacji i projektowania, oraz innych interaktywnych narzędzi online dla uczniów i nauczycieli.

Jak wykorzystać nowe technologie w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju?

Przykładowo, nowe technologie można zastosować poprzez stworzenie gry wideo o wykorzystaniu niektórych zasobów czy platformy z informacjami o zanieczyszczeniu powietrza itp. Ponadto, nie należy zapominać, że dokonano już znacznego postępu, jeśli chodzi o wykorzystanie technologii w edukacji, zwłaszcza w ostatnich latach. Narzędzia takie jak inteligentne tablice, gry wideo, filmy, aplikacje, wirtualna rzeczywistość i wiele innych opcji mogą być wykorzystane do usprawnienia procesu uczenia się. Naukę o zrównoważonym rozwoju można również uatrakcyjnić, korzystając z technologii, która zapewnia łatwy dostęp do informacji i sprawia, że proces uczenia się jest przyjemny. Gry wideo mogą być dla uczniów źródłem informacji o korzystaniu ze zrównoważonych zasobów i sprawić, że proces uczenia się będzie zabawą. Oprócz tego, stworzenie platformy dostarczającej informacji o zanieczyszczeniu powietrza może również ułatwić

uczniom zdobywanie wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju. Niektóre z korzyści płynących z zastosowania nowych technologii polegają na tym, że wspomagają one proces uczenia się o zrównoważonym rozwoju, umożliwiają uczniom aktywne uczestnictwo w procesie uczenia się i sprawiają, że proces uczenia się jest zabawą, co ułatwia uczniom naukę.

Cyfrowe narzędzia dydaktyczne można podzielić na pasywne i aktywne. Przykładem narzędzi pasywnych są inteligentne tablice, za pomocą których nauczyciel może przeprowadzać prezentacje dla uczniów. Z kolei gry wideo są aktywnymi narzędziami, za pomocą których uczniowie mogą aktywnie uczestniczyć w procesie uczenia się. Na przykład, grę można stworzyć po to, aby uczyć zrównoważonego rozwoju, aby upewnić się, że uczniowie mają wiedzę na ten temat. Ta gra wideo pozwala uczniom dowiedzieć się, jak korzystać ze zrównoważonych zasobów. Dodatkowo można stworzyć platformę klasową, która zapewni aktywny udział uczniów w procesie uczenia się. Ta platforma pozwala uczniom dzielić się swoimi pomysłami na temat zrównoważonego rozwoju i poznawać pomysły innych uczniów.

Platformy edukacyjne online

Platformy te umożliwiają uczniom zdobywanie wiedzy i wchodzenie w interakcje online na tematy związane ze zrównoważonym rozwojem, a także oferują uczniom różnorodne zasoby do nauki i pozwalają im wykonywać zadania i brać udział w dyskusjach. Na przykład platformy takie jak Earth Echo International, Discovery Education i Green Schools Alliance zapewniają uczniom zasoby online i materiały do nauki tematów związanych ze zrównoważonym rozwojem.

Rzeczywistość rozszerzona

Rzeczywistość rozszerzona wzbogaca doświadczenia edukacyjne dzięki wykorzystaniu elementów wirtualnych dodanych do rzeczywistego środowiska. Na przykład uczniowie mogą w ten sposób poznawać florę i faunę w określonym regionie. Dodatkowo, rzeczywistość rozszerzona oferuje modele 3D i inne narzędzia wizualne, które pomogą uczniom lepiej zrozumieć złożone tematy. Dlatego rzeczywistość rozszerzona jest cennym narzędziem, które może pomóc uczniom zrozumieć tematykę zrównoważonego rozwoju.

Aplikacje mobilne

Aplikacje mobilne mogą pomóc uczniom w poznawaniu zagadnień zrównoważonego rozwoju, a także w rozwijaniu nawyków przyjaznych dla środowiska. Na przykład aplikacja JouleBug zawiera szereg zadań pomagających użytkownikom oszczędzać energię. Dzięki tej aplikacji uczniowie mogą monitorować swoje zużycie energii w domu, wyrabiać nawyki oszczędzania energii i konkurować ze sobą.

Carbon Footprint: Ta aplikacja oferuje użytkownikom narzędzie do obliczania śladu węglowego ich codziennych czynności. Użytkownicy mogą obliczyć swój osobisty ślad węglowy, wybierając takie czynniki, jak transport, żywność, zakupy i zużycie energii. Ta aplikacja może pomóc uczniom monitorować ich ślad węglowy i zachęcić ich do unikania zachowań szkodliwych dla środowiska.

Good Guide: Ta aplikacja pomaga użytkownikom badać wpływ rozmaitych produktów na środowisko, społeczeństwo i zdrowie. Użytkownicy mogą korzystać z tej aplikacji do wyszukiwania, kategoryzowania i porównywania produktów. Umożliwia ona uczenie się o zrównoważonych produktach oraz rozwijanie przyjaznych dla środowiska nawyków konsumpcyjnych.

Eco Race: Ta aplikacja to gra, w której użytkownicy rywalizują w zakresie ochrony środowiska. Wykonują oni szereg zadań obejmujących takie tematy, jak oszczędzanie energii, oszczędzanie wody, recykling i ochrona zasobów naturalnych. Ta aplikacja może pomóc uczniom poznać kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem i kształtować postawy przyjazne dla środowiska.

Eco Challenge app: Jest to gra, która pomaga użytkownikom kształtować przyjazne dla środowiska nawyki i monitorować ich codzienne praktyki. Użytkownicy wykonują szereg zadań obejmujących takie tematy, jak oszczędzanie energii, oszczędzanie wody, zmniejszanie ilości odpadów i ochrona zasobów naturalnych, i zdobywają punkty za wykonanie tych zadań. Ta aplikacja może pomóc uczniom poznać kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem i praktykować zachowania przyjazne dla środowiska.

Drukarki 3D

Drukarki 3D mogą pomóc w zrozumieniu aspektów zrównoważonego rozwoju, dając uczniom możliwość ich przedstawienia od strony praktycznej poprzez wizualną demonstrację. Na przykład uczniowie mogą używać drukarek 3D do produkcji przedmiotów wykonanych z plastiku pochodzącego z recyklingu, aby lepiej zrozumieć, w jaki sposób można poddać recyklingowi odpady z tworzyw sztucznych.

Rzeczywistość wirtualna

Kolejną technologią, która może być wykorzystana, by pomóc uczniom w zrozumieniu kwestii zrównoważonego rozwoju jest rzeczywistość wirtualna. Przykładowo, dzięki technologii rzeczywistości wirtualnej uczniowie mogą poruszać się w symulowanym świecie i lepiej rozumieć wpływ takich zjawisk, jak zanieczyszczenie środowiska lub zmiana klimatu.

WWF Free Rivers: Ta aplikacja pomaga uczniom zrozumieć ekosystemy rzek i zgłębić tematykę zrównoważonego rozwoju. Uczniowie poznają formy życia w rzekach, znaczenie rzek i badają wpływ różnych czynników na środowisko.

EcoVerse: Ta aplikacja wspomaga uczniów w odkrywaniu życia lasu i zrozumieniu naturalnych cykli przyrodniczych. Uczniowie odkrywają zwierzęta, rośliny i inne stworzenia żyjące w lasach i poznają procesy zachodzące w przyrodzie.

HoloLAB Champions: Ta aplikacja jest ukierunkowana na rozwijanie umiejętności laboratoryjnych i pogłębianie znajomości tematyki zrównoważonego rozwoju. Uczniowie koncentrują się na różnych aspektach zrównoważonego rozwoju podczas pracy z cieczami, gazami i innymi substancjami. Polecaną aplikacją o podobnym profilu jest aplikacja o nazwie JigSpace. Oferuje ona uczniom interaktywne i trójwymiarowe środowisko do uczenia się wielu przedmiotów. Zawiera szereg zagadnień, zwłaszcza na temat zrównoważonego rozwoju. Może pomóc uczniom dowiedzieć się więcej o praktykach przyjaznych dla środowiska, odnawialnych źródłach energii, śladzie węglowym i innych tematach związanych ze zrównoważonym rozwojem.

Media społecznościowe

Media społecznościowe mogą być wykorzystywane jako narzędzie edukacyjne oraz do angażowania młodych ludzi i pracowników w aktywności na rzecz zrównoważonego rozwoju. Na przykład, śledząc hashtagi nt. zrównoważonego rozwoju na Instagramie, mogą oni udostępniać i omawiać treści związane ze zrównoważonym rozwojem. Ponadto na platformach społecznościowych można organizować konkursy lub wydarzenia w celu podniesienia świadomości na temat zrównoważonego rozwoju.

Sztuczna inteligencja (AI)

Sztuczna inteligencja (AI – Artificial Intelligence) to kolejna technologia, którą można zastosować w procesie nauczania/uczenia się w zakresie zrównoważonego rozwoju. Sztuczna inteligencja może być wykorzystana do zrozumienia stylów uczenia się uczniów i dostarczenia odpowiednio dostosowanych materiałów edukacyjnych. Ponadto sztuczna inteligencja może usprawnić analizę dużych zbiorów danych związanych ze zrównoważonym rozwojem i ułatwiać uczniom zrozumienie tej tematyki.

Narzędzia do współpracy online

Narzędzia do współpracy online (OCT – Online Collaboration Tools) mogą pomóc w zrozumieniu kwestii zrównoważonego rozwoju poprzez rozwijanie współpracy. Jednak podczas korzystania z tych technologii należy wziąć pod uwagę kilka aspektów. Ważne jest m.in., aby poprawnie zaprojektować materiały edukacyjne

związane ze zrównoważonym rozwojem i dokładnie przeanalizować dane. Należy również pamiętać, że technologie mogą prowadzić do nieporozumień i wzmagania dezinformacji, zamiast zapewniać uczącym się właściwe informacje na temat kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem. Podsumowując, wykorzystanie nowych technologii w procesie edukacyjnym może podnieść poziom aktywnego uczestnictwa w działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju, jednak ważnym jest, aby te technologie były właściwie zaprojektowane i używane.

Część II – Organizacja edukacji w ramach ARD

Kto powinien wziąć udział w ARD?

Odpowiedzialny rozwój, znany również jako zrównoważony rozwój, to takie podejście do wzrostu i rozwoju gospodarczego, które uwzględnia społeczne, gospodarcze i środowiskowe skutki rozwoju. Celem odpowiedzialnego rozwoju jest zaspokojenie potrzeb obecnego pokolenia bez uszczerbku dla możliwości zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń.

Odpowiedzialny rozwój opiera się na zasadzie, że wzrost i rozwój gospodarczy nie powinien odbywać się kosztem środowiska i dobrobytu społecznego. Podkreśla potrzebę zrównoważonego wykorzystania zasobów, równości społecznej i ochrony środowiska. Postuluje również kompromis pomiędzy rozwojem gospodarczym a ochroną środowiska i opieką społeczną.

Odpowiedzialny rozwój wymaga współpracy i zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron, w tym rządu, przemysłu, społeczeństwa obywatelskiego i społeczności lokalnych. Jego fundamentem jest holistyczne i zintegrowane podejście do rozwoju, które uwzględnia jego aspekty ekonomiczne, społeczne i środowiskowe.

Przykłady praktycznych działań w ramach odpowiedzialnego rozwoju obejmują promowanie energii odnawialnej, wdrażanie zrównoważonych praktyk rolniczych, ochronę zasobów naturalnych i redukcję emisji gazów cieplarnianych. Ważnym aspektem odpowiedzialnego rozwoju jest też takie ukierunkowanie działań, aby rozwój przynosił korzyści wszystkim członkom społeczeństwa, w tym grupom marginalizowanym i wrażliwym.

Podsumowując, odpowiedzialny rozwój to takie podejście do wzrostu i rozwoju gospodarczego, które promuje zrównoważony rozwój, sprawiedliwość społeczną i ochronę środowiska. Uwzględnia kompromis pomiędzy rozwojem gospodarczym a względami środowiskowymi i społecznymi oraz wymaga współpracy i zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron.

Istnieje kilka istotnych powodów, które rozbudzają w jednostkach potrzebę uczestnictwa w projekcie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym:

- Korzyści dla środowiska: Gospodarka o obiegu zamkniętym to system, w którym priorytetem jest ponowne wykorzystanie i recykling materiałów, co może znacznie zmniejszyć ilość generowanych odpadów i obniżyć emisję dwutlenku węgla. Poprzez uczestnictwo w projekcie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym, jednostki mogą pomóc w zminimalizowaniu negatywnych wpływów na środowisko i przyczynić się do bardziej zrównoważonej przyszłości.
- Korzyści ekonomiczne: Gospodarka o obiegu zamkniętym stwarza również nowe możliwości ekonomiczne. Dzięki ponownemu wykorzystaniu i recyklingowi

materiałów, firmy i osoby prywatne mogą zaoszczędzić na kosztach produkcji i stworzyć nowe źródła przychodów. Na przykład firma, która ponownie wykorzystuje materiały, może zmniejszyć potrzebę zakupu nowych materiałów, oszczędzając w ten sposób pieniądze na kosztach zaopatrzenia.

- **Korzyści społeczne:** Uczestnictwo w projekcie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym może również wiązać się z korzyściami społecznymi. Promując zrównoważoną gospodarkę, jednostki mogą mieć wkład w zdrowie i dobrobyt swojej społeczności. Ponadto projekty w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym mogą tworzyć nowe miejsca pracy i wspierać lokalne przedsiębiorstwa.
- **Innowacyjność i kreatywność:** Gospodarka o obiegu zamkniętym wymaga innowacyjnych i kreatywnych rozwiązań w celu optymalizacji wykorzystania zasobów i minimalizacji odpadów. Uczestnictwo w projekcie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym może zachęcić jednostki do nieszablonowego myślenia i opracowywania nowych rozwiązań problemów.

Ogólnie rzecz biorąc, udział w projekcie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym może przynieść wiele korzyści jednostkom i społecznościom, w tym korzyści środowiskowe, gospodarcze, społeczne i innowacyjne.

Aby przyczynić się do sukcesu, gospodarka o obiegu zamkniętym wymaga udziału szerokiego grona interesariuszy, takich jak:

- **Przedsiębiorstwa:** Przedsiębiorstwa odgrywają kluczową rolę w gospodarce o obiegu zamkniętym, ponieważ są odpowiedzialne za produkcję oraz dystrybucję towarów i usług. Firmy, które wdrożą zasady gospodarki o obiegu zamkniętym, mogą zmniejszyć ilość odpadów, zwiększyć efektywność wykorzystania zasobów i stworzyć nowe źródła przychodów poprzez ponowne wykorzystanie i recykling materiałów.
- **Rządy:** Rządy mogą odgrywać kluczową rolę w promowaniu i wdrażaniu programów i przepisów dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym. Mogą stworzyć zachęty dla przedsiębiorstw wdrażających tego typu praktyki i tworzyć przepisy zachęcające do zrównoważonego wykorzystywania zasobów i inwestowania w infrastrukturę obiegu zamkniętego.
- **Konsumenci:** Konsumenci mają znaczący wpływ na rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez swoje decyzje zakupowe. Wybierając produkty, które są wykonane z materiałów pochodzących z recyklingu lub które można łatwo naprawić i ponownie wykorzystać, konsumenci mogą pomóc w promowaniu ekonomii zamkniętej.

- Instytucje akademickie i badawcze: Mogą one odgrywać kluczową rolę w opracowywaniu nowych technologii i procesów gospodarki obiegu zamkniętego. Mogą również zapewnić edukację i szkolenia w zakresie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Organizacje pozarządowe (Non-governmental Organizations, NGO): Organizacje pozarządowe mogą promować zmiany na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i podnosić świadomość na temat korzyści płynących z jej wdrożenia. Mogą również zapewnić wsparcie i zasoby firmom i oraz jednostkom administracji państwowej, które działają na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym.

Ogółem, gospodarka o obiegu zamkniętym wymaga udziału różnych zainteresowanych stron, w tym przedsiębiorstw, jednostek administracji państwowej, konsumentów, środowisk akademickich i organizacji pozarządowych. Poprzez współpracę, powyżsi interesariusze mogą promować zrównoważone wykorzystanie zasobów, ograniczać ilość odpadów i tworzyć gospodarkę dobrze prosperującą oraz bardziej odporną na zmiany klimatu.

Jak rekrutować uczestników do ARD?

Ta część przewodnika skupia się na procesie rekrutacji i ma na celu przedstawienie ogólnych wskazówek, jak rekrutować uczestników, a także zawiera omówienie, jak rekrutować uczestników szkolenia jako grupę docelową.

Rekrutacja uczestników do projektu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym może obejmować różnych interesariuszy i wymagać różnych strategii w zależności od celów projektu i docelowych odbiorców. Oto kilka ogólnych strategii, które mogą pomóc w przyciągnięciu uczestników:

- Zidentyfikuj grupę docelową: Pierwszym krokiem jest określenie grupy docelowej projektu dotyczącego gospodarki obiegu zamkniętego. Mogą to być przedsiębiorstwa, jednostki administracji publicznej, konsumenci, instytucje akademickie, organizacje pozarządowe lub inni interesariusze. Znajomość grupy docelowej pomaga dostosować strategię rekrutacyjną i zidentyfikować najskuteczniejsze kanały dotarcia do nich.
- Wykorzystaj istniejące sieci powiązań: Skontaktuj się z organizacjami, stowarzyszeniami biznesowymi lub wydziałami akademickimi zajmującymi się zrównoważonym rozwojem, aby promować projekt dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym. Grupy te mogą już mieć członków zainteresowanych kwestiami zrównoważonego rozwoju i gospodarki o obiegu zamkniętym.

- Organizuj wydarzenia informacyjne: Organizuj wydarzenia, takie jak prezentacje lub warsztaty, aby edukować uczestników na temat projektu o gospodarce o obiegu zamkniętym i jego celów. Może to być skuteczny sposób na przyciągnięcie uczestników zainteresowanych kwestiami zrównoważonego rozwoju i gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Wykorzystaj media społecznościowe i platformy internetowe: Korzystaj z mediów społecznościowych, takich jak Twitter, LinkedIn i Facebook, aby promować projekt dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym i nawiązywać kontakty z potencjalnymi uczestnikami. Udostępniaj informacje o projekcie, publikuj aktualizacje i twórz chwytliwe treści, które przyciągną uwagę uczestników. Możesz także korzystać z platform internetowych, takich jak fora internetowe i platformy społecznościowe, aby dotrzeć do osób, które dzielą zainteresowanie gospodarką o obiegu zamkniętym.
- Współpracuj z odpowiednimi organizacjami: Nawiąż współpracę z odpowiednimi organizacjami, takimi jak organizacje pozarządowe, stowarzyszenia branżowe lub instytucje akademickie, aby promować projekt związany z gospodarką o obiegu zamkniętym wśród ich członków lub studentów. Może to pomóc w przyciągnięciu uczestników zainteresowanych kwestiami zrównoważonego rozwoju i gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Oferuj zachęty: Oferuj zachęty, takie jak uznanie, nagrody lub możliwości nawiązywania kontaktów, aby zachęcić do udziału w projekcie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym. Może to pomóc zmotywować uczestników do zaangażowania w projekt i kontynuacji aktywnego uczestnictwa.

Poprzez działania takie jak: identyfikacja grupy docelowej, wykorzystanie istniejących sieci, organizowanie wydarzeń informacyjnych, wykorzystanie mediów społecznościowych i platform internetowych, współpraca z odpowiednimi organizacjami i system zachęt, można rekrutować uczestników do projektu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym i stworzyć zespół zmotywowanych i zaangażowanych osób, które pasjonują się kwestiami zrównoważonego rozwoju i gospodarki o obiegu zamkniętym.

Rekrutacja studentów do projektu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym może być trudnym zadaniem, ale istnieje kilka skutecznych strategii, które mogą pomóc przyciągnąć studentów i zachęcić ich do udziału:

- Wykorzystaj istniejące sieci: Nawiąż kontakt z istniejącymi sieciami, takimi jak kluby zrównoważonego rozwoju, organizacje ekologiczne lub wydziały akademickie zajmujące się zrównoważonym rozwojem, aby promować projekt dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym. Grupy te mogą już mieć członków

zainteresowanych kwestiami zrównoważonego rozwoju i gospodarki o obiegu zamkniętym.

- Organizuj wydarzenia informacyjne: Organizuj wydarzenia, takie jak prezentacje lub warsztaty, aby edukować studentów na temat projektu związanego z gospodarką o obiegu zamkniętym i jego celów. Może to być skuteczny sposób na przyciągnięcie studentów zainteresowanych kwestiami zrównoważonego rozwoju i gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Wykorzystaj media społecznościowe: Korzystaj z mediów społecznościowych, takich jak Twitter, Instagram i Facebook, aby promować projekt dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym i angażować studentów. Udostępniaj informacje o projekcie, publikuj aktualizacje i twórz zajmujące treści, które przyciągną uwagę młodzieży.
- Współpracuj z wydziałami akademickimi: Współpracuj z wydziałami akademickimi, takimi jak szkoły inżynierskie lub biznesowe, aby mogły promować projekt dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym wśród swoich studentów. Może to pomóc w przyciągnięciu studentów, którzy są zainteresowani zastosowaniem swoich umiejętności w rzeczywistych wyzwaniach związanych ze zrównoważonym rozwojem.
- Oferuj zachęty: Wprowadź system zachęt, takich jak zaliczenie kursu, stypendia lub możliwości nawiązywania kontaktów, aby zachęcić studentów do udziału w projekcie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym. Może to pomóc zmotywować studentów do zaangażowania się i pozostania zaangażowanym w projekt.

Wykorzystanie istniejących sieci, organizacja wydarzeń informacyjnych, wykorzystanie mediów społecznościowych, współpraca z wydziałami akademickimi i oferowanie zachęt, mogą przyczynić się do udanej rekrutacji studentów do projektu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym i stworzenia zespołu zmotywowanych i zaangażowanych osób, które pasjonują się tematyką zrównoważonego rozwoju i gospodarki o obiegu zamkniętym.

Jakie kompetencje, kwalifikacje i doświadczenie powinien posiadać trener ARD?

Mimo, że wiele uniwersytetów i instytucji edukacyjnych oferuje programy w zakresie zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, odpowiedzialności społecznej i dziedzin pokrewnych, nie ma jednej „szkoły”, która specjalizuje się wyłącznie w odpowiedzialnym rozwoju. Istnieje jednak kilka organizacji, które oferują programy szkoleniowe i certyfikacyjne w zakresie odpowiedzialnego rozwoju, zrównoważonego rozwoju i powiązanych tematów.

Na przykład, International Society of Sustainability Professionals (ISSP) oferuje program certyfikacji Professional Sustainability, w ramach którego uczestnicy szkolenia mogą nabyć wiedzę i umiejętności potrzebne do wdrażania praktyk zrównoważonego rozwoju w ich organizacjach. Global Reporting Initiative (GRI) oferuje szereg programów szkoleniowych dotyczących tworzenia raportów w zakresie zrównoważonego rozwoju i powiązanych tematów. Ponadto, programy szkoleniowe i certyfikacyjne w zakresie zrównoważonego i odpowiedzialnego rozwoju są realizowane przez różne organizacje non-profit, agencje rządowe czy prywatne firmy konsultingowe.

Istnieje również wiele programów akademickich, które dotyczą zasad i praktyk odpowiedzialnego rozwoju. Są to, np. programy studiów licencjackich i magisterskich w dziedzinie ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialności społecznej i dziedzin pokrewnych. Wiele z tych programów obejmuje zajęcia dotyczące zasad odpowiedzialnego rozwoju, a także nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych poprzez staże lub badania w ramach pracy dyplomowej.

Podsumowując, chociaż nie ma jednej „szkoły”, która specjalizuje się wyłącznie w odpowiedzialnym rozwoju, istnieje wiele organizacji i programów akademickich, które oferują szkolenia i edukację w tej dziedzinie.

Trudno określić, w którym kraju jest najwięcej certyfikowanych trenerów w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym lub odpowiedzialnego rozwoju, ponieważ nie ma scentralizowanej bazy danych ani organizacji, które przechowywałyby informacje z całego świata. Istnieje jednak kilka krajów i regionów, które kładą duży nacisk na gospodarkę o obiegu zamkniętym i zrównoważony rozwój, w związku z czym można tam spotkać więcej certyfikowanych trenerów o tej specjalizacji.

Jeśli chodzi o Europę, to Unia Europejska postawiła sobie za cel przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym do 2050 r., a kilka państw członkowskich

ustanowiło krajowe strategie i inicjatywy dotyczące wdrożenia gospodarki tego typu. Na przykład, Holandia jest uważana za lidera gospodarki o obiegu zamkniętym i wdrożyła rozwiązania prawne i programy, które umożliwiają zmianę struktury gospodarki. Podobne trendy są obecne w Skandynawii, gdzie kraje takie jak Szwecja czy Dania kładą duży nacisk na zrównoważony rozwój i wdrożyły różne inicjatywy na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym.

Z kolei w Azji, Chiny obrały kierunek, by stać się „umiarkowanym zamożnym społeczeństwem” do 2021 r. i wdrożenie gospodarki o obiegu zamkniętym zostało uwzględnione jako kluczowy element państwowego planu rozwoju. Wdrożono różne rozwiązania prawne i programy promujące gospodarkę o obiegu zamkniętym, co mogło w rezultacie zwiększyć liczbę certyfikowanych trenerów w tej dziedzinie.

Wprowadzanie i promowanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym nie przebiega jednakowo w poszczególnych regionach i krajach, co może mieć wpływ na liczbę dostępnych certyfikowanych trenerów. Jest jednak prawdopodobne, że kraje, które kładą większy nacisk na zrównoważony rozwój i gospodarkę o obiegu zamkniętym, dysponują większą liczbą certyfikowanych trenerów o tej specjalizacji.

Ogólnie rzecz biorąc, trener w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym powinien posiadać szereg kompetencji, kwalifikacji oraz doświadczenie, które umożliwią mu skuteczne prowadzenie szkoleń i wspieranie jednostek lub organizacji we wdrażaniu zasad gospodarki o obiegu zamkniętym. Oto kilka kluczowych kompetencji, kwalifikacji i rodzajów doświadczenia, jakimi powinien się legitymować trener prowadzący szkolenia w tym zakresie:

- Gruntowna znajomość zasad gospodarki o obiegu zamkniętym: Trener powinien mieć dogłębną wiedzę na temat gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym jej koncepcji, zasad i praktyk. Obejmuje to wiedzę w zakresie zarządzania zasobami, redukcji odpadów, projektowania produktów, zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialności społecznej i zarządzania środowiskiem.
- Wykształcenie: Trener w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym powinien posiadać dyplom ukończenia kierunku studiów o odpowiednim profilu, takim jak nauki o środowisku, zrównoważony rozwój lub inżynieria środowiska. To wykształcenie zapewnia im podstawową wiedzę potrzebną do nauczania innych zasad gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Doświadczenie w projektach dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym czy odpowiedzialnego rozwoju: Trener powinien mieć doświadczenie w pracy nad projektami dotyczącymi gospodarki o obiegu zamkniętym lub we wdrażaniu zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w ramach własnej pracy zawodowej. To zapewnia im praktyczną wiedzę, którą można wykorzystać do szkolenia.

- Bardzo dobre umiejętności komunikacyjne i interpersonalne: Trener powinien mieć doskonałe umiejętności komunikacyjne i interpersonalne, aby skutecznie przekazywać informacje i angażować uczestników. Obejmuje to umiejętność komunikowania złożonych pomysłów w jasny i zwięzły sposób, a także umiejętność koordynowania dyskusji i działań grupowych.
- Znajomość specyfiki uczenia się dorosłych: Trener powinien posiadać wiedzę jak przebiega proces uczenia się u dorosłych oraz wiedzieć, jak skutecznie planować i prowadzić szkolenie spełniające potrzeby uczestników.
- Certyfikaty zawodowe: Certyfikaty zawodowe, takie jak Circular Economy Certified® Professional (CECP) lub Certified Sustainability Professional (CSP), mogą świadczyć o zaangażowaniu trenera w działalność na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i jego wiedzy fachowej w tej dziedzinie.

Podsumowując, trener w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym/ odpowiedzialnego rozwoju powinien posiadać rozległą wiedzę na temat zasad odpowiedzialnego rozwoju, odpowiednie wykształcenie i doświadczenie, bardzo dobre umiejętności komunikacyjne i interpersonalne, znajomość specyfiki uczenia się dorosłych oraz certyfikaty zawodowe, aby skutecznie uczyć i wspierać osoby lub organizacje we wdrażaniu zasad odpowiedzialnego rozwoju.

Jak budować relacje pomiędzy ARD a otoczeniem społecznym?

Akademia Odpowiedzialnego Rozwoju (Academy for Responsible Development – ARD) koncentruje się na edukacji w zakresie zrównoważonego rozwoju, w tym aspektów środowiskowych, społecznych i ekonomicznych. Głównym celem ARD jest podniesienie świadomości i zrozumienia kwestii zrównoważonego rozwoju oraz zachęcenie jednostek do wdrażania zrównoważonych zachowań. Jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu jest budowanie silnych relacji między Akademią a jej otoczeniem społecznym, w tym interesariuszami, takimi jak uczący się, personel i szersza społeczność. W tej sekcji znajdują się wskazówki, jak budować tę relację w rzeczywistym środowisku i platformach wirtualnych.

Budowanie silnych relacji między ARD a jej otoczeniem społecznym jest niezbędne do osiągnięcia celów takich jak promocja zrównoważonego rozwoju i tworzenie pozytywnych zmian w społeczności. Aby zbudować udaną relację między Akademią a jej otoczeniem społecznym, należy podjąć kilka kroków.

Pierwszym krokiem w budowaniu silnej relacji jest określenie interesariuszy. Interesariusze to osoby lub grupy, które są zainteresowane działaniami, celami i wynikami Akademii. Interesariuszami mogą być lokalne firmy, członkowie społeczności, organizacje non-profit, agencje rządowe i instytucje edukacyjne. Określenie interesariuszy oraz zrozumienie ich zainteresowań i potrzeb jest kluczowe w budowaniu efektywnych relacji.

Drugim krokiem jest zaangażowanie się w działania informacyjne. ARD musi nawiązać kontakt z zainteresowanymi stronami i budować relacje poprzez działania informacyjne. Akademia może uczestniczyć w wydarzeniach społecznościowych, organizować warsztaty, prezentacje i współpracować z lokalnymi organizacjami. Te działania informacyjne mogą pomóc w budowaniu świadomości na temat działań Akademii i ugruntowaniu jej pozycji jako cennego zasobu w społeczności.

Trzecim krokiem jest współpraca przy projektach dotyczących zrównoważonego rozwoju. Współpraca z zainteresowanymi stronami nad projektami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju może pomóc w budowaniu zaufania i wiarygodności Akademii. Wspólne projekty mogą obejmować zakładanie ogrodów społecznych, inicjatywy w zakresie energii odnawialnej i programy redukcji odpadów. Współpraca przy tych projektach może pomóc w promowaniu zrównoważonego rozwoju i tworzeniu pozytywnych zmian w społeczności.

Czwartym krokiem jest zapewnienie zasobów edukacyjnych. Akademia może oferować zainteresowanym stronom zasoby edukacyjne, takie jak warsztaty, seminaria i kursy. Zasoby te mogą pomóc w edukowaniu społeczności na temat

kwestii zrównoważonego rozwoju i budowaniu świadomości na temat misji Akademii. Zapewniając zasoby edukacyjne, Akademia może stać się cennym zasobem dla społeczności.

Piąty krok to słuchanie opinii. Słuchanie opinii interesariuszy ma kluczowe znaczenie w budowaniu efektywnych relacji. Akademia musi rozumieć potrzeby interesariuszy i uwzględniać ich pomysły w swoich działaniach. Może to pomóc w budowaniu poczucia własności projektu i inwestowaniu w sukces Akademii w społeczności.

Ostatnim krokiem jest systematyczna komunikacja. Komunikacja jest kluczowa w budowaniu efektywnych relacji. Akademia musi dbać o systematyczną komunikację z zainteresowanymi stronami, aby informować ich na bieżąco o swoich działaniach i postępach. Systematyczna komunikacja może pomóc w budowaniu zaufania i pozycji Akademii jako wiarygodnego i wartościowego zasobu w społeczności.

Praca w sieci

Networking jest jednym z najskuteczniejszych sposobów budowania relacji z interesariuszami. Angażując interesariuszy i inne organizacje, Akademia może nawiązywać partnerstwa, wymieniać się wiedzą i tworzyć nowe możliwości dla inicjatyw zrównoważonego rozwoju. Oto jak powinno się budować relacje między Akademią a jej otoczeniem społecznym poprzez networking:

Pierwszym krokiem w budowaniu relacji poprzez networking jest zainicjowanie kontaktu z interesariuszami i organizacjami. Można to zrobić przez kontakt mailowy, telefoniczny lub media społecznościowe, ale często bardziej efektywne jest spotkanie twarzą w twarz. Akademia może uczestniczyć w konferencjach, warsztatach i innych wydarzeniach, aby nawiązać kontakty z interesariuszami i poznać ich pracę. Istotne jest, aby podchodzić do tych interakcji z otwartością na uczenie się od innych i budowanie relacji, raczej niż ze strategią promowania inicjatyw własnych Akademii.

Drugim krokiem jest budowanie relacji z interesariuszami i organizacjami poprzez wniesienie wartościowego wkładu w tę współpracę. Można to osiągnąć poprzez dzielenie się wiedzą i zasobami, współpracę przy projektach i wzajemne wspieranie inicjatyw. Akademia może na przykład dzielić się badaniami lub danymi na tematy związane ze zrównoważonym rozwojem, oferować wiedzę specjalistyczną w określonej dziedzinie lub zapewniać zasoby, takie jak zestawy narzędzi lub materiały szkoleniowe. Zapewniając wartościowe zasoby zainteresowanym stronom, Akademia może stać się zaufanym partnerem i zbudować relację zapewniającą obopólne korzyści.

Trzecim krokiem jest utrzymanie i wzmocnienie relacji w miarę upływu czasu. Można tego dokonać, pozostając w stałym kontakcie z interesariuszami, m.in.

poprzez newslettery, aktualizacje i posty w mediach społecznościowych. Akademia może również organizować wydarzenia, takie jak warsztaty lub dyskusje przy okrągłym stole, aby zbliżyć interesariuszy i umacniać współpracę. Konieczne jest wysłuchanie opinii i sugestii interesariuszy i adekwatne dostosowanie strategii Akademii.

Czwarty krok polega na wykorzystaniu relacji zbudowanych poprzez networking w celu rozwijania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju. Może to obejmować współpracę w zakresie działań na rzecz nowych ustaw lub dzielenie się zasobami i wiedzą. Pracując razem, Akademia i jej interesariusze mogą zwiększać swoje wpływy i przyspieszyć postęp w realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

Komunikacja cyfrowa

Pierwszym krokiem w budowaniu relacji między ARD a jej społecznością w środowisku cyfrowym jest ustanowienie silnej obecności w Internecie. Wiąże się to z utworzeniem strony internetowej, która jest łatwa w nawigacji i zawiera istotne informacje o programach, działaniach i inicjatywach Akademii. Witryna powinna również zawierać zasoby szkoleniowe, takie jak artykuły, linki do filmów i seminariów internetowych poświęconych tematyce zrównoważonego rozwoju, które edukują i inspirują odwiedzających stronę do podejmowania działań. Ponadto Akademia powinna tworzyć konta w mediach społecznościowych na popularnych platformach, takich jak Facebook, Twitter i Instagram, aby dotrzeć do szerszej publiczności i zaangażować interesariuszy.

Drugim krokiem jest wykorzystanie platform cyfrowych do komunikowania się z interesariuszami i zbierania informacji zwrotnych. Obejmuje to tworzenie ankiet i forów internetowych w celu zbierania opinii i sugestii od studentów, pracowników i szerszej społeczności. Akademia powinna również wykorzystywać media społecznościowe do udostępniania aktualizacji i wiadomości o wydarzeniach i inicjatywach związanych ze zrównoważonym rozwojem, a także do odpowiadania na pytania i wątpliwości interesariuszy. Poprzez utrzymywanie otwartych i przystępnych kanałów komunikacji, Akademia może budować zaufanie i budować poczucie wspólnoty wśród interesariuszy.

Trzecim krokiem jest wykorzystanie platform cyfrowych do zaprezentowania osiągnięć i efektów działania Akademii w zakresie zrównoważonego rozwoju. Obejmuje to tworzenie studiów przypadku i raportów, które przybliżają inicjatywy Akademii w zakresie zrównoważonego rozwoju i ich wyniki. Raporty te mogą być udostępniane na stronie internetowej Akademii i kontach w mediach społecznościowych, a także w lokalnych mediach. Prezentując swój wpływ na środowisko i społeczność, Akademia może budować swoją pozycję jako lidera w zakresie zrównoważonego rozwoju i przyciągać więcej interesariuszy do swoich programów i inicjatyw.

Innym ważnym aspektem budowania relacji między Akademią a jej społecznością w środowisku cyfrowym jest dbałość o to, by przekaz Akademii był spójny i zgodny z jej celami w zakresie zrównoważonego rozwoju. Oznacza to, że strona Akademii, konta w mediach społecznościowych i inne kanały cyfrowe powinny promować to samo przesłanie i cele. Ta spójność nie tylko pomaga budować zaufanie i wiarygodność wśród interesariuszy, ale także wzmacnia zaangażowanie Akademii w zrównoważony rozwój.

Zapewnienie interesariuszom możliwości zaangażowania i uczestnictwa jest również sposobem na budowanie relacji między ARD a jej społecznością w środowisku cyfrowym. Można to osiągnąć poprzez wydarzenia online, seminaria internetowe i warsztaty, które promują zrównoważone zachowania i dostarczają informacji na tematy związane ze zrównoważonym rozwojem. Akademia może również zapewnić materiały szkoleniowe, takie jak narzędzia edukacyjne, przewodniki i podręczniki, które pomogą interesariuszom we wdrożeniu zrównoważonych praktyk w ich codziennym życiu. Zapewniając możliwości zaangażowania i uczestnictwa, Akademia może budować poczucie własności projektu i dobrej inwestycji wśród interesariuszy, co ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju.

Ważne jest także, aby Akademia korzystała z platform cyfrowych w celu promowania różnorodności, równości i integracji. Oznacza to, że Akademia powinna celowo docierać do grup niedostatecznie reprezentowanych i zapewniać, że jej programy i inicjatywy są dostępne dla wszystkich i inkluzywne. Akademia może korzystać z platform cyfrowych, aby promować różnorodność swoich interesariuszy i podkreślać wkład osób ze wszystkich środowisk. Promując różnorodność, równość i integrację, Akademia może przyczynić się do podniesienia odporności i trwałości społeczności, która staje się lepiej przygotowana do sprostania wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem.

Wreszcie, ARD powinna wykorzystywać platformy cyfrowe do promowania innowacji i współpracy. Obejmuje to wykorzystanie technologii do tworzenia nowych i innowacyjnych rozwiązań w celu realizacji wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem, a także współpracę z interesariuszami reprezentującymi różne sektory i dyscypliny w celu opracowania kompleksowych i holistycznych strategii działania na rzecz zrównoważonego rozwoju. Akademia może korzystać z platform cyfrowych także po to, aby dzielić się swoimi badaniami i innowacjami z szerszą społecznością oraz wspierać współpracę i dzielenie się wiedzą między interesariuszami. Dzięki promowaniu innowacji i współpracy, Akademia może przyczynić się do przyspieszenia zmian w kierunku zrównoważonej przyszłości.

Jak monitorować postępy uczestników ARD i jak weryfikować skuteczność działań?

Monitorowanie postępów w nauce jest ważnym aspektem kształcenia i szkolenia, ponieważ umożliwia trenerom ocenę, czy osoby uczące się/uczestnicy posiadli potrzebną wiedzę i umiejętności. Aby skutecznie monitorować postępy w nauce należy podjąć poniższe kroki:

1. Wyznacz jasne cele uczenia się: Przed rozpoczęciem jakiegokolwiek programu szkoleniowego ważne jest ustalenie jasnych celów uczenia się, które określają, czego oczekuje się od uczestników szkolenia. Cele te powinny być mierzalne i konkretne, aby można było z łatwością monitorować postępy w czasie.

- Pracuj nad pogłębieniem zrozumienia zasad zrównoważonego rozwoju: Uczniowie powinni zrozumieć kluczowe zasady zrównoważonego rozwoju i ich znaczenie w odpowiedzialnym rozwoju.
- Analizuj wpływ rozwoju na środowisko: Uczniowie powinni umieć analizować wpływ różnych projektów rozwojowych na środowisko i identyfikować sposoby minimalizowania negatywnego wpływu i promowania zrównoważonego rozwoju.
- Naświetl społeczne i ekonomiczne problemy związane z rozwojem: Uczniowie powinni być w stanie zidentyfikować społeczne i ekonomiczne problemy związane z rozwojem, takie jak nierówność, ubóstwo i zróżnicowany dostęp do zasobów.
- Ćwicz opracowywanie strategii odpowiedzialnego rozwoju: Uczniowie powinni być w stanie opracować strategię odpowiedzialnego rozwoju, które uwzględniają czynniki środowiskowe, społeczne i ekonomiczne.
- Uwzględnij treści nt. roli interesariuszy w odpowiedzialnym rozwoju: Uczniowie powinni być w stanie zidentyfikować i zrozumieć role i obowiązki różnych interesariuszy w odpowiedzialnym rozwoju, w tym rządu, przemysłu i społeczności lokalnych.
- Kładź nacisk na umiejętności komunikacji i współpracy: Uczniowie powinni rozwijać umiejętności komunikacji i współpracy, które umożliwią im efektywną współpracę z innymi w celu promowania odpowiedzialnego rozwoju.
- Porusz kwestię stosowania zasad etycznych w projektach rozwojowych: Uczniowie powinni umieć stosować zasady etyczne w projektach

rozwojowych, takie jak uczciwość, sprawiedliwość i poszanowanie praw człowieka.

2. Używaj ocen formatywnych: Jest to typ oceniania, który polega na ewaluacji postępów w nauce w trakcie procesu uczenia się w celu zidentyfikowania obszarów, w których uczniowie mogą potrzebować dodatkowego wsparcia lub instrukcji.

- Quizy lub sprawdziany wiedzy: Można je wykorzystać, by zweryfikować poziom zrozumienia przez uczniów zasad zrównoważonego rozwoju, wpływu na środowisko, kwestii społecznych i ekonomicznych związanych z rozwojem oraz zasad etycznych.
- Studia przypadków: Można je wykorzystać do symulacji rzeczywistych scenariuszy i zachęcenia uczniów do zastosowania swojej wiedzy i umiejętności w celu rozwiązania problemów związanych z odpowiedzialnym rozwojem.
- Dyskusje grupowe: Mogą służyć do promowania umiejętności współpracy i krytycznego myślenia oraz do zachęcania uczniów do dzielenia się swoimi punktami widzenia i doświadczeniami związanymi z odpowiedzialnym rozwojem.
- Ćwiczenia refleksyjne: Ich celem jest zachęcenie uczniów do zastanowienia się nad własnymi postępami w nauce i zidentyfikowania obszarów, w których mogą potrzebować dodatkowego wsparcia lub instrukcji.
- Oceny koleżeńskie: Należy zachęcać uczniów do wzajemnego udzielania sobie informacji zwrotnych i wsparcia oraz do rozwijania umiejętności udzielania konstruktywnej krytyki.

3. Regularnie przekazuj informacje zwrotne: Na bieżąco dostarczaj uczniom informacje zwrotne na temat ich postępów, w tym zarówno pozytywne opinie, jak i konstruktywną krytykę. Ta informacja zwrotna powinna być konkretna i praktyczna, aby uczniowie wiedzieli, co muszą zrobić, aby uzupełnić swoją wiedzę.

- Bądź konkretny: Przekazując informację zwrotną, dokładnie opisz, co uczeń robi dobrze i co może wymagać poprawy. Unikaj ogólnych komentarzy, takich jak „dobra robota” lub „wymaga dopracowania”, zamiast tego podawaj konkretne przykłady i sugestie dotyczące ulepszeń.
- Udzielaj informacji zwrotnej na różne sposoby: Zastosuj urozmaicone metody, takie jak pisemna, ustna i wzajemna informacja zwrotna, aby

upewnić się, że uczniowie otrzymują informację zwrotną w różnych formach i z różnych perspektyw.

- Jasno zdefiniuj sposób w jaki będą udzielane informacje zwrotne: W początkowej fazie projektu konkretnie ustal, czego uczący się powinni się spodziewać w zakresie informacji zwrotnej. Poinformuj ich o rodzaju informacji zwrotnych, częstotliwości ich udzielania oraz o kryteriach stosowanych do oceny ich postępów.
- Reaguj na bieżąco, udzielając informacji zwrotnej: Udzielaj informacji zwrotnych we właściwym czasie, najlepiej w ciągu kilku dni od zakończenia zadania lub projektu. Pomaga to uczniom pozostać zaangażowanymi i zmotywowanymi oraz pozwala to im na terminowe wdrożenie zmian.
- Stosuj strategie oparte na mocnych stronach: Przekazując informacje zwrotne, skup się na mocnych stronach uczniów oraz na obszarach, które można poprawić. Pomóż uczniom określić, co robią dobrze i zachęć ich do wykorzystania tych mocnych stron w przyszłej pracy.
- Zachęcaj do autorefleksji: Zachęć uczniów do zastanowienia się nad własnymi postępami i do zidentyfikowania obszarów, w których mogą potrzebować dodatkowego wsparcia lub instrukcji. Zapewnij uczniom możliwość zadawania pytań i wyjaśnienia informacji zwrotnych.

4. Korzystaj z oceny podsumowującej: Przez ocenę podsumowującą rozumiemy ocenę przeprowadzaną na koniec programu szkoleniowego w celu poznania całościowych wyników nauczania.

- Egzaminy: Można je przeprowadzić w formie testów wielokrotnego wyboru lub wypracowania, aby ocenić w jakim zakresie uczestnicy szkolenia zrozumieli kluczowe pojęcia i teorie związane z odpowiedzialnym rozwojem.
- Prezentacje: Uczniowie mogą przygotowywać prezentacje, aby wykazać się zrozumieniem określonych tematów związanych z odpowiedzialnym rozwojem, takich jak zrównoważony rozwój lub sprawiedliwość społeczna.
- Projekty: Projekty, takie jak prace naukowe lub studia przypadków, mogą być wykorzystywane do oceny umiejętności zastosowania przez uczniów koncepcji i teorii odpowiedzialnego rozwoju w rzeczywistych sytuacjach.
- Portfolia: Portfolia mogą być używane do oceny postępów uczniów w czasie i mogą zawierać przykłady ich pracy, ich refleksje na temat procesu uczenia się oraz informacje zwrotne od trenerów i rówieśników.

- Symulacje: Symulacje można wykorzystać do oceny umiejętności zastosowania przez uczniów koncepcji i teorii odpowiedzialnego rozwoju w symulowanym środowisku.
- Inscenizacje i debaty: Można się posłużyć takimi metodami jak odgrywanie ról lub debaty, aby ocenić w jakim stopniu uczący się potrafią zastosować koncepcje i teorie odpowiedzialnego rozwoju w praktyce.

5. Zachęcaj do autorefleksji: Zachęć uczestników szkolenia do zastanowienia się nad własnymi postępami w nauce i do zidentyfikowania obszarów, w których mogą potrzebować dodatkowego wsparcia lub instrukcji. Może to im pomóc przejąć odpowiedzialność za proces uczenia się i rozwinąć umiejętność samokształcenia.

- Dzienniki: Uczniowie mogą prowadzić dziennik, w którym zastanawiają się nad własnym procesem uczenia się i doświadczeniami związanymi ze zrównoważonym rozwojem. Dziennik może zawierać refleksje na temat własnych postaw i zachowań, a także obserwacje dotyczące szerszego kontekstu społecznego i środowiskowego.
- Dyskusje grupowe: Tą metodę można wykorzystać, aby zachęcić uczniów do dzielenia się swoimi przemyśleniami i poglądami na temat zrównoważonego rozwoju oraz do wzajemnego konfrontowania własnych wyobrażeń i przekonań.
- Pytania refleksyjne: Pytania refleksyjne można uwzględnić w zadaniach realizowanych w trakcie szkolenia czy w procesie oceniania, aby rozbudzić w uczniach umiejętność krytycznego myślenia o własnym procesie uczenia się i doświadczeniach związanych ze zrównoważonym rozwojem.
- Odgrywanie ról: Ta metoda jest pomocna, ażeby zmotywować uczniów do postawienia się w sytuacji innych i do zastanowienia się nad własnymi postawami i zachowaniami związanymi ze zrównoważonym rozwojem.
- Ocena koleżeńska: Jej celem jest skłonienie uczniów do refleksji nad własną pracą i do przyjmowania konstruktywnych informacji zwrotnych od kolegów/współpracowników.
- Mapa myśli: Mapa myśli może być używana jako narzędzie wizualne, które pomaga uczniom zastanowić się nad własnym procesem uczenia się i doświadczeniami związanymi ze zrównoważonym rozwojem.

Postępując zgodnie z powyższymi krokami, możesz skutecznie monitorować postępy w nauce i upewnić się, że uczniowie zdobywają niezbędną wiedzę i umiejętności.

Jak promować i upowszechniać rezultaty działań AR?

Zidentyfikowanie grupy docelowej ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia skuteczności przekazu. Wybierz interesariuszy, którzy byliby potencjalnie zainteresowani wynikami działań Akademii Odpowiedzialnego Rozwoju, takich jak agencje rządowe, organizacje pozarządowe, instytucje akademickie, partnerzy ze świata biznesu i ogół społeczeństwa. Dzięki konkretnemu określeniu grupy docelowej, ARD może odpowiednio dostosować swoje kanały przesyłania wiadomości i komunikacji, aby skuteczniej do nich dotrzeć.

Przygotowanie planu komunikacji jest niezbędne, aby przekaz ARD był jasny i spójny. Powinien on zawierać kluczowe przesłania, określać kanały komunikacji i harmonogram udostępniania wyników Akademii. Wcześniejsze opracowanie planu komunikacji zagwarantuje, że wszyscy interesariusze otrzymają spójne i terminowe wiadomości.

Media społecznościowe, takie jak Twitter, LinkedIn i Facebook, to potężne narzędzia do udostępniania aktualizacji i angażowania interesariuszy. ARD może je wykorzystywać do udostępniania swoich treści i angażowania się w dyskusje dotyczące zrównoważonego rozwoju. Dzięki przekazowi w mediach społecznościowych, ARD może dotrzeć do szerszej publiczności i zwiększyć jej zaangażowanie.

Organizowanie wydarzeń w celu ogłoszenia wyników Akademii może wzbudzić zainteresowanie i entuzjazm wśród interesariuszy. Wydarzenie inauguracyjne może być zorganizowane w formie spotkania na żywo lub online, w zależności od grupy docelowej. ARD może zaprosić do udziału w wydarzeniu kluczowych interesariuszy, takich jak urzędnicy państwowi, organizacje pozarządowe, przedstawiciele biznesu i liderzy społeczności.

Publikacja artykułów i komunikatów prasowych to skuteczny sposób upowszechniania rezultatów działalności Akademii w mediach i wśród szerszej opinii publicznej. Powinny być one napisane jasno i zwięźle w celu przekazywania kluczowych przesłań ARD. Publikując artykuły i komunikaty prasowe, ARD może zwiększać powszechną świadomość nt. działalności Akademii i pobudzać zainteresowanie wśród interesariuszy.

Współpraca jest kluczem do promowania zrównoważonego rozwoju. ARD może współpracować z partnerami, takimi jak organizacje pozarządowe, partnerzy ze świata biznesu i instytucje akademickie, aby promować wyniki Akademii i angażować szerszą publiczność. Współpracując z partnerami, ARD może wykorzystać swoje sieci powiązań i zasoby do wzmocnienia przekazu.

Formy multimedialne, takie jak filmy, infografiki i animacje, mogą pomóc w przekazywaniu złożonych treści w bardziej przystępny sposób. ARD może korzystać z tych narzędzi, aby uatrakcyjnić i uprościć swój przekaz. Korzystając z multimedii, ARD może zwiększyć zasięg swoich komunikatów i dotrzeć do szerszej publiczności.

Strona internetowa jest niezbędnym narzędziem komunikowania wyników Akademii. ARD może korzystać ze strony internetowej do udostępniania swoich kluczowych przesłań, prezentacji, projektów i udostępniania zasobów zainteresowanym stronom. Tworząc stronę internetową, ARD może efektywnie przekazywać informacje szerokiemu gronu interesariuszy.

Współpraca z decydentami jest ważnym aspektem promowania odpowiedzialnego rozwoju. ARD może upowszechniać wyniki działalności wśród decydentów, aby pośrednio wpływać na decyzje legislacyjne i promować zrównoważone praktyki. Poprzez współpracę z decydentami, ARD może zagwarantować, że praca Akademii pozostawi trwały wpływ.

Studia przypadków mogą być pomocne w zaprezentowaniu wpływu działań Akademii. ARD może je wykorzystać do upowszechniania historii jednostek i społeczności, które skorzystały z jej programów. Opracowując studia przypadków, ARD może udowodnić korzyści płynące z odpowiedzialnego rozwoju i wzbudzić zainteresowanie wśród interesariuszy.

Webinaria to świetny sposób na zaangażowanie interesariuszy, którzy nie mogą uczestniczyć w wydarzeniach na żywo. ARD może korzystać z seminariów internetowych, aby udostępniać aktualne informacje na temat pracy Akademii i angażować się w dyskusje dotyczące zrównoważonego rozwoju. Organizując webinaria, ARD może dotrzeć do szerszego grona odbiorców i wzbudzić zainteresowanie pracą Akademii.

Wizualizacja danych, np. w formie wykresów, może również pomóc w przekazywaniu złożonych informacji w bardziej przystępny sposób. ARD może wykorzystać je do zaprezentowania wpływu działalności Akademii i zaakcentowania kluczowych trendów. Wykorzystując wizualizację danych, ARD może uczynić swój przekaz bardziej atrakcyjnym i zwiększyć jego oddziaływanie.

Opinie uczestników i beneficjentów mogą pomóc w budowaniu zaufania i potwierdzeniu wiarygodności wyników Akademii. ARD może je wykorzystać do podkreślenia oddziaływania pracy Akademii i zaprezentowania korzyści płynących z odpowiedzialnego rozwoju. Upowszechniając te opinie, ARD może uczynić swój przekaz bardziej „ludzkim” i zademonstrować rzeczywisty wpływ działań Akademii.

Tłumaczenie treści na wiele języków może pomóc w dotarciu do szerszej publiczności i zwiększeniu zainteresowania treściami przekazywanymi przez ARD. ARD powinna wybrać te języki, które w najwyższym stopniu dotyczą docelowych odbiorców i zapewnić dokładne przetłumaczenie treści. Tłumaczenie publikowanych treści gwarantuje, że przekaz będzie dostępny dla szerszego grona interesariuszy.

Lokalne media mogą także pomóc w podniesieniu świadomości nt. działań Akademii wśród szerszej publiczności. ARD może pozostawać w kontakcie z lokalną prasą, stacjami radiowymi i telewizyjnymi, aby udostępniać aktualne informacje dotyczące działalności Akademii i angażować się w dyskusje dotyczące zrównoważonego rozwoju. Poprzez współpracę z lokalnymi mediami, ARD może przyciągnąć zainteresowanie pracą Akademii i zwiększyć jej widoczność w przestrzeni medialnej.

Warsztaty to świetny sposób na zaangażowanie interesariuszy w dyskusje na temat zrównoważonego rozwoju. Można je zastosować w celu szkolenia uczestników, udostępnienia zasobów oraz do zaprezentowania wpływu działalności Akademii. Organizując warsztaty, ARD może angażować interesariuszy w merytoryczne dyskusje i zwiększać zainteresowanie tematyką zrównoważonego rozwoju.

Storytelling to potężne narzędzie służące promowaniu efektów działalności Akademii. ARD może w tej formie zaprezentować opinie uczestników programów Akademii, zarówno pojedynczych osób, jak i całych społeczności oraz zademonstrować wpływ zrównoważonego rozwoju w świecie rzeczywistym. Wykorzystując opowiadanie historii, ARD może nawiązać kontakt z szerszą publicznością i wzbudzić zainteresowanie działalnością Akademii.

Uniwersytety mogą stać się ważnymi partnerami w promowaniu koncepcji zrównoważonego rozwoju. ARD może współpracować z uniwersytetami, aby dzielić się wynikami prac Akademii i angażować się we współpracę badawczą. Rozwijając partnerstwo z uniwersytetami, ARD może lepiej wykorzystać swoją wiedzę i zasoby do wzmocnienia siły swojego przekazu.

Akcentowanie kluczowych osiągnięć i wpływu działalności Akademii jest niezbędne do budowania jej sukcesu. ARD może wykorzystywać wskaźniki i dane, aby pokazać namacalne korzyści płynące ze zrównoważonego rozwoju i rolę Akademii w ich osiągnięciu. Podkreślając swoje kluczowe osiągnięcia i zasięg oddziaływania, ARD może dowieść rangi działań Akademii i przyciągnąć zainteresowanie interesariuszy.

Monitorowanie postępów i tworzenie raportów jest niezbędne dla zapewnienia ciągłego sukcesu działań Akademii. ARD może wykorzystywać wskaźniki i dane, aby śledzić postępy w osiągnięciu celów i przygotowywać raporty z osiągnięć na użytek interesariuszy. Poprzez regularną kontrolę postępów i ich raportowanie,

ARD może budować własną wiarygodność i na bieżąco prezentować wpływ działalności Akademii.

Współpraca z organizacjami młodzieżowymi, które mają podobne cele i wartości, może pomóc w zwiększeniu zasięgu przekazu Akademii. ARD może współpracować z organizacjami, takimi jak stowarzyszenia studenckie, rady młodzieżowe i kluby ekologiczne, w celu organizowania wydarzeń i udostępniania aktualnych informacji o działaniach Akademii.

Młodzi ludzie i wolontariusze są często zainteresowani możliwością dania czegoś z siebie swoim społecznościom i służenia ideom, w które wierzą. ARD oferuje możliwość odbycia staży wolontariackich, które są zgodne z celami i wartościami Akademii oraz zapewnia szkolenia i zasoby, aby wyposażyć wolontariuszy w umiejętności i wiedzę, których potrzebują, aby wnieść znaczący wkład na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Młodzi ludzie i wolontariusze są często motywowani zachętami, takimi jak rabaty, nagrody rzeczowe lub publiczne uznanie ich pracy. ARD może oferować zachęty do udziału w działaniach wolontariackich lub udostępniania komunikatów Akademii w mediach społecznościowych, może posłużyć się konkursami i nagrodami, aby wzbudzić entuzjazm i zaangażowanie.

Program „ambasadorów marki” może służyć zbudowaniu sieci oddanych zwolenników, którzy mogą pomóc w promowaniu i komunikowaniu działań Akademii. ARD może wybrać wolontariuszy, którzy są pasjonatami misji Akademii i zapewnić im szkolenia i zasoby, które pomogą im stać się skutecznymi ambasadorami.

Absolwenci Akademii mogą stać się wpływowymi orędownikami organizacji. ARD może współpracować z absolwentami za pośrednictwem biuletynów, mediów społecznościowych i poprzez organizowanie wydarzeń, może prezentować historie sukcesu absolwentów i podkreślać wpływ, jaki Akademia wywarła na ich życie i karierę.

Moduł 1

Kompetencje przyszłości

SPOŁECZEŃSTWO O WYSOKICH KOMPETENCJACH

Moduł poświęcony jest roli uczelni w rozwoju zrównoważonych kompetencji. W jego trakcie studenci dowiedzą się, czym jest zrównoważony uniwersytet, jakie kompetencje powinien kształtować dla dobra przyszłych pokoleń oraz w jaki sposób kompetencje te odnoszą się do potrzeb pracodawców. W oparciu o uczenie się oparte na dociekaniu, studenci zidentyfikują pożądane działania uczelni, a następnie opracują ich ilustrację zgodnie z metodologią interaktywnych studiów przypadku. Uczestnicy nauczą się przekazywać informacje i promować inicjatywy w obszarze zrównoważonej uczelni w prosty i przystępny sposób. Ponadto dowiedzą się, że zrównoważony uniwersytet kształtuje kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju, które są obecnie poszukiwane na rynku pracy. Moduł ma również na celu uświadomienie uczestnikom roli nauczycieli akademickich, Uczestników i pracodawców we współtworzeniu zrównoważonego uniwersytetu.

tytuł modułu	Uniwersytet w rozwoju zrównoważonych kompetencji
obszar tematyczny	Zakres treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 4 - Włączająca i równościowa, wysokiej jakości edukacja oraz możliwości uczenia się przez całe życie dla wszystkich, a także pośrednio: SDG 10 - Zmniejszenie nierówności społecznych na poziomie krajowym i między państwami DG 8 - Stabilny, włączający i zrównoważony wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godne warunki pracy dla wszystkich.
cele uczenia się	Cele edukacyjne: <ul style="list-style-type: none">- Uczestnik rozumie, czym są kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju i jakie jest ich znaczenie w szkolnictwie wyższym i środowisku zawodowym.- Uczestnik zna role i obowiązki różnych podmiotów (nauczycieli akademickich, Uczestników, pracodawców) w kształtowaniu i rozwijaniu kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju.- Uczestnik nabeździe umiejętności analizowania i oceniania, w jaki sposób kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju są rozwijane i wdrażane w różnych środowiskach organizacyjnych i edukacyjnych.- Uczestnik rozwinie kompetencje w zakresie krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, komunikacji i współpracy w celu wspierania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju.
kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje normatywne, kompetencje w zakresie działań strategicznych i kompetencje interpersonalne.

czas trwania	Całkowity czas trwania: 3 miesiące (12 tygodni) Proponowany harmonogram: 2 spotkania z mini-wykładami (1. i 2. tydzień) 2 kursy mistrzowskie z pracodawcami (3. i 4. tydzień) 1 warsztat dotyczący interaktywnych studiów przypadku (tydzień 6) Rozwój projektu (tygodnie: 7-11) Prezentacja projektu (tydzień 12)
liczba uczestników	20
warunki wstępne	Moduł jest przeznaczony dla osób, które już studiują i ukończyły co najmniej jeden semestr studiów wyższych.
zalecane metody pracy	Praca grupowa (uczenie się oparte na projektach), studium przypadku, masterclass, mini-wykłady, uczenie się oparte na dociekaniu i rozwiązywaniu problemów.
zalecane metody weryfikacji poziomu kompetencji przed i po ukończeniu modułu	Zaleca się stosowanie prostego testu wstępnego i końcowego w formie pytań otwartych. Osiągnięty poziom kompetencji powinien być również mierzony w odniesieniu do końcowych wyników modułu w formie interaktywnych studiów przypadku.
referencje	Amaral, L. P., Martins, N., & Gouveia, J. B. (2015). Dążenie do zrównoważonego uniwersytetu: A Review. <i>International Journal of Sustainability in Higher Education</i> , 16(2), 155-172. doi:10.1108/ijsh-02-2013-0017. Jelonek, M., & Urbaniec, M. (2019). Rozwój kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju na rynku pracy: Eksploracyjne badanie jakościowe. <i>Sustainability</i> , 11(20), 5716. doi: http://dx.doi.org/10.3390/su11205716 Lukman, R., & Glavič, P. (2006). Jakie są kluczowe elementy zrównoważonego uniwersytetu? <i>Clean Technologies and Environmental Policy</i> , 9(2), 103-114. doi:10.1007/s10098-006-0070-7 Sterling, S., Maxey, L., & Luna, H. (Eds.). (2013). <i>Zrównoważony Uniwersytet: Postęp i perspektywy</i> (wyd. 1). Routledge. https://doi.org/10.4324/9780203101780

MINIWKŁADY – SPOTKANIA I DYSKUSJE

Miniwykład (z dyskusją moderowaną) jest formą, która powinna być zastosowana na początku realizacji modułu. Jego celem jest przekazanie Uczestnikom podstawowej wiedzy na temat kompetencji, które powinny być kształtowane na uczelni. Wykłady mają również zachęcić Uczestników do kreatywnego myślenia o roli uniwersytetu w rozwijaniu umiejętności niezbędnych do rozwoju zrównoważonych społeczeństw.

Nazwa aktywności	Jaka jest rola uniwersytetu w kształtowaniu kompetencji istotnych dla zrównoważonego rozwoju?
Obszar ARD	Kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju
Moduł ARD	Spółeczeństwo wysokich kompetencji
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje normatywne, kompetencje interpersonalne.
Zakres tematyczny	Zakres treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 4 – Włączająca i równościowa, wysokiej jakości edukacja oraz możliwości uczenia się przez całe życie dla wszystkich, a także pośrednio: SDG 10 – Zmniejszenie nierówności społecznych na poziomie krajowym i międzypaństwowym DG 8 – Stabilny, włączający i zrównoważony wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godne warunki pracy dla wszystkich.
Cele edukacyjne	Celem szkolenia jest zaznajomienie się z koncepcją roli uniwersytetu w rozwijaniu umiejętności ważnych dla zrównoważonego rozwoju.
Wiedza	Uczestnik rozumie następujące zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> - czym są kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju, - jaka jest rola uniwersytetu w kształtowaniu umiejętności ważnych dla zrównoważonego rozwoju.
Umiejętności	Uczestnik potrafi: <ul style="list-style-type: none"> - wymienić i zdefiniować kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju, - w sposób krytyczny zinterpretować rolę uniwersytetu w kształtowaniu zrównoważonych społeczeństw.
Kompetencje	Uczestnik potrafi: <ul style="list-style-type: none"> - z szacunkiem odnieść się do sprzecznych opinii wyrażonych podczas dyskusji.
Czas trwania	2 spotkania po 3 godziny
Liczba uczestników	1 grupa 20-osobowa
Wymagania wstępne	Brak
Wymagane materiały	Komputery/laptopy, tablica przenośna

Zalecane metody pracy	Wykład, dyskusja
Metody weryfikacji efektów uczenia się	Efekty szkolenia będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec realizacji modułu oraz krótkiego testu po wykładzie.
Szczegółowy plan działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wstęp do miniwykładu prowadzony przez moderatora (0,5 godz.). 2. Miniwykład (0,5 godz.). 3. Dyskusja prowadzona przez moderatora (1-2 godz). 4. Test (0,2 godz.) <p>Zagadnienia wykładu:</p> <p>Pierwsze spotkanie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czym są zrównoważone kompetencje i dlaczego są one ważne dla społeczeństw przyszłości? <p>Drugie spotkanie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jaka jest rola uniwersytetu w kształtowaniu zrównoważonych kompetencji?
Wskazówki dla facylitatorów	Zaleca się dać uczestnikom wybór, czego się uczyć oraz w jaki sposób przyswajają wiedzę i komunikują się ze sobą w trakcie procesu uczenia się. Należy uczestników zachęcić do pracy zespołowej, dyskusji i współpracy, do zadawania pytań, poszukiwania i odkrywania oraz znajdowania własnych odpowiedzi. Uczestnicy powinni być zaangażowani w praktyczne, empiryczne działania edukacyjne oraz być gotowi do refleksji nad procesem uczenia się. Dyskusja powinna być kreatywna. W zależności od potrzeb grupy może ona odbywać się w małych grupach lub na forum publicznym. Może być prowadzona zarówno przez moderatora, jak i uczestników. Dopuszczalna jest również forma debaty oksfordzkiej, pod warunkiem, że jej zasady i tezy będące przedmiotem dyskusji zostaną podane uczestnikom z odpowiednim wyprzedzeniem.

MASTERKLASY Z PRACODAWCAMI

Masterklasa to forma, która powinna być realizowana po przeprowadzeniu wykładu głównego, tak aby studenci mieli podstawową wiedzę na temat kompetencji, które powinny być kształtowane na uczelni. Podczas masterklasy studenci zostaną zapoznani z perspektywą pracodawców i ich spojrzeniem na rolę uczelni w rozwijaniu kluczowych kompetencji niezbędnych dla zrównoważonego społeczeństwa.

Nazwa aktywności	Jakie jest spojrzenie pracodawców na rolę uczelni w kształtowaniu kompetencji istotnych dla zrównoważonego rozwoju?
Obszar ARD	Kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju
Moduł ARD	Społeczeństwo wysokich kompetencji
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje normatywne, kompetencje interpersonalne.
Zakres tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 4 – Włączająca i równościowa, wysokiej jakości edukacja oraz możliwości uczenia się przez całe życie dla wszystkich, a także pośrednio: SDG 10 – Zmniejszenie nierówności społecznych na poziomie krajowym i międzypaństwowym, DG 8 – Stabilny, włączający i zrównoważony wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godne warunki pracy dla wszystkich.
Cele edukacyjne	Celem szkolenia jest poznanie perspektywy pracodawców na rolę uniwersytetu w rozwijaniu umiejętności ważnych dla zrównoważonego rozwoju.
Wiedza	Uczestnik wie, jaka jest perspektywa pracodawców na: – kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju, – rolę uczelni w rozwijaniu umiejętności ważnych dla zrównoważonego rozwoju, – rolę pracowników w tym procesie.
Umiejętności	Uczestnik potrafi: wnikliwie ocenić wartość współpracy pomiędzy pracodawcami i uczelniami dla kształtowania kompetencji istotnych dla zrównoważonych społeczeństw.
Kompetencje	Uczestnik potrafi: uwzględniać i uszanować różne poglądy na to samo zagadnienie.
Czas trwania	2 spotkania po 2–3 godz.
Liczba uczestników	1 grupa 20-osobowa
Wymagania wstępne	Uczestnik szkolenia wziął udział w miniwykładach, ma podstawową wiedzę nt. zrównoważonych kompetencji.
Wymagane materiały	Komputery/laptopy, tablica przenośna
Zalecane metody pracy	Masterklasa, dyskusja

Metody weryfikacji efektów uczenia się	Efekty uczenia się będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec modułu.
Szczegółowy plan działania	<p>Wprowadzenie do masterklasy przedstawione przez moderatora (0,5 godz.).</p> <p>Prezentacja perspektywy pracodawców (0,5 godz.).</p> <p>Debata prowadzona przez moderatora (1-2 godz.).</p> <p>Tematy masterklasy:</p> <p>Pierwsze spotkanie - Czy zrównoważone kompetencje zwiększają szanse absolwentów na sukces na rynku pracy i jaka jest rola uczelni w ich kształtowaniu?</p> <p>Drugie spotkanie - Jak pracodawcy powinni współpracować z uniwersytetami, aby rozwijać zrównoważone społeczeństwo?</p>
Wskazówki dla facylitatorów	<p>Zaleca się dać uczestnikom wybór, czego się uczą oraz w jaki sposób przyswajają wiedzę i komunikują się ze sobą w trakcie procesu uczenia się. Należy uczestników zachęcić do pracy zespołowej, dyskusji i współpracy, do zadawania pytań, poszukiwania i odkrywania oraz znajdowania własnych odpowiedzi. Uczestnicy powinni być zaangażowani w praktyczne, empiryczne działania edukacyjne oraz być gotowi do refleksji nad procesem uczenia się. Dyskusja powinna być kreatywna. W zależności od potrzeb grupy może ona odbywać się w małych grupach lub na forum publicznym. Może być prowadzona zarówno przez moderatora, jak i uczestników. Dopuszczalna jest również forma debaty oksfordzkiej, pod warunkiem, że jej zasady i tezy będące przedmiotem dyskusji zostaną podane uczestnikom z odpowiednim wyprzedzeniem.</p>

WARSZTATY TWORZENIA INTERAKTYWNYCH STUDIÓW PRZYPADKU

Warsztaty to forma, która powinna być realizowana po przeprowadzeniu pierwszych zajęć (wykładów głównych i masterklas z przedstawicielami biznesu), a więc wtedy, gdy uczestnicy zdobędą podstawową wiedzę na temat kompetencji, które powinny być kształtowane na uczelni. Na tym etapie uczestnicy szkolenia powinni również znać przykłady konkretnych uczelni i realizowanych przez nich działań wpisujących się w ideę zrównoważonego uniwersytetu oraz wiedzieć, gdzie i jak szukać dobrych praktyk w tym zakresie.

Nazwa aktywności	Jak tworzyć interaktywne studia przypadków?
Obszar ARD	Kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju
Moduł ARD	Społeczeństwo wysokich kompetencji
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje normatywne.
Zakres tematyczny	Zakres treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 4 – Włączająca i równościowa, wysokiej jakości edukacja oraz możliwości uczenia się przez całe życie dla wszystkich, a także pośrednio: SDG 10 – Zmniejszenie nierówności społecznych na poziomie krajowym i między państwami SDG 8 – Stabilny, włączający i zrównoważony wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godne warunki pracy dla wszystkich.
Cele edukacyjne	Celem jest przeciwiczenie, w jaki sposób zaprezentować i promować dobre praktyki w zakresie zrównoważonych kompetencji na uniwersytetach poprzez interaktywne studia przypadków.
Wiedza	Uczestnik wie: <ul style="list-style-type: none"> • jak stworzyć interaktywne studium przypadku, • jak wykorzystać interaktywne studium przypadku w promowaniu zrównoważonego rozwoju.
Umiejętności	Uczestnik potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • przygotować interaktywne studium przypadku.
Kompetencje	Uczestnik efektywnie współpracuje i promuje dobre praktyki i standardy wśród członków zespołu podczas opracowywania koncepcji i wdrażania interaktywnego studium przypadku.
Czas trwania	1 spotkanie, 6 godzin
Liczba uczestników	2 grupy 10-osobowe (łącznie 20 osób)
Wymagania wstępne	Uczestnik brał udział w poprzednich zajęciach (masterklasa i miniwykłady), posiada podstawową wiedzę na temat kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Wymagane materiały	Komputery/laptopy, tablica przenośna
Zalecane metody pracy	Praca grupowa (uczenie się oparte na projektach), studium przypadku, uczenie się oparte na dociekaniu, uczenie się oparte na rozwiązywaniu problemów.
Metody weryfikacji efektów uczenia się	Efekty szkolenia będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec warsztatów i na koniec modułu.
Szczegółowy plan działania	30 minut – Otwarcie warsztatów, wzajemne zapoznanie się i integracja grupy, 60 minut – Co składa się na dobre studium przypadku? Omówienie struktury dobrego studium przypadku, jego elementów i sposobu przygotowania. 90 minut – Sztuka opowiadania historii (storytelling) 60 minut – Metoda Walta Disneya 45 minut – Studium przypadku: Co, kiedy, gdzie i jak – praca z szablonami studium przypadku i przegląd narzędzi (Canva, Animaker, Storyboard That, podcasty, filmy) 30 minut – Zakończenie warsztatów
Wskazówki dla facylitatorów	Zaleca się dać uczestnikom wybór, czego się uczyć oraz w jaki sposób przyswajają wiedzę i ją przekazują. Należy uczestników zachęcić do pracy zespołowej i współpracy w projektach, do zadawania pytań, poszukiwania i odkrywania oraz znajdowania własnych odpowiedzi. Uczestnicy powinni być zaangażowani w praktyczne, empiryczne działania edukacyjne oraz być gotowi do refleksji nad procesem uczenia się.

Otwarcie warsztatów, integracja grupy i wzajemne poznanie się

CZAS:	30 minut
CELE:	Stworzenie przyjaznej i włączającej atmosfery dla uczestników. Budowanie relacji między uczestnikami i moderatorami. Przedstawienie tematu i celów warsztatów.
REZULTATY:	Uczestnicy czują się swobodnie i są zaangażowani. W grupie wzrasta poczucie wspólnoty. Uczestnicy rozumieją cel i przebieg warsztatów.
MATERIAŁY:	Identyfikatory lub karty imienne. Markery i tablice przenośne. Pytania na przełamanie lodów (drukowane lub cyfrowe). Projektor i slajdy przedstawiające cele warsztatów.
PRZEBIEG:	Powitanie i wprowadzenie (5 minut): <ul style="list-style-type: none"> • Facylitator wita uczestników i przedstawia się. • Przedstawienie tematu warsztatów: „Interaktywne studia przypadków dotyczące zrównoważonych kompetencji”.

	<p>Lodołamacze: (20 minut):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podziel uczestników na małe grupy lub pary. • Korzystaj z wypowiedzi związanych ze zrównoważonym rozwojem lub studiów przypadku (np. „Podziel się jedną zrównoważoną inicjatywą, którą podziwiasz” lub „Co przychodzi Ci do głowy, gdy myślisz o zrównoważonym uniwersytecie?”). • Pozwól uczestnikom krótko podzielić się swoimi odpowiedziami z grupą. • Połącz grupę i poproś ochotników o podzielenie się najważniejszymi wnioskami z dyskusji. <p>Cele i agenda warsztatów (5 minut):</p> <p>Przedstaw cele i strukturę warsztatów za pomocą slajdów lub tablicy.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA	<p>Dokonaj krótkiej refleksji na temat ćwiczenia: Czy zbliżyło to uczestników do siebie?</p> <p>Zachęć uczestników do podzielenia się swoimi oczekiwaniami wobec warsztatów.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Nadaj pozytywny i energiczny ton od samego początku.</p> <p>Dostosuj ćwiczenia lodołamacza do kontekstu kulturowego lub zawodowego grupy.</p> <p>Zwracaj uwagę na uczestników, którzy mogą czuć się nieśmiali lub niezdecydowani, zapewnij im wsparcie.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Użyj wirtualnej tablicy (np. Miro), aby uczestnicy mogli się przedstawić.</p> <p>Przeprowadź ćwiczenia lodołamacza w podpokojach z wcześniej przypisanymi wypowiedziami.</p> <p>Udostępnij agendę poprzez udostępnienie ekranu lub dokumentu cyfrowego.</p>

Co składa się na dobre studium przypadku? Omówienie struktury dobrego studium przypadku, jego elementów i sposobu jego przygotowania

CZAS:	60 minut
CELE:	<p>Zapoznanie uczestników z kluczowymi elementami efektywnego studium przypadku.</p> <p>Uświadomienie znaczenia opowiadania historii oraz struktury w przygotowaniu wpływowych studiów przypadku.</p> <p>Pomoc uczestnikom w zrozumieniu, jak przygotować przekonujące i wymowne studium przypadku.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy rozumieją podstawowe elementy studium przypadku (np. wprowadzenie, kontekst, problem, rozwiązanie, wyniki).</p> <p>Uczestnicy uzyskują praktyczne wskazówki dotyczące usystematyzowania informacji i ich skutecznej prezentacji.</p> <p>Wspólne zrozumienie, w jaki sposób studia przypadków mogą wspierać inicjatywy promujące ideę zrównoważonego uniwersytetu.</p>

MATERIAŁY:	<p>Materiały informacyjne lub slajdy szczegółowo opisujące strukturę dobrego studium przypadku. Przykładowe studia przypadków (drukowane lub cyfrowe). Flipcharty lub tablice do grupowej „burzy mózgów”. Markery, karteczki samoprzylepne lub inne narzędzia przydatne przy sporządzaniu notatek i współpracy.</p>
PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie do studiów przypadku (10 minut):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzący wyjaśnia cel i znaczenie studiów przypadku w komunikowaniu praktycznych rozwiązań i wyzwań. • Należy podać przykłady wpływowych studiów przypadku, szczególnie tych związanych ze zrównoważonym rozwojem na uniwersytetach. <p>Podział na zadania (15 minut):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Należy omówić typowe elementy studium przypadku, takie jak: <ul style="list-style-type: none"> ○ Wprowadzenie: Ogólny zarys tematu lub projektu. ○ Tło/kontekst: Określenie tła badania i wyjaśnienie, dlaczego badanie danego problemu jest istotne, ○ Określenie problemu: Wyzwanie lub kwestia, którą należy rozwiązać. ○ Rozwiązanie/Metoda: Podjęte strategie lub działania. ○ Wyniki/oddziaływanie: Wyniki, wyciągnięte wnioski i efekty. • Należy położyć nacisk na techniki opowiadania historii, aby studia przypadków były angażujące dla wszystkich. <p>Ćwiczenie grupowe – analiza przykładu (20 minut):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie uczestnikom przykładowego studium przypadku. • Prośba, aby w grupach zidentyfikowali kluczowe elementy i przedyskutowali je: <ul style="list-style-type: none"> ○ Co działa dobrze? ○ Co można poprawić? • Grupy krótko przedstawiają swoje obserwacje. <p>Wskazówki dotyczące przygotowania studium przypadku (15 minut):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstaw najlepsze strategie w zakresie wyszukiwania, uporządkowania i prezentowania informacji. • Omów, jak dostosować studium przypadku do odbiorców i celu.
DEBRIEFING I EWALUACJA	<ul style="list-style-type: none"> ○ Poprowadzenie dyskusji na temat wniosków uczestników z sesji. ○ Należy zachęcić uczestników do zastanowienia się, w jaki sposób mogą zastosować poznaną strukturę i techniki we własnych projektach.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Należy stosować realne przykłady, które są zgodne z zainteresowaniami uczestników lub ich branżami. Trzeba upewnić się, że przykłady są odpowiednio zróżnicowane, aby zaprezentować różne style i podejścia. Należy uczestników zachęcić do aktywnego uczestnictwa i dyskusji, aby sesja była dla nich interesująca.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Udostępnianie przykładów studiów przypadku za pośrednictwem wspólnego dysku lub platformy (np. Google Docs, Miro). Wykorzystanie podpokoi (Breakout Rooms) do analizy grupowej. Wykorzystanie narzędzi do współpracy, takie jak Padlet, do dyskusji grupowych i przekazywania informacji zwrotnych.</p>

MODULO ONLINE:	Share case study examples via a shared drive or platform (e.g., Google Docs, Miro). Use breakout rooms for group analysis. Utilize collaborative tools like Padlet for group discussions and feedback.
-----------------------	--

Sztuka storytelling

CZAS:	90 minut
CELE:	Poznanie zasad skutecznego opowiadania historii. Zrozumienie, w jaki sposób opowiadanie historii zwiększa zaangażowanie i efektywność w studiach przypadków. Rozwijanie umiejętności uczestników w tworzeniu atrakcyjnych historii dla projektów opartych na idei zrównoważonego rozwoju.
REZULTATY:	Uczestnicy rozumieją podstawowe elementy opowiadania historii, w tym strukturę, postacie i przekaz emocjonalny. Uczestnicy stworzą i zaprezentują projekt narracji dla studium przypadku skoncentrowanego na zrównoważonym rozwoju. Zwiększona pewność siebie w korzystaniu z technik opowiadania historii w celu budowy skutecznego przekazu.
MATERIAŁY:	Materiały informacyjne lub slajdy przedstawiające zasady opowiadania historii. Przykłady angażujących historii i studiów przypadku. Szablony storyboard (drukowane lub cyfrowe). Tablice przenośne, markery, karteczki samoprzylepne
PRZEBIEG:	Wprowadzenie do opowiadania historii (Storytelling) (10 minut): Prowadzący wyjaśnia, dlaczego opowiadanie historii jest potężnym narzędziem komunikacji. Podkreślenie roli opowiadania historii w tworzeniu abstrakcyjnych pomysłów, których można użyć jako punktu odniesienia i zapamiętać. Dzielenie się przykładami wpływowych historii, szczególnie w kontekście zrównoważonego rozwoju i uniwersytetów. Zasady tworzenia opowieści (20 minut): Omówienie kluczowych elementów opowieści: <ul style="list-style-type: none"> • Początek (Wprowadzenie): Przedstawienie kontekstu, postaci i problemu. • Rozwinięcie (Konflikt): Opis wyzwań i trudności. • Zakończenie (Rozwiązanie): Przedstawienie rozwiązania, wyników i wyciągniętych wniosków. Należy podkreślić znaczenie emocjonalnego przekazu i autentyczności.

	<p>Ćwiczenie interaktywne - Tworzenie minihistorii (30 minut): Poproś uczestników, aby pomyśleli o znanym im projekcie lub inicjatywie na rzecz zrównoważonego rozwoju. W parach lub małych grupach poprowadź ich przez proces tworzenia historii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określenie kluczowych postaci (np. Uczestników, pracowników, interesariuszy), • Zdefiniowanie wyzwania lub konfliktu, • Przedstawienie kroków podjętych w celu sprostania wyzwaniu, • Na zakończenie należy podać wpływ tej historii lub wynik. <p>Należy używać szablonów storyboard, aby wizualnie uporządkować swoje pomysły.</p> <p>Prezentacje grupowe i informacje zwrotne (20 minut): Każda grupa przedstawia swoją historię na forum większej grupy. Należy poprowadzić sesję ukierunkowaną na konstruktywną wymianę informacji zwrotnej, kładąc nacisk na jasność przekazu, zaangażowanie i wpływ emocjonalny.</p> <p>Refleksja i wnioski (10 minut): Omówienie roli opowiadania historii w tworzeniu znaczących i przekonujących studiów przypadku. Podsumowanie kluczowych technik i zachęcenie uczestników do włączenia opowiadania historii do swoich projektów.</p>
<p>DEBRIEFING I EWALUACJA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Refleksja nad wyzwaniami i sukcesami związanymi z tworzeniem opowieści. • Zapytanie do uczestników, w jaki sposób zamierzają zastosować opowiadanie historii w swoich studiach przypadków lub pracy.
<p>WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:</p>	<p>Użyj angażujących przykładów, aby zainspirować uczestników. Zachęcaj do kreatywności i podkreślaj, że nie ma „jednego właściwego sposobu” na opowiedzenie historii. Wspieraj uczestników i udzielaj konkretnych informacji zwrotnych podczas prezentacji</p>
<p>FORMA ONLINE:</p>	<p>Zaleca się stosowanie narzędzi do współpracy, takich jak Miro, do tworzenia storyboard. Pracę grupową należy poprowadzić w podpokojach. Należy poprosić uczestników, aby podzielili się swoimi historiami poprzez udostępnianie ekranu lub w udostępnionym dokumencie</p>

Metoda Walta Disneya

<p>CZAS:</p>	<p>60 minut</p>
<p>CELE:</p>	<p>Zapoznanie uczestników z metodą Walta Disneya jako narzędzia kreatywnego rozwiązywania problemów. Poprowadzenie uczestników w zastosowaniu metody do studiów przypadku skoncentrowanych na zrównoważonym rozwoju. Zwiększenie zdolności uczestników do krytycznego i kreatywnego myślenia w ustrukturyzowany sposób.</p>
<p>REZULTATY:</p>	<p>Uczestnicy zrozumieją trzy perspektywy metody Walta Disneya (Marzyciel, Realista, Krytyk). Uczestnicy stworzą innowacyjne pomysły na studia przypadków dotyczące zrównoważonego rozwoju. Uczestnicy zdobędą praktyczne doświadczenie w stosowaniu metody w praktyce.</p>

MATERIAŁY:	Materiały informacyjne lub slajdy wyjaśniające metodę Walta Disneya. Tablice przenośne, markery i karteczki samoprzylepne. Przykładowe studium przypadku lub wyzwanie związane ze zrównoważonym rozwojem na uniwersytetach. Opcjonalnie: Miejsce na ustawienie trzech wyznaczonych „stref” dla ról Marzyciela, Realisty i Krytyka.
PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie do metody Walta Disneya (10 minut): Wyjaśnij tło i cel metody. Opisz trzy podstawowe perspektywy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marzyciel: Koncentruje się na burzy mózgów i odważnych, innowacyjnych pomysłach. • Realista: Rozważa praktyczne kroki i wykonalność. • Krytyk: Identyfikuje potencjalne wady i wyzwania. <p>Podkreśl, w jaki sposób można zastosować tę metodę do opracowywania studiów przypadku lub rozwiązywania wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem.</p> <p>Ćwiczenie grupowe - Przygotowanie sceny (5 minut): Podziel uczestników na małe grupy (po 4-6 osób). Zapewnij każdej grupie wyzwanie związane ze zrównoważonym rozwojem lub temat, na którym należy się skoncentrować. Opcjonalnie można wydzielić osobne przestrzenie lub użyć narzędzi wirtualnych do reprezentowania trzech ról.</p> <p>Zastosowanie metody (30 minut): Poprowadź grupy przez każdą perspektywę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marzyciel (10 minut): Zachęć uczestników do swobodnej burzy mózgów, skupiając się na kreatywnych i ambitnych pomysłach, nie martwiąc się o ich wykonalność. • Realista (10 minut): Przejdź do praktycznego sposobu myślenia, omawiając, jak wdrożyć pomysły wygenerowane w fazie marzyciela. • Krytyk (10 minut): Przeanalizuj pomysły krytycznie, identyfikując zagrożenia, luki lub słabości, sugerując ulepszenia. <p>Prezentacje grupowe (10 minut): Każda grupa przedstawia swoje dopracowane pomysły lub ramy studium przypadku. Zachęcaj innych uczestników do przekazywania konstruktywnych informacji zwrotnych.</p> <p>Refleksja i podsumowanie (5 minut): Omówienie wartości korzystania z różnych perspektyw w rozwiązywaniu problemów. Zachęcanie uczestników do stosowania metody w pracy zawodowej lub akademickiej.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA	Refleksja na temat doświadczeń uczestników z metodą. Pytanie do uczestników, która perspektywa była najbardziej wymagająca lub satysfakcjonująca i dlaczego.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Wyznacz wyraźne limity czasowe dla każdego etapu, aby utrzymać aktywności na właściwym torze. Zachęcaj uczestników do pełnego zaangażowania w każdą rolę, nawet jeśli na początku wydaje się to nienaturalne. Bądź dostępny, aby prowadzić dyskusje lub wyjaśniać pytania podczas pracy w grupie.

FORMA ONLINE:	Korzystaj z podpokoi dla każdej grupy, z udostępnionymi dokumentami lub tablicami do burzy mózgów. Przydziel uczestnikom role (Marzyciel, Realista, Krytyk) w ramach każdej grupy. Ułatwiał zmianę ról, zapewniając podpowiedzi lub przypomnienia podczas głównej sesji.
----------------------	--

Studium przypadku: Co, kiedy, gdzie i jak – praca z szablonami studium przypadku i przegląd narzędzi (Canva, Animaker, Storyboard That, podcasty, filmy)

CZAS:	45 minut
CELE:	Nabycie przez uczestników praktycznego doświadczenia w projektowaniu i tworzeniu studiów przypadku. Zapoznanie uczestników z narzędziami do kreatywnego tworzenia i prezentowania studiów przypadku. Umożliwienie uczestnikom opracowania wstępnej wersji studium przypadku przy użyciu szablonów i narzędzi.
REZULTATY:	Uczestnicy rozumieją etapy tworzenia studium przypadku w praktyce. Uczestnicy zdobędą praktyczne doświadczenie w posługiwaniu się narzędziami takimi jak Canva, Animaker i Storyboard That. Uczestnicy potrafią stworzyć zarys lub wizualne ramy dla studium przypadku.
MATERIAŁY:	Szablony studium przypadku (drukowane lub cyfrowe). Dostęp do laptopów lub tabletów dla uczestników. Konta lub dostęp próbny do narzędzi takich jak Canva, Animaker i Storyboard That. Przykłady ukończonych studiów przypadku z wykorzystaniem powyższych narzędzi.
PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie do szablonów i narzędzi (10 minut): Krótko objaśnij cel korzystania z szablonów i narzędzi do tworzenia studiów przypadku. Zaprezentuj przykłady studiów przypadku stworzonych za pomocą Canva (projekt wizualny), Animaker (animowane historie) i Storyboard That (scenorysy). Przedstawienie sposobu, w jaki podcasty i filmy wideo mogą ubogacać i pogłębiać zaangażowanie w studium przypadku.</p> <p>Zadania praktyczne - Tworzenie studium przypadku (20 minut): Rozdaj szablony studium przypadku i poprowadź uczestników w realizacji kluczowych etapów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Co?: Zdefiniowanie tematu i celów. • Kiedy?: Podaj kontekst i oś czasu. • Gdzie?: Nakreśl tło lub zakres. • Jak?: Wyjaśnij podejście, wyzwania i wyniki. <p>Zachęć uczestników do korzystania z jednego narzędzia (np. Canva, Animaker lub Storyboard That), aby rozpocząć wizualizację studium przypadku.</p> <p>Podział na grupy i zapoznanie się z narzędziami (10 minut): Zachęć kilku uczestników do podzielenia się swoimi postęпами i wstępnymi projektami. Poprowadź krótkie dyskusje na temat zastosowania i funkcji narzędzi. Omów wszelkie wskazówki lub najlepsze praktyki dotyczące skutecznego korzystania z tych narzędzi.</p>

	<p>Podsumowanie i kolejne kroki (5 minut): Podsumuj znaczenie korzystania z ustrukturyzowanych szablonów i narzędzi w celu ulepszenia prezentacji studium przypadku. Zachęć uczestników do zapoznania się z dodatkowymi funkcjami narzędzi po zakończeniu warsztatów.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA	<p>Refleksja na temat doświadczeń uczestników z narzędziami i szablonami: Które narzędzie uznali za najbardziej intuicyjne lub skuteczne? Jakie wyzwania napotkali podczas pracy nad swoimi studiami przypadku?</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Upewnij się, że wszyscy uczestnicy mają dostęp do narzędzi przed rozpoczęciem sesji. Zaoferuj wsparcie techniczne podczas części praktycznej, szczególnie w przypadku narzędzi będącymi nowością dla uczestników. Przykłady powinny być związane z tematem zrównoważonych uniwersytetów, aby inspirować uczestników.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Udostępnianie szablonów studiów przypadku i linków dostępu do narzędzi przed sesją. Użyj udostępniania ekranu, aby zademonstrować funkcjonalność narzędzia. Zachęcaj uczestników do pracy w podpokojach i dzielenia się ekranami podczas współpracy. Ułatwiał zmianę ról, dostarczając odpowiedzi lub przypomnienia podczas głównej sesji.</p>
MODULO ONLINE:	<p>Condividere modelli di casi di studio e link di accesso agli strumenti prima della sessione. Utilizzare la condivisione dello schermo per dimostrare la funzionalità dello strumento. Incoraggia i partecipanti a lavorare in stanze separate e a condividere i loro schermi durante la collaborazione. Facilita i passaggi di ruolo fornendo richieste o promemoria nella sessione principale.</p>

Podsumowanie warsztatów – refleksja nad spostrzeżeniami i planowanie kolejnych kroków

CZAS:	30 minut
CELE:	<p>Podsumowanie kluczowych wniosków z warsztatów. Zbieranie informacji zwrotnych od uczestników w celu ulepszenia przyszłych sesji. Jasne uświadomienie uczestnikom dalszych kroków potrzebnych do zastosowania ich nowej wiedzy i umiejętności.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy nabierają pewności w zastosowaniu treści przyswojonych podczas warsztatów we własnych projektach. Podsumowanie informacji zwrotnych od uczestników w celu oceny skuteczności warsztatów. Uczestnicy wychodzą z praktycznymi wskazówkami i zasobami do dalszej nauki.</p>
MATERIAŁY:	<p>Flipchart lub tablica do podsumowania kluczowych punktów. Formularze ewaluacyjne (drukowane lub cyfrowe). Slajdy lub materiały informacyjne podsumowujące treść warsztatów i dodatkowe zasoby. Certyfikaty uczestnictwa (opcjonalnie).</p>

<p>PRZEBIEG:</p>	<p>Podsumowanie warsztatów (10 minut): Krótkie podsumowanie kluczowych tematów poruszonych podczas warsztatów, Należy poruszyć główne spostrzeżenia lub trendy zaobserwowane podczas zajęć grupowych i dyskusji.</p> <p>Refleksja (15 minut): Poproś uczestników o podzielenie się najważniejszymi wnioskami lub spostrzeżeniami. Używaj podpowiedzi takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Co było dla ciebie najbardziej wartościową częścią warsztatów?” • „Jak zamierzasz wykorzystać to, czego się dzisiaj nauczyłeś?” <p>Opcjonalnie: Stwórz grupową mapę mentalną lub wizualne podsumowanie odpowiedzi.</p> <p>Kolejne kroki i uwagi końcowe (5 minut): Podziękuj uczestnikom za ich aktywny udział i wkład. Zaoferuj pozostanie w kontakcie w przypadku dalszych pytań lub wsparcia.</p>
<p>DEBRIEFING I EWALUACJA</p>	<p>Analizowanie opinii uczestników w celu zidentyfikowania mocnych stron i obszarów wymagających poprawy. Refleksja nad skutecznością realizacji celów warsztatów.</p>
<p>WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:</p>	<p>Zakończ pozytywnym i zachęcającym akcentem, aby zmotywować uczestników. Bądź przygotowany na wszelkie pytania i wątpliwości. Jeśli to możliwe, kontynuuj współpracę po warsztatach z użyciem dodatkowych zasobów lub podsumowaniem informacji zwrotnych.</p>
<p>FORMA ONLINE:</p>	<p>Użyj oprogramowania do współpracy (np. Jamboard lub Miro) do refleksji grupowych. Udostępniaj linki do ewaluacji za pośrednictwem czatu lub poczty e-mail. Udostępniaj cyfrowe materiały podsumowujących warsztaty i dodatkowe zasoby.</p>

PROJEKT

Projekt jest finalną formą, która zostanie wdrożona po zakończeniu wszystkich poprzednich działań (miniwykładów, masterklas, warsztatów). Jest to forma, która pozwoli zastosować wcześniej zdobytą wiedzę w rzeczywistych sytuacjach i przetestować umiejętności w praktyce.

Nazwa aktywności	Uniwersytet - kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju - rynek pracy w praktyce
Obszar ARD	Kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju
Moduł ARD	Spółczeństwo wysokich kompetencji
Kluczowe kompetencje	Kompetencje myślenia systemowego; kompetencje normatywne, elementy kompetencji działania strategicznego i kompetencje interpersonalne.
Zakres tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 4 - Włączająca i równościowa, wysokiej jakości edukacja oraz możliwości uczenia się przez całe życie dla wszystkich, a także pośrednio: SDG 10 - Zmniejszenie nierówności społecznych na poziomie krajowym i międzypaństwowym, DG 8 - Stabilny, włączający i zrównoważony wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godne warunki pracy dla wszystkich.
Cele edukacyjne	Celem jest zastosowanie w praktyce wcześniej zdobytej wiedzy i umiejętności.
Wiedza	Uczestnik wie: jak wskazać dobre praktyki w rozwoju kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju, jak opisać dobre praktyki w zajmujący sposób, tak aby opis był bogaty w treść i atrakcyjny, ale także zachęcający do podejmowania podobnych działań.
Umiejętności	Uczestnik potrafi: zidentyfikować dobre praktyki w rozwoju kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju, opisywać dobre praktyki w zajmujący sposób, tak aby opis był bogaty w treść i atrakcyjny, ale także zachęcający do podejmowania podobnych działań.
Kompetencje	Uczestnik potrafi: efektywnie pracować w grupie, przygotowując interaktywne studium przypadku.
Czas trwania	5 tygodni x ok. 4 godz. pracy tygodniowo
Liczba uczestników	4 grupy po 5 uczestników
Wymagania wstępne	Wcześniejsze uczestnictwo w miniwykładach, masterklasach i warsztatach dotyczących interaktywnych studiów przypadków, posiadanie podstawowej wiedzy w zakresie kompetencji zrównoważonego rozwoju.
Wymagane materiały	Komputery/laptopy, tablica przenośna
Zalecane metody pracy	Masterklasa, dyskusja

Metody weryfikacji efektów uczenia się	Efekty szkolenia będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec modułu.
Szczegółowy plan działania	<p>Spotkanie organizacyjne z mentorem i określenie zasad identyfikacji przypadków przydatnych w tworzeniu interaktywnego studium przypadku (1 godz.)</p> <p>Wyszukiwanie przykładów studium przypadku (1 tydzień)</p> <p>Spotkanie z mentorem i ustalenie listy studiów przypadku w ostatecznym kształcie (1 godz.)</p> <p>Praca w grupach nad interaktywnymi studiami przypadków i spotkania z mentorem (min. 1 w tygodniu) (3 tygodnie)</p> <p>Wsparcie zespołu technicznego w opracowywaniu interaktywnych studiów przypadku (np. nagrań, filmów, podcastów) (1 tydzień)</p> <p>Spotkanie podsumowujące wyniki pracy (2 godz.)</p> <p>Projekt będzie realizowany w 5-osobowych grupach przy stałym wsparciu mentora.</p>
Wskazówki dla facylitatorów	Zaleca się dać uczestnikom wybór, czego się uczyć oraz w jaki sposób przyswajają wiedzę i komunikują się ze sobą w trakcie procesu uczenia się. Należy uczestników zachęcić do pracy zespołowej, dyskusji i współpracy, do zadawania pytań, poszukiwania i odkrywania oraz znajdowania własnych odpowiedzi. Uczestnicy powinni być zaangażowani w praktyczne, empiryczne działania edukacyjne oraz być gotowi do refleksji nad procesem uczenia się.

Moduł 2

Zero waste w praktyce

ZERO WASTE W PRAKTYCE

Moduł poświęcony jest zagadnieniu „zero waste” i zmianie sposobu organizacji środowiska młodych ludzi zgodnie z zasadą 4R: refuse, reduce, reuse, recycle [odrzuć, zmniejsz, użyj ponownie, odzyskaj]. W jego trakcie uczestnicy dowiedzą się, czym jest zero waste i zasada 4R, jakie działania może podjąć firma, aby wdrożyć politykę zero waste, jakie są korzyści ze zmiany sposobu zarządzania zasobami zgodnie z zasadą 4R. Wykorzystując metodę uczenia się opartą na dociekaniu, moduł pozwoli uczestnikom sformułować krytyczne wnioski dotyczące sposobu funkcjonowania ich środowiska. Warsztaty poświęcone zarządzaniu projektami społecznymi rozwiną umiejętności zarządzania projektami, które następnie będą doskonalone poprzez pracę grupową z wykorzystaniem Hackathonu jako narzędzia dydaktycznego. Pozwoli to na wzmocnienie kompetencji społecznych: umiejętności i zrozumienia zagadnień w dziedzinie komunikacji, empatii, przywództwa oraz współpracy.

tytuł modułu	Zero waste w praktyce
obszar tematyczny	Celów Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 11: Uczyńnienie miast bardziej inkluzywnymi, bezpiecznymi, odpornymi i zrównoważonymi SDG 12: Zapewnienie zrównoważonych wzorców konsumpcji i produkcji SDG 13: Podjęcie pilnych działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom a także pośrednio: SDG 9: Budowanie odpornej infrastruktury, promowanie inkluzywnej i zrównoważonej industrializacji oraz wspieranie innowacji SDG 8: Trwałego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, pełnego i produktywnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich
cele edukacyjne	Uświadomienie uczestnikom sposobu życia i możliwości projektowania rozwiązań obecnych w ich otoczeniu zgodnie z zasadą zero waste. uczestnik będzie wiedział, czym jest zasada zero odpadów i koncepcja 4R oraz jakie są korzyści z ich zastosowania w codziennej praktyce i biznesie. uczestnik nabędzie umiejętności zarządzania projektami społecznymi poświęconymi wprowadzaniu rozwiązań zero waste do środowiska organizacyjnego. uczestnik rozwinie kompetencje analizowania otoczenia, normatywnej oceny istniejących w nim rozwiązań, rozwiązywania problemów, komunikacji i pracy zespołowej
kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje w zakresie działań strategicznych, kompetencje interpersonalne, częściowo kompetencje normatywne

czas trwania	<p>Całkowity czas trwania: 3 miesiące (12 tygodni)</p> <p>Proponowany harmonogram:</p> <p>1 spotkanie integracyjne (1 tydzień)</p> <p>4 spotkania z mini-wykładami (2. i 3. tydzień)</p> <p>2 masterclass z pracodawcami (4. i 5. tydzień)</p> <p>1 warsztat (6. tydzień)</p> <p>Hackathon i projekt grupowy (tygodnie: 7-12)</p>
liczba uczestników	20
warunki wstępne	<p>Moduł jest przeznaczony dla uczniów szkół średnich i studentów i osób zainteresowanych tematyką w wieku 16-30. Znajomość zagadnień zrównoważonego rozwoju nie jest konieczna. Do udziału należy zachęcać początkowych działaczy społecznych, szkolnych lub samorządowych.</p>
zalecane metody pracy	<p>Praca grupowa, uczenie się oparte na projektach – Project-Based Learning, masterklasy, mini-wykłady, uczenie się oparte na dociekaniu i rozwiązywaniu problemów.</p>
zalecane metody weryfikacji poziomu kompetencji przed i po ukończeniu modułu	<p>Zalecany jest prosty pre-test i post-test wiedzy w formie pytań zamkniętych</p> <p>Poziom kompetencji jest również mierzony poprzez ocenę końcowych projektów, w tym stopnia ich przygotowania do procesu ubiegania się o finansowanie.</p>
referencje	<p>Greyson, J. (2007). Instrument ekonomiczny dla zerowej ilości odpadów, wzrostu gospodarczego i zrównoważonego rozwoju. <i>Journal of Cleaner Production</i>, 15(13-14), 1382-1390. https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2006.07.019.</p> <p>Jelonek, M., & Urbaniec, M. (2019). Rozwój kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju na rynku pracy: Eksploracyjne badanie jakościowe. <i>Sustainability</i>, 11(20), 5716. doi: http://dx.doi.org/10.3390/su11205716</p> <p>Marmolejo Rebellon, L. F. (red.). (2012). Zarządzanie odpadami – zintegrowana wizja. InTech. https://doi.org/10.5772/3150</p> <p>Neefjes, K. (2000). Zarządzanie projektami i zrównoważony rozwój środowiska. Neefjes, K.(Ed.). <i>Environments and livelihoods</i>. London: Oxfam</p> <p>Zaman, A., & Ahsan, T. (2019). Zero waste: Ponowne rozważenie gospodarki odpadami na przyszłość. Routledge.</p>

MINI WYKŁADY SPOTKANIE I DYSKUSJA

Miniwykład (z moderowaną dyskusją) to forma, która powinna zostać przeprowadzona na początku modułu. Jego celem jest dostarczenie uczestnikom podstawowej wiedzy na temat idei zero waste i zasady 4R. Wykłady mają również na celu zainspirowanie do wprowadzania zmian w swoim otoczeniu i tworzenia rozwiązań w ramach koncepcji 4R.

Wykłady mają również na celu zainspirowanie do wprowadzania zmian w swoim otoczeniu i tworzenia rozwiązań w ramach koncepcji 4R.

tytuł działania	4R na żywo: Odrzuć, zredukuj, użyj ponownie, wykorzystaj. Co to oznacza w naszym życiu?
Obszar ARD	Zero waste
Moduł ARD	Odrzuć, zredukuj, użyj ponownie, wykorzystaj!: żyj zero waste!
kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje w zakresie działań strategicznych, kompetencje interpersonalne, częściowo kompetencje normatywne.
obszar tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 11: Uczynienie miast bardziej włączającymi, bezpiecznymi, odpornymi i zrównoważonymi, SDG 12: Zapewnienie zrównoważonych wzorców konsumpcji i produkcji, SDG 13: Podjęcie pilnych działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom. A także pośrednio: SDG 9: Budowanie odpornej infrastruktury, promowanie włączającej i zrównoważonej industrializacji oraz wspieranie innowacji, SDG 8: Kreowanie trwałego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego, sprzyjającego włączeniu społecznemu, pełnemu i produktywnemu zatrudnieniu oraz godnej pracy dla wszystkich.
cele uczenia się	Celem jest poznanie znaczenia idei zero waste oraz jej zasad w organizacji życia człowieka i jego otoczenia.
wiedza	Uczestnik zna: zasady koncepcji zero waste oraz jej znaczenie w rozwiązywaniu wyzwań środowiskowych. rolę innowacji, działań społecznych i praktycznych strategii w promowaniu oraz utrzymywaniu praktyk zero waste. sposoby, w jakie działania indywidualne i zbiorowe mogą przyczynić się do redukcji odpadów i zrównoważonego rozwoju środowiska.
umiejętności	Uczestnik potrafi: stosować zasady zero waste w życiu osobistym i zawodowym, aby minimalizować ilość odpadów. analizować i wdrażać innowacyjne rozwiązania wspierające styl życia zero waste. organizować i prowadzić inicjatywy społeczne promujące ideę zero waste oraz zarządzanie środowiskiem.

kompetencje	<p>Uczestnik będzie: wspierać i inspirować innych do przyjmowania zasad zero waste efektywnie współpracować z innymi w celu opracowywania i wdrażania zrównoważonych rozwiązań angażować się w merytoryczne dyskusje na temat globalnego wpływu odpadów i strategii potrzebnych do jego ograniczenia</p>
czas trwania	4 spotkania, 1-2 godziny każde
liczba uczestników	1 grupa 20 uczestników
warunki wstępne	Brak wymagań.
wymagane materiały	Komputery/laptopy,
Zalecane metody pracy	Wykład, dyskusja
Metody weryfikacji efektów uczenia	Efekty uczenia się będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec modułu, a także krótkiego quizu po każdym wykładzie.
Szczegółowy plan działania	<p>Wprowadzenie do tematu zapewnione przez moderatora (00:10 godz.). Mini – wykład (00:20 h). Dyskusja moderowana przez moderatora (00:20 h). Podsumowanie (00:10 h)</p> <p>Tematy wykładów:</p> <p>Pierwsze spotkanie Dlaczego potrzebujemy żyć zero waste? Drugie spotkanie Jakich innowacji potrzebujemy, aby żyć w duchu zero waste? Trzecie spotkanie Co możemy zmienić w sposobie organizacji naszego życia, żeby dbać o planetę? Co ja mogę zrobić? Czwarte spotkanie Czy jesteśmy sami w walce o planetę? Budowanie społeczności Zero Waste</p>
wskazówki dla facylitatorów	<p>Ta aktywność jest częścią modułu, którego celem jest opracowanie przez uczestników własnych rozwiązań zero waste, możliwych do zastosowania w ich środowisku (dom, szkoła, uczelnia, organizacja studencka). Wykład powinien zwrócić szczególną uwagę na pilną potrzebę zmian w ludzkich zachowaniach oraz w funkcjonowaniu organizacji.</p> <p>Zostaną przedstawione inspirujące przykłady rozwiązań, zarówno w kontekście stylu życia jednostki, jak i praktyk biznesowych organizacji. Uczestnicy powinni być zachęceni do zadawania pytań, dyskusji oraz formułowania własnych opinii.</p> <p>Kluczowe jest stworzenie atmosfery zaufania i swobody wypowiedzi</p>

MASTERKLASA Z PRACODAWCAMI

Masterklasa powinna odbyć się po wcześniejszych miniwykładach, aby uczestnicy zdobyli podstawową wiedzę na temat idei zero waste oraz zasady 4R. Podczas masterklasy uczestnicy poznają perspektywę pracodawców na znaczenie polityki zero waste w biznesie oraz zdobędą wiedzę o rozwiązaniach wdrażanych w firmach w celu tworzenia środowiska odpowiedzialnego za zużycie zasobów.

tytuł działania	Biznes Zero Waste. Jakie rozwiązania może wprowadzić biznes?
Obszar ARD	Zero waste
Moduł ARD	Odrzuć, zmniejsz, użyj ponownie, wykorzystaj!: żyj zero waste!
kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje w zakresie działań strategicznych, kompetencje interpersonalne, częściowo kompetencje normatywne
obszar tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 11: Uczynienie miast bardziej włączającymi, bezpiecznymi, odpornymi i zrównoważonymi, SDG 12: Zapewnienie zrównoważonych wzorców konsumpcji i produkcji, SDG 13: Podjęcie pilnych działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom. A także pośrednio: SDG 9: Budowanie odpornej infrastruktury, promowanie włączającej i zrównoważonej industrializacji oraz wspieranie innowacji, SDG 8: Kreowanie trwałego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego, sprzyjającego włączeniu społecznemu, pełnemu i produktywnemu zatrudnieniu oraz godnej pracy dla wszystkich.
cele uczenia się	Celem jest poznanie perspektywy pracodawców, znaczenie polityki zero waste w biznesie oraz możliwości wdrożenia tej idei w organizacji.
wiedza	Uczestnik wie, jaka jest perspektywa pracodawców: gospodarka odpadami i jej koszty polityka zero odpadów w biznesie rola przedsiębiorstwa jako lidera zmian środowiskowych rozwiązania wdrażane w organizacjach, które chcą zmniejszyć zużycie zasobów
umiejętności	Uczestnik może: krytycznie interpretować znaczenie biznesu i jego wysiłków na rzecz gospodarowania odpadami zidentyfikować wysiłki organizacyjne zmierzające do przejścia na model zero odpadów
kompetencje	Uczestnik potrafi: Uwzględniać i szanować różne perspektywy spojrzenia na ten sam problem. konstruować niezależne osądy normatywne. uczestniczyć w dyskusjach i przekazywać swoje opinie

czas trwania	2 spotkania po 2-3 godziny każde
liczba uczestników	1 grupa 20 uczniów
warunki wstępne	Uczestnik brał udział w mini-wykładach, posiada podstawową wiedzę na temat idei zero waste i zasady 4R.
wymagane materiały	Komputery/laptopy, flipchart/tablica
Zalecane metody pracy	Masterklasa, dyskusja
Metody weryfikacji efektów uczenia	Efekty uczenia się będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych w ramach własnego projektu przygotowanego w małych grupach
Szczegółowy plan działania	<p>Wprowadzenie do masterclass zapewnione przez moderatora (0,5 godz.). Przedstawienie perspektywy pracodawców (0,5 h). Debata moderowana przez moderatora (1-2 h). Tematy masterklas: Proponowane tematy, które powinny zostać wybrane i uzgodnione we współpracy z środowiskiem biznesowym organizacji prowadzącej Akademię:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biznes na rzecz zamykania obiegu opakowań plastikowych Sektor/Branża: Gospodarka o obiegu zamkniętym, zrównoważone opakowania, przemysł recyklingowy • Wnętrze eko-spalarni: przekształcanie odpadów w energię Sektor/Branża: Odzysk energii z odpadów, zarządzanie środowiskowe, energia odnawialna • Od odpadu do zasobu: upcykling i zrównoważone projektowanie produktów Sektor/Branża: Zrównoważona produkcja, upcykling, projektowanie cyrkularne • Zero waste w handlu detalicznym: innowacje w zrównoważonych zakupach Sektor/Branża: Handel detaliczny, zrównoważone dobra konsumpcyjne, sklepy zero waste • Kompostowanie jako biznes: przekształcanie odpadów organicznych w wartość Sektor/Branża: Zarządzanie odpadami, kompostowanie, rolnictwo • Ograniczanie odpadów w produkcji żywności: strategię na rzecz zrównoważonego rolnictwa Sektor/Branża: Rolnictwo, produkcja żywności, zrównoważone praktyki rolnicze • Strategie zero waste w biznesie: jak firmy mogą wyeliminować odpady Sektor/Branża: Zrównoważony rozwój korporacyjny, zarządzanie środowiskowe, rozwiązania redukcji odpadów
wskazówki dla facylitatorów	<p>Ćwiczenie to stanowi integralną część modułu, którego celem jest zaprojektowanie przez uczestników własnych rozwiązań zero waste, mogących być wdrożonych w ich otoczeniu (dom, szkoła, uniwersytet, organizacja studencka). Należy prowadzić je z przekonaniem, że biznes jest częścią ich najbliższego środowiska, a innowacyjne pomysły mogą być zastosowane w różnych organizacjach. Masterklasy powinny opierać się na przykładach z działalności firmy, anegdotach związanych z tematem oraz wypowiedziach pracowników. Uczestnicy powinni być zachęceni do zadawania pytań, prowadzenia dyskusji i wyrażania własnych opinii. W tym celu zaleca się stosowanie różnorodnych narzędzi, takich jak wystąpienia indywidualne, dyskusje w parach lub grupach oraz debaty (w stylu oksfordzkim lub Lincolna Douglasa). Kluczowe jest stworzenie atmosfery zaufania i swobody wypowiedzi.</p>

WARSZTATY Z ZARZĄDZANIA PROJEKTAMI SPOŁECZNYMI

Warsztat jest formą, która powinna być przeprowadzona po pierwszych zajęciach (wykładach mistrzowskich i kursach mistrzowskich z przedstawicielami biznesu), tak aby studenci mieli podstawową wiedzę na temat idei zero odpadów i zasady 4R, a także byli świadomi istniejącej potrzeby zmiany sposobu zarządzania zasobami i wzorców konsumpcji. Warsztat da uczestnikom niezbędną wiedzę na temat projektów społecznych, które zostaną wykorzystane podczas ostatniego działania.

tytuł działania	Biznes Zero Waste. Jakie rozwiązania może wprowadzić biznes?
Obszar ARD	Zero waste
Moduł ARD	Odrzuć, zredukuj, użyj ponownie, poddaj recyklingowi: żyj zero waste!
kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje w zakresie działań strategicznych, kompetencje interpersonalne, częściowo kompetencje normatywne
obszar tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 11: Uczynienie miast bardziej włączającymi, bezpiecznymi, odpornymi i zrównoważonymi, SDG 12: Zapewnienie zrównoważonych wzorców konsumpcji i produkcji, SDG 13: Podjęcie pilnych działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom. A także pośrednio: SDG 9: Budowanie odpornej infrastruktury, promowanie włączającej i zrównoważonej industrializacji oraz wspieranie innowacji, SDG 8: Kreowanie trwałego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego, sprzyjającego włączeniu społecznemu, pełnemu i produktywnemu zatrudnieniu oraz godnej pracy dla wszystkich.
cele uczenia się	Celem jest poznanie perspektywy pracodawców, znaczenia polityki zero waste w biznesie oraz możliwości wdrożenia tej idei w organizacji.
wiedza	Uczestnik ma świadomość perspektywy pracodawców na następujące zagadnienia: gospodarka odpadami oraz związane z nią koszty, polityka zero waste w kontekście działalności biznesowej, rola biznesu jako lidera zmian w obszarze ochrony środowiska, rozwiązania wdrażane przez organizacje dążące do zmniejszenia zużycia zasobów.

umiejętności	Uczestnik potrafi: stworzyć projekt społeczny ukierunkowany na rozwiązania zero waste jak korzystać z narzędzi do projektowania własnego projektu gdzie szukać inspiracji do projektowania projektów społecznych
kompetencje	Uczestnik potrafi: skonstruować plan zarządzania projektem społecznościowym dzielić się zadaniami w grupie sformułować cel i cele operacyjne projektu
czas trwania	2 spotkania po 2-3 godziny każde
liczba uczestników	1 grupa 20 uczniów
warunki wstępne	Uczestnik brał udział w mini wykładach i masterklasach, posiada podstawową wiedzę na temat idei zero waste i zasady 4R.
wymagane materiały	Komputery/laptopy, flipchart/tablica
Zalecane metody pracy	Praca w grupie, uczenie się oparte na projektach (project-based learning), uczenie się oparte na dociekaniu i rozwiązywaniu problemów
Metody weryfikacji efektów uczenia	Efekty uczenia się będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec modułu.
Szczegółowy plan działania	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Powitanie uczestników i przedstawienie celu i programu warsztatu (0:10 h) • 2. Wprowadzenie do tematu zarządzania projektami społecznymi za pomocą mini studium przypadku. (0:20 h) • 3. Projekty społeczne wokół mnie (1 h) • 4. Prezentacja i omówienie modelu projektu społecznego w formie mini wykładu prowadzonego przez moderatora (0:30 h) • 5. Mini projekt społeczny • 6. Prezentacja i omówienie zasad formułowania celu projektu i celów operacyjnych w formie mini - wykładu prowadzonego przez moderatora (0:30 h) • 7. Wyznaczanie celów w projektach społecznych (1 h) • 8. Zakończenie i podsumowanie ćwiczenia (00:30 h)
wskazówki dla facylitatorów	Aktywność jest częścią modułu, który ma zaowocować zaprojektowaniem przez uczestników własnych rozwiązań zero waste, które mogą być zastosowane w ich środowisku (dom, szkoła, uniwersytet, organizacja studencka). Uczestnicy powinni zdobyć podczas spotkania praktyczną wiedzę i narzędzia, które wykorzystają w trakcie Hackatonu i realizacji własnych projektów społecznych. Warto przygotować dla nich dodatkowe materiały, takie jak model projektu społecznego (np. Business Model Canvas), schemat zarządzania czasem czy podziału zadań w grupie. Moderator ma swobodę w doborze narzędzi, które przedstawi uczestnikom, jednak kluczowe jest podkreślenie korzyści społecznych projektów oraz zachęcenie do identyfikowania problemów społecznych i zagadnień związanych z ideą zero waste w ich otoczeniu. Istotne jest również stworzenie atmosfery zaufania i swobody wypowiedzi, aby uczestnicy czuli się komfortowo podczas pracy warsztatowej.

Powitanie uczestników i prezentacja:

CZAS:	00:10 h
CELE:	Uczestnik zna cel warsztatów. Uczestnik rozumie program warsztatów
REZULTATY:	Uczestnicy zrozumieją cel i program warsztatów. Zwiększone zaangażowanie i świadomość uczestników w zakresie tematu warsztatów.
MATERIAŁY:	Prezentacja programu warsztatów. Harmonogram dla uczestników zawieszony na ścianie/flipcharcie w miejscu widocznym dla wszystkich uczestników.
PRZEBIEG:	Powitanie uczestników. Przedstaw się i krótko opisz swoje doświadczenie zawodowe oraz kompetencje. Przedstaw cel warsztatu: „Celem tego warsztatu jest nauczenie uczestników zarządzania projektami społecznymi”. Przedstaw harmonogram na tablicy lub w formie prezentacji.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Zapytaj uczestników, czy rozumieją cel i program warsztatów. Upewnij się, że uczestnicy czują się komfortowo z tym, czego się nauczą i co osiągną podczas warsztatów. Zachęć uczestników do samodzielnego określenia celu warsztatów; zachęć ich do podzielenia się nim z grupą.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zaprezentuj swoje doświadczenie i kompetencje w tworzeniu projektów społecznych. Pomoże to grupie lepiej zaangażować się w warsztat. Upewnij się, że wszyscy uczestnicy rozumieją program i cel warsztatów.
FORMA ONLINE:	Przygotowanie prezentacji online programu warsztatów do wyświetlenia na ekranie. Przeprowadzenie warsztatów przy użyciu platformy komunikacji online.

Wprowadzenie do tematu zarządzania projektami społecznymi za pomocą mini studium przypadku

CZAS:	00:20 h
CELE:	Powitanie uczestników. Przedstawienie celu i programu warsztatów.
REZULTATY:	Uczestnik wie, jakie są projekty społeczne. Uczestnik potrafi wskazać przykłady lokalnych projektów społecznych dotyczących zero waste.
MATERIAŁY:	Mini studium przypadku projektu społecznego. Prezentacja lub materiały informacyjne.
PRZEBIEG:	Wprowadzenie do tematu zarządzania projektami społecznymi. Omówienie mini studium przypadku: opis problemu, celu, działań i wyników projektu. Dyskusja i sesja pytań.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Poproś uczestników o podsumowanie kluczowych zasad zarządzania projektami społecznymi, których się nauczyli. Zachęć uczestników do zastanowienia się nad znaczeniem studium przypadku i tym, jak odnosi się ono do ich własnych doświadczeń.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Wybierz interesujące i różnorodne studia przypadków, aby zaangażować uczestników. Powinny one pochodzić z otoczenia uczestników – znane działania lokalne lub duże działania ponadlokalne. Bądź przygotowany na pytania i ewentualne dyskusje.
FORMA ONLINE:	Udostępnienie studium przypadku w formie pliku PDF lub prezentacji online. Przeprowadzenie warsztatów przy użyciu platformy komunikacji online.

Projekty społeczne wokół mnie

CZAS:	1 h
CELE:	Uczestnik potrafi zidentyfikować lokalne problemy społeczne. Uczestnik potrafi analizować i oceniać inicjatywy społeczne pod kątem ich wartości społecznej. Uczestnik rozumie wpływ projektów społecznych na lokalną społeczność.
REZULTATY:	Uczestnicy zidentyfikują lokalne problemy społeczne i zaproponują ich rozwiązania. Uczestnicy będą w stanie ocenić wartość społeczną projektów.
MATERIAŁY:	Opisy lokalnych inicjatyw społecznych. Formularze odpowiedzi na pytania.
PRZEBIEG:	Podziel uczestników na pary. Rozdawanie opisów lokalnych inicjatyw społecznych. Poproś pary o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania: Jakim problemem społecznym zajmuje się projekt? Jak rozwiązuje ten problem? Jakie wartości generuje projekt? Kto jest docelowym beneficjentem tego projektu? Pary przedstawiają swoje odpowiedzi grupie. Przeprowadź krótką moderowaną dyskusję podsumowując różnorodność inicjatyw i wartości społeczne, które generują.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Poproś uczestników, aby wybrali jedną główną wartość społeczną, która ich zdaniem jest generowana przez omawiany projekt. Zapisz wszystkie wymienione wartości w miejscu widocznym dla grupy jako podsumowanie tej części.

WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Upewnij się, że opisy inicjatyw są zróżnicowane, interesujące i zrozumiałe dla grupy. Moderuj dyskusję, aby wszyscy uczestnicy mieli możliwość zabrania głosu. Udostępniaj materiały online, aby realizować cele związane z ideą zero waste.
FORMA ONLINE:	Udostępnianie opisów inicjatyw online i zapewnienie narzędzi do wspólnej pracy online. Przeprowadzenie warsztatów z wykorzystaniem platformy komunikacji online.

Prezentacja i omówienie modelu projektu społecznego w formie mini-wykładu prowadzonego przez moderatora

CZAS:	(0:30 h)
CELE:	Uczestnik zna strukturę projektu społecznego. Uczestnik rozumie kluczowe elementy modelu projektu społecznego. Uczestnik potrafi zastosować model projektu społecznego w praktyce. Uczestnik rozumie wpływ projektów społecznych na lokalną społeczność.
REZULTATY:	Uczestnicy zrozumieją strukturę projektu społecznego. Uczestnicy będą mogli zastosować model w praktyce.
MATERIAŁY:	Opisy lokalnych inicjatyw społecznych. Formularze odpowiedzi na pytania.
PRZEBIEG:	1. Przedstawienie modelu projektu społecznego.) 2. Omówienie poszczególnych elementów modelu: identyfikacja problemu społecznego, jego zdefiniowanie, sformułowanie celu, wybór grupy docelowej, kluczowe działania, kluczowe zasoby, kanały dotarcia do grupy docelowej. 3. Zachęć uczestników do zadawania pytań i dyskusji.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Poproś uczestników o zidentyfikowanie kluczowych elementów przedstawionego modelu projektu społecznego. Możesz przeprowadzić rundkę, aby wymienić elementy, które zapamiętali.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Przygotuj pomoce wizualne, aby wesprzeć dyskusję na temat modelu. Bądź otwarty na rozszerzenie tego punktu i dostosowanie języka i tempa przekazywania informacji do poziomu grupy. Po wykładzie zaproponuj uczestnikom krótką przerwę.
FORMA ONLINE:	Udostępnienie modelu w postaci pliku PDF lub prezentacji online. Przeprowadzenie warsztatów przy użyciu platformy komunikacji online.

Mini projekt społeczny

CZAS:	1:45 h
CELE:	<p>Uczestnik potrafi zidentyfikować problemy społeczne.</p> <p>Uczestnik może wskazać grupy osób dotkniętych problemami społecznymi.</p> <p>Uczestnik rozumie znaczenie badania potrzeb beneficjentów projektów społecznych.</p> <p>Uczestnik może generować rozwiązania problemów społecznych.</p> <p>Uczestnik potrafi ocenić wartość społeczną proponowanych rozwiązań.</p> <p>Uczestnik rozumie różnice między problemem, rozwiązaniem i wartościami w projekcie społecznym.</p> <p>Uczestnicy są w stanie prezentować i bronić swoich opinii na forum publicznym.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy zidentyfikują problemy społeczne, zaproponują rozwiązania i zidentyfikują beneficjentów projektu.</p> <p>Uczestnicy docenią wartość współpracy w projektach społecznych.</p> <p>Uczestnicy zrozumieją różnice między problemem, rozwiązaniem i wartościami w projekcie społecznym.</p>
MATERIAŁY:	<p>Formularze do notowania problemów i rozwiązań.</p> <p>Tablica lub flipchart, markery, notatniki</p>
PRZEBIEG:	<p>Część 1 (00:45 h)</p> <p>Podziel uczestników na grupy po 3-5 osób.</p> <p>Poproś grupy o wymienienie jak największej liczby problemów społecznych. (zalecana jest burza mózgów).</p> <p>Następnie każda grupa wybiera najbliższy jej problem społeczny.</p> <p>Poproś grupy o zidentyfikowanie grup osób dotkniętych tym problemem.</p> <p>Uczestnicy dzielą się swoimi pomysłami z innymi grupami.</p> <p>Poprowadź moderowaną dyskusję oceniającą pomysły każdej z grup.</p> <p>Zakończ tę część, podkreślając znaczenie badania potrzeb beneficjentów projektów społecznych.</p> <p>Krótką przerwę (00:15 h)</p> <p>Część 2 (00:45 h)</p> <p>Grupy wymieniają się między sobą projektami.</p> <p>Poproś grupy o wymienienie jak największej liczby widocznych rozwiązań opisanego problemu, odpowiadających potrzebom określonej grupy (Zalecana jest burza mózgów).</p> <p>Każda grupa wybiera trzy rozwiązania do zaprezentowania wszystkim uczestnikom.</p> <p>Uczestnicy omawiają te propozycje w dyskusji kierowanej.</p> <p>Przeznacz karty zadań członkom grupy z pierwszej części ćwiczenia.</p> <p>Zapisują wartości społeczne, które wygenerują te trzy rozwiązania.</p> <p>Przedstaw swoje pomysły grupie.</p> <p>Zakończ, podkreślając różnice między problemem, rozwiązaniem i wartościami w projekcie społecznym.</p>
DEBRIEFING i EWALUACJA	<p>Poproś uczestników o wymienienie problemów społecznych zidentyfikowanych podczas ćwiczenia.</p> <p>Omów grupy osób dotkniętych tymi problemami.</p> <p>Refleksja nad znaczeniem zrozumienia potrzeb beneficjentów projektów społecznych.</p> <p>Omów wartość społeczną tych rozwiązań.</p> <p>Refleksja nad różnicami między problemem, rozwiązaniem i wartościami w kontekście projektu społecznego.</p>

WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Upewnij się, że grupy są zróżnicowane i dobrze się komunikują. Zachęcaj do kreatywności i różnorodności w podejściu do problemów społecznych. W potrzebie podziel się własnym doświadczeniem. Udostępniaj materiały online, aby realizować cele związane z zerową ilością odpadów.
FORMA ONLINE:	Udostępnienie formularzy do zgłaszania problemów i rozwiązań online oraz narzędzi do współpracy online. Przeprowadzenie warsztatów przy użyciu platformy komunikacji online.

Wyznaczanie celów

CZAS:	1 h
CELE:	Uczestnik potrafi formułować główne i operacyjne cele projektów społecznych zgodnie z kryteriami SMART. Uczestnik rozumie logikę pracy projektowej i zasady ustalania priorytetów działań. Uczestnik może mapować działania do celów operacyjnych.
REZULTATY:	Uczestnicy sformułują główne i operacyjne cele dla wybranych problemów społecznych. Uczestnicy zrozumieją logikę pracy projektowej i zasady ustalania priorytetów działań.
MATERIAŁY:	Formularze do pisania celów. Tablica lub flipchart. Markery, notatniki. Wstępnie przygotowane zestawy zadań występujących w projektach społecznych (zapisane na karteczkach lub karteczkach samoprzylepnych).
PRZEBIEG:	Podziel uczestników na grupy zgodnie z ćwiczeniem 2. Poproś każdą grupę o sformułowanie głównego celu i celów operacyjnych dla wybranych problemów. Każda grupa przedstawia swoje cele na forum. Ułatw dyskusję, aby sprawdzić, czy cele spełniają kryteria SMART. Grupy pracują nad mapowaniem różnych działań do celów operacyjnych. Przedstaw uczestnikom logikę pracy nad projektem i poproś o ich ocenę. Pomóż grupom ułożyć zadania we właściwej kolejności. Korzystaj z wcześniej przygotowanych zestawów zadań, kart lub notatek, aby ułatwić pracę w grupie. Podsumuj ćwiczenie, podkreślając potrzebę stosowania zasad SMART.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Poproś uczestników o przedstawienie głównych i operacyjnych celów, które sformułowali. Omówienie logiki pracy nad projektem i priorytetyzacji działań. Refleksja nad mapowaniem działań do celów operacyjnych i zapewnienie ich zgodności z kryteriami SMART.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Upewnij się, że cele są realistyczne i spełniają kryteria SMART. Wykorzystaj swój czas: jest to trudny temat, który należy odpowiednio omówić; w razie potrzeby przeznacz na to ćwiczenie więcej czasu niż wskazano w scenariuszu. Zachęcaj grupy do współpracy i dzielenia się pomysłami.
FORMA ONLINE:	Zapewnienie formularzy i narzędzi do mapowania działań online. Przeprowadzenie warsztatów z wykorzystaniem platformy komunikacji online.

Wnioski i podsumowanie warsztatu

CZAS:	1 h
CELE:	Uczestnik zna najważniejsze informacje omawiane podczas warsztatów. Uczestnik rozumie znaczenie planowania w projektach społecznych. Uczestnik chce kontynuować pracę nad projektami społecznymi.
REZULTATY:	Uczestnicy będą mieli jasność co do kluczowych pojęć omawianych podczas warsztatów. Uczestnicy będą zmotywowani do dalszej pracy nad projektami społecznymi.
MATERIAŁY:	Prezentacja podsumowująca. Notatki i materiały z warsztatów.
PRZEBIEG:	Podziel uczestników na pary. Rozdawanie opisów lokalnych inicjatyw społecznych. Poproś pary o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania: Jakim problemem społecznym zajmuje się projekt? Jak rozwiązuje ten problem? Jakie wartości generuje projekt? Kto jest docelowym beneficjentem tego projektu? Pary przedstawiają swoje odpowiedzi grupie. Ułatwienie krótkiej moderowanej dyskusji podsumowującej różnorodność inicjatyw i wartości społeczne, które generują.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Poproś uczestników o podsumowanie kluczowych wniosków z warsztatów. Omów znaczenie planowania w projektach społecznych. Zachęcaj uczestników do dzielenia się chęcią dalszej pracy nad projektami społecznymi i stosowania tego, czego się nauczyli. Zapytaj uczestników o ich odczucia związane z realizacją celów warsztatów i ich indywidualnych celów ustalonych na początku.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Upewnij się, że wszystkie kluczowe tematy są dobrze podsumowane. Wykorzystaj własne doświadczenie, aby zapewnić dodatkowe spostrzeżenia i praktyczne porady.
FORMA ONLINE:	Udostępnienie podsumowania warsztatów i materiałów online. Zaoferowanie formularza opinii online w celu zebrania przemyśleń i sugestii uczestników . Przeprowadzenie warsztatów z wykorzystaniem platformy komunikacji online.

Przedstawienie i omówienie schematu podziału zadań dla grupy i zarządzania czasem w formie mini wykładu prowadzonego przez moderatora

CZAS:	1:10 h
CELE:	Uczestnik wie, jak skutecznie dzielić zadania w grupie. Uczestnik rozumie zasady zarządzania czasem w kontekście projektów społecznych. Uczestnik potrafi wdrożyć strategię podziału zadań i zarządzania czasem w swoich projektach.
REZULTATY:	Uczestnicy będą w stanie opracować schematy podziału zadań dla swoich grup. Uczestnicy nauczą się skutecznych technik zarządzania czasem. Uczestnicy poprawią swoje umiejętności w zakresie procesów grupowych w celu rozwijania projektów społecznych.

MATERIAŁY:	Przykłady schematów podziału zadań. Materiały dotyczące technik zarządzania czasem. Prezentacja multimedialna.
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (0:10 h) Wprowadzenie tematu podziału zadań i zarządzania czasem w projektach społecznych. Wyjaśnij znaczenie tych umiejętności dla pomyślnej realizacji projektów społecznych. Prezentacja (0:20 h) Przedstawienie różnych schematów podziału zadań w grupie. Omów zalety i wady każdego z systemów. Przedstawienie technik zarządzania czasem istotnych dla projektów społecznych. Podaj przykłady i praktyczne wskazówki, jak efektywnie zarządzać czasem. Praca grupowa (0:20 h) Podziel uczestników na grupy 3-4 osobowe. Poproś każdą grupę o omówienie i opracowanie własnego schematu podziału zadań dla hipotetycznego projektu społecznego. Niech każda grupa stworzy również podstawowy plan zarządzania czasem, który będzie towarzyszył ich schematowi podziału zadań. Zachęć grupy do zastanowienia się nad potencjalnymi wyzwaniami i sposobami ich przezwyciężenia. Dyskusja (0:20 h) Każda grupa przedstawia swój schemat podziału zadań i plan zarządzania czasem większej grupie. Ułatwienie dyskusji na temat przedstawionych schematów i planów, podkreślenie najlepszych praktyk i innowacyjnych pomysłów. Omów, w jaki sposób strategie te można zastosować w rzeczywistych projektach społecznych.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Poproś uczestników o podsumowanie kluczowych punktów, których nauczyli się na temat podziału zadań i zarządzania czasem. Omów, w jaki sposób planują zastosować te strategie w swoich własnych projektach społecznych. Refleksja nad znaczeniem efektywnych procesów grupowych i zarządzania czasem dla powodzenia projektu.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Korzystaj z przykładów z życia, aby zilustrować podział zadań i techniki zarządzania czasem. Bądź otwarty na pytania uczestników i udzielaj praktycznych porad w oparciu o swoje doświadczenie. Dostosuj język i tempo przekazywania informacji do poziomu grupy.
FORMA ONLINE:	Zapewnienie wersji online schematu podziału zadań i materiałów dotyczących zarządzania czasem. Zaoferowanie uczestnikom platformy internetowej do dzielenia się doświadczeniami i strategiami po warsztatach. Przeprowadzenie warsztatów z wykorzystaniem platformy komunikacyjnej online.

HACKATHON I PRACA W GRUPACH

Hackathon i następująca po nim praca grupowa to ostateczna forma, która zostanie wdrożona po zakończeniu wszystkich wcześniejszych działań (mini-wykładów, kursów mistrzowskich, warsztatów). Jest to forma, która pozwoli zastosować wcześniej zdobytą wiedzę w rzeczywistych sytuacjach i przetestować umiejętności w praktyce. Działanie to wdraża metody współpracy z biznesem w celu rozwiązania kwestii zrównoważonego rozwoju. Rozpoczyna się od hackathonu projektów zero waste, mających na celu wprowadzenie zmian w środowisku lokalnym uczestników. Grupy i projekty są następnie prowadzone przez mentorów przy użyciu metod podobnych do tych stosowanych w akceleracji start-upów, dopóki nie będą gotowe do złożenia jako dotacje dla władz lokalnych.

Nazwa działania	Mniej znaczy więcej. Zaprojektuj rozwiązanie zero waste dla swojej społeczności.
Obszar ARD	Zero odpadów
Moduł ARD	Odrzuć, zmniejsz, użyj ponownie, odzyskaj! Żyj zero waste!
kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje w zakresie działań strategicznych, kompetencje interpersonalne, częściowo kompetencje normatywne.
obszar tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 11: Uczynienie miast bardziej włączającymi, bezpiecznymi, odpornymi i zrównoważonymi, SDG 12: Zapewnienie zrównoważonych wzorców konsumpcji i produkcji, SDG 13: Podjęcie pilnych działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom. A także pośrednio: SDG 9: Budowanie odpornej infrastruktury, promowanie włączającej i zrównoważonej industrializacji oraz wspieranie innowacji, SDG 8: Kreowanie trwałego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego, sprzyjającego włączeniu społecznemu, pełnemu i produktywnemu zatrudnieniu oraz godnej pracy dla wszystkich.
cele uczenia się	Celem jest zaprojektowanie, napisanie i przygotowanie w formie grantu projektu społecznego na temat zero waste.
wiedza	Uczestnik wie: opracowywanie projektów społecznych na temat zrównoważonego rozwoju poszukiwanie źródeł finansowania młodzieżowych projektów społecznych zarządzanie ryzykiem w procesie rozwoju projektu jak dostosować cele projektu do wymagań określonych źródeł finansowania kluczowe elementy udanego wniosku o finansowanie, w tym cele, budżet i ocena wpływu

umiejętności	<p>Uczestnik potrafi:</p> <p>przedstawić swój pomysł na projekt społeczny w formie modelu projektu, skonstruować plan zarządzania projektami społecznymi, efektywnie dzielić zadania w grupie, skonstruować plan zarządzania projektami społecznymi, oszacować koszty związane z realizacją projektu, korzystać z narzędzi do zarządzania czasem w projekcie, dostosować propozycje projektu do określonych wymagań dotyczących dotacji, opracować szczegółowy harmonogram oraz budżet projektu zgodny z kryteriami dotacji.</p>
kompetencje	<p>Uczestnik potrafi:</p> <p>podejmować inicjatywę w celu zmiany swojego otoczenia, krytycznie identyfikować problemy oraz kwestie społeczne związane z obszarem zero waste, współpracować z członkami zespołu, organizować i prowadzić proces rozwoju projektu, dzielić się zadaniami oraz zarządzać czasem, prezentować swoje pomysły i negocjować z grupą, skutecznie komunikować się z interesariuszami i mentorami w celu udoskonalenia swojego projektu, przygotować i przedstawić atrakcyjną prezentację projektu potencjalnym fundatorom</p>
czas trwania	<p>6 tygodni, 1. tydzień: 1 spotkanie – hackathon (12 godzin), 2–6: praca w grupie pod nadzorem mentorów (2 spotkania tygodniowo x 2 godziny)</p>
liczba uczestników	<p>1 grupa 20 uczniów (możliwe jest rozszerzenie grupy w zależności od dostępnych zasobów) podzielona na grupy projektowe: wielkość grupy projektowej 2–4 osoby</p>
warunki wstępne	<p>Co najmniej jeden członek grupy projektowej uczestniczył w poprzednich działaniach (masterklasy, miniwykłady i warsztaty), posiada podstawową wiedzę na temat ideologii zero waste, zasady 4R, znaczenia zmian organizacyjnych dla zarządzania zasobami i zmiany wzorców konsumenckich oraz wiedzę na temat zarządzania projektami społecznymi.</p>
wymagane materiały	<p>arkusze papieru (A4, A3, flipchart), flipchart lub tablica, markery (różne kolory), długopisy i ołówki, notesy, taśma i klej, nożyczki, karteczki samoprzylepne, laptopy (dla każdego zespołu), projektor i ekran, głośniki, przedłużacze i listwy zasilające, internet (Wi-Fi), ładowarki do laptopów i telefonów, dostęp do platform komunikacyjnych (Zoom, Microsoft Teams), szablony wniosków o dotacje, przewodniki dotyczące pisania wniosków o finansowanie, narzędzia do zarządzania projektami (Trello, Asana), dostęp do badań i danych dotyczących kwestii społecznej, dokumenty budżetowe i kalkulatory kosztów.</p>
zalecane metody pracy	<p>Praca grupowa (uczenie się oparte na projektach), uczenie się oparte na dociekaniu, uczenie się oparte na rozwiązywaniu problemów.</p>
metody weryfikacji efektów uczenia się	<p>Efekty uczenia się będą weryfikowane na podstawie oceny złożonych projektów grupowych w formie pisemnych grantów i ich prezentacji.</p>

szczegółowy plan działania	<p>1. tydzień: 1 spotkanie – hackathon (12 godzin) wprowadzenie do zasad hackathonu (0,5 h) Praca w grupach: generowanie pomysłów (2 h) Praca z mentorem: weryfikacja i wybór pomysłu (1h) praca w grupach: konceptualizacja pomysłów (2h) praca z mentorem nad strukturą projektu (4 h) Praca w grupach: przygotowanie prezentacji (1 h) prezentacja projektów (1 h) ocena projektów i podsumowanie hackathonu (0,5h)</p> <p>2–6: praca w grupie pod nadzorem mentorów Ta część działania składa się z procedury dopracowania projektu, znalezienia finansowania i dostosowania jego formy do wymogów konkursu grantowego. W każdej części grupa powinna najpierw pracować bez mentora, rozwiązując zadanie niezależnie, a następnie sprawdzając swoje postępy z mentorem. ocena projektu po hackathonie (4h) poszukiwanie źródeł finansowania projektu (4 h) dostosowanie projektu do wymogów konkursu grantowego (8 h) podsumowanie pracy nad projektem/wniosek o dotację (4 h)</p>
wskazówki dla facylitatorów	<p>Działanie to składa się z dwóch form pracy biznesowej dostosowanej do edukacji: hackathonu i pracy z grupą projektową w formie akceleracji. Hackathon to szczególna forma pracy projektowej. Jego zasadą jest ciągła, nieprzerwana praca w jednym czasie i miejscu przez niezmienną grupę uczestników nad rozwiązaniem danego problemu. Kluczową rolę podczas hackathonów odgrywają mentorzy – odpowiadają oni za wsparcie merytoryczne.</p> <p>Praca nad projektami po hackathonie powinna łączyć mentora, jak i grupę projektową. Uczestnicy powinni być zachęceni do podejmowania samodzielnych działań, a rolą mentora jest nadzorowanie ich pracy. Zaleca się zaangażowanie osób, które mają doświadczenie w pracy z młodymi ludźmi przy użyciu wskazanych metod.</p> <p>Mentorzy wybierają narzędzia i metody pracy zgodnie z potrzebami grupy. Można zasugerować następujące narzędzia i metody: myślenie projektowe, burza mózgów, modele canvas, elevator pitch, analiza SWOT, spirala innowacji.</p>

Mniej znaczy więcej. Zaprojektuj rozwiązanie zero waste dla swojej społeczności

CZAS:	13 godzin
CELE:	<p>Uczestnik ma wiedzę na temat: jak projektować projekty społeczne skoncentrowane na zasadach zrównoważonego rozwoju i zero waste, skutecznych strategii pozyskiwania funduszy na projekty społeczne prowadzone przez młodzież, technik zarządzania ryzykiem w całym procesie rozwoju projektu jak stosować ramy i narzędzia zarządzania projektami w projektach społecznych, znaczenia zaangażowania interesariuszy i sposoby uwzględniania informacji zwrotnych w projektowaniu projektów metod oceny wpływu społecznego i korzyści płynących z ich projektów.</p>
REZULTATY:	4-5 projektów społecznych dotyczących problematyki zero waste

MATERIAŁY:	arkusze papieru (A4, A3, flipchart), flipchart lub tablica, markery (różne kolory), długopisy i ołówki, zeszyty, taśma i klej, nożyczki, karteczki samoprzylepne, laptopy (dla każdego zespołu), projektor i ekran, głośniki, przedłużacze i listwy zasilające, internet (Wi-Fi), ładowarki do laptopów i telefonów.
PRZEBIEG:	<p>Hackathon to intensywna forma aktywności służącej generowaniu pomysłów. Pierwotnie był wykorzystywany głównie do generowania innowacji technologicznych dla firm lub na ich zlecenie. Obecnie jest również wykorzystywany w projektach o charakterze społecznym. Z powodzeniem wykorzystywany jest jako narzędzie edukacji i konsultacji społecznych. Celem takiego wydarzenia jest przeprowadzenie prac od wygenerowania pomysłu do jego ustanowienia jako projektu biznesowego lub społecznego. W procesie tym uczestniczą zespoły złożone z osób zainteresowanych daną tematyką, a także mentorzy – doświadczeni specjaliści i eksperci w danej dziedzinie – którzy wspierają pracę zespołów. Presja czasu, zmęczenie i konieczność podziału zadań w grupie symulują rzeczywiste warunki pracy projektowej, zwiększając efektywność rozwoju umiejętności i kompetencji. Hackathon Zero Waste, koncentrujący się na zrównoważonym rozwoju i redukcji odpadów, jest zorganizowany zgodnie z typową logiką takich wydarzeń, oferując uczestnikom wyjątkową okazję do tworzenia wpływowych projektów, które przyczyniają się do bardziej zrównoważonej przyszłości</p> <p>1. Wprowadzenie do zasad hackathonu (00:30 h)</p> <p>Hackathon rozpoczyna się sesją powitalną, podczas której organizatorzy przedstawiają uczestnikom cele wydarzenia oraz zasady i strukturę hackathonu. Uczestnicy są informowani o harmonogramie, rolach mentorów i kryteriach, które zostaną wykorzystane do oceny końcowych projektów. Podkreślane jest znaczenie współpracy, kreatywności i przestrzegania zasad zero waste. Sesja ta nadaje ton wydarzeniu i zapewnia, że wszyscy uczestnicy są na tej samej stronie przed rozpoczęciem hackathonu.</p> <p>2. Praca w grupach: Generowanie pomysłów (02:00 h)</p> <p>Uczestnicy tworzą zespoły składające się z 4 do 5 członków, a każdy zespół rozpoczyna proces generowania pomysłów. Podczas tej fazy zespoły przeprowadzają burze mózgów, aby zidentyfikować potencjalne wyzwania zero waste, którymi chcą się zająć. Rozważają różne aspekty redukcji odpadów, ponownego użycia, recyklingu i innych zrównoważonych praktyk. Zespoły są zachęcane do kreatywnego myślenia i rozważania zarówno lokalnych, jak i globalnych skutków. Celem jest wygenerowanie szerokiej gamy pomysłów, które później zostaną dopracowane i zawężone z pomocą mentorów.</p> <p>3. Praca z mentorem: Weryfikacja i wybór pomysłu (01:00 h)</p> <p>Po wstępnej sesji burzy mózgów zespoły spotykają się z mentorami, aby omówić wygenerowane pomysły. Każdy zespół przedstawia swoje najlepsze pomysły mentorom, którzy przekazują informacje zwrotne na temat wykonalności, potencjalnego wpływu i zgodności z zasadami zero waste. Mentorzy pomagają zespołom krytycznie ocenić ich pomysły, prowadząc je w kierunku wyboru najbardziej obiecującej koncepcji do dalszego rozwoju. Sesja ta zapewnia, że zespoły koncentrują swoje wysiłki na pomysłach, które są zarówno innowacyjne, jak i praktyczne.</p>

4. Praca w grupach: Konceptualizacja pomysłów (02:00 h)
Mając dopracowany pomysł, zespoły przechodzą do fazy konceptualizacji. W tym czasie pracują nad zdefiniowaniem celów projektu, docelowych odbiorców i oczekiwanego wpływu społecznego. Zespoły nakreślają również kluczowe elementy swojego projektu, takie jak potrzebne zasoby, potencjalne wyzwania i kroki wymagane do wdrożenia. Celem tej fazy jest przekształcenie wybranego pomysłu w dobrze ustrukturyzowaną koncepcję projektu, którą można jasno zakomunikować i dalej rozwijać

5. Praca z mentorem nad strukturą projektu (04:00 h)
W tej rozszerzonej sesji prowadzonej przez mentora zespoły koncentrują się na szczegółowej strukturze swoich projektów. Mentorzy ściśle współpracują z każdym zespołem, aby dopracować plany projektów, oferując wgląd w zarządzanie projektami, alokację zasobów i kwestie zrównoważonego rozwoju. Faza ta ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia, że każdy projekt jest zarówno wykonalny, jak i wpływowy. Zespoły są zachęcane do rozważenia wszystkich aspektów swojego projektu, od początkowego wdrożenia po długoterminową trwałość i potencjalną skalowalność. Mentorzy pomagają również zespołom przewidywać potencjalne przeszkody i planować, jak im zaradzić.

6. Praca w grupach: Przygotowanie prezentacji (01:00 h)
Po sfinalizowaniu struktury projektu zespoły rozpoczynają przygotowywanie prezentacji. Celem jest stworzenie jasnej i przekonującej prezentacji, która przedstawi problem, którym się zajmują, rozwiązanie, które opracowali oraz oczekiwany wpływ ich projektu. Zespoły mogą tworzyć pomoce wizualne, takie jak slajdy, infografiki lub makiety, aby ulepszyć swoje prezentacje. Ta faza polega na przekształceniu projektu w format, który można skutecznie przekazać sędziom i innym uczestnikom.

7. Prezentacja projektów (01:00 h)
Każdy zespół prezentuje swój projekt przed panelem mentorów, sędziów i innych uczestników. Prezentacje trwają zazwyczaj 5–7 minut, po czym następuje krótka sesja pytań i odpowiedzi, podczas której sędziowie i publiczność mogą zadawać pytania lub przekazywać opinie. Projekty są oceniane na podstawie czterech kluczowych kryteriów:

Wpływ społeczny: Potencjał projektu do tworzenia znaczących i pozytywnych zmian w społeczności, w szczególności w zakresie promowania praktyk „zero odpadów”.

Innowacyjność: Oryginalność i kreatywność projektu, w tym sposób, w jaki wprowadza on nowe pomysły lub podejścia do istniejących wyzwań.

Wykonalność: Praktyczność projektu, biorąc pod uwagę dostępne zasoby, proponowany harmonogram i prawdopodobieństwo pomyselnego wdrożenia.

Spójność: Ogólna struktura i przejrzystość projektu, w tym to, jak dobrze różne elementy projektu współpracują ze sobą, aby osiągnąć zamierzone wyniki.

Kryteria te zapewniają zrównoważoną ocenę, która uwzględnia zarówno wizjonerskie aspekty projektu, jak i jego potencjał w zakresie rzeczywistego wpływu.

8. Ocena projektów i podsumowanie hackathonu (01:00 h)
Po prezentacjach publiczność dyskutuje i ocenia każdy projekt w oparciu o ustalone kryteria. Sesja ta ma na celu wsparcie zespołu pracującego nad projektem. Mentorzy są odpowiedzialni za zachęcanie publiczności do zabierania głosu. Mogą oni zadawać pytania publiczności, takie jak:

Co najbardziej podobało ci się w tym projekcie?
Jakie widzisz zagrożenia dla realizacji tego projektu?
Co jeszcze zespół mógłby rozważyć w swoim projekcie?

	Hackathon kończy się sesją podsumowującą, podczas której organizatorzy podsumowują wydarzenie, podkreślają osiągnięcia uczestników i omawiają potencjalne dalsze kroki dla projektów. Ta końcowa sesja służy również jako okazja dla uczestników do nawiązania kontaktów i świętowania swoich osiągnięć.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Ewaluacja odbywa się za pomocą praktycznych zadań grupowych – opracowanie problemu społecznego w formie szablonu projektowego.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Korzystaj z przykładów z życia, aby zilustrować podział zadań i techniki zarządzania czasem. Bądź otwarty na pytania uczestników i udzielaj praktycznych porad w oparciu o swoje doświadczenie. Dostosuj język i tempo przekazywania informacji do poziomu grupy.
FORMA ONLINE:	Przeprowadzenie Hackathonu w formacie online jest możliwe, ale wymaga innej organizacji. Cały proces komunikacji i współpracy musiałby zostać przeniesiony na platformy cyfrowe. Uczestnicy mogliby korzystać z narzędzi takich jak Zoom, Microsoft Teams lub Google Meet do spotkań i sesji mentorskich, a także platform do zarządzania projektami, takich jak Slack lub Trello, aby ułatwić efektywną pracę zespołową. Aby utrzymać zaangażowanie uczestników w zdalnym otoczeniu, konieczne byłyby regularne odprawy i dynamiczne sesje pytań i odpowiedzi z mentorami. Zadania, które zazwyczaj byłyby wykonywane w przestrzeni fizycznej, musiałyby zostać dostosowane do pracy online, przy użyciu odpowiednich narzędzi i technologii. Kluczowe jest również zapewnienie odpowiedniej infrastruktury technicznej i wsparcia IT, aby każdy uczestnik mógł bez przeszkód wziąć udział w hackathonie. Preferowany jest format offline.

Prezentacja i omówienie schematu podziału zadań dla grupy i zarządzania czasem w formie mini-wykładu prowadzonego przez moderatora

CZAS:	13 godzin
CELE:	Celem jest poznanie metod zarządzania projektami społecznymi, a także przećwiczenie narzędzi wykorzystywanych w procesie projektowania
REZULTATY:	4-5 formuł finansowania z projektem społecznym związanym z problematyką zero waste
MATERIAŁY:	arkusze papieru (A4, A3, flipchart), flipchart lub tablica, markery (różne kolory), długopisy i ołówki, zeszyty, taśma i klej, nożyczki, karteczki samoprzylepne, laptopy (dla każdego zespołu), projektor i ekran, głośniki, przedłużacze i listwy zasilające, internet (Wi-Fi), ładowarki do laptopów i telefonów.

PRZEBIEG:

Działanie to obejmuje pracę grupową ze wsparciem mentora w celu przekształcenia pomysłów na projekty społeczne w kompletne propozycje finansowania. Uczestnicy dopracują swoje pomysły, dostosują je do kryteriów finansowania i stworzą szczegółowe plany gotowe do złożenia. Proces ten buduje umiejętności w zakresie zarządzania projektami i wniosków o finansowanie. Ćwiczenie kończy się prezentacjami grupowymi, podczas których uczestnicy otrzymują informacje zwrotne od gości w celu ulepszenia swoich propozycji. Dzięki mentoringowi uczestnicy udoskonalą swoje pomysły, dostosują je do wymogów finansowania i opracują szczegółowe plany gotowe do złożenia. Uczestnicy przygotowują kompletne wnioski projektowe gotowe do złożenia, zyskają jasne zrozumienie procesu ubiegania się o finansowanie i zwiększą swoje umiejętności w zakresie zarządzania projektami. Ćwiczenie kończy się prezentacjami, umożliwiającymi uzyskanie informacji zwrotnych od zaproszonych gości w celu dalszego udoskonalenia propozycji.

Zaleca się poszukiwanie prostych wniosków grantowych: grantów samorządowych i miejskich skierowanych na aktywizację dzieci i młodzieży. Przykładem mogą być budżety obywatelskie lub młodzieżowe budżety obywatelskie.

Tydzień 1: Nawiązanie współpracy i ocena projektu (łącznie 4 godziny: 1 godzina z mentorem, 3 godziny pracy w grupie)

Pierwszy tydzień rozpoczyna się 1-godziną sesją, podczas której mentor i grupa ustalają zasady współpracy, w tym metody komunikacji, oczekiwania i ogólny harmonogram na nadchodzące tygodnie. Następnie sesja przechodzi do oceny projektu po hackathonie, koncentrując się na mocnych i słabych stronach oraz obszarach wymagających poprawy. Grupa spędza pozostałe 3 godziny na samodzielnym udoskonalaniu projektu w oparciu o opinie mentora.

Wskazówka dla mentora: Zachęć uczestników do ustalenia jasnych celów pracy grupowej, koncentrując się na najbardziej krytycznych obszarach zidentyfikowanych podczas oceny.

Tydzień 2: Poszukiwanie źródeł finansowania (łącznie 4 godziny: 1 godzina z mentorem, 3 godziny pracy w grupie)

W drugim tygodniu mentor spędza 1 godzinę, prowadząc grupę w identyfikacji potencjalnych źródeł finansowania ich projektu. Obejmuje to badanie różnych grantów, programów i sponsorów, które są zgodne z celami projektu. Następnie grupa wykorzystuje kolejne 3 godziny na samodzielne zbadanie i skompilowanie listy odpowiednich możliwości finansowania.

Wskazówka dla mentora: Zaproponuj grupie stworzenie planu finansowania, który uszereguje potencjalne źródła w oparciu o kryteria takie jak istotność i terminy składania wniosków.

Tydzień 3: Dostosowanie projektu do wymogów dotacji (łącznie 8 godzin: 2 godziny z mentorem, 6 godzin pracy w grupie)

W trzecim tygodniu uwaga skupia się na dostosowaniu projektu do konkretnych wymagań wybranego konkursu grantowego. Mentor spędza godzinę na początku tygodnia, pomagając grupie dostosować projekt do kryteriów grantu. Druga 1-godzinna sesja w dalszej części tygodnia skupia się na dopracowaniu konkretnych aspektów, takich jak budżet czy wymierne rezultaty. Grupa pracuje niezależnie przez 6 godzin pomiędzy tymi sesjami, aby zastosować informacje zwrotne od mentora i wprowadzić niezbędne poprawki.

	<p>Wskazówka dla mentora: Zachęć grupę do przygotowania kluczowych sekcji wniosku w czasie pracy i przyniesienia tych projektów na drugą sesję w celu uzyskania ukierunkowanych informacji zwrotnych.</p> <p>Tydzień 4: Podsumowanie pracy nad projektem / wniosków o dotację (łącznie 4 godziny: 1 godzina z mentorem, 3 godziny pracy w grupie) W czwartym tygodniu mentor poświęca 1 godzinę na pomoc grupie w podsumowaniu pracy i sfinalizowaniu wniosku o dotację. Sesja ta koncentruje się na przejrzaniu całego wniosku, zapewniając jasność, spójność i kompletność. Następnie grupa spędza 3 godziny na samodzielnym dopracowywaniu wniosku, przygotowując go do złożenia. Wskazówka dla mentora: Poradzić grupie, aby dokonała końcowej wzajemnej oceny w czasie pracy, koncentrując się na wszelkich pozostałych obszarach budzących wątpliwości.</p> <p>Tydzień 5: Prezentacja propozycji projektów (łącznie 2 godziny) Pod koniec piątego tygodnia wszystkie grupy zaprezentują swoje projekty społeczne. Każda prezentacja będzie zawierać: Założenia projektu: Główne cele i grupy docelowe ustalone podczas hackathonu. Rozwój prowadzony przez mentora: Proces rozwoju projektu w ciągu pięciu tygodni, w tym napotkane wyzwania. Wyniki pracy prowadzonej przez mentora: Ostateczna wersja projektu, w pełni przygotowana jako propozycja finansowania, w tym budżet, harmonogram i wskaźniki rezultatu.</p> <p>Zaleca się zaproszenie decydentów politycznych, zwłaszcza z miasta lub regionu, w którym realizowany jest projekt, a także przedstawicieli organizacji pozarządowych, które koncentrują się na zerowej ilości odpadów. Ci zaproszeni goście powinni zostać poproszeni o przekazanie informacji zwrotnych po prezentacjach, pomagając uczestnikom w dalszym udoskonalaniu ich projektów i przygotowywaniu solidnych wniosków o dofinansowanie.</p>
<p>DEBRIEFING I EWALUACJA</p>	<p>Ocenie podlega wynik realizacji zadań praktycznych w postaci przygotowanych projektów grupowych, w tym opracowanie formuły finansowania. Ocena ma charakter jakościowy.</p>
<p>WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:</p>	<p>Budowanie opartych na zaufaniu relacji z grupą i wspieranie bezpiecznego środowiska nauki. Zachęcanie uczestników do autorefleksji i krytycznego myślenia. Poprowadzenie mini-grup w ustaleniu realistycznych i osiągalnych celów projektu. Przekazywanie konstruktywnych informacji zwrotnych i pomoc w udoskonalaniu pomysłów na projekty. Ułatwianie rozwiązywania problemów poprzez zadawanie pytań naprowadzających zamiast dostarczania bezpośrednich rozwiązań.</p>
<p>FORMA ONLINE:</p>	<p>Format online jest możliwy, a nawet zalecany do utrzymywania regularnego kontaktu z mentorem podczas pracy grupowej. Kontakt z mentorem może odbywać się online za pomocą wybranych formularzy i narzędzi. Podobnie konsultacje projektowe mogą być prowadzone online. Prezentacje projektów mogą odbywać się online z wykorzystaniem dedykowanych narzędzi, jednak zalecany jest format offline.</p>

Moduł 3

Energia

ENERGIA

Moduł poświęcony jest zagadnieniom energetycznym i wpływowi nawyków człowieka w zakresie korzystania z energii na stan środowiska. W jego trakcie uczestnicy dowiedzą się, jakie są źródła energii, czym jest efektywność energetyczna i jaki wpływ na zużycie energii ma codzienne zachowanie użytkowników energii. Wykorzystując metodę uczenia się opartą na dociekaniu, moduł pozwoli uczestnikom sformułować krytyczne wnioski dotyczące sposobu funkcjonowania ich środowiska. Dzięki warsztatom na temat wpływu mediów społecznościowych i sposobu, w jaki komunikujemy się online na temat zmiany nawyków konsumenckich, uczestnicy zostaną wyposażeni w wiedzę niezbędną do tworzenia własnych treści medialnych, zachęcając swoich rówieśników do zwracania uwagi na sposób, w jaki użytkują energię na co dzień.

Nazwa modułu	Energia ku zmianom.
Zakres tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 7: Zapewnienie wszystkim dostępu do przystępnej cenowo, niezawodnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii. SDG 11: Uczynić miasta inkluzywnymi, bezpiecznymi, odpornymi i zrównoważonymi. SDG 13: Podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, a także pośrednio: SDG 9: Budowanie odpornej infrastruktury, promowanie zrównoważonego przemysłowania i wspieranie innowacji.
Cele edukacyjne	Uświadomienie uczestnikom szkolenia znaczenia nawyków związanych z energią i jej wykorzystaniem dla ochrony środowiska i rozwoju zrównoważonego społeczeństwa. Uczestnik będzie wiedział, jakie są źródła energii, czym jest efektywność energetyczna i jaki wpływ na zużycie energii ma codzienne zachowanie użytkowników energii. Uczestnik stworzy własne kampanie w mediach społecznościowych mające na celu zmianę nawyków dotyczących zużycia energii. Uczestnik rozwinie kompetencje analizowania otoczenia, normatywnej oceny istniejących w nim rozwiązań, rozwiązywania problemów, komunikacji i pracy zespołowej.
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje w zakresie działań strategicznych, kompetencje interpersonalne, częściowo kompetencje normatywne

Czas trwania	<p>Całkowity czas trwania: 3 miesiące (12 tygodni)</p> <p>Proponowany harmonogram:</p> <p>4 spotkania z miniwykładami (1 i 2 tydzień)</p> <p>2 kursy mistrzowskie z pracownikami (3 i 4 tydzień)</p> <p>1 warsztat (tydzień 5)</p> <p>Projekt (tygodnie: 6–12)</p>
Liczba uczestników	20
Wymagania wstępne	Moduł jest przeznaczony dla młodych ludzi w wieku 16–30 lat. Znajomość zagadnień zrównoważonego rozwoju nie jest wymagana. Biegłość w korzystaniu z mediów społecznościowych jest zalecana, ale nie jest warunkiem koniecznym.
Zalecane metody pracy	Praca grupowa (uczenie się oparte na projektach), masterklasa, miniwykłady, uczenie się oparte na dociekaniu, uczenie się oparte na rozwiązywaniu problemów.
Zalecane metody weryfikacji poziomu kompetencji przed i po ukończeniu modułu	Zaleca się stosowanie prostych testów wstępnych i końcowych w formie pytań otwartych. Osiągnięty poziom kompetencji powinien być również mierzony w odniesieniu do końcowych wyników modułu w formie interaktywnych studiów przypadku.
Bibliografia	<p>Gillingham, K., Newell, R. G., & Palmer, K. (2009). Energy Efficiency Economics and Policy. <i>Annual Review of Resource Economics</i>, 1(1), 597–620.</p> <p>Goldemberg, J., Lucon, O., & Nigro, F. (Eds.). (2018). <i>Energia, środowisko i rozwój</i> (wyd. 2). CRC Press.</p> <p>Scott, D. M. (2019). <i>Nowe zasady marketingu i PR: Jak korzystać z mediów społecznościowych, wideo online, aplikacji mobilnych, blogów, komunikatów prasowych i marketingu wirusowego, aby dotrzeć bezpośrednio do kupujących</i>. John Wiley & Sons.</p> <p>Smil, V. (2017). <i>Energia i cywilizacja: A History</i>. MIT Press.</p>

MINIWKŁADY – SPOTKANIE I DYSKUSJA

Miniwykład (z dyskusją moderowaną) jest formą, która powinna być przeprowadzona na początku modułu. Jego celem jest dostarczenie uczestnikom podstawowej wiedzy na temat źródeł i wykorzystania energii. Wykłady mają również na celu pobudzenie refleksji na temat znaczenia nawyków konsumenckich w korzystaniu z energii elektrycznej przez ludzi.

Tytuł aktywności	Zasilanie świata: zrozumienie energii i jej wpływu
Obszar ARD	Energia
Moduł ARD	Dobra Energia
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje w zakresie działań strategicznych, kompetencje interpersonalne, częściowo kompetencje normatywne
Zakres tematyczny	<p>Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG:</p> <p>SDG 11: Uczynić miasta inkluzywnymi, bezpiecznymi, odpornymi i zrównoważonymi</p> <p>SDG 12: Zapewnienie zrównoważonych wzorców konsumpcji i produkcji</p> <p>SDG 13: Podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,</p> <p>a także pośrednio:</p> <p>SDG 9: Budowanie odpornej infrastruktury, promowanie zrównoważonej industrializacji sprzyjającej włączeniu społecznemu i wspieranie innowacji.</p> <p>DG 8 – Trwały, zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godna praca dla wszystkich.</p>
Cele edukacyjne	Celem jest poznanie znaczenia energii, zasobów energetycznych i efektywności energetycznej.
Wiedza	<p>Uczestnik zna:</p> <p>podstawowe koncepcje i zasady wytwarzania, dystrybucji i zużycia energii, w tym tradycyjne i nowe źródła energii,</p> <p>aktualne trendy i innowacje w sektorze energetycznym, ze szczególnym uwzględnieniem energii odnawialnej, prosumpcji, technologii wodorowej i zaawansowanych technologii jądrowych,</p> <p>ramy prawne i społeczne regulujące produkcję i zużycie energii oraz wyzwania i możliwości związane z integracją nowych rozwiązań energetycznych z istniejącymi systemami.</p>
Umiejętności	<p>Uczestnik potrafi:</p> <p>krytycznie analizować i wyjaśniać procesy i budowę infrastruktury związanej z wytwarzaniem, przesyłem i dystrybucją energii,</p> <p>zidentyfikować i ocenić potencjał różnych innowacji energetycznych, takich jak energia odnawialna, technologia wodorowa i małe reaktory modułowe, w celu sprostania globalnym wyzwaniom energetycznym,</p> <p>stosować swoją wiedzę na temat systemów energetycznych i trendów w celu projektowania, omawiania i wdrażania zrównoważonych rozwiązań energetycznych w swoich społecznościach lub kontekstach zawodowych.</p>

Kompetencje	<p>Uczestnik potrafi: angażować się w świadome dyskusje i debaty na temat przyszłości energetyki, biorąc pod uwagę zarówno postęp technologiczny, jak i wpływ na społeczeństwo, krytycznie oceniać środowiskowe, ekonomiczne i społeczne implikacje różnych źródeł energii i technologii, opowiadając się za zrównoważonymi praktykami, współpracować z innymi w celu opracowywania i wdrażania projektów lub inicjatyw energetycznych, które przyczyniają się do rozwoju niskoemisyjnej i zrównoważonej przyszłości energetycznej.</p>
Czas trwania	4 spotkania, 1-2 godziny każde
Liczba uczestników	20 osób
Wymagania wstępne	Brak
Wymagane materiały	Komputery/laptopy, flipchart/tablica
Zalecane metody pracy	Wykład, dyskusja
Metody weryfikacji efektów uczenia	Efekty szkolenia będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec modułu, a także krótkiego testu po każdym wykładzie.
Szczegółowy plan działania	<p>Wprowadzenie do tematu przeprowadzone przez moderatora (00:10 godz.). Miniwykład (00:20 godz.). Dyskusja prowadzona przez moderatora (00:20 godz.). Podsumowanie (00:10 godz.)</p> <p>Tematy wykładów: Pierwsze spotkanie Jak energia dociera do naszych domów i instytucji? Drugie spotkanie Nowe trendy energetyczne Trzecie spotkanie Sekrety wodoru Należy wybrać temat omawiający nowe trendy w energetyce, które są przykładami zrównoważonej energii. Czwarte spotkanie Mały atom, duża moc Należy wybrać temat poruszający nowe trendy w energetyce, które są przykładami zrównoważonej energii.</p>
Wskazówki dla facylitatorów	Zagadnienia wprowadzane przez wykład są dobrze wiadome z praktyki życia codziennego, ale ich pochodzenie i znaczenie mogą nie być powszechnie znane. Zaleca się stosowanie przykładów związanych z codzienną aktywnością uczestników. Wykład ma ogromne znaczenie w tym module, odgrywając rolę porządkującą istniejącą wiedzę i inspirującą do dalszych działań. Stworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska, w którym uczestnicy czują się komfortowo, zadając pytania i biorąc udział w dyskusjach, jest bardzo potrzebne. Sprzyja to aktywnemu uczeniu się i głębszemu zrozumieniu.

MASTERKLASY Z PRACOWNIKAMI

Masterklasa jest formą, która powinna być wdrożona po przeprowadzeniu wykładów głównych, tak aby uczestnicy mieli podstawową wiedzę na temat źródeł energii i jej wykorzystania. Podczas masterklasy uczestnicy zostaną zapoznani z perspektywą przedsiębiorców sektora energetycznego. Oczekuje się, że dostarczą oni uczestnikom wiedzy na temat trendów w sektorze, ekoinnowacji, odnawialnych źródeł energii i polityki zrównoważonego rozwoju w sektorze.

Nazwa aktywności	Przedsiębiorczość w sektorze energetycznym: kształtowanie następnego pokolenia
Obszar ARD	Energia
Moduł ARD	Dobra Energia.
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje w zakresie działań strategicznych, kompetencje interpersonalne, częściowo kompetencje normatywne
Zakres tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 7: Zapewnienie wszystkim dostępu do przystępnej cenowo, niezawodnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii, SDG 11: Uczynić miasta inkluzywnymi, bezpiecznymi, odpornymi i zrównoważonymi, SDG 13: Podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, a także pośrednio: SDG 9: Budowanie odpornej infrastruktury, promowanie zrównoważonego uprzemysłowienia i wspieranie innowacji.
Cele edukacyjne	Celem jest poznanie perspektywy przedsiębiorców z sektora energetycznego na temat nadchodzących trendów w użytkowaniu energii.
Wiedza	Uczestnik wie, jakie jest spojrzenie przedsiębiorców na: specyfikę sektora energetycznego, prognozowane trendy wśród użytkowników energii, rolę i znaczenie ekoinnowacji w sektorze energetycznym, działania możliwe do zrealizowania przez sektor energetyczny w celu promowania zrównoważonego rozwoju.
Umiejętności	Uczestnik potrafi: krytycznie przeanalizować wkład we wdrażanie zrównoważonego rozwoju w sektorze energetycznym, identyfikować trendy wśród użytkowników energii i rozumieć ich znaczenie dla sektora energetycznego i środowiska naturalnego.
Kompetencje	Uczestnik potrafi: uwzględniać i szanować różne perspektywy spojrzenia na to samo zagadnienie, konstruować niezależne osądy normatywne, uczestniczyć w dyskusjach i dzielić się swoimi opiniami.
Czas trwania	2 spotkania po 2-3 godziny każde

Liczba uczestników	1 grupa 20-osobowa
Wymagania wstępne	Uczestnik brał udział w miniwykładach, posiada podstawową wiedzę na temat źródeł energii i trendów konsumenckich.
Wymagane materiały	Komputery/laptopy, flipchart/tablica
Zalecane metody pracy	Masterklasa, dyskusja
Metody weryfikacji efektów uczenia	Efekty masterklas będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec modułu.
Szczegółowy plan działania	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie do masterklasy przeprowadzone przez moderatora (0,5 godz.). • Przedstawienie perspektywy pracowników (0,5 h). • Debata prowadzona przez moderatora (1-2 h). <p>Tematy masterclass: Proponowane tematy, które należy wybrać i uzgodnić we współpracy z przedstawicielami biznesu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie mocy słońca: O działalności startupu zajmującego się energią słoneczną Sektor/branża: Energia słoneczna, Startupy energii odnawialnej, • Budowanie zrównoważonej przyszłości: Rola zielonego wodoru w transformacji energetycznej, Sektor/branża: Produkcja wodoru, Technologie czystej energii, • Od wiatru do portfela: Jak farmy wiatrowe generują energię i przychody, Sektor/Branża: Energia wiatrowa, Inwestycje w energię odnawialną, • Efektywność energetyczna w działaniu: Jak inteligentne sieci rewolucjonizują zarządzanie energią, Sektor/branża: Technologia inteligentnych sieci, Rozwiązania do zarządzania energią, • Gospodarka o obiegu zamkniętym w energetyce: Przekształcanie odpadów w energię, Sektor/branża: Energia z odpadów, Rozwiązania gospodarki o obiegu zamkniętym, • Przyszłość miejskiego ogrzewania - jak transformacja ekologiczna zmieni zachowania konsumentów, Sektor/branża: Miejskie rozwiązania grzewcze, Przedsiębiorstwa ciepłownicze, Doradztwo w zakresie efektywności energetycznej • Przyszłość mobilności elektrycznej: Integracja energii, odnawialnej z sieciami ładowania pojazdów elektrycznych Sektor/branża: Ładowanie pojazdów elektrycznych, Integracja energii odnawialnej, Rozwiązania w zakresie mobilności.
Wskazówki dla facylitatorów	Efektom pracy uczestników tego modułu będzie stworzenie niezależnych spotów w mediach społecznościowych promujących postawę odpowiedzialnego użytkownika energii. Przedstawiciele sektora energetycznego będą mogli przekazać wiedzę na temat przewidywanych trendów i przekonać młodych ludzi, jak ważne jest zwracanie uwagi na zasoby naturalne wykorzystywane do produkcji energii. Ich praktyczne doświadczenie powinno odpowiadać tematowi. Stworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska, w którym uczestnicy czują się komfortowo zadając pytania i biorąc udział w dyskusjach, jest bardzo potrzebne. Ułatwia to aktywne uczenie się i głębsze zrozumienie tematu.

WARSZTATY NA TEMAT TWORZENIA TREŚCI O WPŁYWIE SPOŁECZNYM W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Warsztat jest formą, która powinna być przeprowadzona po zakończeniu pierwszych zajęć (wykładów i masterclass z przedstawicielami biznesu), tak aby uczestnicy mieli podstawową wiedzę na temat źródeł energii, sektora energetycznego i zachowań konsumentów energii. Uczestnicy powinni podejść do warsztatów z przekonaniem, że muszą zmienić swoje własne postawy i zdać sobie sprawę z wpływu zachowania jednostki na styl życia całego społeczeństwa. To konkretne ćwiczenie da uczestnikom niezbędną wiedzę na temat tworzenia treści o wpływie społecznym w mediach społecznościowych.

Nazwa aktywności	Moc internetu. Tworzenie treści o wpływie społecznym w mediach społecznościowych.
Obszar ARD	Energia
Moduł ARD	Dobra Energia.
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje w zakresie działań strategicznych, kompetencje interpersonalne, częściowo kompetencje normatywne
Obszar tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 7: Zapewnienie wszystkim dostępu do przystępnej cenowo, niezawodnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii, SDG 11: Uczynić miasta inkluzywnymi, bezpiecznymi, odpornymi i zrównoważonymi, SDG 13: Podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, a także pośrednio: SDG 9: Budowanie odpornej infrastruktury, promowanie zrównoważonego przemysłowania i wspieranie innowacji.
Cele edukacyjne	Celem jest poznanie metod tworzenia treści mających wpływ społeczny w mediach społecznościowych.
Wiedza	Uczestnik wie: jak tworzyć treści w mediach społecznościowych, jakie są zasady projektowania treści w mediach społecznościowych, jakie są trendy w mediach społecznościowych, które można wykorzystać w marketingu społecznościowym.
Umiejętności	Uczestnik potrafi: skonstruować plan kampanii marketingowej w mediach społecznościowych, udostępniać zadania w grupie, promować swoje pomysły w mediach społecznościowych.

Kompetencje	Uczestnik potrafi: współpracować w grupie w celu realizacji działań związanych z tworzeniem treści, dzielić się zadaniami, zarządzać procesem publikowania treści, podjąć inicjatywę tworzenia treści online, uwzględnić kontekst kulturowy w tworzeniu treści i komunikacji w mediach społecznościowych.
Czas trwania	1 spotkanie, 6 godzin
Liczba uczestników	1 grupa 20-osobowa
Wymagania wstępne	Student uczestniczył w poprzednich zajęciach (masterklas i miniwykłady), posiada podstawową wiedzę na temat źródeł energii, sektora energetycznego i zachowań konsumentów energii.
Wymagane materiały	Komputery/laptopy, flipchart/tablica, markery, kredki, karteczki samoprzylepne
Zalecane metody pracy	Praca grupowa (uczenie się oparte na projektach), uczenie się oparte na dociekaniu, uczenie się oparte na rozwiązywaniu problemów
Metody weryfikacji efektów uczenia	Efekty szkolenia będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec modułu.
Szczegółowy plan działania	30 minut – Rola i znaczenie mediów społecznościowych – miniwykład 60 minut – Czym jest treść kreatywna? (przekaz, kanały komunikacji, narzędzia, lejki marketingowe, remarketing) – miniwykład 60 minut – Kulturowe uwarunkowania tworzenia treści – dyskusja 180 minut – Tworzenie treści dla mediów społecznościowych – praca w grupach, praca nad rozwijaniem myślenia projektowego
Wskazówki dla moderatorów	W ramach realizacji tego warsztatu kluczowym elementem jest zwrócenie uwagi uczestników na fakt, że służy on realizacji kolejnych elementów modułu. Poprzez skupienie ich uwagi i zaangażowanie w warsztat, studenci zdobędą niezbędną wiedzę, którą wykorzystają w następnym ćwiczeniu. Media społecznościowe mają być wykorzystywane przez studentów jako narzędzie do rozwiązania problemu, a nie jako rozwiązanie samo w sobie, dlatego należy położyć nacisk na zrównoważenie atrakcyjności przekazu z jego trafnością.

Rola i znaczenie mediów społecznościowych – miniwykład

CZAS:	30 minut
CELE:	Zrozumienie wpływu mediów społecznościowych na współczesną komunikację, postawy i społeczeństwo. Podkreślenie pozytywnego i negatywnego wpływu mediów społecznościowych na jednostki i społeczności. Zachęcenie uczestników do zastanowienia się nad własnymi praktykami w mediach społecznościowych i ich szerszymi konsekwencjami.
REZULTATY:	Uczestnicy zapoznają się z rolą mediów społecznościowych w kształtowaniu dyskursu publicznego i osobistych nawyków. Potrafią zidentyfikować kluczowe trendy i wyzwania związane z korzystaniem z mediów społecznościowych. Są bardziej świadomi własnych interakcji z mediami społecznościowymi i ich wpływu na ich życie.
MATERIAŁY:	Slajdy lub wizualne materiały prezentacyjne. Przykłady treści, trendów lub kampanii w mediach społecznościowych (zrzuty ekranu, filmy lub demonstracje na żywo). Materiały informacyjne z kluczowymi pojęciami i podpowiedziami do dyskusji (opcjonalnie). Projektor lub platforma internetowa z możliwością udostępniania ekranu.
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (5 minut) Powitanie uczestników i wprowadzenie do tematu. Zadaj prowokujące do myślenia pytanie (np. „Ile godzin dziennie spędzasz w mediach społecznościowych?” lub „Jaką rolę odgrywają media społecznościowe w kształtowaniu twoich opinii?”). Miniwykład (20 minut) Omów ewolucję mediów społecznościowych i ich rosnący wpływ na różne aspekty życia, w tym komunikację, marketing, politykę i nawyki osobiste. Wyjaśnienie kluczowych korzyści płynących z mediów społecznościowych (np. łączność, dostęp do informacji, budowanie społeczności). Określ wyzwania, takie jak dezinformacja, uzależnienie i obawy dotyczące prywatności. Użyj rzeczywistych przykładów lub studiów przypadku, aby zilustrować te punkty. Pytania i odpowiedzi oraz refleksja (5 minut) Otwórz dyskusję na pytania i zaproś uczestników do podzielenia się własnymi doświadczeniami z mediami społecznościowymi. Zachęć uczestników do zastanowienia się zarówno nad wartością, jak i wyzwaniami związanymi z korzystaniem z mediów społecznościowych.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Podsumuj główne punkty wykładu, w sposób wyważony przedstawiając rolę mediów społecznościowych. Poproś uczestników o podzielenie się jednym kluczowym wnioskiem z sesji. Opcjonalnie można przeprowadzić szybkie ćwiczenie z informacjami zwrotnymi za pomocą ankiety lub funkcji czatu.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Dostosuj przykłady do danych demograficznych i zainteresowań odbiorców (np. popularnych platform, trendów lub kampanii). Zachowaj neutralny ton, zachęcając uczestników do formułowania własnych opinii. Bądź przygotowany do ostrożnego omawiania drażliwych tematów, takich jak dezinformacja lub nękanie w Internecie. Wykorzystaj wizualizacje lub historie, aby wykład był wciągający i zrozumiały.

FORMA ONLINE:	Skorzystaj z platformy spotkań online, takiej jak Zoom lub MS Teams. Udostępniaj slajdy i filmy za pomocą funkcji udostępniania ekranu. Zachęcaj do uczestnictwa poprzez ankiety, czat lub dyskusje w podpokojach. Zapewnij uczestnikom linki do dodatkowych zasobów lub dokumentu podsumowującego po sesji.
----------------------	--

Czym jest treść kreatywna? (przekaz, kanały komunikacji, narzędzia, lejki marketingowe, remarketing) - miniwykład

CZAS:	60 minut
CELE:	Zdefiniowanie koncepcji kreatywnych treści w kampaniach w mediach społecznościowych. Poznanie kluczowych elementów tworzenia treści, w tym wiadomości, kanałów komunikacji i narzędzi. Zapoznanie uczestników z lejkami marketingowymi i strategiami remarketingowymi. Zainspirowanie uczestników do strategicznego myślenia o tym, jak kreatywne treści zwiększają zaangażowanie i konwersje.
REZULTATY:	Uczestnicy rozumieją rolę komunikatów, wyboru kanałów i narzędzi w tworzeniu treści. Potrafią nakreślić etapy lejka marketingowego i jego zastosowanie do kampanii w mediach społecznościowych. Uczestnicy zyskują wgląd w techniki remarketingu i ich zastosowania.
MATERIAŁY:	Slajdy (prezentacja) wyjaśniające kluczowe pojęcia (z wizualizacjami, diagramami lub przykładami). Studia przypadków lub przykłady kreatywnych treści (np. kampanie w mediach społecznościowych, reklamy). Szablony lejków marketingowych i planowania kampanii (opcjonalnie). Dostęp do przykładów narzędzi lub strategii remarketingowych (np. Facebook Pixel, Google Ads).
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (5 minut) Zacznij od pytania: „Co sprawia, że post lub kampania w mediach społecznościowych wyróżnia się dla Ciebie?”. Krótko przedstaw agendę sesji i podkreśl strategiczną rolę kreatywnych treści. Czym jest kreatywna treść? (10 minut) Zdefiniuj kreatywne treści jako połączenie przekazu, projektu i strategii, które przyciągają uwagę odbiorców i zachęcają do działania. Podkreśl kluczowe elementy: Przekaz: Przejrzysty, budzące zainteresowanie i dostosowany do grupy docelowej. Kanały komunikacji: Wybór platform w oparciu o zachowanie odbiorców i cele kampanii. Narzędzia: Korzystanie z platform do tworzenia treści (np. Canva, Adobe Suite) i narzędzi analitycznych w celu optymalizacji wydajności. Lejki marketingowe (15 minut) Wyjaśnij etapy lejka marketingowego i ich związek z treściami kreatywnymi: Świadomość: Twórz treści, które przyciągają uwagę (np. filmy, infografiki). Zainteresowanie: Oferuj wartość poprzez posty edukacyjne lub rozrywkowe (np. linki do blogów, poradniki).

	<p>Decyzja: Używaj komunikatów perswazyjnych (np. wypowiedzi polecające, oferty specjalne).</p> <p>Działanie: Wyraźne wezwania do działania (np. „Zarejestruj się”, „Kup teraz”).</p> <p>Pokaż przykłady treści dostosowanych do każdego etapu lejka.</p> <p>Remarketing (10 minut)</p> <p>Zdefiniuj remarketing jako kierowanie reklam do osób, które wcześniej weszły w interakcję z Twoimi treściami lub witryną.</p> <p>Wyjaśnienie kluczowych strategii:</p> <p>Używanie plików cookie i pikseli śledzących do przekierowywania użytkowników.</p> <p>Tworzenie spersonalizowanych reklam w oparciu o wcześniejsze zachowania (np. porzucone koszyki, wizyty na stronie).</p> <p>Wykorzystanie kampanii e-mailowych i ponowne targetowanie reklamami w mediach społecznościowych.</p> <p>Przedstaw rzeczywiste przykłady remarketingu w akcji.</p> <p>Dyskusja i refleksja (15 minut)</p> <p>Zachęć uczestników do podzielenia się swoimi doświadczeniami z kreatywnymi treściami, lejkami marketingowymi lub remarketingiem.</p> <p>Omów wyzwania, przed którymi stoją, tworząc angażujące treści lub oddziałując na odbiorców.</p> <p>Zachęć uczestników do przeprowadzenia burzy mózgów, w jaki sposób mogą włączyć te strategie do własnych kampanii.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA	<p>Podsumuj sesję, podkreślając wzajemne powiązania między przekazem, narzędziami, kanałami i strategią.</p> <p>Poproś uczestników o podzielenie się jednym spostrzeżeniem lub techniką, którą uznali za szczególnie przydatną.</p> <p>Przeprowadź krótką ankietę lub sondaż, aby ocenić jasność i trafność sesji.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Używaj powiązanych, rzeczywistych przykładów kreatywnych treści i kampanii.</p> <p>Wyjaśnienia techniczne narzędzi i strategii powinny być proste i przystępne.</p> <p>Bądź gotowy odpowiedzieć na pytania dotyczące konkretnych platform lub narzędzi wykorzystywanych do remarketingu i analizy wyników.</p> <p>Zachęcaj do aktywnego udziału w dyskusji, aby utrzymać odpowiedni poziom zaangażowania.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Użyj slajdów i udostępniania ekranu, aby zaprezentować kluczowe koncepcje i przykłady.</p> <p>Udostępniaj linki do zasobów lub narzędzi (np. samouczki dla Canva, Google Ads).</p> <p>Jeśli czas na to pozwoli, można wykorzystać podpokoje do dyskusji w małych grupach.</p> <p>Nagraj sesję (za zgodą) i udostępnij ją uczestnikom do późniejszego wglądu.</p>

Kulturowe uwarunkowania tworzenia treści – dyskusja

CZAS:	60 minut
--------------	----------

CELE:	Zbadanie, w jaki sposób wartości kulturowe, normy i kontekst wpływają na tworzenie treści w mediach społecznościowych. Rozwijanie świadomości uczestników w zakresie wrażliwości kulturowej i różnorodności przekazu. Zachęcanie do krytycznego myślenia o wpływie uwarunkowań kulturowych na percepcję i zaangażowanie odbiorców.
REZULTATY:	Uczestnicy rozumieją znaczenie czynników kulturowych w tworzeniu treści i ich wpływ na odbiór przez odbiorców. Zyskują wgląd w to, jak dostosować treści do różnych kontekstów kulturowych. Uczestnicy rozwijają umiejętności identyfikowania i radzenia sobie z potencjalnymi uprzedzeniami kulturowymi w treściach w mediach społecznościowych.
MATERIAŁY:	Przykłady treści zróżnicowanych kulturowo (zarówno skutecznych, jak i problematycznych). Podpowiedzi do dyskusji lub studia przypadków do prowadzenia rozmów. Flipcharty lub wirtualna tablica do podsumowywania kluczowych punktów. Materiały informacyjne o ramach lub modelach kulturowych (np. wymiary kulturowe Hofstede, kultury wysokiego i niskiego kontekstu Halla).
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (10 minut) Rozpocznij od krótkiego wyjaśnienia uwarunkowań kulturowych i ich wpływu na tworzenie treści. Podaj przykład kampanii w mediach społecznościowych, która zakończyła się sukcesem lub porażką ze względu na czynniki kulturowe. Przedstawić krótki przegląd ram kulturowych (np. komunikacja w wysokim i niskim kontekście, indywidualizm i kolektywizm). Konfiguracja dyskusji (5 minut) Podziel uczestników na mniejsze grupy (jeśli jesteś online, skorzystaj z podpokoi). Zapewnij każdej grupie podpowiedź do dyskusji lub studium przypadku (np. „Jak ta kampania została odebrana w różnych kontekstach kulturowych?” lub „Jakie zmiany wprowadziłbyś do tego przekazu dla określonej grupy odbiorców?”). Dyskusja grupowa (30 minut) Każda grupa omawia dostarczone sugestie lub analizuje studium przypadku, koncentrując się na czynnikach kulturowych, które wpływają na tworzenie treści. Zachęć uczestników do podzielenia się osobistymi doświadczeniami lub spostrzeżeniami związanymi z różnicami kulturowymi w komunikacji. Prezentacje grupowe i dyskusja zbiorowa (15 minut) Każda grupa przedstawia swoje ustalenia lub wnioski większej grupie. Poprowadź wspólną dyskusję z podkreśleniem podobieństw i różnic w opiniach uczestników. Podsumuj kluczowe spostrzeżenia i praktyczne wnioski z sesji.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Refleksja nad tym, jak czynniki kulturowe kształtują oczekiwania i reakcje odbiorców. Poproś uczestników, aby podzielili się jednym nowym spostrzeżeniem na temat uwarunkowań kulturowych w tworzeniu treści. Skorzystaj z szybkiej ankiety zwrotnej lub otwartej dyskusji, aby ocenić poziom zrozumienia tematu i zaangażowanie uczestników.

WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Wybierz przykłady i podpowiedzi istotne dla kulturowego pochodzenia uczestników i ich kontekstu zawodowego. Zapewnij atmosferę bezpieczeństwa i szacunku do omawiania potencjalnie wrażliwych tematów kulturowych. Zachęcaj do aktywnego uczestnictwa poprzez docenienie różnych punktów widzenia i doświadczeń. Bądź przygotowany na zapewnienie dodatkowych zasobów lub informacji nt. ram kulturowych dla uczestników, którzy chcą pogłębić swoje zrozumienie tematu.
FORMA ONLINE:	Skorzystaj z platformy do spotkań online z funkcją podpokoi. Dostarcz materiały do dyskusji (np. studia przypadków lub podpowiedzi) z wyprzedzeniem za pośrednictwem poczty elektronicznej lub czatu. Użyj udostępnionego dokumentu lub wirtualnej tablicy, aby zebrać i wyświetlić ustalenia grupy podczas prezentacji. Nagraj sesję (jeśli uczestnicy wyrażą na to zgodę) do wykorzystania w przyszłości lub jako źródło informacji dla osób, które nie mogły w niej uczestniczyć.

Tworzenie treści dla mediów społecznościowych – praca w grupach, myślenie projektowe

CZAS:	180 minut
CELE:	Stosowanie zasad myślenia projektowego w celu tworzenia atrakcyjnych i skutecznych treści w mediach społecznościowych. Zachęcanie do współpracy i kreatywności w opracowywaniu treści dostosowanych do konkretnych odbiorców. Nabycie praktycznego doświadczenia w zakresie burzy mózgów, prototypowania i udoskonalania kampanii w mediach społecznościowych.
REZULTATY:	Uczestnicy przygotowują praktyczne pomysły na treści kampanii w mediach społecznościowych ukierunkowane na określoną grupę docelową. Zespoły tworzą prototypy postów lub kampanii w mediach społecznościowych, uwzględniając informacje zwrotne i iteracje. Uczestnicy rozumieją iteracyjny charakter procesu myślenia projektowego i jego zastosowanie do tworzenia treści.
MATERIAŁY:	Duże arkusze papieru, karteczki samoprzylepne, markery (w przypadku spotkania osobistego). Narzędzia do współpracy online, takie jak Miro, MURAL lub Google Jamboard (jeśli spotkanie odbywa się online). Szablony profili odbiorców, mapy empatii i kalendarze treści. Przykłady udanych kampanii w mediach społecznościowych dla zainspirowania uczestników. Urządzenia lub oprogramowanie do cyfrowego prototypowania (np. Canva, Figma).
PRZEBIEG:	Wprowadzenie i konfiguracja zespołu (15 minut) Przedstaw cele sesji i krótko wyjaśnij proces myślenia projektowego: Empatia, Diagnoza potrzeb, Generowanie pomysłów, Prototypowanie, Testowanie.

	<p>Podziel uczestników na małe grupy (4-6 osób w grupie). Empatia i diagnoza potrzeb (30 minut) Empatia: Każda grupa wybiera lub ma przypisaną grupę docelową (np. młodzi profesjonaliści, właściciele małych firm, nauczyciele). Użyj map empatii, aby zbadać potrzeby, wyzwania i zachowania odbiorców. Dyskusja: „Na czym zależy tym odbiorcom? Co ich motywuje w mediach społecznościowych?”</p> <p>Diagnoza potrzeb: Grupy określają problem lub wyzwanie, które ich treści mają rozwiązać. Zdefiniuj problem: „Jak możemy tworzyć treści, które odpowiadają na wyzwanie lub spełniają potrzeby docelowych odbiorców?”</p> <p>Generowanie pomysłów (45 minut) Zachęcaj do burzy mózgów przy użyciu takich technik, jak Rapid Ideation: Grupy wymieniają jak najwięcej pomysłów na treści w ciągu 10 minut. Metoda SCAMPER: Zbadaj sposoby modyfikowania, łączenia lub dostosowywania istniejących pomysłów na treści. Skoncentruj się na generowaniu różnorodnych pomysłów bez oceniania. Po burzy mózgów grupy głosują na 2-3 najlepsze pomysły, które będą dalej rozwijane.</p> <p>Prototypowanie (60 minut) Grupy tworzą schematy lub prototypy wybranych przez siebie pomysłów na treści, zwracając uwagę na: projekt wizualny (np. obrazy, grafika, kolory), wiadomości (np. podpisy, hashtagi, wezwania do działania), elementy specyficzne dla wybranej platformy (np. Instagram Stories, posty LinkedIn, filmy TikTok). Używaj narzędzi takich jak Canva lub odręcznych szkiców do tworzenia wizualnych prototypów. Przedstaw przygotowane treści poprzez krótką prezentację lub storyboard.</p> <p>Test i informacje zwrotne (30 minut) Prezentacje grupowe: Każda grupa prezentuje swoje prototypy większej grupie, wyjaśniając swoje decyzje projektowe. Sesja informacji zwrotnych: Zachęcaj do przekazywania konstruktywnych informacji zwrotnych w oparciu o grupę docelową, przejrzystość przekazu i kreatywność. Stosuj ustrukturyzowane podejście (np. „Lubię..., Zastanawiam się..., Co by było, gdyby...”) do prowadzenia dyskusji.</p> <p>Refleksja i podsumowanie (15 minut) Refleksja nad projektem i jego wynikami: Co było wyzwaniem? Czego uczestnicy dowiedzieli się o tworzeniu treści? Jak mogą zastosować ten proces w swojej pracy? Podsumowanie kluczowych wniosków z warsztatów.</p>
<p>DEBRIEFING i EWALUACJA</p>	<p>Skorzystaj z szybkiego sondażu lub ankiety, aby ocenić skuteczność sesji. Poproś uczestników o podzielenie się jednym pomysłem lub spostrzeżeniem, które planują wdrożyć w tworzeniu treści. Opcjonalnie udostępnij przewodnik z zasobami dotyczącymi myślenia projektowego i wskazówkami dotyczącymi mediów społecznościowych.</p>

<p>WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:</p>	<p>Należy zapewnić kreatywne i nieoceniające środowisko podczas burzy mózgów. Oferuj wskazówki na etapie prototypowania w celu zapewnienia wykonalności i adekwatności. Zachowaj dynamikę sesji, łącząc pracę praktyczną z krótkimi prezentacjami lub przerwami. Bądź elastyczny i wspieraj różne poziomy doświadczenia z narzędziami do tworzenia treści.</p>
<p>FORMA ONLINE:</p>	<p>Korzystaj z podpokoi do dyskusji grupowych i narzędzi do współpracy, takich jak Miro lub Dokumenty Google. Udostępniaj szablony i pomoce wizualne z wyprzedzeniem, aby pomóc uczestnikom w przygotowaniach. Zachęcaj grupy do prezentowania prototypów za pomocą udostępniania ekranu lub współdzielonych plików. Nagrywaj prezentacje lub dyskusje (za zgodą uczestników), aby uczestnicy mogli je później przejrzeć.</p>

PROJEKT GRUPOWY DOTYCZĄCY TWORZENIA TREŚCI W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Uczestnicy projektu grupowego powinni mieć za sobą udział w innych aktywnościach z tego modułu (miniwykłady, masterklasy, praca indywidualna, warsztaty z tworzenia treści w mediach społecznościowych). Szczególnie ważne jest posiadanie umiejętności zdobytych podczas warsztatów i wiedzy na temat energii, zużycia energii, zasobów naturalnych i zmniejszenia zużycia energii poprzez zmianę codziennych nawyków jej użytkowników. Uczestnicy powinni również znać zasady tworzenia treści oddziałujących społecznie w mediach społecznościowych.

Nazwa aktywności	Mamy moc oddziaływania na innych
Obszar ARD	Energia
Moduł ARD	Dobra Energia.
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje w zakresie działań strategicznych, kompetencje interpersonalne, częściowo kompetencje normatywne
Zakres tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 7: Zapewnienie wszystkim dostępu do przystępnej cenowo, niezawodnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii, SDG 11: Uczynić miasta inkluzywnymi, bezpiecznymi, odpornymi i zrównoważonymi, SDG 13: Podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom. A. także pośrednio: SDG 9: Budowanie odpornej infrastruktury, promowanie zrównoważonego przemysłowania i wspieranie innowacji.
Cele edukacyjne	Celem jest zrozumienie możliwych zmian w nawykach behawioralnych wpływających na zużycie energii oraz kształtowanie postaw wpływających na zachowanie ludzi wokół nas. Rezultatem tego działania będzie stworzenie modułu kampanii w mediach społecznościowych przez zaangażowane grupy.
Wiedza	Uczestnik zna: przykłady codziennych postaw i zachowań, które wspierają redukcję zużycia materiałów i energii, bariery i ograniczenia we wpływaniu na swoje otoczenie w celu budowania w nim zrównoważonych postaw, zasady skutecznej komunikacji i targetowania odbiorców w mediach społecznościowych, metody monitorowania i analizowania wpływu kampanii w mediach społecznościowych

Umiejętności	Uczestnik potrafi: stworzyć mini kampanię w mediach społecznościowych, korzystać z nowoczesnych narzędzi na potrzeby mediów społecznościowych, planować i zarządzać ryzykiem związanym z wdrożeniem, dostosowywać treści do potrzeb kulturowych, tworzyć atrakcyjne i przekonujące treści na platformy mediów społecznościowych, wdrażać i monitorować kampanie w mediach społecznościowych przy użyciu narzędzi analitycznych.
Kompetencje	Uczestnik potrafi: współpracować w grupie w celu wdrożenia działań kampanii w mediach społecznościowych, dzielić się zadaniami, zarządzać procesem publikowania treści, zarządzać ryzykiem związanym z wdrożeniem, podjąć inicjatywę tworzenia treści online, skutecznie komunikować się w kontekstach międzykulturowych, krytycznie ocenić sukces kampanii w mediach społecznościowych i zastosować zdobyte doświadczenia w przyszłych projektach, prezentować i objaśniać strategię, treści i REZULTATY kampanii przed interesariuszami.
Czas trwania	6 tygodni (28 godzin)
Liczba uczestników	20 osób (4-5 grup)
Wymagania wstępne	Uczestnik brał udział w poprzednich zajęciach (masterklasa, miniwykłady, zadania indywidualne, warsztaty z mediów społecznościowych), posiada podstawową wiedzę na temat źródeł energii, efektywności, wykorzystania i trendów. Zna narzędzia wywierania wpływu na ludzkie zachowania.
Wymagane materiały	Dostęp do kanałów mediów społecznościowych Narzędzia do tworzenia treści multimedialnych (Canva, Adobe Spark) Dostęp do zasobów graficznych i fotograficznych Przewodniki po komunikacji w mediach społecznościowych Narzędzia analityczne do monitorowania zaangażowania (Google Analytics, Hootsuite) Komputery/laptopy z odpowiednim oprogramowaniem, stabilne połączenie internetowe, kamery i mikrofony
Zalecane metody pracy	Praca grupowa (uczenie się oparte na projektach), uczenie się oparte na rozwiązywaniu problemów
Metody weryfikacji efektów uczenia	Efekty będą weryfikowane poprzez publikowanie treści zgodnie z harmonogramem zaproponowanym przez grupę projektową.
Szczegółowy plan działania	Na każdym etapie pracy grupy mają dostęp do mentora, z którym mogą konsultować swoje postępy: 1. Grupa ustala cel kampanii społecznej, wybiera grupę docelową, wybiera medium społeczne, tworzy harmonogram działań (1 tydzień). 2. Produkcja treści marketingowych (1 tydzień) 3. Wdrożenie kampanii społecznej (2 tygodnie) 4. Prezentacja kampanii społecznej (1 spotkanie, 5 tydzień) 5. Ocena projektu i kampanii (2 spotkania w 6 tygodniu)
Wskazówki dla facylitatorów	Praca grupowa nad projektem jest doskonałą okazją do zachęcenia młodych ludzi do samodzielnego definiowania i rozwiązywania otaczających ich problemów. Mogą oni swobodnie przejąć inicjatywę w realizacji swojej kampanii społecznej. Można ich zachęcać do wybierania różnych grup docelowych i różnych obszarów działania: np. młodych ludzi w przestrzeni miejskiej, studentów na uniwersytecie, uczniów w drodze do szkoły.

Mamy moc oddziaływania na innych!

CZAS:	28 godzin
CELE:	Rozwijanie zrozumienia możliwych zmian w nawykach behawioralnych wpływających na zużycie energii oraz kształtowanie postaw wpływających na zachowanie ludzi wokół nas. Rezultatem tego działania będzie stworzenie modułu kampanii w mediach społecznościowych przez zaangażowane grupy.
REZULTATY:	4-5 kampanii społecznych w mediach społecznościowych na temat zachowań konsumentów
MATERIAŁY:	Dostęp do kanałów mediów społecznościowych Narzędzia do tworzenia treści multimedialnych (Canva, Adobe Spark) Dostęp do zasobów graficznych i fotograficznych Przewodniki po komunikacji w mediach społecznościowych Narzędzia analityczne do monitorowania zaangażowania (Google Analytics, Hootsuite), Komputery/laptopy z odpowiednim oprogramowaniem, stabilne połączenie internetowe, kamery i mikrofony
PRZEBIEG:	<p>Działanie to obejmuje pracę grupową wspieraną przez mentora, mającą na celu opracowanie i wdrożenie kampanii w mediach społecznościowych skoncentrowanej na zużyciu energii. Proces zachęca zarówno do indywidualnych, jak i wspólnych wysiłków, kończąc się podsumowującą prezentacją, w której każda grupa omawia swoją kampanię. Celem jest wyposażenie uczestników w umiejętności projektowania i realizacji skutecznych kampanii w mediach społecznościowych, które promują zrównoważone nawyki energetyczne. Dzięki mentoringowi uczestnicy udoskonalą swoje cele kampanii, stworzą atrakcyjne treści marketingowe i skutecznie zaangażują docelowych odbiorców. Uczestnicy zdobędą praktyczne doświadczenie w zarządzaniu kampaniami, pogłębią zrozumienie zmiany zachowań związanych z energią i zwiększą swoją zdolność do wpływania na postawy publiczne za pośrednictwem mediów społecznościowych. Działanie kończy się prezentacjami w 6. tygodniu w ramach procesu ewaluacji, co pozwala na uzyskanie informacji zwrotnych od zaproszonych interesariuszy w celu dalszego udoskonalenia kampanii.</p> <p>Praca z mentorem (6 tygodni) Tydzień 1: Ustalenie celu kampanii (1 godzina z mentorem, 3 godziny pracy w grupie)</p> <p>W pierwszym tygodniu grupa pracuje z mentorem przez 1 godzinę, aby ustalić cel swojej kampanii społecznej, wybrać grupę docelową, wybrać odpowiednie platformy mediów społecznościowych i stworzyć harmonogram działań. Mentor pomaga grupie zdefiniować jasne i możliwe do osiągnięcia cele kampanii, które są zgodne z szerzej pojętym celem promowania zachowań energooszczędnych. Pozostałe 3 godziny grupa spędza na samodzielnym finalizowaniu planu i harmonogramu kampanii. Wskazówka mentora: Zachęć grupę do kreatywnego myślenia o docelowych odbiorcach i najlepszych sposobach zaangażowania ich za pośrednictwem mediów społecznościowych.</p>

Tydzień 2: Produkcja treści marketingowych (1 godzina z mentorem, 3 godziny pracy w grupie)

W tym tygodniu mentor poświęca 1 godzinę na pomoc grupie w opracowaniu treści kampanii, w tym komunikatów, elementów wizualnych i wszelkich elementów multimedialnych. Mentor przekazuje informacje zwrotne na temat wstępnych pomysłów i oferuje porady dotyczące tworzenia atrakcyjnych i przekonujących treści. Następnie grupa spędza 3 godziny na samodzielnym tworzeniu i udoskonalaniu swoich materiałów marketingowych.

Wskazówka dla mentora: Zasugeruj, aby grupa przygotowała kilka wariantów treści, aby sprawdzić, która wersja może być najbardziej skuteczna w przekazywaniu wiadomości.

Tygodnie 3-4: Realizacja kampanii społecznej (2 godziny z mentorem, 6 godzin pracy w grupie)

W ciągu dwóch tygodni grupa pracuje z mentorem przez łącznie 2 godziny, aby wdrożyć swoją kampanię w mediach społecznościowych. Mentor pomaga monitorować postępy kampanii, oferując wgląd we wskaźniki zaangażowania i sugerując poprawki w razie potrzeby. Grupa samodzielnie zarządza codziennymi działaniami kampanii przez 6 godzin, odpowiadając na interakcje odbiorców i wprowadzając wszelkie niezbędne poprawki w celu poprawy skuteczności kampanii.

Wskazówka dla mentora: Zachęć grupę do prowadzenia dziennika rejestrującego działania grupy oraz REZULTATY kampanii, który będzie przydatny na etapie oceny.

Tydzień 5: Ocena projektu i kampanii (2 spotkania po 2 godziny)

Piąty tydzień obejmuje dwa 2-godzinne spotkania poświęcone ocenie projektu i skuteczności kampanii w mediach społecznościowych. Podczas pierwszego spotkania grupa analizuje wyniki kampanii, omawiając, co działało dobrze, a co można poprawić. Mentor pomaga prowadzić tę dyskusję, oferując wgląd w najlepsze praktyki oceny kampanii. Drugie spotkanie poświęcone jest podsumowaniu wyciągniętych wniosków i udokumentowaniu wpływu kampanii.

Wskazówka dla mentora: Zachęć grupę do krytycznego myślenia o otrzymanych informacjach zwrotnych i o tym, jak można je wykorzystać w przyszłych kampaniach.

Tydzień 6: Przygotowanie do prezentacji (1 godzina z mentorem, 3 godziny pracy w grupie)

W szóstym tygodniu grupa odbywa godzinne spotkanie z mentorem, aby przygotować się do ostatecznej prezentacji swojej kampanii w mediach społecznościowych na forum większej grupy. Mentor pomaga grupie w zorganizowaniu prezentacji, upewniając się, że wszystkie kluczowe elementy – takie jak cele kampanii, treść, wdrożenie i ocena – są jasno przedstawione. Następnie grupa spędza 3 godziny na samodzielnym próbach i dopracowywaniu prezentacji. Wskazówka dla mentora: Doradź grupie, aby przeprowadziła próbę swojej prezentacji, koncentrując się na utrzymaniu limitu czasowego, jasności i efektywnym przekazie.

Prezentacja kampanii społecznej

Tydzień 7: Prezentacja kampanii społecznych w ramach ewaluacji (1 spotkanie, łącznie 2 godziny)

Pod koniec siódmego tygodnia wszystkie grupy zaprezentują swoje kampanie w mediach społecznościowych na forum większej grupy w ramach procesu oceny. Każda prezentacja powinna zawierać następujące elementy:

	<p>Cele kampanii: Główne cele i grupy docelowe wybrane w pierwszym tygodniu.</p> <p>Treść kampanii: Przegląd stworzonych materiałów marketingowych, w tym wszelkich elementów wizualnych lub multimedialnych.</p> <p>Realizacja kampanii: Podsumowanie sposobu realizacji kampanii, w tym zastosowanych strategii i wskaźników zaangażowania odbiorców.</p> <p>Ocena i wpływ: Wgląd w skuteczność kampanii, wyciągnięte wnioski i wszelkie zmiany wprowadzone w trakcie procesu.</p> <p>Zaleca się zaproszenie na prezentację interesariuszy, takich jak lokalne firmy energetyczne, organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną środowiska i przedstawiciele władz lokalnych. Goście ci powinni przekazać informacje zwrotne na temat kampanii, podkreślając mocne strony i oferując sugestie dotyczące przyszłych ulepszeń.</p> <p>Format online jest możliwy, a nawet zalecany do utrzymywania regularnego kontaktu z mentorem podczas pracy grupowej nad kampanią w mediach społecznościowych. Kontakt z mentorem może odbywać się online przy użyciu wybranych platform i narzędzi. Analogicznie, konsultacje dotyczące rozwoju kampanii mogą być prowadzone online. Mimo, że końcowe prezentacje kampanii w mediach społecznościowych mogą również odbywać się online przy użyciu dedykowanych narzędzi, format spotkania osobistego jest bardziej zalecany jako bardziej angażujący uczestników.</p>
<p>DEBRIEFING I EWALUACJA</p>	<p>Ocenić podlega wynik realizacji zadań praktycznych w formie przygotowanych projektów grupowych – opracowanie kampanii społecznych. Ocena ma charakter jakościowy.</p>
<p>WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:</p>	<p>Zaleca się budowanie opartych na zaufaniu relacji z grupą i wspieranie bezpiecznego środowiska nauki.</p> <p>Powinno się zachęcać uczestników do autorefleksji i krytycznego myślenia. Wyodrębnione grupy należy wspierać w wyznaczaniu realistycznych i możliwych do osiągnięcia celów projektu.</p> <p>Należy przekazywać konstruktywne informacje zwrotne i wspierać uczestników w udoskonalaniu pomysłów na projekty.</p> <p>Należy pomagać w rozwiązywaniu problemów poprzez zadawanie pytań naprowadzających zamiast dostarczania bezpośrednich rozwiązań.</p>
<p>FORMA ONLINE:</p>	<p>Format online jest możliwy, a nawet zalecany do utrzymywania regularnego kontaktu z mentorem podczas pracy grupowej. Kontakt z mentorem może odbywać się online za pomocą wybranych formularzy i narzędzi. Analogicznie, konsultacje projektowe mogą być prowadzone online. Prezentacje projektów mogą odbywać się online z wykorzystaniem dedykowanych narzędzi, jednak bardziej zalecane jest spotkanie w formie tradycyjnej.</p>

Moduł 4
Zrównoważone życie:
Program recyklingu
żywności

ZRÓWNOWAŻONE ŻYCIE: PROGRAM RECYKLINGU ŻYWNOŚCI

Program ten zapewnia wszechstronne zrozumienie zasad zrównoważonego rozwoju oraz praktyk cyrkularnych. Uczestnicy wyruszają w transformacyjną podróż, rozpoczynając od wprowadzenia do zasad gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonych praktyk. Poszerzają swoje horyzonty, aby zrozumieć globalne perspektywy inicjatyw związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym oraz zrównoważonymi systemami żywnościowymi. Uczą się, jak dostosowywać globalne spostrzeżenia do lokalnych kontekstów, kierować praktycznym wdrażaniem rozwiązań w swoich społecznościach oraz zajmować się pilnymi kwestiami, takimi jak marnowanie żywności. Kurs ten dostarcza uczestnikom wiedzy i umiejętności, a także inspirowanie ich do stania się propagatorami zmian, promując zrównoważony rozwój oraz gospodarkę cyrkularną w swoich społecznościach i poza nimi.

Nazwa modułu	Zrównoważone życie: Program recyklingu żywności
Zakres tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 12 Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, SDG 13 Działania w dziedzinie klimatu, SDG 15 Życie na lądzie, SDG 2: Zero głodu.
Cele edukacyjne	Aby uczestnicy programu stali się świadomymi ekologicznie i odpowiedzialnymi obywatelami, zapoznają się z podstawowymi zasadami oraz koncepcjami zrównoważonego rozwoju, zarządzania środowiskiem, a także globalnymi wyzwaniami związanymi z wykorzystaniem zasobów i zmianami klimatycznymi. Zyskanie umiejętności w obszarze zrównoważonych praktyk, ochrony zasobów oraz oceny wpływu na środowisko. Rozwój kompetencji w zakresie krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów i efektywnej komunikacji, aby aktywnie przyczynić się do rozwiązywania kwestii środowiskowych oraz promowania zrównoważonego rozwoju zarówno w swoich społecznościach, jak i poza nimi.
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego, kompetencje normatywne, kompetencje w zakresie działań strategicznych, kompetencje interpersonalne, kompetencje w zakresie różnorodności i interdyscyplinarności, kompetencje w zakresie myślenia perspektywicznego – lub antycypacyjnego

Czas trwania	<p>Całkowity czas trwania: 3 miesiące (12 tygodni)</p> <p>Proponowany harmonogram:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gospodarka o obiegu zamkniętym i zrównoważone praktyki (tygodnie 1 i 5), 2. Globalne perspektywy gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonych praktyk żywieniowych (tygodnie 2-5), 3. Wpływ marnowania żywności (tygodnie 6-11), 4. Praktyczny Program Recyklingu Żywności (tygodnie: 7-12), 5. Innowacje i praktyczne wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym w społecznościach lokalnych (tygodnie: 7-12).
Liczba uczestników	20
Wymagania wstępne	<p>Moduł jest skierowany do studentów studiów licencjackich i magisterskich, osób pracujących z młodzieżą, liderów społeczności oraz nauczycieli. Nie jest wymagana wcześniejsza znajomość zagadnień związanych ze zrównoważonym rozwojem. Do udziału w szkoleniu powinni być zachęceni początkujący działacze społeczni, w tym również ci, którzy angażują się w społeczności szkolne i studenckie.</p>
Zalecane metody pracy	<p>Studia przypadków, dyskusje grupowe, sesje z udziałem zaproszonych prelegentów, wycieczki terenowe, uczenie się oparte na rozwiązywaniu problemów, projekty badawcze, odgrywanie ról, prezentacje dla rówieśników</p>
Zalecane metody weryfikacji poziomu kompetencji przed i po ukończeniu modułu	<p>„Prezentacja umiejętności, dyskusje grupowe, informacje zwrotne od rówieśników, dzienniki refleksji, analiza studium przypadku, test oraz projekt końcowy lub prezentacja.</p>
Bibliografia	<p>McDonough, W., & Braungart, M. ([2002]). Cradle to Cradle: Remaking the Way We Make Things. North Point Press</p> <p>Falasca, L. ([2019]). Economia Circolare: Principi, Strategie ed Esempi di Business.</p> <p>Moroni, S. ([2023]). Parla sostenibile. Slow food editore</p>

WARSZTATY NA TEMAT GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM I ZRÓWNOWAŻONYCH PRAKTYK

Warsztaty poświęcone są koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym oraz jej znaczeniu dla zrównoważonych praktyk żywieniowych. Uczestnicy zapoznają się z zasadami obiegu zamkniętego, koncentrując się na redukcji odpadów, promowaniu recyklingu oraz tworzeniu systemów o obiegu zamkniętym. Celem modułu jest zaszczepienie holistycznego zrozumienia, w jaki sposób zasady gospodarki o obiegu zamkniętym mogą być wdrażane w systemach żywnościowych, przyczyniając się tym samym do bardziej zrównoważonego zarządzania zasobami żywnościowymi.

Nazwa aktywności	Program recyklingu żywności
Obszar ARD	Program recyklingu żywności
Moduł ARD	Zrównoważone życie: Program recyklingu żywności
Kluczowe kompetencje	Świadomość ekologiczna, krytyczne myślenie, interdyscyplinarne podejście, umiejętności komunikacyjne, zdolność do rozwiązywania problemów, odpowiedzialność społeczna oraz globalne obywatelstwo
Zakres tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 12 Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, SDG 13 Działania w dziedzinie klimatu, SDG 15 Życie na lądzie.
Cele edukacyjne	Umiejętność zdefiniowania pojęcia zrównoważonego rozwoju oraz sformułowania i wyrażenia podstawowych zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, a także zrozumienia ich związku z systemami żywnościowymi.
Wiedza	Uczestnik posiada wiedzę na temat: podstawowych zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, systemów obiegu zamkniętego w produkcji żywności, upcyklingu odpadów spożywczych, bezpieczeństwa żywnościowego.
Umiejętności	Uczestnicy potrafią: zrozumieć zasady zrównoważonego rozwoju, zrozumieć podstawowe zagadnienia związane z marnowaniem żywności.
Kompetencje	Uczestnicy potrafią: wyjaśnić podstawowe zasady gospodarki o obiegu zamkniętym i zrozumieć kwestie związane z marnowaniem żywności.
Czas trwania	3 tygodnie x ok. 3-4 godz. pracy tygodniowo
Liczba uczestników	20
Wymagania wstępne	Brak
Wymagane materiały	Komputery/laptopy, flipchart
Zalecane metody pracy	Dyskusja grupowa, ćwiczenia praktyczne, wzajemne nauczanie

Metody weryfikacji efektów uczenia	Efekty uczenia się będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec modułu.
Szczegółowy plan działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przegląd zasad gospodarki o obiegu zamkniętym i ich znaczenie w kontekście systemów żywnościowych (1 godz.) 2. Warsztaty – Zrozumienie systemów obiegu zamkniętego (1 godz.) 3. Analiza studium przypadku (1 godz.) 4. Seminarium na temat zrównoważonych opakowań (1 godz.) 5. Wykład gościnny (1 godz.) 6. Warsztaty (1 godz.) 7. Praktyczny projekt nt. upcyklingu (2 godz.) 8. Wykład gościnny (Sesja NoPla Store) (1 godz.) 9. Ćwiczenie grupowe badające wpływ praktyk cyrkulacyjnych na bezpieczeństwo żywnościowe (1,5 godz.) 10. Pokaz filmu: wdrażanie praktyk cyrkularnych i bezpieczeństwo żywnościowe (1 godz.) 11. Refleksja i quiz (30 min.)
Wskazówki dla facilitatorów	<p>Sesje powinny być interaktywne, opierające się na dyskusjach, przykładach z życia wziętych oraz praktycznych ćwiczeniach.</p> <p>Wykorzystaj wizualizacje, studia przypadków oraz zaproszonych prelegentów, aby zaangażować uczestników i pogłębić ich zrozumienie tematu.</p> <p>Zachęcaj do krytycznego myślenia, współpracy oraz praktycznego stosowania omawianych koncepcji.</p> <p>Zapewnij jasne instrukcje i materiały, które będą dostępne dla wszystkich uczestników.</p> <p>Zachęć uczestników do refleksji na temat oraz przeprowadź quiz, aby wzmocnić proces nauki oraz ocenić poziom zrozumienia.</p>

Przegląd Zasad Gospodarki o Obiegu Zamkniętym i Ich Znaczenie w Kontekście Systemów Żywnościowych

CZAS:	2 godziny
CELE:	<p>Uczestnicy rozumieją podstawowe zasady gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>Uczestnicy poznają znaczenie tych zasad w systemach żywnościowych.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy przedstawią kluczowe koncepcje gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>Uczestnicy omówią wpływ zasad gospodarki o obiegu zamkniętym na zrównoważone praktyki żywieniowe.</p>
MATERIAŁY:	<p>Komputery/laptopy, flipchart</p> <p>Pomoce wizualne w zakresie systemów żywnościowych</p>
PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (10 minut)</p> <p>Przedstaw nadrzędną koncepcję gospodarki o obiegu zamkniętym, podkreślając jej kluczowe zasady, takie jak minimalizacja odpadów, optymalizacja zasobów i praktyki regeneracyjne.</p> <p>Podkreśl rolę gospodarki o obiegu zamkniętym w przekształcaniu systemów żywnościowych, aby były bardziej odporne i przyjazne dla środowiska.</p> <p>Podaj przykład tradycyjnego liniowego systemu żywnościowego oraz cyrkularnego systemu żywnościowego, aby zobrazować różnice między nimi.</p>

	<p>Prezentacja (20 minut)</p> <p>Szczegółowe wyjaśnienie podstawowych zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym systemów obiegu zamkniętego, zrównoważonego zaopatrzenia i ograniczenia marnotrawstwa żywności.</p> <p>Zaprezentuj studia przypadków pokazujące udane zastosowania strategii gospodarki o obiegu zamkniętym w produkcji, dystrybucji i konsumpcji żywności.</p> <p>Omów, w jaki sposób zmiany polityczne i innowacje branżowe ułatwiły przejście na systemy żywności o obiegu zamkniętym w różnych regionach.</p> <p>Dyskusja grupowa (20 minut)</p> <p>Podziel uczestników na małe grupy, aby zbadali rzeczywiste wyzwania związane z systemem żywnościowym oraz sposoby zastosowania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w tym kontekście.</p> <p>Zachęcaj grupy do identyfikowania barier w procesie wdrażania zmian oraz zaproponuj kreatywne rozwiązania.</p> <p>Grupy dzielą się swoimi spostrzeżeniami, co sprzyja wspólnej wymianie pomysłów i poszukiwaniu potencjalnych rozwiązań.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA	<p>Podsumowanie kluczowych wniosków z warsztatów i omówienie potencjalnych kroków w celu wdrożenia zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w lokalnych systemach żywnościowych.</p> <p>Zapewnienie zasobów do dalszej nauki i zachęcenie uczestników do zastanowienia się nad tym, w jaki sposób mogą przyczynić się do wdrożenia rozwiązań w zakresie gospodarki żywnościowej o obiegu zamkniętym w swoich społecznościach.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Przeprowadź sesję refleksyjną, aby ocenić, w jakim stopniu uczestnicy rozumieją zasady gospodarki o obiegu zamkniętym oraz ich praktyczne zastosowania.</p> <p>Zbierz opinie na temat możliwych ulepszeń oraz obszarów wymagających dalszej analizy.</p> <p>Zachęć uczestników do wyznaczenia celów związanych z wdrażaniem praktyk gospodarki żywnościowej o obiegu zamkniętym w swoim życiu osobistym lub w społeczności.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Skorzystaj z platformy spotkań online, takiej jak Zoom lub MS Teams. Wykorzystaj funkcję udostępniania ekranu, aby prezentować slajdy i filmy. Aby zwiększyć zaangażowanie uczestników, warto wprowadzić ankiety, czat lub dyskusje w przerwach. Po zakończeniu sesji należy również dostarczyć uczestnikom linki do dodatkowych zasobów oraz dokumentu podsumowującego.</p>

Warsztaty – Zrozumienie Systemów Obiegu Zamkniętego

CZAS:	1 godzina
CELE:	<p>Uczestnicy poznają systemy obiegu zamkniętego oraz ich zastosowanie w produkcji żywności.</p> <p>Przeanalizują korzyści i wyzwania związane z wdrażaniem tych systemów.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy zdefiniują systemy obiegu zamkniętego w kontekście produkcji żywności.</p> <p>Zidentyfikują przykłady praktyk obiegu zamkniętego w swoich społecznościach.</p>
MATERIAŁY:	<p>Pomoce wizualne ilustrujące działanie systemów obiegu zamkniętego.</p> <p>Materiały informacyjne zawierające definicje i przykłady.</p>

<p>PRZEBIEG:</p>	<p>Wprowadzenie (10 minut) Zdefiniuj pojęcie systemów obiegu zamkniętego i omów ich znaczenie w kontekście zrównoważonej produkcji żywności. Przedstaw, w jaki sposób wpisują się one w szerszy model gospodarki o obiegu zamkniętym. Podaj rzeczywiste przykłady innowacyjnych rozwiązań w przetwórstwie i dystrybucji żywności. Prezentacja (20 minut) Omów szczegółowo zastosowanie systemów obiegu zamkniętego w rolnictwie, przetwórstwie żywności oraz gospodarce odpadami. Przedstaw korzyści wynikające z ich wdrażania, takie jak oszczędność zasobów, redukcja kosztów i mniejszy wpływ na środowisko. Zaprezentuj nowoczesne technologie wspierające wdrażanie praktyk obiegu zamkniętego. Analiza grupowa (20 minut) Podziel uczestników na małe grupy i poproś o analizę wybranych systemów obiegu zamkniętego pod kątem ich zalet, wyzwań i obszarów wymagających usprawnień. Poproś grupy o przedstawienie swoich wniosków, inicjując interaktywną dyskusję na temat możliwości wdrożenia tych rozwiązań w lokalnych systemach żywnościowych. Zachęć do burzy mózgów na temat sposobów integracji strategii obiegu zamkniętego w życiu prywatnym i zawodowym.</p>
	<p>Przypomnij kluczowe wnioski z sesji i podkreśl znaczenie systemów obiegu zamkniętego dla zrównoważonego rozwoju. Zbierz informacje zwrotne, aby udoskonalić przyszłe dyskusje na temat zrównoważonej produkcji żywności.</p>
<p>DEBRIEFING I EWALUACJA</p>	<p>Udostępnij dodatkowe materiały do lektury oraz rekomendacje dotyczące organizacji zajmujących się innowacjami w obiegu zamkniętym. Zachęć uczestników do refleksyjnej dyskusji na temat wykonalności oraz wyzwań związanych z wdrażaniem systemów żywności o obiegu zamkniętym w ich społecznościach. Skłoń uczestników do przemyśleń na temat ich zrozumienia systemów obiegu zamkniętego oraz ich potencjalnych zastosowań.</p>
<p>WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:</p>	<p>Aby zwiększyć zaangażowanie uczestników, wzbogacaj sesję o interaktywne elementy, takie jak podpokoje do dyskusji grupowych, ankiety oraz narzędzia do współpracy wizualnej (np. Miro). Zachęcaj uczestników do włączania kamer, aby zwiększyć poczucie łączności. Korzystaj z funkcji czatu, aby na bieżąco zbierać informacje zwrotne i angażować uczestników w dyskusję.</p>
<p>FORMA ONLINE:</p>	<p>Mantieni le sessioni interattive utilizzando stanze dedicate per discussioni di gruppo, sondaggi per il coinvolgimento e strumenti di collaborazione visiva come Miro ecc. Incoraggia i partecipanti a tenere accese le telecamere per favorire la connessione e a utilizzare le funzioni di chat per un feedback in tempo reale.</p>

Analiza Studium Przypadku

CZAS:	1 godzina
CELE:	Uczestnicy przeanalizują rzeczywiste studia przypadków związane z praktykami gospodarki o obiegu zamkniętym w systemach żywnościowych. Uczestnicy zidentyfikują najlepsze praktyki oraz wyciągną wnioski z tych studiów przypadków.
REZULTATY:	Uczestnicy przedstawią kluczowe wnioski ze studiów przypadków. Uczestnicy opracują zalecenia dotyczące wdrażania podobnych praktyk w swoich społecznościach.
MATERIAŁY:	Dokumenty studium przypadku lub podsumowania. Propozycje dyskusji do pracy w grupach. Flipcharty i markery do prezentacji wyników. Wywiady wideo z liderami branży wdrażającymi modele gospodarki cyrkularnej.
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (15 minut) Wyjaśnij cel analizy studiów przypadków w zrozumieniu praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym. Przedstaw wybrane studia przypadków, obejmujące różne aspekty systemów żywności o obiegu zamkniętym, w tym produkcję, gospodarke odpadami i rozwój polityki. Nakreśl kluczowe tematy, na które należy zwrócić uwagę podczas analizy. Praca grupowa (30 minut) Podziel uczestników na małe grupy i przydziel każdej z nich inne studium przypadku. Grupy analizują swoje studia przypadków, koncentrując się na wyzwaniach, sukcesach i możliwych do przeniesienia lekcjach. Zachęć grupy do udokumentowania swoich spostrzeżeń i przygotowania ustrukturyzowanej prezentacji. Prezentacje grupowe (15 minut) Każda grupa przedstawia swoje ustalenia, podkreślając kluczowe wnioski i zalecenia. Przeznacz czas na pytania i dyskusję.
	Podsumowanie spostrzeżeń i omówienie możliwości zastosowania w kontekście lokalnym. Zapewnienie dodatkowych materiałów do dalszej lektury
DEBRIEFING I EWALUACJA	Zachęć do refleksji nad wyciągniętymi wnioskami i potencjalnymi przyszłymi zastosowaniami. Zbieraj informacje zwrotne od uczestników, aby ulepszyć sesję analizy studium przypadku.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<ul style="list-style-type: none">• Aby zwiększyć zaangażowanie uczestników, wzbogacaj sesję o interaktywne elementy, takie jak podpokoje do dyskusji grupowych, ankiety oraz narzędzia do współpracy wizualnej (np. Miro).• Zachęć uczestników do pozostawiania włączonych kamer w celu wzmocnienia połączenia i korzystania z funkcji czatu, aby uzyskać informacje zwrotne w czasie rzeczywistym.

Zrównoważone Opakowania

CZAS:	1 godzina
CELE:	Uczestnicy zbadają rolę zrównoważonych opakowań w gospodarce o obiegu zamkniętym. Uczestnicy zidentyfikują innowacyjne rozwiązania opakowaniowe, które zmniejszają ilość odpadów.

REZULTATY:	<p>Uczestnicy zrozumieją wpływ opakowań na zrównoważony rozwój żywności.</p> <p>Uczestnicy przeprowadzą burzę mózgów na temat alternatywnych rozwiązań w zakresie zrównoważonych opakowań.</p>
MATERIAŁY:	<p>Przykłady zrównoważonych materiałów opakowaniowych.</p> <p>Pomoce wizualne ilustrujące kwestie związane z odpadami opakowaniowymi.</p> <p>Materiały informacyjne z innowacyjnymi pomysłami na opakowania.</p>
PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (10 minut)</p> <p>Przedstawienie koncepcji zrównoważonego opakowania i wyjaśnienie jego znaczenia w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>Omówienie wyzwań środowiskowych i ekonomicznych związanych z tradycyjnymi opakowaniami, w tym zanieczyszczenia, wyczerpywania się zasobów oraz problemów związanych z gospodarką odpadami.</p> <p>Wprowadzenie kluczowych zasad zrównoważonego pakowania, takich jak biodegradowalność, możliwość recyklingu i wydajność materiałowa.</p> <p>Prezentacja krótkiego filmu lub studium przypadku przedstawiającego udaną inicjatywę zrównoważonego pakowania w przemyśle spożywczym.</p> <p>Dyskusja grupowa (20 minut)</p> <p>Ułatwienie dyskusji na temat wpływu tradycyjnych opakowań na środowisko i korzyści płynących ze zrównoważonych alternatyw.</p> <p>Zachęć uczestników do podzielenia się przykładami ze swoich doświadczeń, w tym rozwiązaniami opakowaniowymi, które napotkali lub z których korzystali.</p> <p>Podkreśl rzeczywiste przykłady firm i organizacji przyjmujących zrównoważone praktyki w zakresie opakowań oraz wyzwania, przed którymi stoją.</p> <p>Omówienie odpowiednich przepisów i polityk, które wspierają lub utrudniają wdrażanie zrównoważonych opakowań.</p> <p>Sesja burzy mózgów (20 minut)</p> <p>Podziel uczestników na małe grupy i przydziel każdej z nich konkretny produkt spożywczy lub wyzwanie związane z opakowaniem.</p> <p>Poproś każdą grupę o przeprowadzenie burzy mózgów na temat innowacyjnych, zrównoważonych rozwiązań opakowaniowych, biorąc pod uwagę takie czynniki, jak wybór materiału, trwałość, możliwość recyklingu i opłacalność.</p> <p>Zachęć grupy do szkicowania projektów lub tworzenia prostych prototypów przy użyciu dostarczonych materiałów.</p> <p>Każda grupa przedstawia swoje pomysły większej grupie, wyjaśniając swoje uzasadnienie i potencjalne korzyści z proponowanych rozwiązań.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA	<p>Podsumowanie kluczowych spostrzeżeń uzyskanych podczas warsztatów, podkreślając znaczenie zrównoważonych opakowań dla osiągnięcia gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>Omówienie wykonalności wdrożenia proponowanych pomysłów w rzeczywistych scenariuszach, biorąc pod uwagę popyt rynkowy, opłacalność ekonomiczną i wsparcie regulacyjne.</p> <p>Zapewnienie zasobów do dalszej nauki i zachęcenie uczestników do dalszego odkrywania opcji zrównoważonych opakowań w ich społecznościach i miejscach pracy.</p> <p>Zakończenie wezwaniem do działania, zachęcając uczestników do podjęcia małych kroków w kierunku zmniejszenia ilości odpadów opakowaniowych w ich codziennym życiu.</p>

WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zaangażuj uczestników w refleksyjną dyskusję na temat ich kluczowych wniosków i znaczenia zrównoważonych opakowań w ich kontekście osobistym i zawodowym. Zbierz informacje zwrotne na temat formatu i treści warsztatów w celu ulepszenia przyszłych sesji. Zachęć uczestników do określenia sposobów, w jakie mogą wspierać i przyczynić się do inicjatyw na rzecz zrównoważonych opakowań w swoich społecznościach i branżach.
FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zachowaj interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.

Wykład Gościenny

CZAS:	1 godzina
CELE:	Uczestnicy zdobędą wiedzę od eksperta w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zrównoważonych praktyk żywieniowych. Uczestnicy będą mieli możliwość interakcji z prelegentem oraz zadawania pytań.
REZULTATY:	Uczestnicy poznają rzeczywiste zastosowania oraz wyzwania związane z gospodarką o obiegu zamkniętym. Uczestnicy pogłębią zrozumienie aktualnych trendów i innowacji w tej dziedzinie.
MATERIAŁY:	Materiały wprowadzające dla prelegenta. Notatniki dla uczestników do sporządzania notatek. Sprzęt audiowizualny do prezentacji i dyskusji.
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (10 minut) Prezentacja prelegenta, jego doświadczenia i wiedzy specjalistycznej. Omówienie celu sesji oraz jej związku z tematyką gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego rozwoju. Prezentacja prelegenta (30 minut) Ekspert dzieli się swoimi spostrzeżeniami, doświadczeniami oraz aktualnymi projektami. Dyskusja na temat innowacyjnych podejść, studiów przypadków oraz trendów w branży. Sesja pytań i odpowiedzi (15 minut) Możliwość zadawania pytań i wymiany poglądów z ekspertem. Zachęcanie uczestników do powiązania tematu z ich własnymi doświadczeniami oraz przyszłymi projektami.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Podsumowanie kluczowych punktów prezentacji i dyskusji. Podziękowanie prelegentowi oraz udostępnienie dodatkowych zasobów dla uczestników.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Refleksja nad zdobytymi spostrzeżeniami i ich znaczeniem dla projektów uczestników. Zebranie informacji zwrotnych na temat sesji oraz omówienie możliwych dalszych działań.

FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zachowaj interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.
----------------------	--

Praktyczny Projekt Upcyklingowy

CZAS:	1 godzina
CELE:	Uczestnicy poznają koncepcję upcyklingu oraz jego rolę w promowaniu zrównoważonego rozwoju. Uczestnicy wezmą udział w praktycznym projekcie tworzenia produktów upcyklingowych z materiałów związanych z żywnością.
REZULTATY:	Uczestnicy zrealizują praktyczny projekt upcyklingowy. Uczestnicy zrozumieją kreatywne możliwości ponownego wykorzystania materiałów.
MATERIAŁY:	Różne materiały związane z żywnością do upcyklingu (np. słoiki, butelki, pojemniki). Narzędzia i materiały do praktycznego projektu (np. nożyczki, klej, farba)
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (10 minut) – Wyjaśnij koncepcję i korzyści płynące z upcyklingu. Planowanie projektu (15 minut) – Burza mózgów i prezentacja przykładów. Zadanie praktyczne (30 minut) – Uczestnicy tworzą swoje projekty w ramach upcyklingu. Prezentacja i dyskusja (5 minut) – Grupy prezentują ukończone projekty.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Omówienie potencjalnych przyszłych projektów upcyklingowych
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zastanów się nad znaczeniem upcyklingu w działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju.
FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zachowaj interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.

Ćwiczenie grupowe badające wpływ praktyk obiegu zamkniętego na bezpieczeństwo żywnościowe

CZAS:	1 godzina 30 minut
CELE:	Uczestnicy przeanalizują związek między praktykami cyrkularnymi a bezpieczeństwem żywnościowym. Uczestnicy zbadają potencjalne rozwiązania w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego poprzez zasady gospodarki o obiegu zamkniętym.
REZULTATY:	Uczestnicy zidentyfikują sposoby, w jakie praktyki cyrkularne mogą pozytywnie wpłynąć na bezpieczeństwo żywnościowe. Uczestnicy opracują praktyczne rozwiązania dla swoich społeczności
MATERIAŁY:	Studia przypadków ilustrujące wpływ praktyk cyrkularnych na bezpieczeństwo żywnościowe. Podpowiedzi do dyskusji i wykresy do burzy mózgów. Projektor i ekran do prezentacji studiów przypadku lub dodatkowych materiałów wizualnych.

<p>PRZEBIEG:</p>	<p>Wprowadzenie (15 minut) Przedstawienie koncepcji bezpieczeństwa żywnościowego, podkreślając jego znaczenie zarówno w kontekście globalnym, jak i lokalnym. Wyjaśnienie, w jaki sposób praktyki gospodarki o obiegu zamkniętym, takie jak redukcja odpadów żywnościowych, odzyskiwanie zasobów i zrównoważone rolnictwo, przyczyniają się do bezpieczeństwa żywnościowego. Wprowadzenie kluczowych pojęć, takich jak suwerenność żywnościowa, rolnictwo regeneracyjne i systemy żywnościowe o obiegu zamkniętym. Przedstawienie struktury warsztatów i oczekiwanych wyników. Analiza studium przypadku (30 minut) Podziel uczestników na małe grupy i przydziel każdej z nich studium przypadku ilustrujące różne podejścia gospodarki o obiegu zamkniętym do bezpieczeństwa żywnościowego. Grupy analizują studia przypadków, identyfikując główne wyzwania, zastosowane strategie obiegu zamkniętego i wymierny wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe. Zachęć grupy do rozważenia takich czynników, jak wykonalność ekonomiczna, akceptacja społeczna i skalowalność tych praktyk. Grupy podsumowują swoje ustalenia na flipchartach lub karteczkach samoprzylepnych i przygotowują się do podzielenia się spostrzeżeniami z większą grupą. Burza mózgów na temat rozwiązań (30 minut) Grupy przechodzą od analizy do projektowania rozwiązań poprzez burzę mózgów na temat praktycznych sposobów zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego z wykorzystaniem zasad gospodarki o obiegu zamkniętym. Zachęć uczestników do innowacyjnego myślenia i rozważenia integracji strategii, takich jak programy kompostowania, redystrybucja nadwyżek żywności, rolnictwo miejskie lub techniki rolnictwa regeneracyjnego. Grupy tworzą plan działania, wyszczególniając kroki do wdrożenia, potencjalnych interesariuszy i oczekiwane wyniki. Każda grupa przedstawia swoje proponowane rozwiązania większej grupie, otrzymując informacje zwrotne i sugestie dotyczące ulepszeń.</p>
<p>DEBRIEFING I EWALUACJA</p>	<p>Podsumowanie kluczowych wniosków wynikających z dyskusji, z naciskiem na znaczenie praktyk cyrkularnych w osiągnięciu bezpieczeństwa żywnościowego. Ułatwienie grupowej dyskusji na temat możliwości wdrożenia proponowanych rozwiązań w społecznościach uczestników. Omówienie wyzwań związanych z implementacją praktyk cyrkularnych oraz strategii ich przezwyciężania.</p>
<p>WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:</p>	<p>Zachęć uczestników do refleksji nad tym, w jaki sposób wiedza zdobyta podczas warsztatów może być wykorzystana w ich codziennym życiu oraz działalności zawodowej. Zainspiruj uczestników do dalszego odkrywania i promowania rozwiązań związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym w swoich społecznościach. Udostępnij zasoby do kontynuacji nauki oraz możliwości nawiązywania kontaktów z organizacjami zajmującymi się bezpieczeństwem żywnościowym i zrównoważonym rozwojem.</p>

FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zachowaj interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.
----------------------	--

Movie time - wdrażanie praktyk cyrkularnych i dbanie o bezpieczeństwo żywnościowe

CZAS:	1 godzina
CELE:	Uczestnicy zapoznają się z praktykami cyrkularnymi dzięki filmowi dokumentalnemu lub innemu materiałowi filmowemu. Uczestnicy rozważą konsekwencje tych praktyk dla bezpieczeństwa żywnościowego.
REZULTATY:	Uczestnicy zapoznają się z rzeczywistymi przykładami przedstawionymi w filmie. Uczestnicy wezmą udział w dyskusji na temat poruszanych w filmie tematów i przesłań.
MATERIAŁY:	Wybrany film dokumentalny lub inny materiał filmowy dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym oraz bezpieczeństwa żywnościowego. Wskazówki do dyskusji po obejrzeniu filmu.
PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (20 minut)</p> <p>Wprowadzenie do filmu, które podkreśla jego znaczenie dla praktyk związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym oraz bezpieczeństwem żywnościowym.</p> <p>Propozycja pytań przewodnich, które uczestnicy powinni rozważyć podczas oglądania.</p> <p>Zachęta do robienia notatek na temat kluczowych tematów, prezentowanych rozwiązań oraz wyzwań omawianych w filmie.</p> <p>Krótkie omówienie roli mediów w kształtowaniu postrzegania zrównoważonego rozwoju i bezpieczeństwa żywnościowego.</p> <p>Pokaz filmu (50 minut)</p> <p>Odtwórz wybrany dokument lub film, zatrzymując projekcję w kluczowych momentach, aby przeprowadzić krótkie dyskusje lub wyjaśnienia.</p> <p>Zachęć uczestników do zapisywania swoich przemyśleń oraz wszelkich pytań, które mogą się pojawić podczas projekcji.</p> <p>Jeśli to możliwe, wybierz krótkie klipy zamiast pełnometrażowego filmu, aby skupić się na najważniejszych tematach.</p> <p>Dyskusja grupowa (30 minut)</p> <p>Poprowadź dyskusję na temat treści filmu, zachęcając uczestników do dzielenia się swoimi przemyśleniami i spostrzeżeniami.</p> <p>Skorzystaj z przygotowanych wskazówek do dyskusji, aby ułatwić prowadzenie rozmowy.</p> <p>Zachęć uczestników do odniesienia tematów poruszanych w filmie do ich własnych doświadczeń i kontekstów.</p> <p>Zbadaj potencjalne luki lub uprzedzenia w przedstawieniu przez film kwestii zrównoważonego rozwoju oraz praktyk obiegu zamkniętego.</p>

DEBRIEFING I EWALUACJA	Podsumuj kluczowe wnioski z dyskusji i zachęć do dalszej refleksji. Zachęć uczestników do zbadania dodatkowych rzeczywistych przykładów praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym w ich regionach.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zapewnij zasoby do kontynuacji nauki, takie jak polecane książki, artykuły oraz dodatkowe filmy dokumentalne.
FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zachowaj interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs, itp.

Spotkanie refleksyjne

CZAS:	1 godzina
CELE:	Uczestnicy zastanowią się nad wiedzą, którą zdobyli podczas warsztatów. Uczestnicy podzielą się swoimi osobistymi spostrzeżeniami oraz przyszłymi zobowiązaniami związanymi z praktykami gospodarki o obiegu zamkniętym.
REZULTATY:	Uczestnicy zaprezentują kluczowe koncepcje gospodarki o obiegu zamkniętym. Uczestnicy omówią wpływ zasad gospodarki o obiegu zamkniętym na zrównoważone praktyki w sektorze żywnościowym.
MATERIAŁY:	Wskazówki dotyczące refleksji i dyskusji. Notatniki, flipcharty i markery do dyskusji grupowych
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (15 minut) Wyjaśnij cel spotkania poświęconego refleksji. „Zaproponuj wskazówki do przeprowadzenia ustrukturyzowanej refleksji. Podkreśl znaczenie osobistego zaangażowania w praktyki zrównoważonego rozwoju. Indywidualna refleksja (30 minut) Daj uczestnikom czas na zastanowienie się nad kluczowymi wnioskami i zobowiązaniami. Zachęcaj do prowadzenia dziennika lub rysowania map mentalnych. Poproś uczestników o wskazanie co najmniej trzech kluczowych spostrzeżeń i trzech działań, które podejmą w przyszłości. Dzielenie wnioskami w grupie (35 minut) Dyskusje w małych grupach na temat spostrzeżeń i planów wdrożenia. Zachęcaj do otwartego dialogu na temat wyzwań i motywacji. Poproś każdą grupę o przedstawienie całej sali jednego kluczowego spostrzeżenia i jednego zobowiązania.
DEBRIEFING I EWALUACJA	Podsumowanie kluczowych tematów i podkreślenie roli ciągłego uczenia się i działania. Ogólne podsumowanie zdobytych doświadczeń oraz zobowiązań uczestników na przyszłość.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zachęć uczestników do utrzymywania kontaktu oraz współpracy w obszarze inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju. Skłaniaj ich do refleksji nad zdobytą wiedzą oraz ogólnym doświadczeniem edukacyjnym.
FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zachowaj interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.

WARSZTATY – GLOBALNE PERSPEKTYWY GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM I ZRÓWNOWAŻONYCH PRAKTYK ŻYWIENIOWYCH

Warsztaty te mają na celu przybliżenie uczestnikom zasad gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zrównoważonych praktyk żywieniowych poprzez analizę globalnych perspektyw. Uczestnicy będą mieli okazję zgłębić międzynarodowe studia przypadków, polityki i inicjatywy, co pozwoli im zyskać wgląd w różnorodne podejścia do obiegu zamkniętego w różnych kontekstach kulturowych i gospodarczych. Moduł promuje globalne myślenie, zachęcając uczestników do analizy, porównywania oraz zastosowania wyciągniętych wniosków w swoich lokalnych realiach. Dzięki interaktywnym sesjom i dyskusjom, uczestnicy odkryją wzajemne powiązania globalnych wysiłków na rzecz zrównoważonych systemów żywnościowych opartych na zasadach gospodarki o obiegu zamkniętym..

Nazwa aktywności	Globalne perspektywy gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonych praktyk żywieniowych
Obszar ARD	Recykling żywności
Moduł ARD	Program recyklingu żywności
Kluczowe kompetencje	Świadomość ekologiczna, krytyczne myślenie, interdyscyplinarne podejście, umiejętności komunikacyjne, zdolność do rozwiązywania problemów, odpowiedzialność społeczna oraz globalne obywatelstwo.
Zakres tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 12 Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, SDG 13 Działania w dziedzinie klimatu, SDG 15 Życie na lądzie.
Cele edukacyjne	Umiejętność definiowania zrównoważonego rozwoju oraz formułowania i wyrażania podstawowych zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, a także ich związku z systemami żywnościowymi i aspektami społeczno-ekonomicznymi, a także świadomość wpływu tych zagadnień.
Wiedza	Uczestnik posiada wiedzę na temat: systemów obiegu zamkniętego w produkcji żywności, upcyklingu odpadów spożywczych, bezpieczeństwa żywnościowego, polityki i rzecznictwa dotyczącego świadomości żywności.

Umiejętności	Uczestnik będzie: świadomy różnych metod analizowania i badania zagadnień związanych z recyklingiem żywności, promować zasady recyklingu żywności, wspierać wdrażanie dobrych praktyk oraz aktywnie angażować się w rzecznictwo na rzecz ograniczania marnowania żywności, dbać o niemarnowanie żywności, brać odpowiedzialność za szerzenie idei recyklingu żywności.
Kompetencje	Uczestnicy nabędą następujące kompetencje: umiejętność analizy i prowadzenia badań, znajomość dobrych praktyk oraz zasad rzecznictwa.
Czas trwania	5 tygodni x ok. 4 godz. pracy tygodniowo
Liczba uczestników	20
Wymagania wstępne	Brak
Wymagane materiały	Slajdy prezentacyjne i przykłady studium przypadku, Dostęp do internetowych narzędzi badawczych oraz raportów politycznych, Flipcharty, markery lub cyfrowe narzędzia do współpracy (np. Miro), Platforma wideokonferencyjna do wystąpień zaproszonych prelegentów, Quiz lub materiały do autorefleksji.
Zalecane metody pracy	Demonstracja, praktyczne warsztaty, badania terenowe, prelekcja eksperta, analiza studium przypadku.
Metody weryfikacji efektów uczenia	Efekty szkolenia będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec modułu.
Szczegółowy plan działania	Przegląd znaczenia globalnych perspektyw w gospodarce o obiegu zamkniętym oraz zrównoważonych praktykach żywieniowych (1 godz.). Ćwiczenie grupowe mające na celu zbadanie wpływu różnorodności kulturowej na przyjmowanie praktyk cyrkularnych (2 godz.). Prezentacja na temat międzynarodowych polityk i struktur zarządzania związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym oraz zrównoważonymi praktykami żywieniowymi, z udziałem prelegenta ParlaSostenibile (2 godz.). Studium przypadku (2 godz.). Interaktywna sesja poświęcona analizie dynamiki globalnych łańcuchów dostaw żywności w kontekście praktyk cyrkularnych (2 godz.). Badanie online dotyczące globalnych innowacji i najlepszych praktyk, zakończone prezentacjami grupowymi (3 godz.). Refleksja i quiz.
Wskazówki dla facylitatorów	Zachęcaj do aktywnego uczestnictwa poprzez dyskusje, studia przypadków oraz zajęcia grupowe, które łączą globalne perspektywy z lokalnymi rozwiązaniami. Wykorzystuj rzeczywiste przykłady, zapraszaj prelegentów oraz wprowadzaj zadania badawcze, aby pogłębić zrozumienie tematu i zainspirować do praktycznych zastosowań.

Przegląd znaczenia globalnych perspektyw w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zrównoważonych praktyk żywieniowych

CZAS:	1 godzina
CELE:	Uczestnicy zyskają świadomość znaczenia globalnych perspektyw w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. Uczestnicy poznają wpływ tych perspektyw na zrównoważone praktyki żywieniowe na całym świecie.

REZULTATY:	Uczestnicy przedstawią kluczowe koncepcje globalnych perspektyw w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. Uczestnicy przeanalizują implikacje tych perspektyw dla lokalnych praktyk.
MATERIAŁY:	Slajdy prezentacji na temat globalnych perspektyw. Materiały informacyjne podsumowujące kluczowe punkty. Flipchart i markery do notatek grupowych.
PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (0:10 godz.) Wprowadzenie do koncepcji globalnych perspektyw oraz wyjaśnienie ich znaczenia dla praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonych systemów żywnościowych. Podkreślenie wzajemnych powiązań między kluczowymi globalnymi kwestiami, takimi jak zmiany klimatu, wyczerpywanie zasobów i bezpieczeństwo żywnościowe, a także sposobów, w jakie rozwiązania gospodarki o obiegu zamkniętym mogą stanowić zrównoważone alternatywy. Omówienie koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym, ze szczególnym uwzględnieniem zasad ograniczania, ponownego wykorzystywania i recyklingu. Przedstawienie, jak zasady te są stosowane w różnych kontekstach kulturowych, społecznych i gospodarczych.</p> <p>Podkreślenie znaczenia zrozumienia różnych globalnych podejść oraz konieczności dostosowania sprawdzonych modeli do lokalnych warunków w celu promowania bardziej zrównoważonych praktyk. Prezentacja (0:20 godz.) Przedstawienie różnych podejść kultur i gospodarek do zrównoważonego rozwoju w kontekście praktyk żywieniowych. Omówienie przykładów, takich jak systemy odzyskiwania żywności w Europie, redukcja odpadów żywnościowych w Azji oraz zrównoważone praktyki rolnicze w Afryce.</p> <p>Analiza globalnych inicjatyw, takich jak Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ (SDG), ze szczególnym uwzględnieniem SDG 12 (Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja) oraz SDG 2 (Zero głodu). Wyjaśnienie, w jaki sposób te inicjatywy wpływają na kształtowanie systemów żywnościowych na całym świecie. Omówienie roli organizacji międzynarodowych, takich jak FAO i UNEP, w promowaniu globalnego zrównoważonego rozwoju żywności oraz praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym. Dyskusja grupowa (0:20 godz.) Podziel uczestników na małe grupy, aby omówili, w jaki sposób globalne perspektywy praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym mogą wpływać na lokalne działania na rzecz zrównoważonego rozwoju. Zachęć ich do refleksji nad następującymi zagadnieniami: W jaki sposób lokalne społeczności mogą integrować globalne zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w swoich systemach żywnościowych? Jakie globalne praktyki można dostosować do lokalnego kontekstu, aby zredukować marnotrawstwo żywności i promować zrównoważoną produkcję? Jakie wyzwania mogą wystąpić podczas implementacji globalnych modeli w lokalnym środowisku? Każda grupa podzieli się swoimi spostrzeżeniami z większą grupą, przedstawiając pomysły na to, jak wypełnić lukę między globalnymi i lokalnymi praktykami zrównoważonego rozwoju.</p>

DEBRIEFING I EWALUACJA:	Podsumuj kluczowe punkty dyskusji, podkreślając znaczenie uczenia się na podstawie globalnych przykładów oraz dostosowywania tych praktyk do lokalnych kontekstów, aby zapewnić większy zrównoważony rozwój. Zachęć uczestników do refleksji nad tym, w jaki sposób mogą wprowadzić globalne zasady gospodarki o obiegu zamkniętym do swoich społeczności oraz praktyk żywieniowych.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zachęć uczestników do refleksji na temat znaczenia globalnych perspektyw w praktykach gospodarki o obiegu zamkniętym. Przedstaw, w jaki sposób uwzględnienie tych perspektyw może przyczynić się do kształtowania lokalnych systemów żywnościowych oraz wspierać zrównoważony rozwój.
FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Aby zwiększyć interaktywność sesji, warto wykorzystać podpokoje do dyskusji grupowych, ankiety oraz narzędzia do współpracy wizualnej, takie jak Miro czy Google Docs.

Ćwiczenie grupowe mające na celu zbadanie wpływu różnorodności kulturowej na przyjmowanie praktyk cyrkularnych

CZAS:	1 godzina
CELE:	Uczestnicy przeanalizują wpływ różnorodności kulturowej na wdrażanie praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym. Uczestnicy zidentyfikują, w jaki sposób różne kultury nadają priorytet zrównoważonemu rozwojowi.
REZULTATY:	Uczestnicy zrozumieją związek między kulturą a praktykami zrównoważonego rozwoju. Uczestnicy podzielą się swoimi spostrzeżeniami na temat wpływów kulturowych.
MATERIAŁY:	Studia przypadków podkreślające różnorodność kulturową w praktykach zrównoważonego rozwoju. Wskazówki do dyskusji.
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (0:10 h) Wyjaśnij, jakie znaczenie ma zrozumienie różnorodności kulturowej w kontekście wdrażania praktyk cyrkularnych. Przegląd studium przypadku (0:20 h) Prezentacja uczestnikom studiów przypadku, które ilustrują wpływy kulturowe na zrównoważony rozwój. Grupy analizują przypadki i omawiają swoje ustalenia. Aktywność grupowa (0:20 h) Uczestnicy tworzą mapę mentalną łączącą czynniki kulturowe z praktykami cyrkularnymi w ich społecznościach.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Podsumuj wnioski płynące z przeprowadzonego ćwiczenia i omów, w jaki sposób zrozumienie kultury może wspierać działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zachęć do refleksji na temat wpływu różnorodności kulturowej na praktyki zrównoważonego rozwoju, uwzględniając perspektywy uczestników.
FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.

Prezentacja dotycząca międzynarodowych polityk oraz struktur zarządzania związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym i zrównoważonymi praktykami żywieniowymi, z udziałem zaproszonych gości

CZAS:	1 godzina
CELE:	Uczestnicy zapoznają się z międzynarodowymi politykami oraz strukturami zarządzania, które wspierają praktyki gospodarki o obiegu zamkniętym. Uczestnicy będą współpracować z zaproszonymi prelegentami, aby uzyskać wgląd w rzeczywistość.
REZULTATY:	Uczestnicy zyskają zrozumienie roli polityki w kształtowaniu zrównoważonych praktyk żywieniowych. Uczestnicy będą mieli okazję zadawać pytania oraz wyjaśniać swoje wątpliwości.
MATERIAŁY:	<ul style="list-style-type: none"> - Materiały prezentacyjne od zaproszonego prelegenta. - Notatniki dla uczestników do robienia notatek.
PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (0:10 godz.) Przedstawienie zaproszonego prelegenta oraz kontekstu jego wiedzy specjalistycznej w obszarze międzynarodowych polityk dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego rozwoju żywności. Warto wyjaśnić uczestnikom, że prelegent dostarczy cennych informacji na temat tego, w jaki sposób globalne polityki wpływają na działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Prezentacja zaproszonego prelegenta (0:30 godz.) Zaproszony prelegent zaprezentuje odpowiednie polityki, ramy oraz globalne inicjatywy, które mają na celu promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zrównoważonych systemów żywnościowych.</p> <p>Przykłady obejmują: Plan działania Unii Europejskiej dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym. Cele zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, w szczególności cel 12 (Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja) oraz cel 2 (Zero głodu). Krajowe i międzynarodowe ramy regulacyjne zachęcające do ograniczania marnotrawstwa żywności, zarządzania zasobami i zrównoważonej produkcji żywności.</p> <p>Prelegent zwróci uwagę na wyzwania i możliwości związane z tymi politykami, a także na ich wpływ na lokalne systemy żywnościowe oraz inicjatywy gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>Sesja pytań i odpowiedzi (0:15 godz.) Zachęć uczestników do aktywnego udziału w dyskusji, w której będą mieli możliwość zadawania pytań oraz prowadzenia rozmowy z prelegentem na wybrane tematy i wątpliwości. Skłaniaj ich do poruszania kwestii dotyczących praktycznych zastosowań omawianych polityk oraz ich wpływu na lokalne praktyki.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Podsumuj kluczowe spostrzeżenia przedstawione przez prelegenta, akcentując znaczenie polityki w stymulowaniu globalnych i lokalnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Zachęć uczestników do refleksji nad tym, w jaki sposób mogą wspierać politykę promującą praktyki gospodarki o obiegu zamkniętym w swoich społecznościach.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zachęć uczestników do refleksji nad wpływem polityki międzynarodowej na lokalne praktyki oraz do omówienia sposobów, w jakie mogą zaangażować się w działania polityczne na rzecz bardziej zrównoważonych praktyk żywieniowych.

FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.
----------------------	--

Studium przypadku

CZAS:	1 godzina
CELE:	Uczestnicy przeanalizują studium przypadku dotyczące praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym w systemach żywnościowych. Uczestnicy zidentyfikują najlepsze praktyki oraz zdobyte doświadczenia.
REZULTATY:	Uczestnicy przedstawią kluczowe wnioski ze studium przypadku. Uczestnicy opracują zalecenia na podstawie przeprowadzonej analizy.
MATERIAŁY:	<ul style="list-style-type: none"> - Dokument studium przypadku lub podsumowanie. - Podpowiedzi do dyskusji do pracy w grupach. - Flipchart i markery do analizy grupowej.
PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (0:10 godz.)</p> <p>Rozpocznij od wyjaśnienia celu analizy studiów przypadków w kontekście praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym. Podkreśl, że studia przypadków dostarczają cennych informacji na temat zastosowania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w rzeczywistych scenariuszach. Analizując te przykłady, uczestnicy będą mieli okazję dostrzec praktyczne wyzwania, sukcesy oraz wpływ wdrażania praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym w systemach żywnościowych.</p> <p>Wyjaśnij, że celem jest nie tylko zrozumienie, co zadziałało w tych przypadkach, ale także zidentyfikowanie obszarów wymagających poprawy oraz sposobów, w jakie zdobyte lekcje można zastosować na poziomie lokalnym. Studia przypadków pomagają wypełnić lukę między teoretycznymi koncepcjami a praktycznymi strategiami.</p> <p>Przedstaw konkretne studium przypadku lub kilka studiów przypadków, które uczestnicy będą analizować. Mogą to być przykłady firm, społeczności lub regionów, które z powodzeniem wdrożyły zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w systemach żywnościowych, takie jak ograniczenie marnotrawstwa żywności, recykling materiałów organicznych czy przyjęcie zrównoważonych praktyk produkcji żywności.</p> <p>Analiza grupowa (0:30 godz.)</p> <p>Podziel uczestników na małe grupy, przydzielając każdej z nich inne studium przypadku. W zależności od liczby uczestników, może to być jedno studium przypadku na grupę lub wiele grup analizujących różne aspekty tego samego przypadku.</p> <p>Zapewnij każdej grupie szczegółowy dokument dotyczący studium przypadku, który podkreśla kluczowe wydarzenia, wyzwania, sukcesy oraz wszelkie wyniki. Upewnij się, że dokument zawiera informacje ogólne, kontekst (taki jak lokalizacja i skala projektu) oraz dane potwierdzające skuteczność danego przypadku.</p> <p>Zachęć uczestników do korzystania z podpowiedzi do dyskusji jako przewodnika podczas analizy:</p> <p>Jakie były kluczowe czynniki sukcesu w tym przypadku?</p> <p>Jakie były główne wyzwania stojące przed projektem lub organizacją?</p> <p>W jaki sposób praktyki gospodarki o obiegu zamkniętym odnoszą się do zrównoważonego rozwoju systemu żywnościowego?</p> <p>Czy były jakieś niezamierzone konsekwencje lub obszary wymagające poprawy?</p>

DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Jakie czynniki wpłynęły na ograniczenie zasięgu praktyk zastosowanych w tym przypadku?</p> <p>Niech każda grupa przygotuje notatki na flipcharcie lub dużym arkuszu papieru, organizując swoją analizę w kluczowe sekcje: sukcesy, wyzwania, wnioski oraz zalecenia. Dzięki temu uczestnicy będą mogli lepiej ustrukturyzować końcową prezentację dla szerszej publiczności.</p> <p>Prezentacje grupowe (0:15 godziny)</p> <p>Po zakończeniu analizy każda grupa przedstawia swoje ustalenia całej grupie. Zachęcaj do uważnego wysłuchania każdej prezentacji:</p> <p>Przegląd studium przypadku (krótkie wprowadzenie).</p> <p>Kluczowe sukcesy i skuteczne praktyki gospodarki o obiegu zamkniętym zidentyfikowane w tym przypadku.</p> <p>Wyzwania i bariery, jakie napotkano, wraz ze sposobami ich przezwyciężenia (lub sugestiami, jak można było je przezwyciężyć).</p> <p>Wyciągnięte wnioski, które można zastosować w lokalnych kontekstach uczestników.</p> <p>Zalecenia dotyczące konkretnych działań mających na celu poprawę praktyk lub strategii stosowanych w danym przypadku.</p> <p>Upewnij się, że prezentacje są klarowne i zwięzłe, a po każdej z nich zaplanuj czas na pytania i dyskusję. To sprzyja głębszemu zaangażowaniu oraz umożliwia wzajemne uczenie się.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Podsumuj kluczowe wnioski ze studiów przypadku, zwracając uwagę na znaczenie doceniania zarówno sukcesów, jak i wyzwań związanych z wdrażaniem zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, szczególnie w systemach żywnościowych.</p> <p>Omów, w jaki sposób zdobyte wnioski można zastosować na poziomie lokalnych społeczności, organizacji oraz indywidualnych praktyk. Zachęć uczestników do krytycznej refleksji nad tym, jak mogą dostosować lub udoskonalić praktyki analizowane w studiach przypadków.</p> <p>Poproś uczestników o podzielenie się własnymi pomysłami na usprawnienie systemów żywnościowych zgodnie z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym, inspirując się wynikami studiów przypadków. Pomoże to utrwalić zdobytą wiedzę oraz pobudzi aktywne myślenie nad praktycznym zastosowaniem koncepcji cyrkularnych.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Zastanów się nad wnioskami wyciągniętymi ze studiów przypadku i tym, jak mogą one wpłynąć na przyszłe praktyki. Zaangażuj uczestników w rozmowę o tym, jak analiza studium przypadku może zmienić ich podejście do zrównoważonego rozwoju w ich lokalnych kontekstach.</p>
MODULO ONLINE:	<p>Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.</p>

Interaktywna sesja badająca dynamikę globalnych łańcuchów dostaw żywności w kontekście praktyk cyrkularnych

CZAS:	1 godzina
CELE:	<p>Uczestnicy zgłębią złożoność globalnych łańcuchów dostaw żywności.</p> <p>Uczestnicy przeanalizują możliwości integracji praktyk cyrkularnych z tymi łańcuchami dostaw.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy zidentyfikują wyzwania oraz możliwości związane z wdrażaniem praktyk cyrkularnych w łańcuchach dostaw żywności.</p> <p>Uczestnicy opracują koncepcje mające na celu zwiększenie zrównoważonego rozwoju w tych systemach.</p>

MATERIAŁY:	Pomoce wizualne ilustrujące globalne łańcuchy dostaw żywności (schematy blokowe, mapy). Materiały informacyjne z odpowiedziami do dyskusji i kluczowymi pojęciami związanymi z praktykami obiegu zamkniętego.
-------------------	--

PRZEBIEG:

Wprowadzenie (0:10 godz.)

Przedstawienie przeglądu globalnych łańcuchów dostaw żywności, w tym ich struktury, kluczowych graczy i sposobu, w jaki żywność przechodzi od produkcji do konsumpcji. Podkreśl, w jaki sposób te łańcuchy dostaw przyczyniają się do kwestii środowiskowych, takich jak marnotrawstwo żywności, wyczerpywanie zasobów i emisja dwutlenku węgla.

Przedstaw koncepcję włączenia praktyk obiegu zamkniętego do globalnego łańcucha dostaw żywności. Omów potencjalne korzyści płynące z ograniczenia ilości odpadów, ponownego wykorzystania produktów ubocznych i tworzenia systemów o obiegu zamkniętym w produkcji i dystrybucji żywności.

Wyjaśnienie celów sesji: zrozumienie wyzwań i możliwości związanych z wdrażaniem praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym w globalnych systemach żywnościowych.

Eksploracja grupowa (0:30 godz.)

Podziel uczestników na małe grupy, przypisując każdej z nich inny segment globalnego łańcucha dostaw żywności (np. produkcję, transport, pakowanie, handel detaliczny, odpady konsumenckie, odzyskiwanie żywności).

Poproś każdą grupę o omówienie konkretnych wyzwań i możliwości związanych z wdrażaniem praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym w przydzielonym jej segmencie. Zachęć ich do zastanowienia się, w jaki sposób mogą zmniejszyć ilość odpadów, zminimalizować zużycie zasobów lub poprawić wydajność w tej części łańcucha.

Przeznacz każdej grupie ulotkę z podpowiedziami do dyskusji. Niektóre potencjalne pytania obejmują:

Wprowadzenie (0:10 godz.)

Przedstawienie przeglądu globalnych łańcuchów dostaw żywności, w tym ich struktury, kluczowych graczy i sposobu, w jaki żywność przechodzi od produkcji do konsumpcji. Podkreśl, w jaki sposób te łańcuchy dostaw przyczyniają się do kwestii środowiskowych, takich jak marnotrawstwo żywności, wyczerpywanie zasobów i emisja dwutlenku węgla.

Przedstaw koncepcję włączenia praktyk obiegu zamkniętego do globalnego łańcucha dostaw żywności. Omów potencjalne korzyści płynące z ograniczenia ilości odpadów, ponownego wykorzystania produktów ubocznych i tworzenia systemów o obiegu zamkniętym w produkcji i dystrybucji żywności.

Wyjaśnienie celów sesji: zrozumienie wyzwań i możliwości związanych z wdrażaniem praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym w globalnych systemach żywnościowych.

Eksploracja grupowa (0:30 godz.)

Podziel uczestników na małe grupy, przypisując każdej z nich inny segment globalnego łańcucha dostaw żywności (np. produkcję, transport, pakowanie, handel detaliczny, odpady konsumenckie, odzyskiwanie żywności).

Poproś każdą grupę o omówienie konkretnych wyzwań i możliwości związanych z wdrażaniem praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym w przydzielonym jej segmencie. Zachęć ich do zastanowienia się, w jaki sposób mogą zmniejszyć ilość odpadów, zminimalizować zużycie zasobów lub poprawić wydajność w tej części łańcucha.

Przeznacz każdej grupie ulotkę z podpowiedziami do dyskusji. Niektóre potencjalne pytania obejmują:

	<p>W jaki sposób można wdrożyć praktyki cyrkularne na poziomie produkcji, aby zmniejszyć ilość odpadów?</p> <p>Jaką rolę odgrywają opakowania w zrównoważonym rozwoju i jak można zastosować rozwiązania cyrkularne?</p> <p>Jak można zoptymalizować transport, aby zminimalizować emisję dwutlenku węgla i ilość odpadów?</p> <p>Jakie strategie można zastosować na poziomie detalicznym i konsumenckim, aby zmniejszyć marnotrawstwo żywności i zachęcić do stosowania zrównoważonych praktyk?</p> <p>W jaki sposób inicjatywy odzyskiwania żywności mogą przyczynić się do zamknięcia obiegu w łańcuchu dostaw?</p> <p>Zachęć każdą grupę do udokumentowania swoich pomysłów i rozwiązań na flipchartach lub dużych arkuszach papieru.</p> <p>Dzielenie się wnioskami (0:15 godz.)</p> <p>Każda grupa zaprezentuje swoje ustalenia szerszej publiczności, dzieląc się wyzwaniami, możliwościami oraz proponowanymi rozwiązaniami dotyczącymi obiegu zamkniętego w przypisanym im segmencie łańcucha dostaw. Zachęć uczestników do aktywnego angażowania się w pomysły innych oraz do eksploracji potencjalnych synergii między różnymi segmentami.</p> <p>Poprowadź dyskusję na temat współpracy różnych etapów łańcucha dostaw żywności w celu stworzenia bardziej zrównoważonego systemu o obiegu zamkniętym.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Podsumuj kluczowe wnioski z sesji, zwracając szczególną uwagę na znaczenie holistycznego podejścia do całego łańcucha dostaw żywności w kontekście zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Zachęć uczestników do refleksji nad tym, w jaki sposób mogą wprowadzać zmiany w swoim otoczeniu. Może to obejmować wpływanie na lokalne systemy dostaw żywności, wspieranie reform politycznych lub wdrażanie praktyk obiegu zamkniętego w codziennych nawykach konsumpcyjnych.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Zachęć uczestników do refleksji nad złożonością łańcuchów dostaw żywności oraz rolą praktyk cyrkularnych w stawianiu czoła wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem. Przedyskutuj, w jaki sposób wnioski płynące z pracy grupowej mogą przyczynić się do zwiększenia zastosowania praktyk zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu żywnością na szerszą skalę.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.</p>

Badania online dotyczące globalnych innowacji i najlepszych praktyk oraz grupowe prezentacje

CZAS:	Elastyczny (samodzielne badania, prezentacje w trakcie następnych sesji)
CELE:	Uczestnicy będą analizować globalne innowacje oraz najlepsze praktyki dotyczące gospodarki o obiegu zamkniętym w systemach żywnościowych. Uczestnicy zaprezentują swoje wyniki przed grupą.
REZULTATY:	Uczestnicy zidentyfikują udane studia przypadków oraz innowacje z różnych zakątków świata. Uczestnicy podniosą swoje umiejętności prezentacyjne i wymienią się wiedzą z rówieśnikami.

MATERIAŁY:	<p>Dostarczone z wyprzedzeniem zasoby internetowe oraz wytyczne dotyczące badań, obejmujące sugerowane bazy danych, czasopisma i strony internetowe skoncentrowane na gospodarce o obiegu zamkniętym oraz innowacjach w zakresie zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Wytyczne dotyczące formatu prezentacji na sesję uzupełniającą, w tym instrukcje dotyczące struktury prezentacji, z uwzględnieniem kluczowych sekcji, takich jak wprowadzenie, część główna i zakończenie.</p> <p>Przykłady skutecznych prezentacji, jeśli to konieczne, aby wspierać uczestników w opracowywaniu jasnego i efektywnego formatu.</p>
PRZEBIEG:	<p>Zadanie badawcze (do wykonania w domu) (czas elastyczny)</p> <p>Uczestnicy mają za zadanie wybrać globalną innowację lub najlepszą praktykę związaną z gospodarką o obiegu zamkniętym w systemach żywnościowych. Powinni skupić się na przykładzie, który ilustruje innowacyjne, skuteczne i skalowalne rozwiązania dla wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem w obszarze produkcji żywności, konsumpcji lub zarządzania odpadami.</p> <p>Zachęcamy uczestników do zapoznania się z różnorodnymi studiami przypadków z różnych krajów i regionów, szczególnie tymi, które wykazały wymierny sukces w zakresie wpływu na środowisko, społeczeństwo i gospodarkę. Powinni oni ocenić kluczowe czynniki, które przyczyniły się do powodzenia tych praktyk.</p> <p>Badania powinny obejmować również analizę wyzwań, które pojawiły się podczas wdrażania tych praktyk, oraz sposobów ich przewyciężenia.</p> <p>Uczestnicy powinni gromadzić informacje z wiarygodnych źródeł, takich jak publikacje akademickie, raporty branżowe oraz dokumenty międzynarodowych organizacji zajmujących się zrównoważonym rozwojem.</p> <p>Na zakończenie okresu badawczego uczestnicy powinni zgromadzić wystarczającą ilość danych, aby zaprezentować wybraną innowację lub najlepszą praktykę, w tym szczegóły dotyczące metodologii, wyników oraz potencjału do replikacji lub adaptacji w lokalnych warunkach.</p> <p>Przygotowanie prezentacji (do wykonania w domu) (czas elastyczny)</p> <p>Uczestnicy przygotowują krótką prezentację podsumowującą wyniki swoich badań. Prezentacja powinna zawierać:</p> <ul style="list-style-type: none"> Jasne wprowadzenie do wybranej innowacji lub najlepszej praktyki, w tym jej tło i kontekst. Omówienie procesów i metod zastosowanych w innowacji, z podkreśleniem kluczowych cech, które sprawiają, że jest ona skuteczna. Przegląd wyników lub skutków osiągniętych dzięki tej praktyce, w tym korzyści środowiskowych, społecznych i ekonomicznych. Analiza tego, w jaki sposób praktyki te mogłyby zostać zaadaptowane lub powielone w lokalnych społecznościach uczestników, z uwzględnieniem czynników takich jak kontekst kulturowy, ekonomiczny i regulacyjny. Podsumowanie, które zawiera praktyczne zalecenia lub spostrzeżenia dotyczące lokalnego stosowania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym. <p>Uczestnicy powinni zorganizować swoje prezentacje w sposób jasny i angażujący, wykorzystując pomoce wizualne, takie jak slajdy, wykresy czy obrazy, aby ułatwić zrozumienie treści. Zachęcamy ich do stosowania technik opowiadania historii, co pozwoli na przedstawienie wyników badań w sposób interesujący i przystępny.</p> <p>Zapewnij uczestnikom szablon lub wytyczne dotyczące formatu prezentacji, aby utrzymać spójność w całej grupie oraz ułatwić porównanie różnych innowacji.</p>

	<p>Sesja prezentacji (podczas kolejnych warsztatów) (czas elastyczny)</p> <p>Podczas kolejnych warsztatów uczestnicy zaprezentują grupie wyniki swoich badań, korzystając z formatu opracowanego w fazie przygotowawczej. Każda prezentacja powinna trwać około 5-7 minut, po czym odbędzie się krótka sesja pytań i odpowiedzi, w trakcie której publiczność będzie miała możliwość zadawania pytań oraz dzielenia się informacjami zwrotnymi.</p> <p>Zachęcamy uczestników do aktywnego angażowania się w sesję poprzez zadawanie pytań, dzielenie się informacjami zwrotnymi oraz wspieranie dyskusji. Taki sposób działania sprzyja stworzeniu dynamicznego środowiska, które promuje wymianę wiedzy i wspólne uczenie się.</p> <p>Facylitatorzy mogą wspierać proces, dbając o to, aby prezentacje przebiegały zgodnie z planem, koncentrując się na kluczowych punktach badań oraz zachęcając do wzajemnych informacji zwrotnych i konstruktywnych dyskusji.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Pod koniec sesji prezentacji prowadzący podsumuje kluczowe wnioski, zwracając uwagę na udane studia przypadków, wspólne wyzwania oraz innowacyjne rozwiązania, które mogą wywrzeć istotny wpływ.</p> <p>W szczególności omówi, w jaki sposób uczestnicy mogą zastosować zdobytą wiedzę w swojej pracy lub w kontekście lokalnych społeczności, podkreślając znaczenie dostosowywania globalnych rozwiązań do lokalnych warunków.</p> <p>Dodatkowo zachęci uczestników do refleksji nad tym, jak mogą dzielić się wiedzą zdobytą podczas badań z innymi członkami swoich lokalnych sieci, inspirując tym samym dalsze działania na rzecz bardziej zrównoważonej gospodarki o obiegu zamkniętym.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Zastanów się nad różnorodnością innowacji oraz najlepszych praktyk zaprezentowanych podczas sesji.</p> <p>Zapytaj uczestników, jakie wspólne tematy lub wzorce dostrzegli w analizowanych studiach przypadków.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.</p>

Refleksja grupowa

CZAS:	1-2 godziny
CELE:	<p>Uczestnicy będą zastanawiać się nad swoimi doświadczeniami edukacyjnymi podczas warsztatów.</p> <p>Uczestnicy podzielą się osobistymi spostrzeżeniami i zobowiązaniami związanymi z praktykami gospodarki o obiegu zamkniętym.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy przedstawią kluczowe wnioski i sposób, w jaki planują zastosować je w swoich społecznościach.</p> <p>Uczestnicy zaangażują się w znaczący dialog z rówieśnikami.</p>
MATERIAŁY:	<p>Pytania quizowe przygotowane z wyprzedzeniem (wielokrotnego wyboru, prawda/fałsz, otwarte).</p> <p>Arkusze wyników i długopisy.</p> <p>Nagrody dla uczestników lub zespołów z najwyższymi wynikami (opcjonalnie).</p>

PRZEBIEG:

Wprowadzenie (0:10 godz.)

Omów cel i przebieg sesji:

Cel sesji refleksyjnej – stworzenie przestrzeni dla uczestników do przemyślenia i zinternalizowania kluczowych koncepcji poznanych podczas warsztatów oraz zastanowienia się, jak mogą je zastosować w codziennym życiu.

Zakres sesji – obejmuje zarówno indywidualną refleksję, jak i wspólne dzielenie się doświadczeniami, co umożliwi uczestnikom czerpanie korzyści zarówno z własnych przemyśleń, jak i perspektywy grupy. Dzięki temu sesja pomaga ugruntować zdobyte doświadczenia i sprzyja większemu zaangażowaniu w długoterminowe działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Wprowadzenie wskazówek do refleksji – mają one na celu ukierunkowanie myślenia uczestników. Wskazówki mogą koncentrować się na indywidualnych doświadczeniach z nauki oraz na tym, jak uczestnicy wyobrażają sobie praktyczne zastosowanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym. Przykładowe pytania do refleksji obejmują:

Jaka była najważniejsza lekcja wyniesiona z warsztatów?

Jak w tym czasie ewoluowały twoje poglądy na temat praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym?

Jakie konkretne działania zobowiązujesz się podjąć w swoim życiu osobistym lub społeczności, aby promować praktyki gospodarki o obiegu zamkniętym?

Które aspekty gospodarki o obiegu zamkniętym uważasz za najtrudniejsze i jak można im sprostać w praktyczny sposób?

Indywidualna refleksja (0:20 godz.)

Przeznacz 20 minut na indywidualną refleksję, zapewniając spokojne otoczenie sprzyjające przemyśleniom i osobistym spostrzeżeniom. Zachęć uczestników do notowania odpowiedzi na pytania refleksyjne w swoich notatnikach. Pozwoli im to uchwycić wszelkie spostrzeżenia, wątpliwości oraz nowe pomysły pojawiające się podczas warsztatów.

Przypomnij uczestnikom, że ten czas jest przeznaczony na głęboką osobistą refleksję, a nie na pośpieszne pisanie. Zachęć ich, aby nie spieszyli się i skupili na przemyślanych odpowiedziach.

Uczestnicy powinni być zachęceni do zastanowienia się nad swoimi postawami wobec zrównoważonego rozwoju przed warsztatami oraz do porównania ich z aktualnym rozumieniem praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym. Należy również uwzględnić wszelkie wewnętrzne zmiany w podejściu do odpowiedzialności i działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Dzielenie się w grupie (0:25 godz.)

Po okresie indywidualnej refleksji podziel uczestników na mniejsze grupy liczące od 4 do 6 osób. W każdej grupie umożliw każdemu podzielenie się swoimi przemyśleniami, szczególnie koncentrując się na kluczowych spostrzeżeniach oraz możliwych zobowiązaniach, które zostały zidentyfikowane.

Zachęć uczestników do uważnego słuchania siebie nawzajem, poświęcając czas na zastanowienie się nad różnorodnością prezentowanych perspektyw. Członkowie grupy powinni być również motywowani do zadawania pytań wyjaśniających, wspierania swoich pomysłów oraz sugerowania sposobów na przewyciężenie potencjalnych przeszkód we wdrażaniu praktyk cyrkularnych.

	<p>Ćwiczenie quizowe (0:20 godziny)</p> <p>Przeprowadź quiz, odczytując każde pytanie na głos, a uczestnikom daj możliwość zapisania lub omówienia odpowiedzi w grupach.</p> <p>Quiz powinien obejmować kluczowe zasady praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym, zrównoważony rozwój w systemach żywnościowych oraz przykłady najlepszych praktyk zarówno na poziomie globalnym, jak i lokalnym.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Zachęć uczestników do refleksji nad wartością dzielenia się swoimi przemyśleniami w grupie. Czy ten proces przyczynił się do pogłębienia ich zrozumienia zasad gospodarki o obiegu zamkniętym? Czy wysłuchanie opinii innych zainspirowało ich do nowych pomysłów lub podejść w zakresie zrównoważonego rozwoju?</p> <p>Poproś uczestników o przedstawienie przewidywanych wyzwań związanych z wdrażaniem praktyk cyrkularnych oraz o refleksję nad tym, jak wspólne przemyślenia grupy mogą pomóc w pokonaniu tych barier.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Połącz uczestników ponownie w jedną grupę, aby podsumować kluczowe wnioski z sesji refleksyjnej. Zwróć uwagę na powtarzające się tematy z mniejszych grup oraz podkreśl znaczenie wsparcia rówieśniczego w promowaniu zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Zachęć uczestników do dzielenia się swoimi końcowymi refleksjami lub osobistymi zobowiązaniami. Oferuj pozytywne wsparcie dla ich otwartości i zaangażowania.</p> <p>Przedstaw sugestie dotyczące kolejnych kroków, takie jak dalsze angażowanie się w inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju, utrzymywanie kontaktu z innymi uczestnikami oraz poszukiwanie lokalnych możliwości zastosowania zdobytej wiedzy.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.</p>

WARSZTATY – KONSEKWENCJE MARNOWANIA ŻYWNOŚCI

Podczas tego warsztatu uczestnicy zgłębią temat marnotrawstwa żywności, analizując jego przyczyny oraz dalekosiężne skutki – zarówno środowiskowe, gospodarcze, jak i społeczne. Zbadają cykl życia żywności, począwszy od produkcji, przez konsumpcję, aż po utylizację, a także zidentyfikują kluczowe punkty, w których można ograniczyć marnotrawstwo. Dzięki angażującym dyskusjom, studiom przypadków oraz praktycznym ćwiczeniom uczestnicy rozwiną głębokie zrozumienie problemu marnowania żywności oraz zdobędą motywację do jego rozwiązania..

Nazwa aktywności	Konsekwencje marnowania żywności
Obszar ARD	Program recyklingu żywności
Moduł ARD	Zrównoważone życie: Energia słoneczna i program recyklingu żywności
Kluczowe kompetencje	Świadomość ekologiczna, krytyczne myślenie, myślenie interdyscyplinarne, umiejętności komunikacyjne, rozwiązywanie problemów, świadomość marnowania żywności, odpowiedzialność społeczna, globalne obywatelstwo.
Zakres tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 12: Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, SDG 13 Działania w dziedzinie klimatu, SDG 2: Zero głodu.
Cele edukacyjne	Nabycie umiejętności definiowania marnotrawstwa żywności oraz wielowymiarowego rozumienia tego zagadnienia, obejmującego aspekty środowiskowe, społeczne i ekonomiczne, a także rozwijanie zdolności do krytycznego myślenia i refleksji nad praktykami przeciwdziałania marnotrawieniu żywności.
Wiedza	Uczestnik nabył wiedzę na temat następujących zagadnień: konsekwencje marnowania żywności, strategie odzyskiwania żywności, zrównoważone zachowania konsumenckie oraz osobista odpowiedzialność za zrównoważone gospodarowanie żywnością.
Umiejętności	Uczestnicy potrafią: rozpoznać zrównoważone nawyki konsumenckie, dokonać refleksji nad swoim zachowaniem i wprowadzić zmiany w praktykach dotyczących marnowania żywności, zwiększyć swoje osobiste zaangażowanie w problematykę marnowania żywności.
Kompetencje	Uczestnicy potrafią: rozpoznać zjawisko marnotrawstwa żywności, nazwać przyczyny stojące za marnowaniem żywności, angażować się w zrównoważone praktyki, aktywnie promować ideę redukcji marnowania żywności.

Czas trwania	3 tygodnie x ok. 3-4 h pracy tygodniowo
Liczba uczestników	20
Wymagania wstępne	Brak
Wymagane materiały	Komputery/laptopy, flipchart
Zalecane metody pracy	Dyskusja grupowa, ćwiczenia praktyczne, wzajemne nauczanie
Metody weryfikacji efektów uczenia	Efekty szkolenia będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec modułu.
Szczegółowy plan działania	Dziennik odpadów żywnościowych – 1 godz. „Wasted! Historia marnowania żywności” - oglądanie filmu dokumentalnego – 2 godz. Dyskusja grupowa: Przyczyny i konsekwencje – 1 godz. Analiza studium przypadku – 3 godz. Wykład gościnny – 2 godz. Warsztat interaktywny: planowanie posiłków – 2 godz. Problemy lokalnej społeczności związane z marnowaniem żywności (od początku modułu) Projekt grupowy: Kampania uświadamiająca na temat marnowania żywności – 1 tydzień i dzienniki refleksji –1 godz.
Wskazówki dla facylitatorów	Zachęcaj uczestników do aktywnego zaangażowania poprzez refleksję nad swoimi nawykami, analizowanie rzeczywistych przypadków oraz omawianie praktycznych rozwiązań dotyczących marnowania żywności. Wykorzystuj interaktywne metody, takie jak warsztaty, projekty grupowe oraz wykłady ekspertów, aby pogłębić zrozumienie tematu i promować wprowadzenie realnych zmian.

Dziennik odpadów żywnościowych

CZAS:	1 h
CELE:	Uczestnicy będą śledzić spożycie żywności i ilość odpadów w ciągu tygodnia. Uczestnicy zastanowią się nad swoimi nawykami i zidentyfikują obszary wymagające poprawy.
REZULTATY:	Uczestnicy stworzą szczegółowy dziennik odpadów żywnościowych, który pomoże im zwizualizować ich wzorce konsumpcji. Uczestnicy podzielą się swoimi spostrzeżeniami i zobowiążą się do zmniejszenia ilości odpadów.
MATERIAŁY:	Szablony dzienników odpadów żywnościowych. Długopisy i notatniki.
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (0:10 godziny) Rozpocznij od przedstawienia grupie koncepcji dziennika odpadów żywnościowych, podkreślając jego kluczowe znaczenie dla zrozumienia osobistych nawyków związanych z konsumpcją żywności oraz zachowań prowadzących do marnotrawstwa. Omów, w jaki sposób dokumentowanie marnotrawstwa żywności może pomóc w identyfikacji obszarów, w których można uniknąć strat, oraz jak prowadzenie takiego dziennika sprzyja kształtowaniu bardziej zrównoważonych nawyków żywieniowych.

	<p>Prowadzenie dziennika – ćwiczenie (0:30 godziny)</p> <p>Rozdaj wszystkim uczestnikom szablony dzienników odpadów żywnościowych i przeprowadź ich przez instrukcje dotyczące ich wypełniania. Podkreśl znaczenie dokumentowania zarówno spożytej, jak i zmarnowanej żywności. Zachęć uczestników do uwzględnienia konkretnych przyczyn marnotrawstwa, takich jak zepsucie, nadmierne zakupy czy błędy w gotowaniu.</p> <p>Zapewnij dodatkowe wskazówki, akcentując znaczenie uczciwości w rejestrowaniu nawyków, aby maksymalizować korzyści płynące z tego działania. Upewnij się, że uczestnicy wiedzą, jak korzystać z dziennika przez cały tydzień.</p> <p>Dzielenie się wnioskami z grupą (0:15 godz.)</p> <p>Na koniec tygodnia zorganizuj spotkanie dla uczestników, aby mogli podzielić się swoimi wnioskami z dzienników dotyczących marnowania żywności. Zachęć ich do omówienia zauważonych wzorców, takich jak częste marnotrawstwo niektórych produktów spożywczych czy typowe przyczyny tego zjawiska. Stwórz przyjazną i otwartą atmosferę, w której uczestnicy będą mogli swobodnie dzielić się swoimi spostrzeżeniami oraz szukać wzajemnej pomocy i porad.</p> <p>Zachęć uczestników do refleksji nad tym, jak zmieniło się ich zachowanie oraz co mogliby zrobić inaczej w przyszłości, aby zminimalizować marnowanie żywności.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Podsumowując, warto podkreślić kluczowe znaczenie świadomości w kontekście ograniczania marnowania żywności. Często to, co marnujemy, pozostaje niewidoczne, dopóki nie zaczniemy tego monitorować i analizować. Kontynuując tę praktykę, każdy z nas ma szansę znacząco zmniejszyć swój osobisty ślad środowiskowy. Zachęć uczestników do dalszego korzystania z dzienników żywności po zakończeniu warsztatów.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Zastanów się, w jaki sposób monitorowanie marnotrawstwa żywności może przyczynić się do wprowadzenia bardziej zrównoważonych praktyk.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Zapewnij interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro itp.</p>

Identyfikacja problemów lokalnej społeczności związanych z marnowaniem żywności (zadanie realizowane od początku modułu)

CZAS:	W toku projektu
CELE:	<p>Uczestnicy zidentyfikują oraz przeanalizują kwestie związane z marnowaniem żywności w swojej lokalnej społeczności.</p> <p>Uczestnicy opracują strategie mające na celu rozwiązanie tych problemów.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy opracują szczegółowe zestawienie lokalnych problemów związanych z marnowaniem żywności.</p> <p>Uczestnicy przedstawią praktyczne rozwiązania, bazując na swoich ustaleniach.</p>
MATERIAŁY:	<p>Zasoby społeczności i statystyki dotyczące marnowania żywności.</p> <p>Tablice lub flipcharty do grupowej burzy mózgów.</p>

PRZEBIEG:	<p>Wstępna dyskusja (0:30 h)</p> <p>Przeprowadzenie sesji burzy mózgów w celu zidentyfikowania konkretnych problemów związanych z marnowaniem żywności w społeczności.</p> <p>Zachęcenie uczestników do dzielenia się osobistymi obserwacjami oraz danymi.</p> <p>Działalność badawcza (w toku)</p> <p>Uczestnicy będą prowadzić nieprzerwane badania przez cały czas trwania modułu, gromadząc dane oraz spostrzeżenia dotyczące przyczyn i skutków marnowania żywności.</p> <p>Rozwój strategii (0:30 h)</p> <p>Grupy będą współpracować w celu sformułowania strategii rozwiązywania zidentyfikowanych problemów.</p> <p>Prezentacja końcowa (na koniec modułu)</p> <p>Uczestnicy przedstawią swoje ustalenia i proponowane strategie większej grupie.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Po zakończeniu prezentacji zachęć do dyskusji na temat roli działań na szczeblu lokalnym w walce z marnowaniem żywności. Podkreśl, jak istotne jest zaangażowanie społeczności oraz wspólny wysiłek, które mogą prowadzić do istotnych zmian. Zastanów się, w jaki sposób każdy uczestnik może przyczynić się do uczynienia swojej lokalnej społeczności bardziej zrównoważoną.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Zachęć uczestników do głębokiej refleksji nad rolą działań lokalnych w skutecznym rozwiązywaniu problemów związanych z marnowaniem żywności.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro itp.</p>

„Wasted! Historia marnowania żywności” – oglądanie filmu dokumentalnego

CZAS:	2 godz.
CELE:	<p>Uczestnicy zyskają świadomość skali i wpływu marnowania żywności dzięki wizualnemu opowiadaniu historii.</p> <p>Uczestnicy będą aktywnie angażować się w krytyczne myślenie na temat rozwiązań związanych z marnowaniem żywności.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy zdobędą głębszą świadomość problemu marnowania żywności na całym świecie.</p> <p>Uczestnicy rozważą potencjalne rozwiązania zaprezentowane w filmie dokumentalnym.</p>
MATERIAŁY:	<p>Sprzęt do projekcji filmu.</p> <p>Notatniki do robienia notatek.</p>
PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (0:10 godz.)</p> <p>Krótko przedstaw film dokumentalny, zwracając uwagę na kluczowe elementy, które uczestnicy powinni szczególnie obserwować.</p> <p>Pokaz filmu dokumentalnego (1:30 h)</p> <p>Uczestnicy wspólnie oglądają film.</p> <p>Dyskusja po projekcji (0:20 h)</p> <p>Poprowadź dyskusję na temat kluczowych zagadnień poruszanych w filmie dokumentalnym oraz jego głównego przesłania.</p>

DEBRIEFING I EWALUACJA:	Zachęć uczestników do krytycznego myślenia na temat proponowanych rozwiązań. Jakie konkretne działania mogą podjąć poszczególne osoby, aby ograniczyć marnowanie żywności w swoim codziennym życiu? W jaki sposób społeczność oraz rządy mogą aktywnie zaangażować się w walkę z tym problemem? Omów wykonalność niektórych z przedstawionych rozwiązań i zachęć uczestników do refleksji nad tym, w jaki sposób mogą w praktyczny sposób przyczynić się do rozwiązania tego globalnego wyzwania.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Refleksja na temat wpływu filmu dokumentalnego oraz jego oddziaływania na poglądy uczestników dotyczące marnowania żywności.
FORMA ONLINE:	Skorzystaj z platformy spotkań online i zorganizuj dyskusję po obejrzeniu filmu dokumentalnego.

Dyskusja grupowa: przyczyny i konsekwencje

CZAS:	1 godz.
CELE:	Uczestnicy przeanalizują podstawowe przyczyny marnowania żywności oraz jego konsekwencje dla społeczeństwa i środowiska. Uczestnicy podzielą się swoimi przemyśleniami na temat sposobów łagodzenia tych problemów.
REZULTATY:	Uczestnicy zidentyfikują kluczowe przyczyny i konsekwencje marnowania żywności w dyskusjach grupowych. Uczestnicy zaproponują rozwiązania w oparciu o swoje spostrzeżenia.
MATERIAŁY:	Wskazówki i pytania do dyskusji. Tablica do podsumowywania punktów.
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (0:10 h) Przedstaw temat przyczyn i konsekwencji marnowania żywności. Dyskusja grupowa (0:40 h) Podziel uczestników na małe grupy, przydzielając każdej z nich konkretny temat związany z przyczynami lub konsekwencjami marnowania żywności. Na przykład jedna grupa może skupić się na przyczynach społecznych (takich jak postawy konsumentów czy brak edukacji żywieniowej), podczas gdy inna zajmie się konsekwencjami środowiskowymi (np. emisją gazów cieplarnianych czy problemem składowisk odpadów). Zachęć każdą grupę do krytycznego myślenia oraz rozważenia różnych aspektów przydzielonego tematu. Grupa analizująca przyczyny społeczne powinna zbadać, w jaki sposób nawyki kulturowe, zachowania konsumentów i praktyki produkcji żywności przyczyniają się do marnowania żywności. Poproś każdą grupę o opracowanie potencjalnych rozwiązań omawianego problemu. Jak można podejść do tego zagadnienia na poziomie jednostki, społeczności lub polityki? Zachęć uczestników do kreatywnego i praktycznego myślenia o możliwych rozwiązaniach. Dzielenie się spostrzeżeniami (0:10 h) Grupy prezentują swoje wyniki na szerszym forum. Podsumuj kluczowe punkty na tablicy.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Po zakończeniu wszystkich prezentacji, podsumuj kluczowe wnioski z dyskusji każdej grupy. Zwróć uwagę, że marnowanie żywności to złożony problem, który niesie ze sobą daleko idące konsekwencje. Podkreśl, jak istotne jest zrozumienie jego podstawowych przyczyn, aby skutecznie podejść do rozwiązania tego wyzwania.

WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zachęć uczestników do zastanowienia się nad istotą zrozumienia złożoności problemu marnowania żywności.
FORMA ONLINE:	Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro itp.

Analiza studium przypadku

CZAS:	2 h
CELE:	Uczestnicy przeanalizują rzeczywiste studia przypadków związane z zarządzaniem odpadami żywnościowymi. Uczestnicy zidentyfikują najlepsze praktyki i zdobyte doświadczenia.
REZULTATY:	Uczestnicy uzyskają wgląd w skuteczne strategie ograniczania marnotrawstwa żywności. Uczestnicy opracują rekomendacje na podstawie analizy studium przypadku.
MATERIAŁY:	Dokumenty studium przypadku. Wskazówki do dyskusji i analizy.
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (0:15 h) Wyjaśnij znaczenie studiów przypadku w poznawaniu skutecznych rozwiązań w zakresie marnowania żywności. Analiza grupowa (1:00 h) Podziel uczestników na grupy, z których każda otrzyma inne studium przypadku. Grupy analizują przypadek, koncentrując się na wynikach i strategiach. Prezentacje grupowe (0:30 h) Każda grupa przedstawia wyniki studium przypadku i zalecenia na szerszym forum.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Po zakończeniu wszystkich prezentacji, zaprosz uczestników do wspólnej refleksji nad tym, jak przedstawione studia przypadków ilustrują brak jednego uniwersalnego rozwiązania problemu marnowania żywności. Zachęć ich do rozważenia tych przypadków w kontekście własnych społeczności oraz do dyskusji na temat sposobów, w jakie mogą wykorzystać wyciągnięte wnioski, aby ograniczyć marnowanie żywności w swoim otoczeniu.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Razem z grupą zastanówcie się, w jaki sposób uczestnicy mogą wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w swoim lokalnym kontekście.
FORMA ONLINE:	Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro itp.

Interaktywne warsztaty: planowanie posiłków z piekarnią Protopappa

CZAS:	2 godz.
CELE:	Uczestnicy poznają skuteczne strategie planowania posiłków w celu ograniczenia marnowania żywności. Uczestnicy wezmą udział w praktycznych zajęciach w lokalnej piekarni.
REZULTATY:	Uczestnicy będą tworzyć plany posiłków, które minimalizują ilość odpadów i wykorzystują lokalne składniki. Uczestnicy zrozumieją znaczenie planowania w zrównoważonym rozwoju żywności.

MATERIAŁY:	Szablony planowania posiłków. Składniki do przygotowania posiłku.
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (0:10 h) Przedstawienie koncepcji planowania posiłków i korzyści płynących z ograniczenia marnowania żywności. Prezentacja piekarni Protopappa (0:30 h) Piekarnia dzieli się wskazówkami na temat wykorzystywania resztek składników i tworzenia zbilansowanych posiłków. Praktyczne planowanie posiłków (0:50 h) Uczestnicy pracują w grupach, aby stworzyć plany posiłków w oparciu o dostarczone składniki. Sesja grupowa (0:20 h) Grupy przedstawiają swoje plany posiłków i omawiają, w jaki sposób dążą do zmniejszenia ilości odpadów.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Po zakończeniu wszystkich prezentacji zachęć uczestników do refleksji nad tym, w jaki sposób przedstawione studia przypadków ukazują, że nie ma jednego uniwersalnego rozwiązania problemu marnowania żywności. Poproś ich, aby zastanowili się nad tymi studiami w kontekście swoich własnych społeczności i przedyskutowali, w jaki sposób mogą wykorzystać wyciągnięte wnioski do ograniczenia marnotrawstwa żywności w swoim otoczeniu.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Razem z grupą zastanówcie się nad procesem planowania posiłków oraz jego potencjalnym wpływem na ograniczenie marnowania żywności.
FORMA ONLINE:	Korzystanie z platform wideokonferencyjnych, takich jak Zoom czy MS Teams, znacząco ułatwia prowadzenie prezentacji, pracę w podgrupach oraz organizację dyskusji grupowych. Warto również skorzystać z narzędzi do udostępniania dokumentów oraz tablic do współpracy, takich jak Google Docs czy Miro.

Identyfikacja problemów lokalnej społeczności związanych z marnowaniem żywności (zadanie realizowane od początku modułu) – realizacja działań

CZAS:	2 godz.
CELE:	Uczestnicy wdrożą strategie mające na celu rozwiązanie lokalnych problemów związanych z marnowaniem żywności. Uczestnicy będą współpracować z lokalną społecznością, aby zwiększyć świadomość oraz wprowadzać skuteczne rozwiązania.
REZULTATY:	Uczestnicy podejmą konkretne kroki w celu ograniczenia marnotrawstwa żywności w swojej społeczności. Uczestnicy rozwiną umiejętności angażowania lokalnej społeczności.
MATERIAŁY:	Zasoby dla społeczności (ulotki, arkusze informacyjne). Zaopatrzenie dla wszelkich planowanych działań (np. programy odzysku żywności, warsztaty).

PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (0:10 h)</p> <p>Podsumowanie poprzednich dyskusji na temat lokalnych problemów związanych z marnowaniem żywności.</p> <p>Planowanie wdrożenia (0:30 h)</p> <p>Podziel uczestników na mniejsze grupy i poproś ich o wybranie konkretnych działań, które chcieliby wdrożyć. Potencjalne inicjatywy mogą obejmować organizację warsztatów dla społeczności, mających na celu edukację na temat ograniczania marnowania żywności, uruchomienie programu odzyskiwania żywności, który umożliwi redystrybucję nadwyżek do lokalnych organizacji charytatywnych, lub zorganizowanie kampanii uświadamiającej na temat marnowania żywności podczas lokalnych wydarzeń.</p> <p>Zapewnij każdej grupie czas na szczegółowe zaplanowanie działań, przydzielenie zadań, określenie niezbędnych materiałów oraz zastanowienie się, jak najlepiej zaangażować społeczność. Zachęć uczestników do kreatywnego myślenia o tym, jak sprawić, by ich działania miały realny wpływ i były zrównoważone.</p> <p>Wykonanie aktywności (1:00 h)</p> <p>Wdrażanie zaplanowanych działań oraz angażowanie członków lokalnej społeczności w celu podnoszenia świadomości i dostarczania rozwiązań dotyczących ograniczania marnowania żywności. W zależności od charakteru działań, uczestnicy mogą rozdawać ulotki, prowadzić warsztaty, organizować zbiórki żywności lub wystawiać materiały informacyjne na lokalnych rynkach oraz w domach kultury.</p> <p>Zachęcaj uczestników do interakcji z członkami społeczności, odpowiadania na pytania oraz zbierania informacji zwrotnych. Podkreśl znaczenie wspierania poczucia zaangażowania społeczności w walkę z marnowaniem żywności.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Omówienie sukcesów i wyzwań napotkanych podczas wdrażania.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zachęć do refleksji nad wpływem zaangażowania społeczności w przeciwdziałanie marnowaniu żywności.
FORMA ONLINE:	Korzystanie z platform wideokonferencyjnych, takich jak Zoom czy MS Teams, oraz transmisji na żywo przez media społecznościowe bezpośrednio z warsztatów.

Projekt grupowy – kampania uświadamiająca na temat marnowania żywności

CZAS:	3 godz.
CELE:	<p>Uczestnicy stworzą kampanię uświadamiającą na temat marnowania żywności w swojej społeczności.</p> <p>Uczestnicy będą współpracować, wykorzystując wiedzę zdobytą podczas wcześniejszych warsztatów.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy stworzą kompleksowy plan kampanii z jasnymi celami i strategiami.</p> <p>Uczestnicy zwiększą swoje umiejętności pracy zespołowej i zarządzania projektami.</p>
MATERIAŁY:	<p>Szablony planowania kampanii.</p> <p>Dostęp do zasobów i statystyk społeczności.</p>

<p>PRZEBIEG:</p>	<p>Wprowadzenie (0:15 h) Wyjaśnij znaczenie kampanii uświadamiających w ograniczaniu marnowania żywności. Burza mózgów w grupie (0:30 h) Grupy przeprowadzają burzę mózgów na temat pomysłów na kampanię, koncentrując się na docelowych odbiorcach i kluczowych komunikatach. Planowanie kampanii (1:00 h) Każda grupa opracuje szczegółowy plan kampanii, zgodnie z szablonem planowania kampanii. Plan powinien zawierać: Cele: Jakie konkretne wyniki chce osiągnąć grupa? Przykłady obejmują zwiększenie świadomości na temat marnowania żywności, zachęcanie do zmiany zachowań lub zaangażowanie określonej liczby osób. Działania: Jakie konkretne działania lub wydarzenia zorganizuje grupa? Przykłady obejmują tworzenie postów w mediach społecznościowych, dystrybucję ulotek, organizację warsztatów lub uruchomienie programu odzyskiwania żywności dla społeczności. Grupa docelowa: Do kogo skierowana jest kampania i dlaczego? Grupy powinny określić cechy demograficzne i psychograficzne swoich odbiorców docelowych, aby odpowiednio dostosować przekaz. Metody oceny: W jaki sposób mierzona będzie skuteczność kampanii? Może to obejmować ankiety, formularze opinii, wskaźniki zaangażowania w mediach społecznościowych lub śledzenie liczby osób, do których dotarły działania. Dostarcz wskazówki, gdy grupy będą pracować nad tymi elementami, zwracając uwagę na logistyczne i kreatywne aspekty ich kampanii. Zachęć je do refleksji nad tym, jak w angażujący, przystępny i skuteczny sposób dotrzeć do odbiorców. Przygotowanie prezentacji (0:15 h) Przygotuj się do zaprezentowania swoich kampanii podczas następnego sesji. „Dzienniki refleksji” – Moderowana refleksja grupowa (0:45 h) Zapewnij uczestnikom wskazówki do refleksji, które pomogą im w pisaniu. Niektóre potencjalne podpowiedzi mogą obejmować: Jakich najważniejszych rzeczy dowiedziałeś się o marnowaniu żywności i jego wpływie? Jak zmieniło się Twoje spojrzenie na marnowanie żywności w trakcie tego modułu? Jakie konkretne działania podejmiesz w swoim życiu, aby ograniczyć marnowanie żywności? Jakie wyzwania wiążą się z wdrożeniem tych działań i jak można je przezwyciężyć? Zachęć uczestników do podzielenia się fragmentami swoich dzienników, jeśli czują się z tym komfortowo (0:15 h).</p>
<p>DEBRIEFING I EWALUACJA:</p>	<p>Zachęć uczestników do refleksji nad tym, w jaki sposób ich kampanie mogą przyczynić się do rzeczywistych zmian w społecznościach oraz jaki wpływ mają nadzieję osiągnąć. Omów, w jaki sposób współpraca i praca zespołowa wpłynęły na proces planowania. Oceń napotkane wyzwania oraz metody ich przezwyciężenia, a także zaproponuj możliwe ulepszenia na przyszłość.</p>
<p>WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:</p>	<p>Rozważ na forum grupy proces opracowywania kampanii uświadamiającej oraz jej potencjalny wpływ. Porusz temat, w jaki sposób osobiste zobowiązania mogą wpłynąć na szersze oddziaływanie na społeczność w kontekście marnowania żywności.</p>

FORMA ONLINE:

Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.

WARSZTATY – PRAKTYCZNE ROZWIĄZANIA W ZAKRESIE RECYKLINGU ŻYWNOŚCI

Warsztaty mają na celu wyposażenie uczestników w praktyczne umiejętności oraz wiedzę na temat recyklingu żywności, kompostowania i odpowiedzialnego zarządzania resztkami. Uczestnicy zapoznają się z różnorodnymi metodami, które pozwalają na unikanie składowania odpadów żywnościowych oraz ich przekształcanie w cenne zasoby. Dzięki interaktywnym zajęciom, wizytom w terenie (w miarę możliwości) oraz projektom grupowym, uczestnicy zdobędą praktyczne doświadczenie w ograniczaniu marnotrawstwa żywności i przyczynianiu się do tworzenia zrównoważonych systemów żywnościowych.

Nazwa aktywności	Praktyczne rozwiązania w zakresie recyklingu żywności
Obszar ARD	Program recyklingu żywności
Moduł ARD	Zrównoważone życie: Energia słoneczna i program recyklingu żywności
Kluczowe kompetencje	Świadomość ekologiczna, krytyczne myślenie, interdyscyplinarne podejście, umiejętności komunikacyjne, zdolność rozwiązywania problemów, świadomość marnowania żywności, odpowiedzialność społeczna oraz globalne obywatelstwo.
Zakres tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 12: Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, SDG 13 Działania w dziedzinie klimatu, SDG 2: Zero głodu.
Cele edukacyjne	Umiejętność zrozumienia problemu, przeanalizowania go i zakomunikowania. Rozwiązywanie problemów i promowanie strategii przeciwdziałania marnowaniu żywności.
Wiedza	Uczestnik posiada wiedzę na temat: znaczenia zjawiska marnowania żywności, strategii recyklingu żywności, zrównoważonych zachowań konsumenckich oraz osobistej odpowiedzialności.
Umiejętności	Korzyści dla uczestników: zwiększenie świadomości na temat marnowania żywności, umiejętność refleksji nad własnym zachowaniem oraz dostosowywania osobistych praktyk w tej dziedzinie, wzrost osobistego zaangażowania, rozwój zdolności do rozwiązywania problemów, umiejętność odpowiedzialnej poprawy swoich osobistych praktyk.
Kompetencje	Uczestnicy potrafią: identyfikować odpady żywnościowe, analizować przyczyny ich powstawania, angażować się w zrównoważone praktyki, znajdować rozwiązania, pełnić rolę rzecznika świadomości.

Czas trwania	3 tygodnie x ok. 3-4 godz. pracy tygodniowo
Liczba uczestników	20
Wymagania wstępne	Brak
Wymagane materiały	Narzędzia ogrodnicze i resztki jedzenia
Zalecane metody pracy	Dyskusja grupowa, zajęcia praktyczne, wzajemne nauczanie
Metody weryfikacji efektów uczenia	Efekty uczenia się będą weryfikowane na podstawie zadań praktycznych wykonywanych pod koniec modułu.
Szczegółowy plan działania	Warsztaty z podstaw kompostowania. Zbieranie i sortowanie odpadów spożywczych – 2 godz. Fermentacja beztlenowa i bioenergia – 4 godz. Innowacyjne technologie recyklingu odpadów spożywczych (suszenie żywności na słońcu) – w toku projektu, 2 godz. Wizyta terenowa w zakładzie kompostowania lub w firmie odpowiedzialnej za odbiór odpadów w lokalnym mieście – 2 godz. Odzyskiwanie i redystrybucja żywności – 2 godz. Dzienniki refleksji – 1 godz.
Wskazówki dla fasilitatorów	Zachęcaj do aktywnego uczestnictwa, stawiając pytania i inicjując dyskusje. Ułatwiał zrozumienie złożonych tematów, korzystając z wizualizacji oraz klarownych wyjaśnień. Wspieraj pracę zespołową w projektach grupowych, promując współpracę. Regularnie przekazuj informacje zwrotne i wskazówki, aby pomóc uczestnikom utrzymać właściwy kierunek i rozwijać swoje umiejętności.

Warsztaty z podstaw kompostowania oraz zbiórka i sortowanie odpadów spożywczych

CZAS:	2 h
CELE:	Uczestnicy zapoznają się z podstawami kompostowania oraz korzyściami, jakie niesie ono w zakresie ograniczania marnotrawstwa żywności. Uczestnicy zidentyfikują materiały odpowiednie do kompostowania i rozumieją mechanizm tego procesu. Uczestnicy dostrzegą znaczenie sortowania resztek żywności dla efektywnego recyklingu i kompostowania. Uczestnicy nauczą się, jak skonfigurować system zbierania odpadów spożywczych.
REZULTATY:	Uczestnicy stworzą mini pojemnik na kompost oraz nauczą się, jak go odpowiednio konserwować. Uczestnicy będą potrafili wyjaśnić korzyści płynące z kompostowania, które przyczyniają się do zmniejszenia ilości odpadów składowanych na wysypiskach. Uczestnicy rozwiną umiejętności identyfikacji materiałów kompostowalnych i niekompostowalnych. Uczestnicy wprowadzą system sortowania odpadów w swoich domach lub społecznościach.
MATERIAŁY:	Pojemniki do kompostowania (miniaturowe lub modele). Próbki materiałów nadających się do kompostowania (resztki kuchenne, odpady z podwórka). Materiały informacyjne z wytycznymi dotyczącymi kompostowania. Pojemniki do sortowania resztek żywności (oznaczone jako kompost, recykling, wysypisko). Próbki odpadów żywnościowych do ćwiczeń sortowania.

PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (0:20 h) Wyjaśnij znaczenie kompostowania w redukcji odpadów i wzbogacaniu gleby. Prezentacja (0:30 h) Omówienie procesu kompostowania, używanych materiałów i typowych błędów. Aktywność praktyczna (1:00 h) Podziel uczestników na małe grupy, aby stworzyli mini kosze na kompost z wykorzystaniem dostarczonych materiałów. Następnie poprowadź ich przez proces nakładania warstw oraz pielęgnacji kompostu. Sortowanie (0:30 h) Zapewnij uczestnikom różne próbki resztek żywności. Niech w grupach posortują próbki do odpowiednich pojemników. Dyskusja grupowa (0:20 h) Poprowadzenie dyskusji na temat wyzwań związanych z sortowaniem oraz sposobów promowania właściwych praktyk.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Podsumowanie kluczowych wniosków i zachęcenie uczestników do rozpoczęcia kompostowania w domu.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zastanów się nad potencjalnym wpływem kompostowania na redukcję odpadów żywnościowych oraz nad tym, jak praktyki sortowania mogą przyczynić się do zmniejszenia zanieczyszczenia strumieni kompostowania i recyklingu.
FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.
FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.

Technologie recyklingu odpadów spożywczych (suszenie żywności na słońcu)

CZAS:	1 godz. oraz zadania domowe w toku projektu
CELE:	<p>Uczestnicy odkryją innowacyjne techniki recyklingu odpadów spożywczych, ze szczególnym uwzględnieniem suszenia na słońcu. Uczestnicy zapoznają się z korzyściami odżywczymi i ekonomicznymi płynącymi z suszenia żywności.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy zrozumieją proces suszenia na słońcu i jego zastosowanie w konserwacji żywności. Uczestnicy będą eksperymentować z technikami suszenia przy użyciu różnych produktów spożywczych.</p>
MATERIAŁY:	<p>Próbki owoców i warzyw nadających się do suszenia. Sprzęt do suszenia na słońcu lub prowizoryczna stacja suszenia. Materiały informacyjne na temat technik suszenia na słońcu i przepisy kulinarne.</p>

PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (0:10 h)</p> <p>Wyjaśnij pojęcie suszenia na słońcu i jego rolę w konserwacji żywności.</p> <p>Demonstracja (0:20 h)</p> <p>Zademonstruj proces suszenia na słońcu i omów kwestie bezpieczeństwa.</p> <p>Aktywność praktyczna (0:20 h)</p> <p>Uczestnicy przygotowują i ustawiają swoje produkty spożywcze do suszenia.</p> <p>Podsumowanie (0:10 h)</p> <p>Omówienie korzyści suszenia na słońcu jako zrównoważonej praktyki.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Poproś uczestników o podzielenie się wszelkimi wyzwaniami lub wnioskami wyciągniętymi z ćwiczenia praktycznego. Omów czynniki, które mogą mieć wpływ na powodzenie suszenia na słońcu, w tym warunki pogodowe i dostępność odpowiednich przestrzeni.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Zachęć uczestników do samodzielnego przygotowania produktów do suszenia w domu. Twórz filmy, krótkie nagrania wideo oraz zdjęcia dokumentujące proces suszenia.</p> <p>Zastanów się, jak suszenie żywności może przyczynić się do redukcji odpadów oraz promować zrównoważony rozwój.</p>
FORMA ONLINE:	<p>Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.</p>

Wizyta terenowa w zakładzie kompostowania

CZAS:	2 h
CELE:	<p>Uczestnicy będą mieli okazję obserwować działający zakład kompostowania, co pozwoli im lepiej zrozumieć jego funkcjonowanie.</p> <p>Uczestnicy zapoznają się z procesami oraz korzyściami płynącymi z kompostowania na dużą skalę.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy uzyskają wgląd w logistyczne aspekty kompostowania w skali społeczności.</p> <p>Uczestnicy będą współpracować z ekspertami, aby zadawać pytania dotyczące praktyk kompostowania.</p>
MATERIAŁY:	<p>Organizacja transportu na czas wizyty.</p> <p>Notatnik do robienia notatek.</p>
PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (0:10 h)</p> <p>Poinformuj uczestników, czego mogą się spodziewać podczas wizyty w obiekcie.</p> <p>Wycieczka po obiekcie (1:40 h)</p> <p>Poprowadź uczestników przez kompostownię, szczegółowo omawiając każdy etap procesu. Rozpocznij od zbierania i sortowania odpadów, następnie przejdź do samego procesu kompostowania, obejmującego przerzucanie, napowietrzanie oraz zarządzanie wilgocią. Na koniec zaprezentuj gotowy produkt – kompost.</p> <p>Zachęcaj uczestników do zadawania pytań oraz do dyskusji z personelem zakładu, dając im możliwość poruszenia kwestii związanych z wyzwaniami kompostowania, najlepszymi praktykami oraz potencjalnymi ulepszeniami.</p> <p>Podkreśl znaczenie technologii i innowacji stosowanych w zakładzie, które mają na celu optymalizację procesu kompostowania, a także korzyści dla środowiska wynikające z kompostowania na dużą skalę.</p> <p>Refleksja (0:10 h)</p> <p>Zakończ dyskusją grupową na temat obserwacji i spostrzeżeń uzyskanych podczas wizyty.</p>

DEBRIEFING I EWALUACJA:	Poproś uczestników, aby zastanowili się, w jaki sposób mogliby wdrożyć kompostowanie w swoim życiu lub społeczności. Co byłoby potrzebne do stworzenia udanego systemu kompostowania na skalę lokalną?
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zastanów się, w jaki sposób kompostowanie w społeczności może wpłynąć na lokalne wysiłki na rzecz zrównoważonego rozwoju.
FORMA ONLINE:	Korzystanie z platform wideokonferencyjnych (Zoom, MS Teams)

Odysk i redystrybucja żywności

CZAS:	2 h
CELE:	Uczestnicy zrozumieją znaczenie odzyskiwania i redystrybucji żywności w ograniczaniu marnotrawstwa. Uczestnicy dowiedzą się o organizacjach zaangażowanych w odzyskiwanie żywności.
REZULTATY:	Uczestnicy będą w stanie zidentyfikować lokalne inicjatywy odzyskiwania żywności. Uczestnicy zrozumieją, w jaki sposób mogą zaangażować się w te inicjatywy lub je wspierać.
MATERIAŁY:	Organizacja transportu na czas wizyty. Notatnik do robienia notatek.
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (0:10 h) Omówienie znaczenia odzysku żywności i wpływu na bezpieczeństwo żywnościowe. Prezentacja (1:45 h) Przedstawienie przykładów lokalnych organizacji zaangażowanych w odzyskiwanie żywności, nakreślenie ich metod zbierania, sortowania i redystrybucji żywności wśród potrzebujących. Wezwanie do działania (0:05 h) Zachęcaj uczestników do angażowania się w działalność tych organizacji poprzez wolontariat lub darowizny.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Omów korzyści płynące z odzyskiwania żywności, w tym ograniczenie marnowania żywności, wspieranie dobrobytu społeczności i tworzenie bardziej zrównoważonych systemów żywnościowych. Zachęć uczestników do zastanowienia się, w jaki sposób mogą zaangażować się w działalność organizacji odzyskujących żywność, poprzez wolontariat, rzecznictwo lub praktyczne działania mające na celu ograniczenie marnowania żywności w ich życiu osobistym.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zastanów się nad rolą społeczności w wysiłkach na rzecz odzyskiwania żywności i nad tym, w jaki sposób poszczególne osoby mogą się do tego przyczynić.
FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet do zaangażowania i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.

Dzienniki refleksyjne

CZAS:	1 godz.
CELE:	Uczestnicy zastanowią się nad swoimi doświadczeniami edukacyjnymi związanymi z recyklingiem żywności i zrównoważonymi praktykami. Uczestnicy zobowiążą się osobiście do ograniczenia marnotrawstwa żywności.
REZULTATY:	Uczestnicy zapiszą kluczowe spostrzeżenia podsumowujące i przyszłe działania. Uczestnicy zwiększą swoją samoświadomość w zakresie kwestii związanych z marnowaniem żywności.
MATERIAŁY:	Szablon dziennika
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (0:10 h) Wyjaśnij znaczenie refleksji w utrwalaniu zdobytej wiedzy i wzmocnienia zaangażowania. Refleksja z prowadzącym (0:30 h) Zapewnij uczestnikom konkretne odpowiedzi, aby poprowadzić dyskusję. Przykłady odpowiedzi poniżej: Czego dowiedziałeś się o marnowaniu żywności i zrównoważonym rozwoju podczas tej serii warsztatów? Jakie strategie możesz zastosować w swoim życiu, aby ograniczyć marnowanie żywności? Jak możesz przyczynić się do działań na rzecz zrównoważonego rozwoju w swojej społeczności? Jakie wyzwania wiążą się z wdrożeniem tych zmian i jak można im sprostać? Daj uczestnikom czas na refleksję i pisanie w dziennikach, umożliwiając im zapisanie spostrzeżeń, zobowiązań i przyszłych celów. Dzielenie się spostrzeżeniami (0:15 h) Poproś uczestników, aby podzielili się swoimi refleksjami, jeśli czują się z tym komfortowo.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Omów korzyści płynące z odzyskiwania żywności, w tym zmniejszenie marnotrawstwa żywności, wspieranie dobrobytu społeczności i tworzenie bardziej zrównoważonych systemów żywnościowych. Zachęć uczestników do zastanowienia się, w jaki sposób mogą zaangażować się w działalność organizacji odzyskujących żywność, poprzez wolontariat, rzecznictwo lub praktyczne działania mające na celu ograniczenie marnowania żywności w ich życiu osobistym.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zastanów się, w jaki sposób osobiste zobowiązania mogą przyczynić się do szerszych zmian w społeczności w zakresie marnowania żywności.
FORMA ONLINE:	Korzystaj z platform do wideokonferencji (Zoom, MS Teams). Zadbaj o interaktywność sesji, korzystając z podpokoi do dyskusji grupowych, ankiet i narzędzi do współpracy wizualnej, takich jak Miro, Google Docs itp.

Moduł 5

Zrównoważone finanse

ZRÓWNOWAŻONE FINANSE

W tym module uczestnicy będą mieli okazję spojrzeć na zrównoważone finanse z szerszej perspektywy. Uczestnicy, którzy opanują podstawowe umiejętności cyfrowe i finansowe, poznają również podstawowe pojęcia ekonomiczne oraz wpływ decyzji finansowych ludzi na ich środowisko. Bilansowanie dochodów i wydatków jako umiejętność, którą powinien osiągnąć każdy młody człowiek oraz kontynuacja tych praktyk w przyszłości są istotnymi elementami tego modułu, podobnie jak budowanie świadomości znaczenia decyzji finansowych w zrównoważonych postawach. Dzięki praktycznym zastosowaniom, które zostaną opracowane w ramach modułu, uczestnicy będą mieli możliwość doświadczyć pozytywnych efektów w codziennym życiu. Intencją i kierunkiem tego modułu jest nie tylko utrzymanie właściwych postaw finansowych podczas studiów i w młodości, ale także polepszenie perspektyw uczestników w ich dalszym życiu.

Nazwa modułu	Zrównoważone finanse
Zakres tematyczny	Obszar treści tego modułu jest powiązany z następującymi celami SDG: SDG 1- Brak ubóstwa, SDG 8 - Godna praca i wzrost gospodarczy.
Cele edukacyjne	Zwiększenie świadomości ekonomicznej młodych ludzi, umożliwienie im ustanowienia zrównoważonych indywidualnych struktur ekonomicznych i przyczynienie się do ich dobrobytu.
Kluczowe kompetencje	Wiedza ekonomiczna, przywództwo w zakresie zmian, elastyczność perspektywy, szybkie podejmowanie decyzji
Czas trwania	Całkowity czas trwania: 3 miesiące (12 tygodni) Proponowany harmonogram: Prezentacja projektu - wprowadzenie (1 tydzień) KIM JESTEM? Rozpoznanie finansowe (2 tydzień) Jak osiągnąć zrównoważoną ekonomię osobistą? (2 tydzień) Plany na przyszłość dla zrównoważonej gospodarki (3 tydzień) Ocena finansowa dla zrównoważonej gospodarki (4 tydzień) Masterklasa (Jak tworzyć interaktywne studia przypadków dotyczące zrównoważonych uniwersytetów?) (10 tydzień) Wykład mistrzowski (Uniwersytet - kompetencje w zakresie zrównoważonego rozwoju - rynek pracy) (11 tydzień) Ewaluacja (tydzień 12) Prezentacja projektu (tydzień 12)
Liczba uczestników	20 (1 grupa)
Wymagania wstępne	Moduł jest przeznaczony dla młodych w wieku 16-30
Zalecane metody pracy	Eksperymentalne i zintegrowane poprzez pracę grupową środowisko uczenia się, masterklasy, miniwykłady, studium przypadku, uczenie się oparte na rozwiązywaniu problemów.

Zalecane metody weryfikacji poziomu kompetencji przed i po ukończeniu modułu

Zaleca się stosowanie prostych testów wstępnych i końcowych w formie pytań otwartych. Osiągnięty poziom kompetencji powinien być również mierzony w odniesieniu do końcowych wyników modułu w formie interaktywnych studiów przypadku.

Bibliografia

TURHAN TEKİN, Gökçe (2020). Finansal Okuryazarlık İle İlgili Tutum Ve Davranışların Üniversite Öğrencilerine Yönelik Değerlendirilmesi (Ocena postaw i zachowań studentów uniwersytetu w zakresie wiedzy finansowej): <https://doi.org/10.33203/mfy.711089>

WARSZTAT – KIM JESTEM? ANALIZA FINANSOWA

Warsztat „Analiza finansowa drogą samopoznania” oferuje uczestnikom wciągającą i praktyczną eksplorację podstawowych koncepcji finansowych i sztuki analizowania sprawozdań finansowych. W ciągu kilku godzin uczestnicy zostaną zanurzeni w praktycznych scenariuszach zaprojektowanych w celu nabycia ogólnego zrozumienia zagadnień finansowych i zwiększenia umiejętności analitycznych drogą samopoznania, poprzez pracę w grupie oraz pracę indywidualną.

Nazwa aktywności	KIM JESTEM? Finansowe samopoznanie
Obszar ARD	Zrównoważone finanse
Moduł ARD	ZRÓWNOWAŻONE FINANSE
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego; kompetencje normatywne
Zakres tematyczny	SDG 1- Brak ubóstwa SDG 8 - Godna praca i wzrost gospodarczy
Cele edukacyjne	Głównym celem tego warsztatu jest zrozumienie koncepcji zrównoważonego finansowania poprzez zrozumienie terminologii finansowej, takiej jak dochody, wydatki, aktywa, pasywa, budżety, przepływy pieniężne, zyski i straty oraz analiza sprawozdania finansowego, w tym rachunku zysków i strat, bilansu i rachunku przepływów pieniężnych. Uczestnicy będą mogli się także skupić na taksonomii zrównoważonego finansowania, takiej jak łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich, zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym i inne powiązane obszary.
Wiedza	Uczestnik zna: koncepcję zrównoważonego finansowania, podstawową terminologię finansową, znaczenie zrównoważonego finansowania, główne zasady zrównoważonego finansowania i polityka finansowa UE.
Umiejętności	Uczestnik potrafi: wykazać się gruntownym zrozumieniem podstawowych pojęć finansowych, krytycznie ocenić swoje osobiste finanse, wyznaczyć sobie cele finansowe zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Kompetencje	<p>Uczestnik potrafi:</p> <p>analizować złożone systemy zrównoważonego finansowania w różnych skalach i punktach odniesienia,</p> <p>w sposób etyczny i zrównoważony planować codzienne życie finansowe, zrozumieć środowisko i wpływ, jaki ma na nie działalność człowieka</p> <p>rozpoznać różnice i podobieństwa między warunkami finansowymi rówieśników,</p> <p>dochodzić do rozwiązań na podstawie codziennych sprawozdań finansowych,</p> <p>zrozumieć społeczny wymiar zrównoważonego rozwoju.</p>
Czas trwania	180 min.
Liczba uczestników	20
Wymagania wstępne	Brak
Wymagane materiały	Kartki papieru A4, długopisy w zależności od liczby uczestników. Może się przydać sprzęt audio w celu poprawienia koncentracji.
Zalecane metody pracy	Debata będzie przebiegać w następujący sposób, ponieważ uczestnicy będą pracować w grupach, również w mniejszych grupach 2-2, 3-3, uczestnicy mogą pracować nad działaniami rozpoznawczymi.
Metody weryfikacji efektów uczenia	Ocenie podlega poziom zrozumienia przez uczestników pojęć, zasad i terminologii finansowej. Testy te mogą obejmować pytania wielokrotnego wyboru, stwierdzenia prawda/fałsz lub pytania z krótkimi odpowiedziami. Studia przypadków przedstawione uczestnikom mogą obejmować rzeczywiste scenariusze finansowe lub takie, w których mogą zastosować swoją wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów, podejmowania decyzji finansowych i wykazać się zrozumieniem pojęć i zasad finansowych oraz umiejętnością stawiania czoła różnym wyzwaniom finansowych.
Szczegółowy plan działania	<p>15 minut – Wprowadzenie i określenie celów</p> <p>45 minut – Określenie mojej sytuacji finansowej</p> <p>80 minut – Identyfikacja problemów i opracowywanie rozwiązań</p> <p>40 minut – Ewaluacja</p>
Wskazówki dla facylitatorów	Ponieważ warsztat opiera się na samopoznaniu, moderator powinien być przygotowany na różne scenariusze wyzwalaające. Niektóre z nich mogą być łatwe, a inne nie, co czasami może stanowić barierę dla motywacji grupy.

Wprowadzenie i określenie celów

CZAS:	15 minut
CELE:	Stwórz przyjazną i angażującą atmosferę, w której uczestnicy będą czuć się komfortowo i zmotywowani do aktywnego udziału. Pomóż im lepiej się poznać i zbudować poczucie więzi oraz zaufania, co ułatwi współpracę podczas sesji.
REZULTATY:	Uczestnicy nawiążą relacje między sobą, co sprzyja poczuciu więzi i współpracy. Dzięki temu w dalszej części sesji powstanie pozytywna i motywująca atmosfera.
MATERIAŁY:	brak
PRZEBIEG:	<p>Powitaj serdecznie uczestników i przedstaw cel sesji.</p> <p>Zacznij od ćwiczeń zapoznawczych, w którym uczestnicy krótko się przedstawiają.</p> <p>Zachęć uczestników by określili jeden cel, którego zrealizowania oczekują lub który ich motywuje do udziału w warsztatach.</p> <p>Zapytaj uczestników, by podzielili się swoimi odczuciami podczas części wstępnej i ćwiczenia</p> <p>Zastanów się nad wspólnymi oczekiwaniami lub motywacjami, podkreślając powiązania między uczestnikami.</p> <p>Upewnij się, że wszyscy czują się gotowi i zaangażowani w temat, aby przejść do następnej części sesji.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Zapytaj uczestników, by podzielili się swoimi odczuciami podczas części wstępnej i ćwiczenia</p> <p>Zastanów się nad wspólnymi oczekiwaniami lub motywacjami, podkreślając powiązania między uczestnikami.</p> <p>Upewnij się, że wszyscy czują się gotowi i zaangażowani w temat, aby przejść do następnej części sesji</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Używaj przyjaznego i entuzjastycznego tonu, aby stworzyć pozytywną atmosferę.</p> <p>Integracja uczestników powinna przebiegać w sposób naturalny i angażujący, tak aby każdy czuł się swobodnie i komfortowo.</p> <p>Zwracaj uwagę na uczestników, którzy mogą wydawać się niezdecydowani i delikatnie zachęcaj ich do zaangażowania</p>
FORMA ONLINE:	

Określenie mojej sytuacji finansowej

CZAS:	15 minut
CELE:	<p>Pomoc uczestnikom w zastanowieniu się nad ich osobistą sytuacją finansową poprzez określenie ich dochodów, wydatków, aktywów i pasywów.</p> <p>Zachęcanie do samoświadomości i zrozumienia swoich nawyków i wzorców finansowych.</p> <p>Umożliwienie uczestnikom przeanalizowania ich obecnej sytuacji finansowej i rozpoznania obszarów, które wymagają poprawy lub dostosowania.</p> <p>Stworzenie podstaw do opracowania praktycznych strategii i rozwiązań finansowych w kolejnych sesjach</p> <p>przyjaznego i angażującego środowiska, w którym uczestnicy czują się komfortowo i są zmotywowani do uczestnictwa.</p> <p>Aby pomóc uczestnikom poznać się nawzajem i zbudować poczucie więzi i zaufania podczas sesji.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy będą mieli jasne zrozumienie swojej osobistej sytuacji finansowej, w tym dochodów, wydatków, aktywów i pasywów.</p> <p>Zidentyfikują wzorce lub wyzwania w swoich nawykach finansowych.</p> <p>Uczestnicy poczują się pewniej oceniając swoją sytuację finansową i rozpoznając obszary wymagające poprawy.</p>
MATERIAŁY:	<p>Arkusze papieru A4</p> <p>Długopisy lub ołówki dla każdego uczestnika</p>
PRZEBIEG:	<p>Rozdaj każdemu uczestnikowi kartki A4 i długopisy.</p> <p>Poproś uczestników, aby indywidualnie wypisali na arkuszu swoje źródła dochodów, regularne wydatki, aktywa i pasywa.</p> <p>Zachęć ich do obliczenia miesięcznego budżetu, zwracając uwagę, czy mają nadwyżkę, deficyt czy saldo.</p> <p>Zadaj pytania przewodnie, takie jak</p> <p>Jakie są Twoje główne źródła dochodu?</p> <p>Jakie są wydatki stałe i zmienne?</p> <p>Czy masz jakieś długi lub oszczędności?</p> <p>Daj uczestnikom czas na zastanowienie się i uzupełnienie oceny ich osobistych finansów.</p> <p>Poprowadź krótką dyskusję lub sesję wymiany zdań (opcjonalnie) dla tych, którzy czują się komfortowo dzieląc się spostrzeżeniami.</p>
PODSUMOWANIE I OCENA:	<p>Zapytaj uczestników, jak się czuli podczas w warsztatu i czy było ono dla nich wyzwaniem lub też poszerzyło ich perspektywę.</p> <p>Zachęć ich do podzielenia się wszelkimi kluczowymi spostrzeżeniami lub przemyśleniami na temat ich sytuacji finansowej.</p> <p>Zastanów się, w jaki sposób zrozumienie finansów osobistych może pomóc w podejmowaniu świadomych decyzji i osiągnięciu celów finansowych.</p> <p>Podkreśl znaczenie samoświadomości jako pierwszego kroku w kierunku poprawy sytuacji finansowej.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Stwórz wspierającą i nieoceniającą atmosferę, aby uczestnicy czuli się komfortowo, zastanawiając się nad swoją sytuacją finansową.</p> <p>Bądź przygotowany do wyjaśnienia terminów lub pojęć finansowych uczestnikom, którzy mogą potrzebować pomocy.</p> <p>Zachęcaj do szczerości i osobistej refleksji, przypominając uczestnikom, że to ćwiczenie jest dla ich własnej korzyści i nie będzie udostępniane bez ich zgody.</p> <p>Monitoruj czas, aby upewnić się, że uczestnicy mają wystarczająco dużo miejsca na przemyślaną refleksję</p>

FORMA ONLINE:	
----------------------	--

Identyfikacja problemów i opracowywanie rozwiązań

CZAS:	80 minut
CELE:	<p>Pomoc uczestnikom w zidentyfikowaniu konkretnych wyzwań finansowych lub obszarów problematycznych w ich budżetach.</p> <p>Zachęta do krytycznego myślenia i wspólnego rozwiązywania problemów w celu opracowania praktycznych rozwiązań.</p> <p>Umożliwienie uczestnikom tworzenia praktycznych planów skutecznego radzenia sobie z wyzwaniami finansowymi.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy wskażą kluczowe obszary problemowe w swoich planach finansowych.</p> <p>Stworzą praktyczne i kreatywne rozwiązania, aby sprostać tym wyzwaniom.</p> <p>Uczestnicy wyjdą z przejrzystą, wykonalną strategią do wdrożenia w ich osobistym zarządzaniu finansami.</p>
MATERIAŁY:	<p>Arkusze papieru A4</p> <p>Długopisy lub ołówki</p> <p>Flipchart lub tablica (opcjonalnie do dyskusji grupowej)</p>
PRZEBIEG:	<p>Identyfikacja problemów (20 minut)</p> <p>Poproś uczestników by odnieśli się do analizy własnych finansów z poprzedniej sesji.</p> <p>Zachęć ich do zidentyfikowania konkretnych wyzwań lub barier w ich budżecie (np. nadmierne wydatki, nieoczekiwane wydatki, niewystarczające oszczędności).</p> <p>Opracowywanie rozwiązań (30 minut)</p> <p>Poprowadź indywidualną burzę mózgów: Poproś uczestników, aby zastanowili się nad możliwymi sposobami przezwyciężenia wyzwań finansowych.</p> <p>Zorganizuj dyskusje w małych grupach (3-4 uczestników na grupę), aby wspólnie dzielić się pomysłami i dopracowywać je.</p> <p>Tworzenie planu działania (20 minut)</p> <p>Poproś uczestników, aby indywidualnie przygotowali krótki plan działania, przedstawiający kroki, które podejmą w celu rozwiązania zidentyfikowanych problemów.</p> <p>Zadaj pytania przewodnie:</p> <p>Jakie zmiany można wprowadzić natychmiast?</p> <p>Jakie długoterminowe zmiany są potrzebne?</p> <p>Kto lub jakie zasoby mogą ci pomóc?</p> <p>Dzielenie się wnioskami i informacje zwrotne (10 minut)</p> <p>Zaproś wolontariuszy do podzielenia się swoimi planami działania z grupą w celu uzyskania informacji zwrotnej i zachęty.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Refleksja nad sesją: Czy uczestnicy byli w stanie zidentyfikować wykonalne rozwiązania?</p> <p>Zapytaj, jakie wyzwania przewidują we wdrażaniu swoich planów i jak mogą je pokonać.</p> <p>Podkreśl wartość umiejętności rozwiązywania problemów w osiągnięciu stabilności finansowej.</p>

WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zachęcaj do otwartych i konstruktywnych dyskusji, upewniając się, że wszyscy uczestnicy czują się wysłuchani. Podaj przykłady lub podpowiedzi, jeśli uczestnicy mają trudności z identyfikacją rozwiązań. Podtrzymuj atmosferę motywującą uczestników do podejmowania konkretnych działań. Monitoruj czas, aby upewnić się, że każdy krok został ukończony w wyznaczonym czasie.
FORMA ONLINE:	

Ocena

CZAS:	40 minut
CELE:	Umożliwienie uczestnikom zastanowienia się nad tym, czego nauczyli się podczas sesji i oceny swoich postępów. Umożliwienie uzyskania informacji zwrotnych i dyskusji na temat skuteczności działań. Pomoc uczestnikom w utrwaleniu zdobytej wiedzy i określeniu kolejnych kroków w realizacji ich osobistych celów finansowych.
REZULTATY:	Uczestnicy ocenią swoje zrozumienie tematu i zastosowanie omawianych koncepcji. Przełożą oni informacje zwrotne na temat treści i struktury sesji. Uczestnicy opuszczą szkolenie z poczuciem podniesienia swoich kompetencji finansowych i świadomością obszarów wymagających dalszej poprawy.
MATERIAŁY:	Ankiety (opcjonalnie, cyfrowe lub drukowane) Długopisy lub ołówki Flipchart lub tablica (opcjonalnie, do podsumowań grupowych)
PRZEBIEG:	Indywidualna refleksja (10 minut) Poproś uczestników, aby indywidualnie zastanowili się nad sesją, korzystając z pytań przewodnich: Jaka była najcenniejsza wiedza lub umiejętność, którą zdobyłeś? Na jakie wyzwania napotkałeś podczas szkolenia? Co zrobisz inaczej w przyszłości w oparciu o to, czego się nauczyłeś? Dyskusja grupowa (15 minut) Poprowadź dyskusję grupową, podczas której uczestnicy będą mogli podzielić się swoimi przemyśleniami. Zachęć uczestników do podkreślenia kluczowych wniosków i propozycji ulepszeń. Zbieranie informacji zwrotnych (10 minut) Rozdaj formularze ankiet lub przeprowadź szybką ankietę cyfrową, aby zebrać opinie uczestników na temat treści sesji, sposobu jej realizacji i aktywności.
	Podsumowanie i wyznaczenie przyszłych działań (5 minut) Podsumuj główne punkty omówione podczas sesji. Zachęć uczestników do wyznaczenia osobistego celu lub kolejnego etapu działania w oparciu o zdobytą wiedzę.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Refleksja nad informacjami zwrotnymi przekazanymi przez uczestników w celu oceny efektów sesji. Podkreśl wspólne tematy lub sugestie poruszone podczas dyskusji. Wykorzystaj te informacje, aby udoskonalić przyszłe sesje lub zmodyfikować aktywności w razie potrzeby.

<p>WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:</p>	<p>Zachęcaj do dzielenia się szczerymi i konstruktywnymi informacjami zwrotnymi, podkreślając ich znaczenie dla ustawicznego doskonalenia. Uważnie wysłuchaj odpowiedzi uczestników, okazując uznanie dla ich wkładu.</p> <p>Proces oceny powinien przebiegać w sposób angażujący i pozytywny, a sesja powinna kończyć się zachęcającym akcentem.</p>
<p>FORMULARZ ONLINE:</p>	<p>Zachęcaj do otwartych i konstruktywnych dyskusji, upewniając się, że wszyscy uczestnicy czują się wysłuchani.</p> <p>Podaj przykłady lub podpowiedzi, jeśli uczestnicy mają trudności z identyfikacją rozwiązań.</p> <p>Podtrzymuj atmosferę motywującą uczestników do podejmowania konkretnych działań.</p> <p>Monitoruj czas, aby upewnić się, że każdy krok został ukończony w wyznaczonym czasie.</p>

SZKOLENIE „ODKRYWANIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I ZRÓWNOWAŻONYCH PRAKTYK”

Działanie to ma na celu pogłębienie zrozumienia zasad zrównoważonego rozwoju, jednocześnie wyposażając uczestników w umiejętności rozpoznawania i integrowania zrównoważonych praktyk w różnych aspektach ich życia. Ponadto uczestnicy nauczą się tworzyć zrównoważone strategie dla firm. Poprzez interaktywne dyskusje, studia przypadków i praktyczne przykłady, uczestnicy rozwiną holistyczne spojrzenie na zrównoważony rozwój i jego zastosowanie zarówno w sferze osobistej, jak i zawodowej. W trakcie sesji uczestnicy zostaną wyposażeni w umiejętności, które pomogą im przyczynić się do bardziej zrównoważonej przyszłości poprzez świadome podejmowanie decyzji i planowanie strategiczne.

Nazwa aktywności	Odkrywanie zrównoważonego rozwoju i zrównoważonych praktyk
Obszar ARD	Zrównoważone finanse
Moduł ARD	ZRÓWNOWAŻONE FINANSE
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systemowego; kompetencje normatywne, myślenie perspektywiczne – lub kompetencje antycypacyjne
Zakres tematyczny	SDG 1- Brak ubóstwa SDG 8 - Godna praca i wzrost gospodarczy
Cele edukacyjne	Głównym celem tego warsztatu jest zrozumienie zrównoważonego rozwoju oraz zidentyfikowanie i wdrożenie zrównoważonych praktyk w różnych aspektach ich życia, a także opracowanie zrównoważonych strategii biznesowych.
Wiedza	Uczestnik zna: znaczenie zrównoważonych finansów osobistych, konceptje budżetowania gospodarstwa domowego.
Umiejętności	Uczestnik potrafi: wdrażać zrównoważone praktyki w codziennym życiu, krytycznie ocenić swoje wcześniejsze zachowania konsumenckie, integrować zasady zrównoważonego rozwoju ze strategiami biznesowymi.
Kompetencje	Uczestnik potrafi: podnosić świadomość kwestii zrównoważonego rozwoju, zidentyfikować wzajemne powiązania między aspektami środowiskowymi, społecznymi i ekonomicznymi.
Czas trwania	170 min.
Liczba uczestników	15-20
Wymagania wstępne	Brak

Wymagane materiały	Papier do flipchartów i markery do tablic. Arkusze papieru A4, długopisy w zależności od liczby uczestników. W celu poprawy koncentracji uczestników może być przydatny sprzęt audio.
Zalecane metody pracy	Forma debaty będzie nadal zastosowana, ponieważ uczestnicy będą pracować w grupie, również w mniejszych grupach 2-2, 3-3, uczestnicy mogą pracować nad działaniami rozpoznawczymi. Skupią się również na prawdziwych studiach przypadków wymagających pracy w terenie.
Metody weryfikacji efektów uczenia się	Studia przypadków i scenariusze, autorefleksja, dyskusje grupowe i prezentacje
Szczegółowy plan szkolenia	30 minut – Wprowadzenie i praca nad terminologią (sesja plenarna i praca w grupach) – 30 minut 60 minut – Studium terenowe i analiza przypadku (praca grupowa) 60 minut – Refleksja i opracowanie strategii (praca grupowa i indywidualna) 20 minut – Końcowa ewaluacja i podsumowanie (praca grupowa i indywidualna)
Wskazówki dla facylitatorów	Zachęcaj do dyskusji i współpracy, jednocześnie pozwalając uczestnikom skupić się na własnych odpowiedziach. Zorganizuj proces tak, aby obejmował indywidualną refleksję, wymianę poglądów i pracę grupową w celu nabycia różnorodnych doświadczeń.

Wprowadzenie i praca nad terminologią (sesja plenarna i praca w grupach)

CZAS:	30 minut (15 minut na wprowadzenie, 15 minut na pracę nad terminologią)
CELE:	Budowanie relacji między uczestnikami i tworzenie środowiska współpracy. Osiągnięcie wspólnego zrozumienia kluczowych terminów związanych ze zrównoważonym rozwojem. Przygotowanie fundamentów do głębszej analizy praktyk zrównoważonych finansów osobistych.
REZULTATY:	Uczestnicy mają poczucie wspólnoty i czują się komfortowo pracując razem. Wspólne zrozumienie kluczowej terminologii dotyczącej zrównoważonego rozwoju. Jasne określenie celów sesji oraz oczekiwanych rezultatów.
MATERIAŁY:	Flipchart i markery. Kartki papieru A4 i długopisy (dla uczestników do robienia notatek lub zgłaszania pomysłów). Sprzęt audio (jeśli wymagany do dyskusji plenarnej).
PRZEBIEG:	Wprowadzenie (15 minut): Rozpocznij od krótkiego powitania i nakreślenia celów sesji i agendy. Przeprowadź ćwiczenie przełamujące lody, aby zaangażować uczestników (np. każdy uczestnik dzieli się jednym zrównoważonym nawykiem, który obecnie praktykuje). Utwórz grupy po 2-3 uczestników do następnego ćwiczenia. Praca nad terminologią (15 minut): Przygotuj listę kluczowych terminów związanych ze zrównoważonym rozwojem (np. „zrównoważona gospodarka”, „etyczne pozyskiwanie”, „odpowiedzialna konsumpcja”) na flipcharcie lub projektorze. Poprowadź dyskusję plenarną, w której uczestnicy podzielą się swoimi interpretacjami każdego z terminów. Zachęć uczestników do zanotowania terminów, które wydają im się niejasne, aby wspólnie omówić je jako grupa.

DEBRIEFING I EWALUACJA:	Po omówieniu terminologii poproś uczestników o zastanowienie się nad następującymi pytaniami: Który termin lub pojęcie było dla ciebie nowe lub najbardziej interesujące? W jaki sposób widzisz związek tych terminów z Twoim życiem osobistym lub pracą? Zbierz kilka odpowiedzi, aby ocenić zaangażowanie oraz poziom zrozumienia uczestników.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Aby uczynić terminy bardziej przystępnymi dla uczestników, warto posługiwać się przykładami odnoszącymi się do konkretnej sytuacji. Ćwiczenia lodołamacze powinny być krótkie, ale angażujące, aby rozpocząć sesję w dynamiczny sposób. Bądź przygotowany na wyjaśnienie lub doprecyzowanie wszelkich terminów, które mogą wydawać się uczestnikom trudne do zrozumienia.
FORMA ONLINE:	

Studium terenowe i analiza przypadku (praca grupowa)

CZAS:	60 minut (45 minut na badanie terenowe/analizę przypadku, 15 minut na dyskusje grupowe)
CELE:	Zapoznanie się z rzeczywistymi przykładami oraz scenariuszami związanymi ze zrównoważonymi praktykami. Identyfikacja i analiza powiązań między zasadami zrównoważonego rozwoju a ich praktycznymi zastosowaniami. Doskonalenie umiejętności współpracy, rozwiązywania problemów oraz obserwacji.
REZULTATY:	Uczestnicy zdobywają praktyczne doświadczenie w obszarze koncepcji zrównoważonego rozwoju. Grupy opracowują listę zaobserwowanych praktyk oraz ich implikacji dla zrównoważonego rozwoju. Uczestnicy łączą wiedzę teoretyczną z rzeczywistymi zastosowaniami.
MATERIAŁY:	Wstępnie wybrane studia przypadków lub dostęp do terenu, w zależności od konfiguracji działań. Listy kontrolne obserwacji lub pytania przewodnie dla uczestników. Arkusze A4 lub narzędzia cyfrowe do sporządzania notatek i raportów grupowych.
PRZEBIEG:	Przygotowanie: Podziel uczestników na małe grupy (po 3-5 osób). Zapewnij każdej grupie klarowne zadanie: zbadanie konkretnego miejsca w terenie (np. rynku, firmy lub przestrzeni publicznej) lub przeanalizowanie wcześniej przygotowanego studium przypadku. Podziel się pytaniami przewodnimi, takimi jak: Jakie zrównoważone praktyki są wdrażane? Jaki wpływ mają te praktyki na środowisko, społeczeństwo i gospodarkę? W jaki sposób można je ulepszyć? Badanie terenowe / analiza przypadku (45 minut): Grupy mogą albo odwiedzić wyznaczone miejsce w terenie, albo wspólnie analizować studium przypadku. Zachęcaj uczestników do klarownego dokumentowania swoich obserwacji i spostrzeżeń. Dyskusje grupowe (15 minut): Grupy spotykają się ponownie, aby omówić swoje ustalenia. Przygotuj krótkie podsumowanie lub listę kluczowych punktów do zaprezentowania podczas następnej sesji.

DEBRIEFING I EWALUACJA:	Po zakończeniu dyskusji w grupie, zachęć uczestników do odpowiedzi na następujące pytania: 1. Jakie było najbardziej uderzające spostrzeżenie lub obserwacja z badania terenowego lub analizy przypadku? 2. W jaki sposób te praktyki są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju, które omówiliśmy wcześniej, lub w jaki sposób się od nich różnią? Poproś każdą grupę o krótkie podzielenie się swoimi wynikami z pozostałymi uczestnikami.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Wybierz miejsca lub studia przypadków, które są istotne i dostępne dla uczestników. Wyraźnie określ oczekiwania dotyczące działań, w tym zarządzania czasem i osiąganymi rezultatami. Bądź dostępny, aby wspierać grupy w rozwiązywaniu wątpliwości lub trudności podczas aktywności.
FORMA ONLINE:	

Identyfikacja problemów i opracowywanie rozwiązań

CZAS:	60 minut (30 minut na refleksję grupową, 30 minut na opracowanie strategii indywidualnej i grupowej)
CELE:	Refleksja nad spostrzeżeniami uzyskanymi w trakcie badania terenowego lub analizy przypadku. Opracowanie indywidualnych oraz zbiorowych strategii na rzecz budowania zrównoważonej gospodarki. Wspieranie umiejętności krytycznego myślenia oraz rozwiązywania problemów w kontekście zrównoważonego rozwoju.
REZULTATY:	Uczestnicy formułują kluczowe wnioski z wcześniejszej aktywności. Każdy uczestnik opracowuje indywidualną strategię wprowadzenia zrównoważonych praktyk do swojego życia lub działalności. Grupy opracowują wspólne ramy dla zrównoważonych działań.
MATERIAŁY:	Flipcharty lub tablice do grupowej burzy mózgów. Kartki A4 i długopisy do indywidualnego planowania strategii. Szablony przewodnie lub wskazówki do strukturyzacji rozwoju strategii.
PRZEBIEG:	Refleksja grupowa (30 minut): Każda grupa ponownie analizuje wyniki swoich badań terenowych lub analizy przypadku. Omów i udokumentuj następujące kwestie: Jakie wyzwania lub możliwości w zakresie zrównoważonego rozwoju zostały zidentyfikowane? Jakie praktyki wydawały się najbardziej skuteczne lub innowacyjne? Jakie wnioski można wyciągnąć w kontekście osobistym lub zawodowym uczestników? Opracowanie indywidualnej strategii (15 minut): Uczestnicy indywidualnie zastanawiają się nad dyskusją grupową i opracowują osobistą strategię na rzecz zrównoważonej gospodarki. Zapewnij podpowiedzi, takie jak: Jakie zrównoważone praktyki mogę zastosować w moim codziennym życiu? Jak mogę wprowadzić i stosować zasady zrównoważonego rozwoju w moim miejscu pracy lub w działaniach społecznych? Opracowanie strategii grupy (15 minut):

	Grupy ponownie się spotykają, aby wymienić się indywidualnymi strategiami oraz opracować wspólne ramy działania. Zachęcaj uczestników do dostosowywania swoich osobistych strategii do celów grupy, co wzmocni poczucie wspólnego celu.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Po opracowaniu strategii zachęć do krótkiej dyskusji na następujące tematy: 1. Która z zaproponowanych strategii okazała się najskuteczniejsza? 2. W jaki sposób uczestnicy mogą wspierać się nawzajem w ich wdrażaniu? Zachęć uczestników, aby zobowiązali się do wprowadzenia jednej praktycznej zmiany, którą mogą wdrożyć od razu.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Stwórz przejrzyste szablony lub wskazówki, które będą wspierać zarówno indywidualny, jak i grupowy rozwój strategii. Zachęcaj uczestników do kreatywnego myślenia oraz koncentrowania się na praktycznych i osiągalnych krokach. Monitoruj dyskusje grupowe i udzielaj wskazówek, aby zapewnić zgodność z zasadami zrównoważonego rozwoju.
FORMA ONLINE:	

Ocena końcowa i podsumowanie (praca grupowa i indywidualna)

CZAS:	20 minut (10 minut na indywidualną refleksję, 10 minut na grupową syntezę)
CELE:	Refleksja nad całą sesją oraz konsolidacja kluczowych wniosków. Ocena efektywności sesji w realizacji jej celów. Wspólne zrozumienie sposobów zastosowania koncepcji zrównoważonego rozwoju w przyszłości.
REZULTATY:	Uczestnicy dzielą się swoimi kluczowymi wnioskami oraz obszarami osobistego rozwoju. Grupy podsumowują wspólne spostrzeżenia i proponują możliwe działania. Informacje zwrotne są gromadzone w celu doskonalenia przyszłych sesji.
MATERIAŁY:	Ankiety lub szablony informacji zwrotnych (papierowe lub cyfrowe). Flipchart lub tablica do syntezy grupowej. Kartki A4 i długopisy do indywidualnych przemyśleń.
PLAN SESJI:	Indywidualna refleksja (10 minut): Uczestnicy poświęcają 5-10 minut na indywidualną refleksję nad sesją. Podaj podpowiedzi, takie jak: Jaki jest Twój najważniejszy wniosek z dzisiejszego dnia? Która koncepcja lub aktywność okazała się najbardziej przydatna? Jak wykorzystasz zdobytą wiedzę w życiu osobistym lub zawodowym? Synteza grupowa (10 minut): Grupy ponownie się spotykają, aby podzielić się swoimi indywidualnymi refleksjami oraz zidentyfikować wspólne tematy. Każda grupa przygotowuje krótkie podsumowanie swoich kluczowych wniosków, koncentrując się na następujących zagadnieniach: Najważniejsze wnioski. Praktyczne strategie lub działania, które planują wdrożyć. Grupy krótko przedstawiają swoje podsumowania na sesji plenarnej.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Poprowadź krótką dyskusję plenarną, zadając uczestnikom następujące pytania: 1. Jakie spostrzeżenia były najbardziej spójne w poszczególnych grupach? 2. Jak oceniacie swoją pewność w stosowaniu nowej wiedzy? Na zakończenie, rozdaj uczestnikom ankiety, aby mogli podzielić się swoimi uwagami na temat sesji.

WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zachęcaj do dzielenia się szczerymi i konstruktywnymi informacjami zwrotnymi podczas fazy oceny. Podkreślaj powtarzające się tematy z dyskusji grupowych, aby wzmocnić proces uczenia się. Wykorzystuj opinie uczestników do identyfikacji obszarów wymagających poprawy w przyszłych sesjach.
FORMA ONLINE:	

WARSZTATY – PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ DOTYCZĄCE ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI.

Głównym celem tego warsztatu jest rozważenie długoterminowych celów i przyszłych trendów przy opracowywaniu planu gospodarczego, analiza danych ekonomicznych, trendów i wskaźników w celu podejmowania świadomych decyzji, zrozumienie roli innowacji w napędzaniu wzrostu gospodarczego oraz sposobu identyfikowania i wykorzystywania pojawiających się możliwości, jak myśleć systemowo i rozumieć wzajemne powiązania różnych czynników ekonomicznych oraz zdolność do oceny i zarządzania ryzykiem związanym z planami gospodarczymi.

Tytuł aktywności	Plany na przyszłość związane z zrównoważoną gospodarką.
Obszar ARD	Zrównoważone finanse
Moduł ARD	ZRÓWNOWAŻONE FINANSE
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie myślenia systematycznego, kompetencje w zakresie działań strategicznych
Obszar tematyczny	SDG 1- Brak ubóstwa SDG 8 – Godna praca i wzrost gospodarczy
Cele edukacyjne	Głównym celem tego warsztatu jest rozważenie długoterminowych celów zrównoważonego finansowania i trendów wizji podczas opracowywania planu gospodarczego, analiza danych ekonomicznych, trendów i wskaźników w celu podejmowania świadomych decyzji, zrozumienie roli innowacji w napędzaniu wzrostu gospodarczego oraz sposobu identyfikowania i wykorzystywania pojawiających się możliwości, rozwijanie myślenia systemowego i zrozumienia wzajemnych powiązań różnych czynników ekonomicznych oraz zdolności do oceny i zarządzania ryzykiem związanym z planami gospodarczymi w koordynacji z łaodem środowiskowym, społecznym i korporacyjnym.
Wiedza	Uczestnik zna: bieżące trendy gospodarcze, w tym postęp technologiczny, globalizacja, zmiany demograficzne.
Umiejętności	Uczestnik potrafi: analizować dane ekonomiczne, interpretować trendy oraz oceniać wskaźniki, co pozwala na podejmowanie świadomych decyzji i prognozowanie przyszłych scenariuszy ekonomicznych, opracowywać i wdrażać plany strategiczne, które są zgodne z długoterminowymi celami gospodarczymi, a także uwzględniają potencjalne wyzwania i możliwości.

Kompetencje	Uczestnik potrafi: zrozumieć, empirycznie zweryfikować oraz wyartykułować kluczowe komponenty, struktury i dynamiki systemu. rozвивać i stosować pomysły oraz strategie. planować i realizować projekty. refleksyjnie oceniać możliwe zagrożenia oraz skutecznie sobie z nimi radzić.
Czas trwania	120 min.
Liczba uczestników	15–20
Wymagania wstępne	Brak
Wymagane materiały	Papier do flipchartów i markery do tablic. Arkusze papieru A4, długopisy w zależności od liczby uczestników. Do wsparcia koncentracji może być potrzebny sprzęt audio.
Zalecane metody pracy	Debata będzie kontynuowana, a uczestnicy będą pracować w grupach, w tym w mniejszych zespołach dwu- i trzyosobowych. Będą mieli okazję zająć się działaniami rozpoznawczymi oraz skoncentrować się na rzeczywistych studiach przypadków związanych z pracą w terenie.
Metody weryfikacji efektów uczenia	Uczestnicy mają możliwość opracowywania materiałów pisemnych, aby wykazać się znajomością oraz zrozumieniem kluczowych pojęć ekonomicznych, trendów i technik analitycznych niezbędnych do stworzenia futurystycznego planu gospodarczego. W ramach ćwiczeń planowania scenariuszy, uczestnicy będą mieli za zadanie opracować i zaprezentować własne scenariusze, co pozwoli im na wykazanie się umiejętnością prognozowania potencjalnych sytuacji ekonomicznych, oceny ryzyka oraz formułowania strategicznych odpowiedzi. Wzajemna ocena oraz udzielanie informacji zwrotnych umożliwią im ocenę i dostarczenie konstruktywnych uwag na temat planów ekonomicznych innych uczestników.
Szczegółowy plan działania	40 minut – Wprowadzenie i zdefiniowanie struktury 40 minut – Planowanie i rozwój 40 minut – Ocena i udoskonalanie
Wskazówki dla facylitatorów	Niektórzy mogą napotykać trudności w samodzielnym planowaniu, dlatego warto umożliwić im pracę w parach z najlepszymi przyjaciółmi. Dzięki temu będą mogli wzajemnie komentować swoje pomysły i udzielać sobie informacji zwrotnych.

Wprowadzenie i zdefiniowanie struktury

CZAS:	40 minut
CELE:	Przedstaw uczestnikom cele oraz strukturę sesji. Ustal ton współpracy i wspólnie zdefiniuj kluczowe pojęcia, takie jak zrównoważony rozwój, innowacje i planowanie strategiczne. Zachęć uczestników do refleksji nad ich zasobami i umiejętnościami związanymi z planowaniem gospodarczym.
REZULTATY:	Uczestnicy zapoznają się z celem oraz przebiegiem sesji. Sporządzona zostanie lista dostępnych zasobów i możliwości uczestników. Pary lub małe grupy opracują wstępne pomysły na strategię zrównoważonego rozwoju.
MATERIAŁY:	Papier do flipchartów i markery do tablic. Arkusze papieru A4 (1 na uczestnika). Długopisy (1 na uczestnika).

PRZEBIEG:	Spotkanie (15 minut): Przedstaw grupie plan sesji i jej cele. Poproś uczestników o krótkie przedstawienie się oraz podzielenie się jednym zasobem lub umiejętnością, które ich zdaniem są kluczowe dla zrównoważonego rozwoju. Zapisz te informacje na flipcharcie. Sprecyzuj oczekiwania i podkreśl znaczenie wspólnego uczenia się. Co jest w mojej dłoni? (10 minut): Rozdaj arkusze A4 i długopisy. Poproś uczestników, aby indywidualnie wymienili swoje obecne zasoby, umiejętności i wiedzę związaną ze zrównoważonym rozwojem lub planowaniem gospodarczym. Jak żyć zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju? (10 minut): Połącz uczestników w pary i poproś, aby omówili swoje listy z partnerem. Poinstruuuj ich, aby zidentyfikowali jedną strategię zrównoważonego rozwoju, którą mogliby zastosować, korzystając z wymienionych zasobów.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Poprowadź krótką dyskusję grupową (5 minut), w której pary podzielią się z grupą swoimi strategiami zrównoważonego rozwoju. Zadaj pytania skłaniające do refleksji: „Jakie wspólne tematy zauważyłeś w strategiach?” „Czy udostępniono jakieś zaskakujące zasoby lub pomysły?”
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Wprowadzenia powinny być związane, aby zapewnić czas na refleksję i interaktywne działania. Zachęcaj uczestników do skupienia się na praktycznych i praktycznych zasobach/umiejętnościach, a nie na abstrakcyjnych ideach. Używaj pozytywnych wzmocnień, aby uczestnicy czuli się komfortowo dzieląc się w parach lub grupach. Przygotuj listę przykładów lub odpowiedzi na wypadek, gdyby uczestnicy mieli trudności z identyfikacją zasobów lub strategii.
FORMA ONLINE:	

Planowanie i rozwój

CZAS:	40 minut
CELE:	Prowadzenie uczestników w opracowywaniu wstępnych planów działania na rzecz zrównoważonych strategii gospodarczych. Zachęcanie do współpracy w celu doskonalenia i ulepszenia tych planów. Wspieranie krytycznego myślenia na temat technik zarządzania oraz podejść do planowania.
REZULTATY:	Uczestnicy opracują realne działania oraz wstępne plany zrównoważonego rozwoju. Wzajemna współpraca przyczyni się do udoskonalenia i ulepszenia tych planów. Uczestnicy zdobędą lepsze zrozumienie zarządzania oraz planowania strategicznego.
MATERIAŁY:	Papier do flipchartów i markery do tablic. Arkusze papieru A4 (1 na uczestnika). Długopisy (1 na uczestnika).

PRZEBIEG:	<p>Jak mogę zarządzać? (10 minut): Poproś uczestników o przeprowadzenie burzy mózgów na temat sposobów zarządzania i wdrażania zrównoważonych strategii. Pozwól im pracować indywidualnie przez 5 minut, aby zanotować swoje przemyślenia. Następnie niech dobiorą się w pary i podzielą się swoimi pomysłami z rówieśnikami. Przeprowadzenie planu działania (10 minut): Poinstruuuj uczestników, aby opracowali prosty plan działania, bazując na pomysłach zebranych podczas burzy mózgów. Plan powinien zawierać cele, kroki oraz oczekiwane wyniki związane ze zrównoważonymi strategiami gospodarczymi. Konsultacje dotyczące planu działania (15 minut): Połącz uczestników w pary lub utwórz małe grupy (3-4 osoby w każdej grupie). Każdy uczestnik przedstawia wstępnie opracowany plan swojej grupie, aby uzyskać informacje zwrotne. Członkowie grupy dzielą się konstruktywnymi sugestiami dotyczącymi możliwych ulepszeń.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Zachęć uczestników do krótkiej dyskusji (5 minut), w trakcie której grupy podzielą się najważniejszymi wnioskami z rozmowy, takimi jak innowacyjne pomysły czy powtarzające się wyzwania. Zadaj refleksyjne pytania, które skłonią do głębszej analizy: „Jakie spostrzeżenia wyniosłeś z opinii swoich rówieśników?” W jaki sposób projekt planu zmienił się po otrzymaniu informacji zwrotnej?”</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Przygotuj prosty szablon lub przykład planu działania, który pomoże uczestnikom, zwłaszcza tym mniej pewnym siebie, w jego strukturyzacji. Zachęcaj uczestników do skupienia się na konkretnych krokach w swoich planach, zamiast na ogólnych celach. Monitoruj dyskusje grupowe, aby zapewnić każdemu możliwość podzielenia się swoimi myślami oraz otrzymania informacji zwrotnej. Bądź gotów, aby wspierać uczestników, którzy mają trudności z określeniem konkretnych kroków lub zarządzaniem dynamiką grupy.</p>
FORMA ONLINE:	

Ocena

CZAS:	40 minut
CELE:	<p>Wsparcie uczestników w doskonaleniu ich planów działania poprzez krytyczne myślenie oraz wzajemne uwagi. Prowadzenie uczestników w identyfikacji oraz radzeniu sobie z potencjalnymi barierami i zagrożeniami. Ocena efektów uczenia się uczestników oraz zbieranie informacji zwrotnych na temat sesji.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy sfinalizują swoje plany działania, koncentrując się na praktyczności i zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju. Opracowane zostanie kompleksowe zrozumienie barier i zagrożeń związanych z ich planami. Uczestnicy wyjdą z głębszą świadomością planowania strategicznego i współpracy partnerskiej.</p>

MATERIAŁY:	Zmodyfikowane plany działania z poprzedniej sesji. Papier do flipchartów i markery do tablic. Arkusze papieru A4 (1 na uczestnika). Długopisy (1 na uczestnika).
PRZEBIEG:	Przegląd planu działania (15 minut): Poproś uczestników, aby indywidualnie przeanalizowali swoje plany działania w oparciu o opinie innych osób. Zachęć ich do dopracowania celów, kroków i oczekiwanych wyników, aby zapewnić zgodność ze zrównoważonymi praktykami i wykonalność. Bariery i zagrożenia dla planu (25 minut): Praca indywidualna (5 minut): Uczestnicy identyfikują co najmniej trzy potencjalne bariery lub zagrożenia dla realizacji swoich planów. Praca w parach (10 minut): Uczestnicy dobierają się w pary, aby omówić zidentyfikowane bariery i przeprowadzić burzę mózgów na temat rozwiązań. Praca w grupach (10 minut): W grupach 4-5-osobowych uczestnicy dzielą się swoimi barierami i rozwiązaniami, koncentrując się na wspólnych wyzwaniach i innowacyjnych podejściach.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Poprowadź dyskusję grupową (10 minut): Poproś uczestników o podzielenie się jednym kluczowym spostrzeżeniem lub usprawnieniem wprowadzonym do ich planów działania podczas sesji. Zastanów się nad omówionymi strategiami pokonywania barier i zarządzania ryzykiem. Rozdaj krótkie ankiety, jeśli czas na to pozwala lub przeprowadź szybką ankietę ustną. „Co zadziałało dobrze w tej sesji?” „Co można poprawić?”
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zachęcaj uczestników do krytycznego myślenia o realistycznych barierach oraz praktycznych rozwiązaniach, unikając jednocześnie rozważań na temat hipotetycznych kwestii. Podaj wskazówki lub przykłady typowych barier (np. brak zasobów, opór przed zmianą), aby w razie potrzeby pokierować uczestnikami. Wspieraj integracyjne środowisko podczas dyskusji grupowych, dbając o to, aby wszystkie głosy zostały wysłuchane. Wykorzystaj ocenę, aby zidentyfikować obszary wymagające poprawy w przyszłych sesjach.
FORMA ONLINE:	

Ocena końcowa i podsumowanie (praca grupowa i indywidualna)

CZAS:	20 minut (10 minut na indywidualną refleksję, 10 minut na grupową syntezę)
CELE:	Refleksja nad całą sesją i konsolidacja kluczowych wniosków. Ocena skuteczności sesji w osiągnięciu jej celów. Wspólne zrozumienie, jak stosować koncepcje zrównoważonego rozwoju w przyszłości.
REZULTATY:	Uczestnicy przedstawiają swoje kluczowe wnioski i obszary rozwoju osobistego. Grupy podsumowują swoje wspólne spostrzeżenia i możliwe do podjęcia działania. Informacje zwrotne są zbierane w celu ulepszenia przyszłych sesji.

MATERIAŁY:	Ankiety lub szablony informacji zwrotnych (fizyczne lub cyfrowe). Flipchart lub tablica do syntezy grupowej. Kartki A4 i długopisy do indywidualnych przemyśleń.
PRZEBIEG:	Indywidualna refleksja (10 minut): Uczestnicy poświęcają 5-10 minut na indywidualną refleksję nad sesją. Podaj odpowiedzi, takie jak: Jaki jest Twój najważniejszy wniosek z dzisiejszego dnia? Która koncepcja lub czynność okazała się najbardziej przydatna? Jak wykorzystasz zdobytą wiedzę w życiu osobistym lub zawodowym? Synteza grupowa (10 minut): Grupy spotykają się ponownie, aby podzielić się indywidualnymi refleksjami i zidentyfikować wspólne tematy. Każda grupa tworzy krótkie podsumowanie swoich kluczowych wniosków, szczególnie zwracając uwagę na: Najważniejsze wnioski. Praktyczne strategie lub działania, które planują wdrożyć. Grupy krótko prezentują swoje podsumowania podczas sesji plenarnej.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Poprowadź krótką dyskusję plenarną: 1. Jakie spostrzeżenia były najbardziej spójne w poszczególnych grupach? 2. Jak pewni są uczestnicy w stosowaniu nowo nabytej wiedzy? Rozdaj uczestnikom ankiety, aby mogli przekazać informacje zwrotne na temat sesji.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zachęcaj do udzielania szczerych i konstruktywnych informacji zwrotnych w trakcie fazy oceny. Podkreśl powtarzające się tematy z dyskusji grupowych, aby wzmocnić proces uczenia się. Wykorzystaj opinie uczestników do zidentyfikowania obszarów, które wymagają poprawy w przyszłych sesjach.
FORMA ONLINE:	

WARSZTATY

Warsztat „Ocena średnioterminowych zrównoważonych planów gospodarczych” koncentruje się na analizie postępów oraz skuteczności zrównoważonych inicjatyw gospodarczych w perspektywie średnioterminowej. Uczestnicy zgłębią zawiałości tych planów, analizując ich trajektorie oraz identyfikując zarówno bariery, jak i kluczowe czynniki wpływające na te wyzwania. Działanie to umożliwi uzyskanie kompleksowego zrozumienia, w jaki sposób ewoluują zrównoważone plany gospodarcze, jakie przeszkody napotykają oraz jakie niuanse kryją się za tymi barierami. Uczestnicy zdobędą cenne spostrzeżenia dotyczące nie tylko monitorowania postępów, ale także doskonalenia strategii, aby zapewnić długoterminowy sukces zrównoważonych przedsięwzięć gospodarczych..

Nazwa aktywności	Plany na przyszłość dla zrównoważonej gospodarki
Obszar ARD	Zrównoważone finanse
Moduł ARD	ZRÓWNOWAŻONE FINANSE
Kluczowe kompetencje	Kompetencje w zakresie systematycznego myślenia, kompetencje w zakresie działań strategicznych
Zakres tematyczny	SDG 1- Brak ubóstwa SDG 8 - Godna praca i wzrost gospodarczy
Cele edukacyjne	Głównym celem tego warsztatu jest: dalsze zwiększanie zdolności do tworzenia strategicznie przemyślanego i zrównoważonego indywidualnego planu finansowego,
Wiedza	Uczestnik posiada wiedzę na temat: – sporządzania planu finansowego, – strategicznego myślenia w kontekście zrównoważonego finansowania indywidualnego.
Umiejętności	Uczestnik potrafi: – wyznaczyć cele średnioterminowe, – skoncentrować się na barierach i motywatorach, – przeprojektować ścieżkę rozwoju.
Kompetencje	Uczestnik potrafi: – rozwijać i wdrażać pomysły oraz strategie, – planować i realizować projekty, – refleksyjnie oceniać potencjalne zagrożenia i skutecznie sobie z nimi radzić.
Czas trwania	120 min.
Liczba uczestników	15-20
Wymagania wstępne	Brak
Wymagane materiały	Papier do flipchartów i markery do tablic. Arkusze papieru A4, długopisy w zależności od liczby uczestników. Do wsparcia koncentracji może być potrzebny sprzęt audio.

Zalecane metody pracy	W dalszym ciągu będzie zastosowana forma debaty, a uczestnicy będą pracować zarówno w większych grupach, jak i w mniejszych zespołach dwu- i trzyosobowych. Będą mieli okazję zająć się działaniami rozpoznawczymi oraz skoncentrować się na rzeczywistych studiach przypadków związanych z pracą w terenie.
Metody weryfikacji efektów uczenia	Uczestnicy mają możliwość opracowywania materiałów pisemnych, aby wykazać się znajomością oraz zrozumieniem koncepcji ekonomicznych, trendów i technik analitycznych istotnych dla stworzenia futurystycznego planu gospodarczego. Ćwiczenia z zakresu planowania scenariuszy mogą być przydzielane uczestnikom, którzy będą mieli za zadanie opracować i zaprezentować własne scenariusze, demonstrując tym samym swoją zdolność do prognozowania potencjalnych sytuacji ekonomicznych, oceny ryzyka oraz formułowania strategicznych odpowiedzi. Wzajemna ocena oraz udzielanie informacji zwrotnych mogą wspierać uczestników w ocenie i przekazywaniu konstruktywnych uwag na temat planów ekonomicznych innych osób.
Szczegółowy plan działania:	30 minut – Wprowadzenie i nakreślenie struktury 30 minut – Ocena postępów oraz identyfikacja barier. 30 minut – Analiza przyczyn częściowych oraz opracowywanie rozwiązań. 30 minut – Dopracowanie strategii i podsumowanie
Wskazówki dla facylitatorów	Na tym etapie bardzo ważna jest komunikacja 1-1. Niektórzy mogą nie chcieć dzielić się swoimi problemami na forum grupy i preferować indywidualne konsultacje.

Wprowadzenie i nakreślenie struktury

CZAS:	30 minut
CELE:	Przedstawienie uczestnikom ogólnych celów, struktury oraz oczekiwań związanych z sesją. Zapoznanie uczestników z podstawowymi koncepcjami zrównoważonego planowania gospodarczego oraz średnioterminowymi celami. Zachęcenie uczestników do systematycznego myślenia o wzajemnych powiązaniach czynników ekonomicznych.
REZULTATY:	Uczestnicy zapoznają się z celem oraz przebiegiem sesji. Sporządzona zostanie lista dostępnych zasobów i możliwości uczestników. Pary lub małe grupy opracują wstępne pomysły na strategię zrównoważonego rozwoju.
MATERIAŁY:	Papier do flipchartów i markery. Arkusze papieru A4 (1 na uczestnika). Długopisy (1 na uczestnika). Projektor lub tablica (opcjonalnie, jako pomoce wizualne).

PRZEBIEG:	<p>Wprowadzenie (10 minut): Powitanie uczestników i przedstawienie celów sesji, jej struktury i celów edukacyjnych. Wyjaśnij znaczenie średniookresowego zrównoważonego planowania gospodarczego i jego rolę w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju, takich jak godna praca i brak ubóstwa. Omówienie kluczowych pojęć, takich jak systematyczne myślenie i wzajemne powiązania czynników ekonomicznych. Zrozumienie planowania gospodarczego (15 minut): Refleksja indywidualna (5 minut): Rozdaj arkusze A4 i poproś uczestników, aby wymienili, co wiedzą o zrównoważonym planowaniu gospodarczym i jakie czynniki uważają za kluczowe. Dyskusja grupowa (10 minut): Poprowadź dyskusję, w której uczestnicy podzielą się swoimi refleksjami. Podsumuj wspólne tematy i podkreśl wszelkie luki lub interesujące perspektywy. Szybka rozgrzewka (5 minut): Przeprowadź krótką burzę mózgów, podczas której uczestnicy zasugerują przykłady zrównoważonych inicjatyw gospodarczych, które są im znane lub inspirujące.</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Poprowadź krótką dyskusję refleksyjną: „Jakie nowe spostrzeżenia uzyskałeś na temat zrównoważonego planowania gospodarczego?” „Jakie czynniki ekonomiczne uważasz za najbardziej istotne dla swojej pracy lub kontekstu?” Podsumuj kluczowe wnioski z sesji i połącz je z nadchodzącymi działaniami.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Wprowadzenie powinno być zwarte i angażujące, a pojęcia powinny być wyjaśnione na konkretnych przykładach. Zachęcaj do uczestnictwa, tworząc bezpieczną, nieoceniającą przestrzeń do dzielenia się refleksjami. Używaj pytań pogłębiające, aby poprowadzić uczestników w kierunku głębszych spostrzeżeń, zwłaszcza jeśli mają trudności z identyfikacją czynników ekonomicznych. Dokładnie monitoruj czas, aby upewnić się, że dyskusja grupowa i aktywność nie przekraczają wyznaczonego czasu.</p>
FORMA ONLINE:	

Ocena postępów i barier

CZAS:	30 minut
CELE:	<p>Pomoc uczestnikom w ocenie postępów w realizacji zrównoważonych planów gospodarczych i identyfikacji wskaźników sukcesu. Poprowadzenie uczestników w rozpoznawaniu barier, które utrudniają wdrażanie planów. Wspieranie krytycznego myślenia o czynnikach wpływających na sukces lub porażkę inicjatyw gospodarczych.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy opracują zorganizowane podejście do oceny efektywności zrównoważonych planów średnioterminowych. Uczestnicy zidentyfikują kluczowe bariery w procesie wdrażania oraz ich wpływ na postępy. Wspólne dyskusje przyniosą cenne spostrzeżenia dotyczące radzenia sobie z wyzwaniami.</p>

MATERIAŁY:	Papier do flipchartów i markery. Arkusze papieru A4 (1 na uczestnika). Długopisy (1 na uczestnika). Przykładowe studia przypadków lub plany dla poszczególnych uczestników (jeśli są dostępne).
PRZEBIEG:	Ocena postępów (10 minut): Wprowadzenie (2-3 minuty): „Krótkie wyjaśnienie wskaźników sukcesu zrównoważonych planów gospodarczych, obejmujących zgodność z celami, wymierne wyniki oraz zadowolenie interesariuszy. Zadanie (7-8 minut): Poproś uczestników o ocenę postępów w realizacji przykładowego planu śródkresowego lub ich własnych planów. Powinni skupić się na określeniu, co zadziałało dobrze, a co nie, używając prostego formatu: Sukcesy: Lista osiągniętych wyników. Luki: Podkreśl obszary wymagające poprawy. Analiza barier (20 minut): Refleksja indywidualna (5 minut): Poproś uczestników o zastanowienie się nad przeszkodami, które mogą stanąć na drodze do postępu, takimi jak ograniczenia zasobów czy opór ze strony interesariuszy. Zapisz je na swoich arkuszach A4. Praca w parach (5 minut): Zachęć uczestników do połączenia w pary, aby mogli wymienić się swoimi spostrzeżeniami oraz omówić zidentyfikowane przez siebie bariery. Następnie poproś ich o pogrupowanie podobnych przeszkód i przeprowadzenie burzy mózgów na temat możliwych przyczyn tych trudności. Dyskusja grupowa (10 minut): Zorganizuj dyskusję grupową, w której uczestnicy będą pracować w parach, dzieląc się swoimi wspólnymi oraz indywidualnymi przemyśleniami na temat barier i ich potencjalnego wpływu. Na zakończenie podsumuj ustalenia na flipcharcie.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Zakończ pytaniami podsumowującymi: – Jakie kluczowe czynniki przyczyniły się do osiągnięcia postępu w realizacji naszych planów? – Które bariery zaskoczyły cię najbardziej i co mogło być tego przyczyną? – W jaki sposób zrozumienie tych barier może wpłynąć na poprawę naszych przyszłych strategii? Podsumuj ustalenia grupy i połącz je z następnymi. Sesja powinna opierać się na analizie przyczyn cząstkowych i opracowywaniu rozwiązań.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Użyj prostych i zrozumiałych przykładów wskaźników sukcesu oraz barier, aby pomóc uczestnikom, którzy mogą nie być zaznajomieni z tymi pojęciami. Zachęcaj uczestników do krytycznego myślenia o barierach systemowych i sytuacyjnych, zamiast koncentrować się wyłącznie na czynnikach zewnętrznych. Dyskusja powinna skupiać się na konkretnych, praktycznych spostrzeżeniach, a nie na niejasnych lub zbyt ogólnych uwagach. Pamiętaj o czasie, dbając o to, aby zarówno zajęcia indywidualne, jak i grupowe zakończyły się w wyznaczonym terminie.
FORMA ONLINE:	

Analiza przyczyn podrzędnych i opracowywanie rozwiązań

CZAS:	30 minut
CELE:	Umożliwienie uczestnikom zidentyfikowania oraz analizy przyczyn leżących u podstaw zidentyfikowanych barier. Zachęcenie uczestników do przeprowadzenia burzy mózgów i zaproponowania innowacyjnych rozwiązań, które skutecznie pokonają te bariery. Wzmocnienie umiejętności krytycznego myślenia oraz wspólnego rozwiązywania problemów.
REZULTATY:	Uczestnicy pogłębią zrozumienie podstawowych przyczyn barier w zrównoważonym planowaniu gospodarczym. Uczestnicy opracują praktyczne rozwiązania dostosowane do specyficznych barier. Wspólne dyskusje będą sprzyjać dzieleniu się wiedzą oraz generowaniu innowacyjnych pomysłów.
MATERIAŁY:	Papier do flipchartów i markery. Arkusze papieru A4 (1 na uczestnika). Długopisy (1 na uczestnika). Karteczki samoprzylepne (opcjonalnie, do grupowania podpowodów lub pomysłów)
PRZEBIEG:	Analiza przyczyn podrzędnych (15 minut): Wprowadzenie (3 minuty): Poinformuj uczestników o znaczeniu identyfikowania podprzyczyn (przyczyn źródłowych) stojących za barierami. Podziel się przykładem, takim jak „Ograniczone zasoby Podprzyczyna: brak możliwości finansowania lub słaba alokacja zasobów”. Refleksja indywidualna (5 minut): Uczestnicy przeglądają swoje wcześniej zidentyfikowane bariery i zapisują powody dla każdej z nich na swoich arkuszach A4. Praca w parach (7 minut): Połącz uczestników w pary, aby omówić znalezione przez nich powody. Zachęć ich do udoskonalenia lub rozszerzenia swoich analiz i zidentyfikowania wspólnych wzorców. Opracowywanie rozwiązań (15 minut): Praca w małych grupach (10 minut): Utwórz grupy składające się z 4-5 uczestników. Każda grupa wybiera jedną lub dwie bariery i ich podprzyczyny, aby przeprowadzić burzę mózgów na temat potencjalnych rozwiązań. Rozwiązania powinny być konkretne, wykonalne i innowacyjne. Dzielenie się wnioskami i dyskusja (5 minut): Każda grupa przedstawia swoje rozwiązania. Poprowadź krótką dyskusję na miejscu, aby podkreślić kreatywne pomysły i wspólne tematy.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Zakończ pytaniami podsumowującymi: Co najbardziej zaskoczyło cię w odniesieniu do przyczyn stojących za barierami? Które rozwiązania wydają ci się najbardziej praktyczne lub innowacyjne? W jaki sposób identyfikacja przyczyn źródłowych może poprawić powodzenie zrównoważonych planów gospodarczych? Podsumuj wyniki sesji, łącząc spostrzeżenia z przyszłymi działaniami planistycznymi.

WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Zachęcaj uczestników do głębszego zgłębiania przyczyn, unikając powierzchownych wyjaśnień.</p> <p>Stosuj pytania pogłębiające, aby wspierać uczestników, którzy mogą mieć trudności z identyfikacją lub wyrażeniem przyczyn podrzędnych.</p> <p>Przypominaj uczestnikom, aby koncentrowali się na wykonalnych i praktycznych rozwiązaniach, łącząc kreatywność z pragmatyzmem.</p> <p>Ułatwiał dyskusje grupowe, dbając o to, aby wszystkie głosy były słyszane, zwłaszcza tych, którzy są mniej aktywni.</p> <p>Wykorzystuj pomoce wizualne, takie jak karteczki samoprzylepne czy flipchart, do grupowania podobnych przyczyn lub rozwiązań, co pomoże uczestnikom dostrzec powiązania.</p>
FORMA ONLINE:	

Analiza przyczyn podrzędnych i opracowywanie rozwiązań

CZAS:	30 minut
CELE:	<p>Umożliwienie uczestnikom zidentyfikowania i przeanalizowania przyczyn leżących u podstaw zidentyfikowanych barier.</p> <p>Zachęcenie uczestników do przeprowadzenia burzy mózgów i zaproponowania innowacyjnych rozwiązań w celu skutecznego pokonania tych barier.</p> <p>Wzmocnienie umiejętności krytycznego myślenia i wspólnego rozwiązywania problemów.</p>
REZULTATY:	<p>Uczestnicy poszerzą swoją wiedzę na temat podstawowych przyczyn powstawania barier w zrównoważonym planowaniu gospodarczym.</p> <p>Uczestnicy opracują praktyczne rozwiązania dostosowane do konkretnych przeszkód.</p> <p>Wspólne dyskusje będą sprzyjać nauce oraz wymianie innowacyjnych pomysłów.</p>
MATERIAŁY:	<p>Papier do flipchartów i markery.</p> <p>Arkusze papieru A4 (1 na uczestnika).</p> <p>Długopisy (1 na uczestnika).</p> <p>Karteczki samoprzylepne (opcjonalnie, do grupowania podpowodów lub pomysłów)</p>
PRZEBIEG:	<p>Analiza przyczyn podrzędnych (15 minut):</p> <p>Wprowadzenie (3 minuty): Poinformuj uczestników o istotności identyfikowania podprzyczyn (przyczyn źródłowych) leżących u podstaw barier. Podaj przykład, taki jak: „Ograniczone zasoby</p> <p>Podprzyczyna: brak możliwości finansowania lub niewłaściwa alokacja zasobów”.</p> <p>Refleksja indywidualna (5 minut): Uczestnicy przeglądają swoje wcześniej zidentyfikowane bariery i zapisują powody dla każdej z nich na swoich arkuszach A4.</p> <p>Praca w parach (7 minut): Połącz uczestników w pary, aby mogli omówić opracowane przez siebie powody. Zachęć ich do udoskonalenia lub rozszerzenia swoich analiz oraz do zidentyfikowania wspólnych wzorców.</p> <p>Opracowywanie rozwiązań (15 minut):</p>

	Praca w małych grupach (10 minut): Utwórz grupy składające się z 4-5 uczestników. Każda grupa wybiera jedną lub dwie bariery i ich podprzyczyny, aby przeprowadzić burzę mózgow na temat potencjalnych rozwiązań. Rozwiązania powinny być konkretne, wykonalne i innowacyjne. Dzielenie się i dyskusja (5 minut): Każda grupa przedstawia swoje rozwiązania. Poprowadź krótką dyskusję, aby podkreślić kreatywne pomysły i wspólne tematy.
DEBRIEFING I EWALUACJA:	Zakończ pytaniami podsumowującymi: „Co najbardziej zaskoczyło Cię w kontekście przyczyn stojących za barierami?” „Które rozwiązania uważasz za najbardziej praktyczne lub innowacyjne?” „W jaki sposób identyfikacja przyczyn źródłowych może poprawić powodzenie zrównoważonych planów gospodarczych?” Podsumuj wyniki sesji, łącząc spostrzeżenia z przyszłymi działaniami planistycznymi.
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	Zachęcaj uczestników do zgłębiania przyczyn, unikając powierzchownych wyjaśnień. Stosuj pytania pogłębiające, aby wspierać uczestników, którzy mogą mieć trudności z identyfikacją lub wyrażeniem przyczyn podrzędnych. Przypominaj uczestnikom, aby koncentrowali się na wykonalnych i praktycznych rozwiązaniach, łącząc kreatywność z pragmatyzmem. Poprowadź dyskusje grupowe, dbając o to, aby wszystkie głosy były słyszane, zwłaszcza tych, którzy są mniej aktywni. Wykorzystuj pomoce wizualne, takie jak karteczki samoprzylepne czy flipchart, do grupowania podobnych przyczyn lub rozwiązań, co pomoże uczestnikom dostrzec powiązania.
FORMA ONLINE:	

Dopracowanie strategii i podsumowanie

CZAS:	30 minut
CELE:	Wsparcie uczestników w doskonaleniu ich strategii na podstawie spostrzeżeń z wcześniejszych działań. Wyposażenie uczestników w narzędzia umożliwiające integrację zarządzania ryzykiem w ich strategiach. Zebranie informacji zwrotnych oraz podsumowanie kluczowych wniosków z programu, aby zapewnić jego pomyślne zakończenie i satysfakcję uczestników.
REZULTATY:	Uczestnicy opracują skuteczne i realistyczne strategie zrównoważonego planowania gospodarczego. W planach uczestników uwzględnione zostaną kwestie zarządzania ryzykiem. Sesja zakończy się klarownym podsumowaniem postępów oraz zebraniem informacji zwrotnych od uczestników.
MATERIAŁY:	Zrewidowane plany działania lub notatki z wcześniejszych aktywności. Papier do flipchartów i markery. Arkusze papieru A4 (1 na uczestnika). Długopisy (1 na uczestnika). Ankiety (opcjonalnie).

PRZEBIEG:	<p>Dopracowanie strategii (20 minut): Praca indywidualna (10 minut): Poproś uczestników, aby przejrzyli swoje strategie z poprzednich warsztat. Zachęć ich do dopracowania swoich celów, kroków i oczekiwanych wyników, zapewniając zgodność ze zrównoważonymi praktykami i zajmując się wcześniej zidentyfikowanymi barierami i przyczynami. Dołącz konkretne podpowiedzi, takie jak: „Czy ta strategia odnosi się do kluczowych barier zidentyfikowanych wcześniej?” „Jakie kroki zarządzania ryzykiem można dodać?” Informacje zwrotne od współuczestników (10 minut): Uczestnicy w parach prezentują swoje dopracowane strategie. Uczestnicy sesji udzielają konstruktywnych informacji zwrotnych, koncentrując się na jasności, wykonalności i zgodności z długoterminowymi celami. Podsumowanie i wnioski (10 minut): Dzielenie się w grupie (5 minut): Zaproś kilku ochotników do podzielenia się swoimi dopracowanymi strategiami i wszelkimi istotnymi zmianami, które wprowadzili. Informacja zwrotna i refleksja (5 minut): Rozdaj ankiety lub przeprowadź szybką ankietę ustną: „Co było najbardziej wartościową częścią tej sesji?” „Jakie ulepszenia byś zasugerował?”</p>
	<p>Podsumuj kluczowe wnioski z sesji: Podkreśl znaczenie starannego opracowania strategii oraz efektywnego zarządzania ryzykiem. Zwróć uwagę uczestników na konieczność wzmocnienia związku między identyfikacją barier, przyczynami podrzędnymi a tworzeniem skutecznych rozwiązań. Zadaj uczestnikom refleksyjne pytania: „Jak zmieniło się Twoje zrozumienie zrównoważonego planowania gospodarczego?” „Jakie będą Twoje następne kroki w zastosowaniu tej wiedzy?”</p>
DEBRIEFING I EWALUACJA:	<p>Zachęcaj uczestników do skupienia się na osiągalnych i realistycznych udoskonaleniach przy jednoczesnym zachowaniu kreatywnego podejścia. Zapewnij indywidualne wsparcie uczestnikom, którzy mogą doświadczać blokady lub czuć się przytłoczeni podczas procesu udoskonalania. Upewnij się, że dyskusja podsumowująca uwzględni różne perspektywy, aby urozmaicić przekazywane treści dla wszystkich uczestników. Informacje zwrotne powinny być konstruktywne i ukierunkowane na przyszłość, kładąc nacisk na ciągłe doskonalenie. Użyj pozytywnego tonu podczas podsumowania, aby uczestnicy zachowali wysoki poziom motywacji i pewności siebie.</p>
WSKAZÓWKI DLA FACYLITATORÓW:	<p>Zachęcaj uczestników do zgłębiania przyczyn, unikając powierzchownych wyjaśnień. Stosuj pytania pogłębiające, aby wspierać uczestników, którzy mogą mieć trudności z identyfikacją lub wyrażeniem przyczyn podrzędnych. Przypominaj uczestnikom, aby koncentrowali się na wykonalnych i praktycznych rozwiązaniach, łącząc kreatywność z pragmatyzmem. Poprowadź dyskusje grupowe, dbając o to, aby wszystkie głosy były słyszane, zwłaszcza tych, którzy są mniej aktywni. Wykorzystaj pomoce wizualne, takie jak karteczki samoprzylepne czy flipchart, do grupowania podobnych przyczyn lub rozwiązań, co pomoże uczestnikom dostrzec powiązania.</p>
FORMA ONLINE:	

Załącznik 1. Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju – wprowadzenie

Wzrost potrzeb i wymagań człowieka przynosi z każdym dniem nowe problemy środowiskowe na całym świecie. Na chwilę obecną dyskusje nad kwestiami środowiskowymi są prowadzone w skali globalnej. Limitowana ilość zasobów naturalnych i jednoczesny gwałtowny wzrost światowej populacji są przyczyną zmniejszania się poziomu naszych zasobów naturalnych, kurczenia się naszej przestrzeni życiowej i zanieczyszczenia środowiska. Szybki proces industrializacji i urbanizacji, modernizacja rolnictwa oraz rozwój technologii i gospodarki zakłóciły w sposób krytyczny stan równowagi między zasobami a potrzebami, a wysiłki zmierzające do osiągnięcia dobrobytu społecznego postawiły przyszłość ludzkości pod znakiem zapytania. Sytuacja ta wymaga wprowadzenia w życie koncepcji zrównoważonego rozwoju.

Fakt, że wszystkie społeczeństwa, zwłaszcza te w krajach rozwiniętych, stały się społeczeństwami konsumpcyjnymi i że proces ten nasila się w coraz szybszym tempie, zagraża przyszłości naturalnych ekosystemów i żywych istot, które żyją w tych ekosystemach. Przy określaniu nowych celów rozwojowych ważne jest, aby zdać sobie sprawę, że niszczenie zasobów naturalnych ma miejsce nie tylko w krajach produkujących lub rozwijających się. Należy wziąć pod uwagę fakt, że kraje rozwinięte nie tylko zużywają własne zasoby naturalne dla potrzeb swojego rozwoju i dobrobytu, ale także zasoby krajów słabo rozwiniętych. Pomimo licznych konferencji i porozumień mających na celu ochronę bioróżnorodności i zasobów naturalnych, system produkcji i konsumpcji, który może potencjalnie zmienić nasz świat w wysypisko śmieci, szybko się rozwija.

Mimo, że koncepcja zrównoważonego rozwoju, która znajduje się w czołówce kwestii często poruszanych na forum światowym, wydaje się nieskomplikowanym pojęciem, w rzeczywistości powstała jako szczególnie głęboka koncepcja, co widać,

gdy przeanalizuje się ją we wszystkich jej aspektach. Zrównoważony rozwój można zdefiniować jako formę rozwoju, w której wszystkie zasoby są wykorzystywane z uwzględnieniem potrzeb przyszłych pokoleń oraz strategię rozwoju, w której zarządzanie zasobami naturalnymi jest nakierowane na długoterminowy dobrobyt i dobro całej ludzkości.

Najczęściej używana definicja zrównoważonego rozwoju została stworzona przez Światową Komisję ds. Środowiska i Rozwoju w 1987 roku. Zgodnie z tą definicją, zrównoważony rozwój to „taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie”. Zrównoważony rozwój ma różne wymiary (gospodarczy, społeczny, przestrzenny, kulturowy i środowiskowy), a każdy z nich wzajemnie wpływa na pozostałe. Punktem, w którym definicje koncepcji zrównoważonego rozwoju są zbieżne, jest to, że koncepcja ta ma trzy wymiary. Chociaż wymiar środowiskowy wysuwa się na pierwszy plan w zrównoważonym rozwoju, konieczne jest postrzeganie koncepcji zrównoważonego rozwoju jako składającej się z wymiarów ekonomicznego, środowiskowego i społecznego.

Inną koncepcją, która wysuwa się na pierwszy plan wraz z koncepcją zrównoważonego rozwoju, jest ślad ekologiczny. W trakcie naszego życia szybko zużywamy nasze zasoby naturalne, w wyniku czego produkujemy wiele odpadów. Każda użyta substancja i każdy rodzaj wytwarzanych odpadów wymagają pewnej ilości żyznej gleby i wody. Ślad ekologiczny to powierzchnia biologicznie produktywny ziemi i objętość wody wymagana do wytworzenia zasobów, które konsumujemy i wchłonięcia odpadów, które wytwarzamy. Innymi słowy, ślad ekologiczny to ekologicznie produktywny obszar (grunty nawadniane, lasy, użytki zielone) o określonych granicach, na którym produkowane są zasoby wymagane przez osobę lub społeczność ekologiczną o określonej jakości życia i nawykach konsumpcyjnych, gdzie powstające odpady są unieszkodliwiane, a dwutlenek węgla jest pochłaniany. Ślad ekologiczny jest idealnym wskaźnikiem zrównoważonego rozwoju środowiska, narzędziem planowania w zarządzaniu strategicznym, uzupełniającym narzędziem edukacyjnym umożliwiającym naszym dzieciom spojrzenie na tematykę zrównoważonego rozwoju z szerokiej perspektywy, pojęciem bazowym ułatwiającym usystematyzowanie wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju, czy też narzędziem do podejmowania indywidualnych decyzji w celu zmiany stylu życia. Jest to koncepcja odpowiednia do zastosowania w programach takich jak Eko-Szkoła, odpowiedni przykład służący zwiększeniu świadomości ekologicznej na poziomie społecznym oraz pogłębianiu zrozumienia idei równości na poziomie krajowym i globalnym.

Aby osiągnąć zrównoważoną przyszłość dla naszego świata, musimy zmniejszyć nasz wspólny ślad ekologiczny. Jednym ze sposobów na zmniejszenie naszego śladu ekologicznego jest przyjęcie świadomych nawyków konsumpcyjnych, korzystanie

z własnych zasobów zamiast zewnętrznych i unikanie marnowania energii. Zmieniając nasze wybory dotyczące stylu życia, takie jak sposób podróżowania (np. chodzenie pieszo, jazda na rowerze lub korzystanie z transportu publicznego zamiast samochodu) lub miejsce, w którym robimy zakupy (np. kupowanie w lokalnych sklepach spożywczych lub na targowiskach) oraz to, co kupujemy (np. produkty ekologiczne zamiast nieekologicznych), a także korzystając ze źródeł energii wyprodukowanej w sposób, który bardziej efektywnie wykorzystuje zasoby naturalne, można zmniejszyć nasz ślad ekologiczny.

Ogólnie rzecz biorąc, ludzie zdali sobie sprawę, że niektóre trendy w rozwoju gospodarczym są niezgodne z koncepcją zrównoważonego rozwoju i argumentowali, że należy podnieść świadomość społeczną w tym temacie. Obecnie wiadomo, że ekolodzy szukają różnych rozwiązań, stosując takie praktyki jak nakładanie grzywien, zakładanie organizacji ochrony środowiska, podejmowanie działań ochronnych i odstrasżających, korzystanie z alternatywnych źródeł energii, a także angażowanie się we współpracę międzynarodową w celu radzenia sobie z problemami środowiskowymi. Jednakże, nie można uwrażliwić ludzi na kwestie środowiskowe wyłącznie za pomocą środków policyjnych lub przepisów prawa. Znalezienie realnego rozwiązania problemów środowiskowych staje się możliwe tylko wtedy, gdy wychowuje się ludzi wrażliwych na środowisko. Z tego powodu, szczególnie w ostatnim ćwierćwieczu, konieczność uświadamiania ludzi w dziedzinie ochrony środowiska i problemów środowiskowych za pomocą skutecznej ustawicznej edukacji ekologicznej zyskała poparcie wśród społeczności międzynarodowej. Głównym celem edukacji ekologicznej jest kształtowanie osób, które rozumieją swoje środowisko, rozwijają krytyczne spojrzenie na interakcje ze środowiskiem, są wrażliwe, otwarte na współpracę i biorą aktywny udział w rozwiązywaniu problemów.

Edukacja jest kluczem do poprowadzenia społeczeństwa w kierunku zrównoważonego rozwoju. Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju umożliwia ludziom doskonalenie wiedzy i umiejętności, które są niezbędne, aby uczestniczyć w podejmowaniu decyzji dotyczących tego, co należy robić indywidualnie i zbiorowo, lokalnie i globalnie, aby poprawić jakość życia w przyszłości bez szkody dla planety. Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju jest bezpośrednio związana ze zrównoważoną edukacją ekologiczną. Z tego powodu ważne jest, aby wychowywać jednostki świadome wagi zrównoważonego rozwoju poprzez stosowanie zrównoważonej edukacji środowiskowej.

Kiedy analizowane są różne badania dotyczące koncepcji zrównoważonego rozwoju, która ma ogromne znaczenie dla przyszłości świata, można zauważyć, że dane są generalnie uzyskiwane za pomocą skal i koncentrują się na odpowiedniej postawie do przyjęcia. W wyniku analizy takich badań stwierdzono, że jednym ze sposobów,

w jaki uczniowie mogą podnieść swoją świadomość ekologiczną i zaangażować się w zrównoważony rozwój, jest skuteczna edukacja ekologiczna. Badacze stwierdzili, że należy stworzyć nowy system edukacji, w którym świadomość ekologiczna może być budowana w taki sposób, aby zapewnić zrównoważony rozwój, a także podkreślili, że świadomość ekologiczną powinno się kształtować na każdym etapie edukacji, począwszy od szkoły podstawowej.

W prowadzonych badaniach podkreśla się, że edukacja zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju odgrywa bardzo ważną rolę w rozwoju świadomości ekologicznej, wartościowania, postaw i zachowań. Stwierdzono, że każdy nauczyciel jest potencjalnie ważnym ogniwem zachęcającym ludzi do zmiany wartości i stylu życia niezbędnych dla zrównoważonego rozwoju, a więc innowacyjne szkolenie nauczycieli jest niezbędne, aby wykorzystać ten potencjał, a wydziały edukacji mają potencjał, aby zrealizować te zmiany.

Sposoby zmniejszenia śladu ekologicznego w konsumpcji żywności

Uczniowie powinni:

- być zachęceni by zwracać uwagę na wartości odżywcze kupowanej żywności i ograniczyć konsumpcję gotowych dań i produktów mrożonych;
- poznawać lokalne miejsca, w których produkowana jest żywność, aby włączyć do diety więcej lokalnie uprawianych świeżych warzyw i owoców;
- być zachęceni do ograniczenia spożycia mięsa i przyjęcia diety roślinnej w jak największym stopniu, poprzez wykłady ekspertów;
- być zachęceni do używania toreb tekstylnych zamiast plastikowych.

Sposoby zmniejszenia śladu ekologicznego w dziedzinie konsumpcji energii

Uczniowie powinni być:

- uświadomieni jakie korzyści dla przyrody płyną z wyłączenia komputerów i telewizorów, gdy nie są używane;
- uświadomieni, jak dużym krokiem w kierunku zrównoważonego rozwoju jest wyłączenie światła podczas oglądania telewizji w swoim pokoju, nieuruchamianie pralki lub zmywarki bez jej napełnienia i nietrzymanie drzwi lodówki otwartych zbyt długo;

Sposoby zmniejszenia śladu ekologicznego w transporcie

Należy zachęcać uczniów do:

- korzystania z transportu publicznego poprzez uświadomienie im, jak przyjemne może być korzystanie z autobusów wahadłowych, chodzenia pieszo lub jazdy na rowerze zamiast korzystania z prywatnych pojazdów;
- przekonywania swoich rodzin do zakupu pojazdów o niskim zużyciu paliwa ze względu na korzyści dla środowiska.

Nauczyciele są najważniejszymi autorytetami odpowiedzialnymi za kształtowanie pewnej świadomości wśród uczniów. Istnieje kilka rodzajów praktyk, w które nauczyciele powinni się zaangażować, aby podnieść świadomość uczniów w zakresie zrównoważonego rozwoju i ułatwić wdrożenie wyżej wymienionych środków:

- Uczniowie powinni otrzymywać informacje nt. swojego śladu ekologicznego i zrównoważonego stylu życia, a także mogą być zapraszani do tworzenia projektów dotyczących tych zagadnień. Jednocześnie można dotrzeć do większej liczby osób poprzez szkolenia praktyczne.
- Podczas każdego wykładu, seminarium lub rozmowy można rozprowadzać ciekawe broszury, które mogą uświadomić ludziom znaczenie ich śladu ekologicznego.
- Włączając do projektów menedżerów wyższego szczebla i władze samorządowe, nauczyciele mogą przekonać swoich uczniów, że kwestia zrównoważonego rozwoju jest w rzeczywistości kwestią dotyczącą całego kraju. Taki stan świadomości i nastawienie powinien objąć całe społeczeństwo.
- Niezależnie od dziedziny specjalizacji, nauczyciele mogą wybrać temat związany ze zrównoważonym rozwojem po każdej lekcji i poprosić uczniów o wyjaśnienie tego tematu trzem znanym im osobom oraz przygotowanie prezentacji na następną lekcję na temat tego, co można z tym zrobić i jakie środki ostrożności można podjąć.
- Nauczyciele mogą regularnie organizować seminaria i konferencje na temat zrównoważonego rozwoju, podobnie jak regularne egzaminy.

Środki i sugestie wymienione powyżej, które pozwalają uczniom zobaczyć ich własny ślad ekologiczny, mogą być dla nich ważnymi narzędziami do zrozumienia powagi sytuacji. Najważniejszą kwestią w tym przypadku jest możliwość jasnego ukazania uczniom, jak wiele szkód wyrządzają naszej planecie, ponieważ w scenariuszu, w którym nasz zbiorowy szal konsumpcji utrzymuje takie samo tempo, zapaść ekologiczna jest nieunikniona. Szkody spowodowane taką zapaścią będą również katastrofalne dla przyszłych pokoleń. W tym kontekście uczniowie muszą zdać sobie sprawę, że jeśli dziś nie zmniejszą swojego śladu ekologicznego,

ich nienarodzone dzieci również będą zagrożone. W tym momencie właściwym posunięciem byłoby pokazanie uczniom szkód, jakie wyrządzili środowisku naturalnemu.

- Jednym z najprostszych sposobów na osiągnięcie tego celu byłoby ilościowe zmierzenie i zademonstrowanie szkód wyrządzonych przez uczniów za pomocą testu śladu ekologicznego. Zgodnie z wynikami wielkości ich śladu, można wyjaśnić uczniom, które pokolenie przetrwa dłużej, a które nie przetrwa w ogóle. Następnie zagrożeni uczniowie mogą zostać poproszeni o przygotowanie projektu zrównoważonego rozwoju w imieniu grupy uczniów zagrożonych i przedstawienie pomysłów na uratowanie pokoleń, które dopiero się narodzią. Należy upewnić się, że przygotowane projekty mogą być również wykorzystywane na arenie międzynarodowej, aby mogły być przygotowywane z entuzjazmem.

- Innym powodem, dla którego uczniowie wahają się w kwestii zrównoważonego rozwoju, jest przekonanie, że sami nie są w stanie dokonać namacalnej zmiany. Ważne jest, aby zaszczerpić w nich ideę, że każda zmiana zaczyna się od jednostki. Aby to zrobić, można na przykład wyjaśnić, w jaki sposób mogą zapobiec marnowaniu 217 plastikowych butelek, pijąc z butelek wielokrotnego użytku zamiast plastikowych butelek przez zaledwie rok, oszczędzając w ten sposób ziemię nawet dzięki własnym wysiłkom.

Tak jak ważne jest nauczanie zrównoważonego rozwoju, równie ważne jest poznanie dokładnej definicji tej koncepcji i jej znaczenia. Ważne jest, aby trenerzy, którzy będą prowadzić szkolenia na temat koncepcji zrównoważonego rozwoju, byli zaznajomieni z tą koncepcją i dokładnie wiedzieli, co ona oznacza.

Nauka o zrównoważonym rozwoju jest niezbędna dla każdego, ale szczególnie dla nauczycieli, którzy będą prowadzić edukację w zakresie zrównoważonego rozwoju i będą mieć indywidualny kontakt z uczniami, ponieważ pomaga ona jednostkom zrozumieć wpływ ich działań na środowisko i społeczeństwo, a także umożliwia im podjęcie działań w celu osiągnięcia bardziej zrównoważonej przyszłości. Poniżej wymieniono kilka sposobów na poznanie i nauczanie koncepcji zrównoważonego rozwoju, szczególnie dla nauczycieli:

- Po pierwsze, należy zacząć od podstaw: Zaczynaj od zrozumienia koncepcji zrównoważonego rozwoju i jego trzech elementów, ułatwi to proces uczenia się i nauczania. Ponadto informacje można uzyskać z Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ, dokumentów Światowego Funduszu na Rzecz Przyrody lub Programu Środowiskowego ONZ, które wytyczają podstawy dla globalnych wysiłków na rzecz zrównoważonego rozwoju.

- Czytanie i badania są niezbędne na wszystkich etapach. Dostępnych jest wiele szczegółowych zasobów do nauki o koncepcji zrównoważonego rozwoju, od

ksiązek i artykułów po kursy online i seminaria internetowe. Wyszukiwanie i czytanie zasobów, zwłaszcza tych opartych na dowodach naukowych i recenzowanych badaniach, jest jednym z najlepszych punktów wyjścia do dogłębnego poznania tematyki zrównoważonego rozwoju.

- Można skorzystać z kursów w zakresie zrównoważonego rozwoju i instytucji edukacyjnych: Kursy w zakresie zrównoważonego rozwoju są oferowane przez różne instytucje edukacyjne i mogą być prowadzone online, zapisanie się na jeden z nich może stanowić milowy krok w kierunku poprawy jakości nauczania. Uczenie się na kursach może zaowocować bardziej realistycznym podejściem do nauczania, a także pomóc nauczycielowi w głębszym zrozumieniu koncepcji i praktyk zrównoważonego rozwoju.

- Należy informować o wszystkich inicjatywach związanych ze zrównoważonym rozwojem i brać w nich udział: Udział w inicjatywach związanych ze zrównoważonym rozwojem w swoim regionie, a nawet wolontariat w organizacjach zajmujących się zrównoważonym rozwojem, może zmienić rozumienie tej koncepcji w kierunku bardziej praktycznym. Inicjatywy te zapewnią praktyczne doświadczenie w dziedzinie zrównoważonego rozwoju. W ten sposób łatwo jest zobaczyć, jak zrównoważony rozwój jest wdrażany nie tylko w społeczeństwie, ale także poza społeczeństwem w świecie przyrody.

- Zmiana stylu życia i rozpoczęcie dokonywania wyborów zgodnych z koncepcją zrównoważonego rozwoju może pomóc spojrzeć na ten temat z zupełnie innej perspektywy: Dokonywanie wyborów zgodnych z koncepcją zrównoważonego rozwoju, które w szczególności zmniejszają ślad ekologiczny, nie tylko przyniesie trwałą zmianę stylu życia, ale także pomoże w nauczaniu tej koncepcji, przyczyniając się do zmian w przyszłości. Zmniejszenie zużycia energii, korzystanie z transportu publicznego lub rowerów zamiast pojazdów prywatnych, częstsze spacery, używanie materiałów nadających się do recyklingu zamiast plastikowych butelek i wybieranie produktów z certyfikatem zrównoważonego rozwoju nie tylko ułatwi niezbędne zmiany, ale także umożliwi edukatorom zastosowanie koncepcji zrównoważonego rozwoju we wszystkich obszarach ich życia. Jako „trenerzy zrównoważonego rozwoju” będą mogli z przyjemnością nauczać stylu życia, w który naprawdę wierzą.

